

Lovtidende A

2015

Udgivet den 20. maj 2015

18. maj 2015.

Nr. 663.

Bekendtgørelse om formål, kompetencemål og færdigheds- og vidensmål for folkeskolens fag og emner (Fælles Mål)

I medfør af § 9, stk. 8, og § 10, stk. 1, i lov om folkeskolen, jf. lovbekendtgørelse nr. 665 af 20. juni 2014, fastsættes:

Kapitel 1

Formål for fag og emner

Dansk

§ 1. Eleverne skal i faget dansk fremme deres oplevelse og forståelse af litteratur og andre æstetiske tekster, fagtekster, sprog og kommunikation som kilder til udvikling af personlig og kulturel identitet. Faget skal fremme elevernes indlevelsessevne og deres æstetiske, etiske og historiske forståelse.

Stk. 2. Eleverne skal i faget dansk styrke deres beherskelse af sproget og fremme deres lyst til at bruge sproget personligt og alsidigt i samspil med andre. Eleverne skal udvikle en åben og analytisk indstilling til samtidens og andre perioders og kulturers udtryksformer. Eleverne skal i faget dansk udvikle deres udtryks- og læseglæde og kvalificere deres indlevelse og indsigt i litteratur og andre æstetiske tekster, fagtekster, sprog og kommunikation.

Stk. 3. Eleverne skal i faget dansk have adgang til de skandinaviske sprog og det nordiske kulturfællesskab.

Engelsk

§ 2. Eleverne skal i faget engelsk udvikle sproglige, tekstmæssige og interkulturelle kompetencer, således at de kan anvende engelsk nationalt og globalt i deres aktuelle og fremtidige liv. Eleverne skal udvikle deres nysgerrighed og bevidsthed om engelsk sprog og kunne vælge egnede sprog-lærings- og kommunikationsstrategier som grundlag for fremmedsprogsindlæringen.

Stk. 2. Eleverne skal ved at anvende varierede arbejdsmetoder, it og medier, tværfagligt samarbejde og internationale kontakter opnå oplevelse, fordybelse og virkelyst. Herved skal eleverne bevare lysten til at beskæftige sig med sprog og kultur til fremme af deres alsidige udvikling.

Stk. 3. Eleverne skal arbejde med emner, der belyser, hvordan mennesker tænker og lever i den engelsksprogede verden, så de kan blive fortrolige med egen kultur i samspil med andre kulturer. Herigennem får eleverne mulighed for

at udvikle deres forståelse for mennesker med forskellig kulturel baggrund og forberede sig til et liv i et globalt samfund.

Kristendomskundskab

§ 3. Eleverne skal i faget kristendomskundskab tilegne sig viden og færdigheder, der gør dem i stand til at forstå og forholde sig til den religiøse dimensions betydning for livsopfattelsen hos det enkelte menneske og dets forhold til andre.

Stk. 2. Eleverne skal tilegne sig viden om kristendom i historisk og nutidig sammenhæng samt om de bibelske fortællinger og deres betydning for værdigrundlaget i vores kulturkreds. Derudover skal eleverne opnå viden om andre religioner og livsopfattelser.

Stk. 3. Eleverne skal kunne bruge deres faglige kompetencer i forbindelse med personlig stillingtagen, medansvar og handling i et demokratisk samfund.

Historie

§ 4. Eleverne skal i faget historie opnå sammenhængsforståelse i samspil med et kronologiske overblik og kunne bruge denne forståelse i deres hverdags- og samfundsliv. Eleverne skal blive fortrolige med dansk kultur og historie.

Stk. 2. Eleverne skal arbejde analytisk og vurderende med historiske sammenhænge og problemstillinger for at udbygge deres forståelse af menneskers liv og livsvilkår gennem tiderne og opnå indsigt i kontinuitet og forandring.

Stk. 3. Elevernes historiske bevidsthed og identitet skal styrkes med henblik på, at de forstår, hvordan de selv, deres livsvilkår og samfund er historieskabte. Derved opnår eleverne forudsætninger for at leve i et demokratisk samfund.

Samfundsfag

§ 5. Eleverne skal i faget samfundsfag opnå viden og færdigheder, så de kan tage reflekteret stilling til samfundet og dets udvikling. Eleverne skal opnå kompetencer til aktiv deltagelse i et demokratisk samfund.

Stk. 2. Eleverne skal opnå forudsætninger for udvikling af kritisk tænkning og et værdigrundlag, så de kan deltage kvalificeret og engageret i samfundet.

Eleverne skal opnå forståelse af, hvordan mennesker både påvirkes af og kan påvirke samfundet, og de skal kunne forstå hverdagslivet i et samfundsmæssigt perspektiv.

Stk. 3. Eleverne skal forholde sig til demokratiske grundværdier og spilleregler med henblik på deres egen deltagelse i samfundet.

Idræt

§ 6. Eleverne skal i faget idræt udvikle kropslige, idrætslige, sociale og personlige kompetencer. Eleverne skal opnå kendskab til alsidig idrætskultur og udvikle lyst til bevægelse. Idrætsfaget skal give eleverne erfaring med og indsigt i idrættens betydning for sundhed og trivsel samt i samspillet mellem samfund og idrætskultur.

Stk. 2. Eleverne skal gennem alsidig idrætspraksis have mulighed for at opleve glæde ved og lyst til at udøve idræt og udvikle forudsætninger for at forstå betydningen af livslang fysisk udfoldelse i samspil med natur, kultur og det samfund og den verden, de er en del af. Eleverne skal opnå indsigt i og få erfaringer med vilkår for sundhed og kropskultur.

Stk. 3. I faget idræt skal eleverne udvikle forudsætninger for at tage ansvar for sig selv og indgå i et forpligtende fællesskab.

Musik, herunder som valgfag

§ 7. Eleverne skal i faget musik udvikle kompetencer til at opleve musik og til at udtrykke sig i og om musik, herunder synge danske sange. Faget skal bibringe dem forudsætninger for livslang og aktiv deltagelse i musiklivet og for at kunne forholde sig til samfundets mangeartede musiktilbud.

Stk. 2. Eleverne skal beskæftige sig aktivt og skabende med musik. Faget skal medvirke til elevernes følelsesmæssige og intellektuelle udvikling, udvikling af koncentration og motorik samt øge deres forståelse af sig selv som en del af et fællesskab.

Stk. 3. I faget musik skal eleverne udvikle forståelse af dansk og udenlandsk musiktradition som en del af kulturlivet, dels således som den indgår i det aktuelle samfundsliv, dels i dens historiske perspektiv.

Billedkunst, herunder som valgfag

§ 8. Eleverne skal i faget billedkunst udvikle kompetencer til at opleve, producere og analysere billeder. Eleverne skal blive i stand til at iagttage, reflektere og bruge billedsprog i kommunikative og innovative processer.

Stk. 2. Eleverne skal i arbejdet med plane, rumlige og digitale billeder tilegne sig færdigheder i og viden om kunst, medier og andre visuelle udtryks- og kommunikationsformer som grundlag for at udtrykke sig gennem billeder og andre visuelle former.

Stk. 3. I faget billedkunst skal eleverne som deltagere i og medskabere af kultur og som del af deres kreative udvikling og æstetiske dannelse udvikle deres kundskaber om kunstens og mediekulturens billedformer, som de fremstår i lokale og globale kulturer.

Håndværk og design, herunder som valgfag

§ 9. Eleverne skal i faget håndværk og design gennem praktiske og sansemæssige erfaringer udvikle håndværksmæssige kompetencer til at designe, fremstille og vurdere produkter med æstetisk, funktionel og kommunikativ værdi. Eleverne skal tilegne sig viden og færdigheder om håndværk, forarbejdning, materialer og designprocesser gennem praktisk arbejde i værksteder med forskellige håndværk, primært i tekstil, træ og metal. Faget skal styrke elevernes innovative og entreprenante kompetencer.

Stk. 2. Eleverne skal i arbejdet med håndværk og design lære at forstå samspillet mellem idé, tanke og handling frem til et færdigt produkt. Gennem praktiske håndværks- og designprocesser skal eleverne lære at arbejde undersøgende, problemløsende og evaluerende, så en kreativ, innovativ og entreprenant tilgang fremmes. Eleverne skal såvel individuelt som i samarbejde gennem stillingtagen og handling opnå tillid til egne muligheder og opleve glæde ved at arbejde med hænderne.

Stk. 3. Eleverne skal gennem håndværk og design opnå forståelse for materiel kultur i elevernes hverdag og i forskellige kulturer og tidsperioder. Eleverne skal tilegne sig forståelse for ressourcer, miljø og bæredygtig udvikling i relation til håndtering af materialer.

Madkundskab, herunder som valgfag

§ 10. Eleverne skal i faget madkundskab tilegne sig færdigheder og viden om mad, smag, sundhed, fødevarer, madlavning og måltider og dermed udvikle kompetencer, der gør dem i stand til at vælge og vurdere egne smags- og madvalg. Eleverne skal opnå praktiske færdigheder inden for madlavning og kunne eksperimentere med såvel råvarer, opskrifter og retter som egen smag og andre æstetiske erfaringer. Eleverne skal kunne foretage kritisk reflekterede madvalg på baggrund af viden om fødevarer, sæson, oprindelse, sundhedsværdi, produktionsformer og bæredygtighed.

Stk. 2. Gennem alsidige læringsforløb skal eleverne udvikle selvværd, fantasi, madlavningsglæde og erkendelse, så de bliver i stand til begrundet at tage stilling til og handle i overensstemmelse med dette. Eleverne skal lære at forbinde viden med lyst og handling i en forpligtigende praksis. Faget skal tilrettelægges, så eleverne kan opleve værdien af et fællesskab omkring måltider.

Stk. 3. Eleverne skal lære at tage del i og medansvar for problemstillinger, der vedrører mad, madvalg, madlavning og måltider i relation til kultur, trivsel, sundhed og bæredygtighed.

Matematik

§ 11. Eleverne skal i faget matematik udvikle matematiske kompetencer og opnå færdigheder og viden, således at de kan begå sig hensigtsmæssigt i matematikrelaterede situationer i deres aktuelle og fremtidige daglig-, fritids-, uddannelses-, arbejds- og samfundsliv.

Stk. 2. Elevernes læring skal baseres på, at de selvstændigt og gennem dialog og samarbejde med andre kan erfare, at matematik fordrer og fremmer kreativ virksomhed, og at

matematik rummer redskaber til problemløsning, argumentation og kommunikation.

Stk. 3. Faget matematik skal medvirke til, at eleverne oplever og erkender matematikkens rolle i en historisk, kulturel og samfundsmæssig sammenhæng, og at eleverne kan forholde sig vurderende til matematikkens anvendelse med henblik på at tage ansvar og øve indflydelse i et demokratisk fællesskab.

Natur/teknologi

§ 12. Eleverne skal i faget natur/teknologi udvikle naturfaglige kompetencer og dermed opnå indblik i, hvordan naturfag bidrager til vores forståelse af verden. Eleverne skal i natur/teknologi tilegne sig færdigheder og viden om vigtige fænomener og sammenhænge samt udvikle tanker, sprog og begreber om natur og teknologi, som har værdi i det daglige liv.

Stk. 2. Elevernes læring skal i vidt omfang bygge på deres egne oplevelser, erfaringer, iagttagelser og undersøgelser, som skal medvirke til, at de udvikler praktiske færdigheder, kreativitet og evne til samarbejde. Elevernes glæde ved at beskæftige sig med natur, teknologi, livsbetingelser og levevilkår samt deres lyst til at stille spørgsmål og lave undersøgelser både inde og ude skal vedligeholdes og fremmes.

Stk. 3. Eleverne skal udvikle forståelse af samspillet mellem menneske og natur i deres eget og fremmede samfund samt ansvarlighed over for miljøet som baggrund for engagement og handling i forhold til en bæredygtig udvikling. Eleverne skal gennem faget udvikle interesse for naturfag og teknologi samt tilegne sig naturfaglige kompetencer som grundlag for det videre arbejde med fagene biologi, fysik/kemi og geografi.

Geografi

§ 13. Eleverne skal i faget geografi udvikle naturfaglige kompetencer og dermed opnå indblik i, hvordan geografi – og geografisk forskning – i samspil med de øvrige naturfag bidrager til vores forståelse af verden. Eleverne skal i geografi tilegne sig færdigheder og viden om grundlæggende naturgivne og kulturskabte forudsætninger for levevilkår i Danmark og den øvrige verden med vægt på forståelse af grundlæggende geografiske begreber, sammenhænge og samfundenes udnyttelse af naturgrundlag og ressourcer.

Stk. 2. Elevernes læring skal baseres på varierede arbejdsformer, som i vidt omfang bygger på deres egne iagttagelser og undersøgelser blandt andet ved feltarbejde og brug af geografiske kilder. Elevernes interesse og nysgerrighed over for natur- og kulturgeografi, naturvidenskab og teknologi skal udvikles, så de får lyst til at lære mere.

Stk. 3. Eleverne skal tilegne sig forståelse af fremmede kulturer og opnå erkendelse af natur- og kulturgeografiens bidrag til vores verdensbillede. Elevernes ansvarlighed over for naturen og brugen af naturressourcer og teknologi skal videreudvikles, så de får tillid til egne muligheder for stillingtagen og handlen i forhold til en bæredygtig udvikling og menneskets samspil med naturen – lokalt og globalt.

Biologi

§ 14. Eleverne skal i faget biologi udvikle naturfaglige kompetencer og dermed opnå indblik i, hvordan biologi – og biologisk forskning – i samspil med de andre naturfag bidrager til vores forståelse af verden. Eleverne skal i biologi tilegne sig færdigheder og viden om krop og sundhed, økosystemer, mikrobiologi, evolution og anvendelse af naturgrundlaget med vægt på forståelse af grundlæggende biologiske begreber, biologiske sammenhænge og vigtige anvendelser af biologi.

Stk. 2. Elevernes læring skal baseres på varierede arbejdsformer, som i vidt omfang bygger på deres egne iagttagelser og undersøgelser, bl.a. ved laboratorie- og feltarbejde. Elevernes interesse og nysgerrighed over for natur, biologi, naturvidenskab og teknologi skal udvikles, så de får lyst til at lære mere.

Stk. 3. Eleverne skal opnå erkendelse af, at naturvidenskab og teknologi er en del af vores kultur og verdensbillede. Elevernes ansvarlighed over for natur, miljø og sundhed skal videreudvikles, så de får tillid til egne muligheder for stillingtagen og handlen i forhold til en bæredygtig udvikling og menneskets samspil med naturen – lokalt og globalt.

Fysik/kemi

§ 15. Eleverne skal i faget fysik/kemi udvikle naturfaglige kompetencer og dermed opnå indblik i, hvordan fysik og kemi – og forskning i fysik og kemi – i samspil med de øvrige naturfag bidrager til vores forståelse af verden. Eleverne skal i fysik/kemi tilegne sig færdigheder og viden om grundlæggende fysiske og kemiske forhold i natur og teknologi med vægt på forståelse af grundlæggende fysiske og kemiske begreber og sammenhænge samt vigtige anvendelser af fysik og kemi.

Stk. 2. Elevernes læring skal baseres på varierede arbejdsformer, som i vidt omfang bygger på deres egne iagttagelser og undersøgelser, blandt andet ved laboratorie- og feltarbejde. Elevernes interesse og nysgerrighed over for fysik, kemi, naturvidenskab og teknologi skal udvikles, så de får lyst til at lære mere.

Stk. 3. Eleverne skal opnå erkendelse af, at naturvidenskab og teknologi er en del af vores kultur og verdensbillede. Elevernes ansvarlighed over for naturen og brugen af naturressourcer og teknologi skal videreudvikles, så de får tillid til egne muligheder for stillingtagen og handlen i forhold til en bæredygtig udvikling og menneskets samspil med naturen – lokalt og globalt.

Tysk, herunder som valgfag

§ 16 Eleverne skal i faget tysk udvikle kompetencer til at kommunikere på tysk både mundtligt og skriftligt, så de kan anvende tysk nationalt og globalt i deres aktuelle og fremtidige liv. Eleverne skal samtidig udvikle deres sproglige bevidsthed om tysk sprog og om fremmedsprogsindlæring samt styrke deres kulturelle og interkulturelle forståelse gennem kulturmøder.

Stk. 2 Gennem oplevelse, fordybelse og aktiv medvirken skal elevernes lyst til at bruge sproget personligt og i sam-

spil med andre fremmes. Eleverne skal herved få tillid til egne evner og lyst til at beskæftige sig med tysk sprog og kulturer til fremme af deres videre udvikling.

Stk. 3 Faget tysk skal give eleverne grundlæggende viden om kultur- og samfundsforhold i tysktalende lande og derved styrke deres internationale og interkulturelle forståelse.

Fransk, herunder som valgfag

§ 17 Eleverne skal i faget fransk udvikle kompetencer til at kommunikere på fransk både mundtligt og skriftligt, så de kan anvende fransk nationalt og globalt i deres aktuelle og fremtidige liv. Eleverne skal samtidig udvikle deres sproglige bevidsthed om fransk sprog og om fremmedsprogsindlæring samt styrke deres kulturelle og interkulturelle forståelse gennem kulturmøder.

Stk. 2 Gennem oplevelse, fordybelse og aktiv medvirken skal elevernes lyst til at bruge sproget personligt og i samspil med andre fremmes. Eleverne skal herved få tillid til egne evner og lyst til at beskæftige sig med fransk sprog og kulturer til fremme af deres videre udvikling.

Stk. 3 Faget fransk skal give eleverne grundlæggende viden om kultur- og samfundsforhold i fransktalende lande og derved styrke deres internationale og interkulturelle forståelse.

Dansk som andetsprog

§ 18. Tosprogede elever skal i dansk som andetsprog udvikle sproglige kompetencer med udgangspunkt i deres samlede sproglige forudsætninger, sådan at eleverne kan forstå og anvende talt og skrevet dansk. Undervisningen skal knyttes tæt til skolens øvrige fag.

Stk. 2. Faget dansk som andetsprog skal gøre eleverne bevidste om sprog og sprogtilegnelse med henblik på en aktiv og ligeværdig deltagelse i skole og samfund samt forberede til videre uddannelse.

Stk. 3. Faget dansk som andetsprog skal styrke elevernes følelse af selvværd og fremme deres oplevelse af sprog som kilde til udvikling af personlig identitet.

Modersmålsundervisning

§ 19. Eleverne skal i faget modersmålsundervisning udvikle kompetencer til at kommunikere på modersmålet både mundtligt og skriftligt. Modersmålsundervisningen skal samtidig udvikle elevernes sproglige bevidsthed med udgangspunkt i, at de anvender to sprog i dagligdagen.

Stk. 2. Faget modersmålsundervisning skal bidrage til, at elevernes lyst til at beskæftige sig med sprog og kultur i et globalt perspektiv fremmes.

Stk. 3. Modersmålsundervisning skal udvikle elevernes forudsætninger for at indgå aktivt i skole- og samfundsliv samt forberede dem til videre uddannelse. Faget skal give eleverne indsigt i oprindelseslandets kultur- og samfundsforhold, blandt andet for at lette elevernes eventuelle tilbagevenden til dette land.

Færdselslære

§ 20. Eleverne skal i emnet færdselslære udvikle kompetencer til at færdes sikkert og ansvarsfuldt i trafikken uden risiko for sig selv og andre og kunne yde førstehjælp i færdselsrelaterede ulykkessituationer.

Stk. 2. Eleverne skal gennem viden om og erfaring med at færdes i trafikken lære, at deres adfærd i trafikken er led i en sammenhæng, som giver dem handlemuligheder og samtidig sætter begrænsninger i forhold til egen og andre trafikanters færden. Eleverne skal gennem viden om og færdigheder i førstehjælp blive i stand til at hjælpe i forbindelse med ulykker i trafikken.

Stk. 3. I færdselslære skal eleverne blive opmærksomme og ansvarlige trafikanter, der forstår deres medansvar og forpligtigelser i trafikken både i forhold til deres færden og ved ulykkestilfælde, der kræver førstehjælp.

Sundheds- og seksualundervisning og familiekundskab

§ 21. Eleverne skal i emnet sundheds- og seksualundervisning og familiekundskab udvikle kompetencer til at fremme sundhed og trivsel. Eleverne skal opnå forståelse for den betydning, som livsstil og levevilkår har for sundhed og trivsel, samt af samspillet mellem sundhed, seksualitet og familieliv.

Stk. 2. Eleverne skal beskæftige sig med egne og andres erfaringer og undren i emnet for at medvirke til udvikling af engagement, selvtilid og livsglæde samt støtte den enkelte i udvikling af egen identitet i samspil med andre. Emnet skal endvidere medvirke til, at eleverne opnår erkendelse af egne grænser og rettigheder samt forståelse for andres.

Stk. 3. I sundheds- og seksualundervisning og familiekundskab skal eleverne udvikle forudsætninger for, at de i fællesskab med andre og hver for sig kan tage kritisk stilling og handle for at fremme egen og andres sundhed.

Uddannelse og job

§ 22. Eleverne skal i emnet uddannelse og job opnå kompetencer til at træffe karreevalg på baggrund af egne ønsker og forudsætninger, forståelse for betydningen af livslang læring samt alsidig viden om uddannelses- og erhvervsmuligheder.

Stk. 2. Eleverne skal opnå viden og færdigheder, der kan forberede dem på uddannelses- og erhvervsvalg og forstå valget som en proces, der både inddrager den enkeltes ønsker og forudsætninger og de uddannelses- og erhvervsmæssige muligheder. Ved at inddrage det omgivende samfund skal eleverne få kendskab til levevilkår og livsformer samt indsigt i forhold og vilkår, der er knyttet til uddannelse, erhverv og arbejdsmarked i en global verden.

Stk. 3. Emnet uddannelse og job skal udfordre eleverne på deres uddannelsesvalg og styrke deres uddannelsesparathed. Eleverne skal opnå et generelt samfundskendskab og forståelse for arbejdsmarkedet. Endvidere skal eleverne opnå viden om ungdomsuddannelserne, og hvilke job og karrieremuligheder forskellige uddannelsesforløb kan føre til.

Spansk

§ 23. Eleverne skal i faget spansk stifte bekendtskab med det spanske sprog i både tale og skrift, således at de tilegner sig et grundlag for at kunne begå sig i hverdagssituationer.

Stk. 2. Eleverne skal opnå indblik i kulturen, som den afspejler sig i dagligdagens situationer i Spanien og Latinamerika.

Stk. 3. Eleverne skal motiveres til også fremover at beskæftige sig med sprog, kultur og samfundsforhold i den spansktalende verden.

Medier

§ 24. Eleverne skal i faget medier udvikle kompetencer til at kunne producere og analysere sociale og personlige medieudtryk, herunder digitale billeder.

Stk. 2. Eleverne skal gennem arbejde med egenproduktion og aktuelle medieproduktioner opnå indsigt i formidling både som producent, bruger og deltager.

Stk. 3. I medier skal eleverne opnå forståelse af tidssvarende mediers betydning i et kulturelt perspektiv med henblik på at styrke deres handlemuligheder i og uden for skolen.

Filmkundskab

§ 25. Eleverne skal i faget filmkundskab opnå kompetencer til at producere og analysere levende billeder både som selvstændig udtryksform og i samspil med andre medier i et kulturelt perspektiv.

Stk. 2. Eleverne skal gennem oplevelse og arbejde med æstetiske og fortællende former udvikle deres indsigt og indlevelse i film.

Stk. 3. I filmkundskab skal eleverne udvikle bevidsthed om og nysgerrighed for filmmediets muligheder for oplevelse og erkendelse med henblik på at styrke elevernes kulturelle identitet som aktive deltagere i en global medieverden.

Drama

§ 26. Eleverne skal i faget drama udvikle kompetencer og lyst til at bruge drama som udtryksmiddel. Eleverne skal fremme deres indsigt i og glæde ved teatrets særlige kommunikationsform.

Stk. 2. Eleverne skal gennem praksis udvikle deres forståelse af den dramatiske udtryksforms særlige kropslige, æstetiske og sociale muligheder.

Stk. 3. I drama skal eleverne udvikle deres forståelse og brug af det dramatiske udtryk som en mulighed for at indleve sig i mennesker, situationer og miljøer.

Almindelige indvandrersprog

§ 27. Eleverne skal i faget almindelige indvandrersprog for elever med fornødent forhåndskendskab til det pågældende sprog videreudvikle en aktiv tosproget kompetence på grundlag af allerede erhvervede færdigheder i såvel dansk som indvandrersproget. Eleverne skal opnå indsigt i sprog og kulturel mangfoldighed i Danmark og i de lande, hvor indvandrersproget tales.

Stk. 2. Faget skal styrke elevernes internationale forståelse og forståelse af sprog og kulturel mangfoldighed i Danmark.

Stk. 3. Faget skal give eleverne viden om mulighederne for indvandrersprogets anvendelse i erhverv i Danmark, i andre lande og i internationale sammenhænge.

Arbejdskendskab

§ 28. Eleverne skal i faget arbejdskendskab opnå kompetencer til at kunne vurdere karriereveje og -muligheder.

Stk. 2. Eleverne skal gennem konkrete oplevelser og fordybelse tilegne sig alsidig viden om arbejdsmarkedet og arbejdslivet.

Stk. 3. Faget skal give eleverne viden om betingelserne på et foranderligt arbejdsmarked og i et foranderligt arbejdsliv.

Naturfag

§ 29 Eleverne skal i faget naturfag udvikle naturfaglige kompetencer og arbejde med problemstillinger og sammenhænge, der knytter sig til miljø, natur, naturgrundlag, levevilkår og til menneske og samfund. Eleverne skal tilegne sig naturfaglige arbejdsformer og tankegange anvendt på problemstillinger og sammenhænge, der er vigtige for den enkelte elev og for samfundet lokalt og globalt.

Stk. 2 Elevernes læring baseres på opnåede færdigheder og viden fra fagene biologi, fysik/kemi og geografi og organiseres som projekter eller temaer, der vælges i samråd med eleverne. Elevernes læring baseres på varierede arbejdsformer, som i vidt omfang bygger på egne iagttagelser, undersøgelser og feltarbejde i det omgivende samfund. Elevernes interesse og nysgerrighed over for natur, miljø, naturvidenskab og teknologi stimuleres.

Stk. 3 Eleverne skal opnå erkendelse af, at naturvidenskab og teknologi er en del af vores kultur og verdensbillede. Elevernes engagement og ansvarlighed over for natur, miljø og brugen af naturressourcer og teknologi skal videreudvikles, så de får tillid til egne muligheder for stillingtagen og handling i forhold til bæredygtig udvikling og menneskets samspil med naturen lokalt og globalt.

Stk. 4 Faget skal bidrage til, at eleverne bliver fagligt kvalificerede og afklarede og motiverede til at vælge ungdomsuddannelse. Faget understøtter derved skolens generelle arbejde med udvikling af elevernes faglige, sociale og personlige kompetencer, så de forbliver eller bliver uddannelsesparate.

Metal/motorværksted

§ 30 Eleverne skal i faget metal/motorværksted udvikle kompetencer inden for arbejde med motorers og bilers hovedkomponenter samt arbejde i metaller ud fra hensyn til arbejdsmiljø, sikkerhed og miljø.

Stk. 2 Eleverne skal arbejde med praksisnære metoder, materialer og værktøjer inden for autobranschen og metalindustrien ud fra deres egne erfaringer og idéer.

Stk. 3 Eleverne skal opnå forståelse for de grundlæggende mekanismer på en arbejdsplads samt kunne tage stilling til

fremtidige karrieremuligheder inden for autobranschen og metalindustrien.

Stk. 4 Faget skal bidrage til, at eleverne bliver fagligt kvalificerede og afklarede og motiverede til at vælge ungdomsuddannelse. Faget understøtter derved skolens generelle arbejde med udvikling af elevernes faglige, sociale og personlige kompetencer, så de forbliver eller bliver uddannelsesparate.

Byggeværksted

§ 31 Eleverne skal i faget byggeværksted udvikle kompetencer inden for de grundlæggende elementer og processer på byggepladsen, byggeopgaver samt sikkerhed og arbejdsmiljø inden for byggebranchen

Stk. 2. Eleverne skal gennem praksisnære og anvendelsesorienterede byggeopgaver opnå viden om arbejdets planlægning, værktøjets anvendelse, god adfærd på byggepladsen og kendskab til sikkerheds- og arbejdsmiljøforhold inden for byggebranchen.

Stk. 3. Eleverne skal opnå forståelse for bygge- og håndværksfags særpræg og egenart og kunne tage stilling til fremtidige karrieremuligheder inden for byggebranchen.

Stk. 4 Faget skal bidrage til, at eleverne bliver fagligt kvalificerede og afklarede og motiverede til at vælge ungdomsuddannelse. Faget understøtter derved skolens generelle arbejde med udvikling af elevernes faglige, sociale og personlige kompetencer, så de forbliver eller bliver uddannelsesparate.

Teknologiværksted

§ 32. Eleverne skal i faget teknologiværksted udvikle kompetencer inden for teknologiudvikling og teknologi i anvendelse.

Stk. 2 Eleverne skal arbejde med praksisnære metoder, redskaber og materialer i arbejdet med teknologiudvikling og teknologi i anvendelse.

Stk. 3 Eleverne skal opnå forståelse for teknologiudvikling og teknologi i anvendelse og kunne tage stilling til fremtidige karrieremuligheder inden for teknologi.

Stk. 4 Faget skal bidrage til, at eleverne bliver fagligt kvalificerede og afklarede og motiverede til at vælge ungdomsuddannelse. Faget understøtter derved skolens generelle arbejde med udvikling af elevernes faglige, sociale og personlige kompetencer, så de forbliver eller bliver uddannelsesparate.

Serviceværksted

§ 33 Eleverne skal i faget serviceværksted udvikle kompetencer inden for markedsføring af produkter og serviceydelser samt vejledning og rådgivning af kunder.

Stk. 2 Eleverne skal arbejde med praksisnære metoder inden for markedsføring og kundebetjening med inddragelse af elevernes egne erfaringer og idéer.

Stk. 3 Eleverne skal opnå forståelse for de grundlæggende mekanismer inden for markedsføring og kundebetjening for derigennem at blive en kritisk forbruger og kunne tage stil-

ling til fremtidige karrieremuligheder inden for området af-sætning.

Stk. 4 Faget skal bidrage til, at eleverne bliver fagligt kvalificerede og afklarede og motiverede til at vælge ungdomsuddannelse. Faget understøtter derved skolens generelle arbejde med udvikling af elevernes faglige, sociale og personlige kompetencer, så de forbliver eller bliver uddannelsesparate.

Produktudvikling og formgivning

§ 34 Eleverne skal i faget produktudvikling og formgivning udvikle kompetencer inden for produktfremstilling og designprocesser ud fra hensyn til om miljø, sikkerhed og bæredygtighed.

Stk. 2 Eleverne skal arbejde med praksisnære metoder, materialer og værktøjer inden for fagområdet. Elevernes egne iagttagelser og eksperimenter står centralt i undervisningen for at eleverne kan udvikle praktiske færdigheder, kreativitet og evne til refleksion.

Stk. 3 Eleverne skal opnå forståelse for de grundlæggende mekanismer inden for produktudvikling og formgivningsprocesser og kunne tage stilling til fremtidige karrieremuligheder inden for området.

Stk. 4 Faget skal bidrage til, at eleverne bliver fagligt kvalificerede og afklarede og motiverede til at vælge ungdomsuddannelse. Faget understøtter derved skolens generelle arbejde med udvikling af elevernes faglige, sociale og personlige kompetencer, så de forbliver eller bliver uddannelsesparate.

Iværksætter

§ 35 Eleverne skal i faget iværksætter udvikle kompetencer inden for idéprocesser, produkt- og konceptudvikling samt salg og markedsføring med henblik på at give eleverne indsigt i opstart og drift af virksomhed.

Stk. 2 Eleverne skal gennem praksisnære undervisningsforløb opnå grundlæggende teoretisk viden om iværksætteri. De skal indgå i sammenhængende undervisningsforløb, hvor de gennemfører processen fra idé til konkret handling.

Stk. 3 Eleverne skal i faget iværksætter opnå forståelse for egne muligheder for at agere som iværksætter i sociale, økonomiske og kulturelle sammenhænge og kunne se dette som en reel karrieremulighed.

Stk. 4 Faget skal bidrage til, at eleverne bliver fagligt kvalificerede og afklarede og motiverede til at vælge ungdomsuddannelse. Faget understøtter derved skolens generelle arbejde med udvikling af elevernes faglige, sociale og personlige kompetencer, så de forbliver eller bliver uddannelsesparate.

Sundhed og sociale forhold

§ 36 Eleverne skal i faget sundhed og sociale forhold udvikle kompetencer inden for sundhed og sundhedsfremmende aktiviteter, hygiejne og arbejdsmiljø samt kommunikation.

Stk. 2 Eleverne skal arbejde med praksisnære metoder, samt udfolde og inddrage sundhedsfaglige begreber og pro-

blemstillinger. Eleverne skal inddrage egen oplevelse af sundhed og egne erfaringer i arbejdet med praksisnære problemstillinger og metoder.

Stk. 3 Eleverne skal opnå forståelse for sundhed, sociale forhold og arbejdet med mennesker. De skal kunne tage stilling til fremtidige karrieremuligheder inden for det sociale og sundhedsfaglige område.

Stk. 4 Faget skal bidrage til, at eleverne bliver fagligt kvalificerede og afklarede og motiverede til at vælge ungdomsuddannelse. Faget understøtter derved skolens generelle arbejde med udvikling af elevernes faglige, sociale og personlige kompetencer, så de forbliver eller bliver uddannelsesparate.

Teknologi og kommunikation

§ 37 Eleverne skal i faget teknologi og kommunikation udvikle kompetencer inden for produktion, formidling og analyse af medieproduktioner.

Stk. 2 Eleverne skal arbejde med designmæssige, teknologiske og kommunikative metoder i forbindelse med medieproduktion med udgangspunkt i elevernes egne idéer og erfaringer.

Stk. 3 Eleverne skal opnå forståelse for teknologianvendelse og grundlæggende mediemønstre for derigennem at opnå kritisk mediebevidsthed og kunne tage stilling til fremtidige karrieremuligheder inden for mediefagene.

Stk. 4 Faget skal bidrage til, at eleverne bliver fagligt kvalificerede og afklarede og motiverede til at vælge ungdomsuddannelse. Faget understøtter derved skolens generelle arbejde med udvikling af elevernes faglige, sociale og personlige kompetencer, så de forbliver eller bliver uddannelsesparate.

Madværksted

§ 38 Eleverne skal i faget madværksted udvikle kompetencer til at træffe begrundede valg i forhold til sundhed, kvalitet, smag og bæredygtighed.

Stk. 2 Eleverne skal gennem værkstedsorienterede læringsforløb udvikle kritisk bevidsthed, madlavningsglæde og erkendelse, så de bliver i stand til begrundet at tage stilling til og handle i overensstemmelse hermed.

Stk. 3 Eleverne skal opnå forståelse for mad, madvalg, madlavning og -produktion i relation til trivsel, sundhed og bæredygtighed og kunne tage stilling til fremtidige karrieremuligheder inden for faget.

Stk. 4 Faget skal bidrage til, at eleverne bliver fagligt kvalificerede og afklarede og motiverede til at vælge ungdomsuddannelse. Faget understøtter derved skolens generelle arbejde med udvikling af elevernes faglige, sociale og personlige kompetencer, så de forbliver eller bliver uddannelsesparate.

Jordbrug

§ 39 Eleverne skal i faget jordbrug udvikle kompetencer inden for konventionel og økologisk produktion samt natur og miljø. Eleverne skal arbejde med problemstillinger og sammenhænge, der knytter sig til produktion inden for jord-

brugserhvervene med fokus på husdyrproduktion og plante-
produktion.

Stk. 2 Eleverne skal arbejde med praksisnære metoder og værktøjer inden for konventionel og økologisk produktion samt natur og miljø med inddragelse af elevernes egne erfaringer og idéer. Eleverne skal arbejde videre med færdigheder og viden fra særligt biologi, fysik/kemi og geografi. Undervisningen organiseres som projekter eller temaforløb, og der anvendes varierede arbejdsformer, herunder undersøgelser i relevante virksomheder.

Stk. 3 Eleverne skal opnå forståelse af og kunne tage stilling til fremtidige karrieremuligheder inden for jordbrugserhvervene og opnå færdigheder til at undersøge, perspektivere og kommunikere problemstillinger og sammenhænge i jordbruget. Arbejdet skal bidrage til at eleverne udvikler engagement, ansvarlighed og stillingtagen til væsentlige spørgsmål om menneskets samspil med naturen, udnyttelse af naturressourcer og bæredygtig udvikling.

Stk. 4 Faget skal bidrage til, at eleverne bliver fagligt kvalificerede og afklarede og motiverede til at vælge ungdomsuddannelse. Faget understøtter derved skolens generelle arbejde med udvikling af elevernes faglige, sociale og personlige kompetencer, så de forbliver eller bliver uddannelsesparate.

Kapitel 2

Kompetencemål, færdighedsmål og vidensmål m.v.

§ 40. I bilag 1-45 til denne bekendtgørelse er fastsat kompetencemål, færdighedsmål og vidensmål og for visse fag opmærksomhedspunkter og kanoner:

- 1) Bilag 1 dansk og 1 a dansk litteraturs kanon.
- 2) Bilag 2 engelsk.
- 3) Bilag 3 kristendomskundskab.
- 4) Bilag 4 historie og 4 a historiekanon.
- 5) Bilag 5 samfundsfag.
- 6) Bilag 6 idræt.
- 7) Bilag 7 musik.
- 8) Bilag 8 billedkunst.
- 9) Bilag 9 håndværk og design.
- 10) Bilag 10 madkundskab.
- 11) Bilag 11 matematik.
- 12) Bilag 12 natur/teknologi.
- 13) Bilag 13 geografi.
- 14) Bilag 14 biologi.
- 15) Bilag 15 fysik/kemi.
- 16) Bilag 16 tysk.
- 17) Bilag 17 fransk.
- 18) Bilag 18 dansk som andetsprog.
- 19) Bilag 19 modersmålsundervisning.
- 20) Bilag 20 færdselslære.
- 21) Bilag 21 sundheds- og seksualundervisning og familiekundskab.
- 22) Bilag 22 uddannelse og job.
- 23) Bilag 23 tysk som valgfag.
- 24) Bilag 24 fransk som valgfag.
- 25) Bilag 25 spansk.
- 26) Bilag 26 billedkunst som valgfag.

- 27) Bilag 27 medier.
 - 28) Bilag 28 filmkundskab.
 - 29) Bilag 29 drama.
 - 30) Bilag 30 musik som valgfag.
 - 31) Bilag 31 håndværk og design som valgfag.
 - 32) Bilag 32 madkundskab som valgfag.
 - 33) Bilag 33 almindelige indvandrersprog.
 - 34) Bilag 34 arbejdskendskab.
 - 35) Bilag 35 naturfag.
 - 36) Bilag 36 metal/motorværksted.
 - 37) Bilag 37 byggeværksted.
 - 38) Bilag 38 teknologiværksted.
 - 39) Bilag 39 serviceværksted.
 - 40) Bilag 40 produktudvikling og formgivning.
 - 41) Bilag 41 iværksætter.
 - 42) Bilag 42 sundhed og sociale forhold.
 - 43) Bilag 43 teknologi og kommunikation.
 - 44) Bilag 44 madværksted.
 - 45) Bilag 45 jordbrug.
 - 46) Bilag 46 skabelon for kommunale valgfag.
- Stk. 2.* Kompetencemål angiver fælles mål for, hvilke kompetencer eleverne skal have tilegnet sig ved afslutning-

gen af bestemte klassetrin. Færdigheds- og vidensmål angiver fælles mål for, hvilke færdigheder samt hvilken viden eleverne skal have tilegnet sig ved afslutningen af bestemte klassetrin.

Kapitel 3

Kommunale valgfag

§ 41. I bilag 46 til denne bekendtgørelse er fastsat en skabelon, som skal anvendes i forbindelse med kommunalbestyrelsens beskrivelser af mål og indhold for fag, som tilbydes efter folkeskolelovens § 9, stk. 6.

Kapitel 4

Ikrafttræden

§ 42. Bekendtgørelsen træder i kraft den 1. august 2015.

Stk. 2. Bekendtgørelse nr. 856 af 1. juli 2014 om formål, kompetencemål og færdigheds- og vidensmål for folkeskolens fag og emner (Fælles Mål) ophæves, jf. dog stk. 3.

Stk. 3 For så vidt angår skoler, der først udbyder håndværk og design fra skoleåret 2016/17, ophæves bekendtgørelsens § 31, stk. 4, 2. pkt., dog først fra den 1. august 2016.

Undervisningsministeriet, den 18. maj 2015

CHRISTINE ANTORINI

/ Liz Nymann Lausten

Bilag 1 - Dansk**Kompetencemål og færdigheds- og vidensmål for faget dansk*****Kompetencemål for faget dansk efter 2. klassetrin***Læsning

Eleven kan læse enkle tekster sikkert og bruge dem i hverdagssammenhænge.

Fremstilling

Eleven kan udtrykke sig i skrift, tale, lyd og billede i nære og velkendte situationer.

Fortolkning

Eleven kan forholde sig til velkendte temaer gennem samtale om litteratur og andre æstetiske tekster.

Kommunikation

Eleven kan kommunikere med opmærksomhed på sprog og relationer i nære hverdagssituationer.

Færdigheds- og vidensmål for kompetenceområdet læsning efter 2. klassetrinFinde tekst

1. fase: Eleven kan vælge en tekst ud fra et mindre udvalg. Eleven har viden om teksters sværhedsgrad.
2. fase: Eleven kan finde tekster ved at navigere på alderstilpassede hjemmesider. Eleven har viden om sideopbygning på hjemmesider.

Forberedelse

1. fase: Eleven kan forberede læsning gennem samtale i klassen. Eleven har viden om måder til at skabe for forståelse.
2. fase: Eleven kan anvende enkle förlæsestrategier. Eleven har viden om enkle förlæsestrategier.

Afkodning

1.-2. fase: Eleven kan læse ord i tekster til klassetrinnet sikkert. Eleven har viden om bogstavernes kontekstbetingede udtaler. Eleven har viden om stavemåde og betydning af ord i tekster til klassetrinnet.

Opmærksomhedspunkt: Eleven kan læse lydrette (fx to, bus og sofa) og almindelige ikke-lydrette ord på to stavelser (fx pige, komme).

Sprogforståelse

1. fase: Eleven kan identificere ukendte ord i tekst og tale. Eleven har viden om ord og udtryk i instruktioner og opgaver.
2. fase: Eleven kan forstå betydningen af indholdsord i konteksten. Eleven har viden om forskelle og ligheder i ords betydning.

Tekstforståelse

1. fase: Eleven kan gengive hovedindholdet af tekster til klassetrinnet. Eleven har viden om fortællende og informerende teksters struktur.
2. fase: Eleven kan kombinere tekst og baggrundsviden til at skabe sammenhængende forståelse. Eleven har viden om samspillet mellem tekstens informationer og læserens viden.

Sammenhæng

1. fase: Eleven kan forbinde tekstens emne med egen viden, erfaring og idéer. Eleven har viden om samspil mellem tekst og læser.
2. fase: Eleven kan forholde sig til tekstens emne. Eleven har viden om enkle refleksionsspørgsmål.

Færdigheds- og vidensmål for kompetenceområdet fremstilling efter 2. klassetrin

Håndskrift og layout

1. fase: Eleven kan skrive små og store bogstaver i håndskrift og på tastatur. Eleven har viden om bogstavers skriveveje og tastaturets opbygning.
2. fase: Eleven kan bruge enkle funktioner i tekstbehandling. Eleven har viden om formateringsfunktioner.

Forberedelse

1. fase: Eleven kan formulere undrespørgsmål. Eleven har viden om enkle idéudviklingsmetoder.
2. fase: Eleven kan bruge enkle skabeloner til at strukturere sit stof. Eleven har viden om enkel disposition.

Fremstilling

1. fase: Eleven kan udarbejde enkle tekster med billeder og skrift. Eleven har viden om sprogets opbygning i ord og sætninger og om sammenhæng mellem skrift og billede.

2. fase: Eleven kan udarbejde enkle tekster med titel, start, midte og slutning. Eleven har viden om genre-træk ved enkle fortællende og informerende tekster.

Opmærksomhedspunkt: Eleven kan formulere sammenhængende tekster på mindst 3 linjer i en kendt teksttype.

Respons

1. fase: Eleven kan samtale om budskabet i en produktion. Eleven har viden om produkters budskab.

2. fase: Eleven kan bruge skabeloner i respons. Eleven har viden om tekststruktur.

Korrektur

1. fase: Eleven kan stave lette ord. Eleven har viden om bogstav-lydforbindelser.

2. fase: Eleven kan stave til almindelige ord. Eleven har viden om lydrette og ikke-lydrette ords stavemåder.

Opmærksomhedspunkt: Eleven kan stave til lydrette (fx ti, bil og kano) og almindelige ikke-lydrette ord (fx siger, døren).

Præsentation og evaluering

1. fase: Eleven kan præsentere sit produkt i nære sammenhænge. Eleven har viden om enkle præsentationsformer.

2. fase: Eleven kan evaluere enkle fremstillingsprocesser. Eleven har viden om enkle vurderingskriterier.

Færdigheds- og vidensmål for kompetenceområdet fortolkning efter 2. klassetrin

Oplevelse og indlevelse

1. fase: Eleven kan lege med sprog, billeder og fortælling. Eleven har viden om enkel poetisk sprogbrug og billeder.

2. fase: Eleven kan følge forløbet i en fortælling. Eleven har viden om begyndelse, midte og slutning.

Undersøgelse

1. fase: Eleven kan få øje på sproglige træk. Eleven har viden om enkle sproglige, lydlige og billedlige virkemidler.

2. fase: Eleven kan udpege centrale elementer. Eleven har viden om tema, genre, forløb og personskildring.

Fortolkning

1. fase: Eleven kan finde hovedindhold. Eleven har viden om hovedindhold.
2. fase: Eleven kan deltage i enkel fortolkning. Eleven har viden om metoder til enkel fortolkning.

Vurdering

1. fase: Eleven kan tale om teksters temaer. Eleven har viden om teksters typiske temaer.
2. fase: Eleven kan udtrykke egen opfattelse af teksten. Eleven har viden om måder at begrunde sin opfattelse på.

Perspektivering

1. fase: Eleven kan sætte tekstens tema i relation til eget liv. Eleven har viden om måder at sammenligne tekster med egne oplevelser.
2. fase: Eleven kan sætte tekstens tema i relation til andres liv. Eleven har viden om måder at sammenligne tekster med andres liv.

Færdigheds- og vidensmål for kompetenceområdet kommunikation efter 2. klassetrin

Dialog

1. fase: Eleven kan veksle mellem at lytte og ytre sig. Eleven har viden om turtagning.
2. fase: Eleven kan bruge talesprog i samtale og samarbejde. Eleven har viden om enkle samtaleformer.

Krop og drama

1. fase: Eleven kan improvisere med kropssprog og stemme. Eleven har viden om enkelt kropssprog.
2. fase: Eleven kan deltage i rollelege og rollespil. Eleven har viden om dramatiske roller.

It og kommunikation

1. fase: Eleven kan anvende it til hverdagskommunikation. Eleven har viden om digital kommunikation i skrift, billede og lyd.
2. fase: Eleven kan sætte sig ind i afsenderens eller modtagernes oplevelse af kommunikationen. Eleven har viden om modtager- og afsenderforhold i digital kommunikation.

Sprog og kultur

1. fase: Eleven kan samtale om klassens variationer af dansk sprog. Eleven har viden om forskellige måder at tale dansk på.

2. fase: Eleven kan med udgangspunkt i eget sprog forstå lette norske og svenske ord og udtryk. Eleven har viden om forskelle og ligheder ved enkle danske, norske og svenske ord og udtryk.

Sproglig bevidsthed

1. fase: Eleven kan samtale om, hvad vi bruger sproget til. Eleven har viden om måder vi handler på gennem sprog.

2. fase: Eleven kan iagttage, at sprog bruges forskelligt afhængigt af situationen. Eleven har viden om træk ved sprog i forskellige sammenhænge.

Kompetencemål for faget dansk efter 4. klassetrin

Læsning

Eleven kan læse multimodale tekster med henblik på oplevelse og faglig viden.

Fremstilling

Eleven kan udtrykke sig i skrift, tale, lyd og billede i velkendte faglige situationer.

Fortolkning

Eleven kan forholde sig til velkendte temaer i eget og andres liv gennem undersøgelse af litteratur og andre æstetiske tekster.

Kommunikation

Eleven kan følge regler for kommunikation i overskuelige formelle og sociale situationer.

Færdigheds- og vidensmål for kompetenceområdet læsning efter 4. klassetrin

Finde tekst

1. fase: Eleven kan navigere ud fra søgespørgsmål på alderssvarende hjemmesider og på biblioteket. Eleven har viden om hjemmesiders struktur.

2. fase: Eleven kan vurdere hjemmesiders relevans i forhold til søgespørgsmål. Eleven har viden om enkle kildekritiske metoder på internettet.

Forberedelse

1. fase: Eleven kan strukturere sin baggrundsviden. Eleven har viden om metoder til strukturering af viden.
2. fase: Eleven kan formulere enkle læseformål. Eleven har viden om oplevelseslæsning og faglig læsning.

Afkodning

- 1.-2. fase: Eleven kan læse ord i tekster til klassetrinnet hurtigt og sikkert. Eleven har viden om regler for sammensætning af ord. Eleven har viden om ordklasser og regler for bøjning af ord.

Opmærksomhedspunkt: Eleven kan læse tekster med et velkendt fagligt indhold med ca. 120 ord/minuttet.

Sprogforståelse

1. fase: Eleven kan anvende ordbøger og opslagsværker til afklaring af ords betydning. Eleven har viden om funktion og opbygning af opslagsværker og ordbøger.
2. fase: Eleven kan anvende over- og underbegreber til at skabe sammenhængende forståelse af teksten. Eleven har viden om over- og underbegreber.

Tekstforståelse

1. fase: Eleven kan identificere elementer i teksten, som skaber sammenhæng. Eleven har viden om tekstbånd.
2. fase: Eleven kan håndtere problemer med at forstå teksten. Eleven har viden om læseforståelses-strategier.

Sammenhæng

1. fase: Eleven kan samtale om teksters budskaber. Eleven har viden om teksters påvirkende funktion.
2. fase: Eleven kan gengive sin forestilling om tekstens situationer og sammenhænge. Eleven har viden om visualiseringsformer.

Færdigheds- og vidensmål for kompetenceområdet fremstilling efter 4. klassetrin

Håndskrift og layout

1. fase: Eleven kan skrive med en læselig og sammenbundet håndskrift og på tastatur. Eleven har viden om effektive skriveteknikker.

2. fase: Eleven kan anvende enkel, genretilpasset layout. Eleven har viden om opsætning af tekst i håndskrift og tekstbehandling.

Forberedelse

1. fase: Eleven kan udarbejde idéer på baggrund af andre tekster. Eleven har viden om metoder til at undersøge sprog og struktur i tekster.

2. fase: Eleven kan opdele fremstillingsprocessen i mindre dele. Eleven har viden om enkle fremstillingsprocesser.

Fremstilling

1. fase: Eleven kan udtrykke sig kreativt og eksperimenterende. Eleven har viden om ordforråd og sproglige valgmuligheder.

2. fase: Eleven kan udarbejde multimodale tekster. Eleven har viden om beskrivende og berettende fremstillingsformer.

Respons

1. fase: Eleven kan give respons på teksters genre og struktur. Eleven har viden om teksters genre og struktur.

2. fase: Eleven kan give respons på teksters genre og formål. Eleven har viden om teksters æstetiske og faglige formål.

Opmærksomhedspunkt: Eleven kan formulere en sammenhængende tekst med en tydelig tekststruktur, fx en beretning eller en beskrivelse af et velkendt fænomen.

Korrektur

1. fase: Eleven kan sætte tegn. Eleven har viden om punktum, spørgsmålstegn og udråbstegn.

2. fase: Eleven kan stave med udgangspunkt i ordenes betydningsdele. Eleven har viden om morfemer, ordklasser, lydfølgeregler og opslagsteknologier.

Præsentation og evaluering

1. fase: Eleven kan udføre en mundtlig fremlæggelse. Eleven har viden om metoder til mundtlig formidling.

2. fase: Eleven kan vurdere produktets kvalitet, formål, struktur og layout. Eleven har viden om enkle evalueringsmetoder.

Færdigheds- og vidensmål for kompetenceområdet fortolkning efter 4. klassetrin**Oplevelse og indlevelse**

1. fase: Eleven kan udtrykke sig om tekstens univers. Eleven har viden om tomme pladser og teksters tid og rum.
2. fase: Eleven kan dramatisere litteratur og andre æstetiske tekster gennem oplæsning og tegning. Eleven har viden om mundtlige, kropslige og billedlige udtryksformer.

Undersøgelse

1. fase: Eleven kan undersøge virkemidler. Eleven har viden om enkle metoder til at afdække virkemidler i en tekst.
2. fase: Eleven kan undersøge personers motiver, konflikter og handlinger. Eleven har viden om person-karakteristik.

Fortolkning

1. fase: Eleven kan forklare sin tekstforståelse. Eleven har viden om sammenhæng mellem virkemidler og budskab i tekster.
2. fase: Eleven kan udtrykke sin tekstforståelse ved at skifte fra en udtryksform til en anden. Eleven har viden om metoder til omskabende arbejde.

Vurdering

1. fase: Eleven kan sammenholde egen tolkning med andres tolkning. Eleven har viden om fortolknings-muligheder.
2. fase: Eleven kan deltage i samtale om teksters kvalitet. Eleven har viden om kvalitetskriterier.

Perspektivering

1. fase: Eleven kan sætte teksters tema ind i et tidsperspektiv. Eleven har viden om måder til at sætte tekster i et tidsperspektiv på.
2. fase: Eleven kan sætte tekster i forhold til forfatterskabers særpræg. Eleven har viden om enkelte forfatterskaber.

Færdigheds- og vidensmål for kompetenceområdet kommunikation efter 4. klassetrin**Dialog**

1. fase: Eleven kan indgå i dialog i mindre grupper. Eleven har viden om samtaleregler.
2. fase: Eleven kan lytte aktivt til andre og følge op med spørgsmål og respons. Eleven har viden om lytteformål og undersøgende spørgsmål.

Krop og drama

1. fase: Eleven kan forstå eget og andres kropssprog. Eleven har viden om stemmens og kroppens virkemidler og kropssprog.
2. fase: Eleven kan dramatisere tekster og temaer sammen med andre. Eleven har viden om rum, figur og forløb.

It og kommunikation

1. fase: Eleven kan begå sig i et virtuelt univers. Eleven har viden om digitale profiler og digital kommunikation.
2. fase: Eleven kan forholde sig bevidst til konsekvenserne af sin færden på internettet. Eleven har viden om digitale fodspor.

Sprog og kultur

1. fase: Eleven kan undersøge eget og andres sprog og sproglige baggrund. Eleven har viden om ligheder og forskelle i sprog på tværs af sociale, geografiske og kulturelle skel.
2. fase: Eleven kan forstå enkle norske og svenske film, hjemmesider og andre tekster. Eleven har viden om norsk og svensk sprog og kultur.

Sproglig bevidsthed

1. fase: Eleven kan iagttage forskelle på talt sprog, skrevet sprog og andre modaliteter. Eleven har viden om kendetegn ved tale, skrift samt ved visuelle og auditive modaliteter.
2. fase: Eleven kan iagttage ord, begreber og sætninger i fagsprog. Eleven har viden om ord, begreber og sætningsgrammatik i fagsprog.

Kompetencemål for faget dansk efter 6. klassetrin

Læsning

Eleven kan læse og forholde sig til tekster i faglige og offentlige sammenhænge.

Fremstilling

Eleven kan udtrykke sig i skrift, tale, lyd og billede i formelle situationer.

Fortolkning

Eleven kan forholde sig til almene temaer gennem systematisk undersøgelse af litteratur og andre æstetiske tekster.

Kommunikation

Eleven kan kommunikere med bevidsthed om sprogets funktion i overskuelige formelle og sociale situationer.

Færdigheds- og vidensmål for kompetenceområdet læsning efter 6. klassetrin

Finde tekst

1. fase: Eleven kan vurdere relevans af søgeresultater på søgeresultatsider. Eleven har viden om søgerelaterede læsestrategier.
2. fase: Eleven kan gennemføre billed- og fuldtekstsøgning. Eleven har viden om teknikker til billed- og fuldtekstsøgning.

Forberedelse

1. fase: Eleven kan orientere sig i tekstens dele. Eleven har viden om rubrikker, billeder, diagrammer og grafik.
2. fase: Eleven kan sammenholde teksters formål og indhold med læseformål. Eleven har viden om teksters formål og om læseformål.

Afkodning

1. fase: Eleven kan læse ukendte ord ved umiddelbar genkendelse af de mest almindelige orddele. Eleven har viden om morfemer i danske ord.
2. fase: Eleven kan læse ukendt ord i fagtekster. Eleven har viden om stavemåde og betydning af ord i fagtekster.

Sprogforståelse

1. fase: Eleven kan anvende overskrifter og fremhævede ord til at skabe forståelse af tekster. Eleven har viden om ord og udtryk, der forklarer nyt stof.

2. fase: Eleven kan udlede dele af ords betydning fra konteksten. Eleven har viden om ordforståelses-strategier.

Tekstforståelse

1. fase: Eleven kan gengive hovedindholdet af fagtekster. Eleven har viden om fagteksters struktur.

2. fase: Eleven kan anvende grafiske modeller til at få overblik over teksters struktur og indhold. Eleven har viden om grafiske modeller.

Opmærksomhedspunkt: Eleven kan opdage egne forståelsesproblemer og anvende relevante strategier til at afhjælpe dem og få overblik over teksten (fx afklare ukendte ords betydning, anvende grafiske modeller eller stille spørgsmål til tekstens indhold).

Sammenhæng

1. fase: Eleven kan vurdere teksters perspektiv på et emne. Eleven har viden om metoder til sammenligning af teksters perspektiver.

2. fase: Eleven kan vurdere teksters anvendelighed. Eleven har viden om kriterier for teksters anvendelighed.

Færdigheds- og vidensmål for kompetenceområdet fremstilling efter 6. klassetrin

Planlægning

1. fase: Eleven kan bruge it- og tænkeredskaber til at få idéer. Eleven har viden om it- og tænkeredskaber til idéudvikling.

2. fase: Eleven kan tilrettelægge processer til fremstilling af faglige produkter alene og i samarbejde med andre. Eleven har viden om fremstillingsprocesser.

Forberedelse

1. fase: Eleven kan konkretisere idéer gennem tænkeskrivning. Eleven har viden om tænkeskrivning, brainstorm og mindmap.

2. fase: Eleven kan udarbejde forprodukter til dramatiske, dokumentariske og interaktive produktioner. Eleven har viden om synopsis, manuskript og storyboard.

Fremstilling

1. fase: Eleven kan udarbejde anmeldelser, instruktioner og fagtekster. Eleven har viden om kommenterende og forklarende fremstillingsformer.

2. fase: Eleven kan udarbejde dramatiske, dokumentariske og interaktive produkter. Eleven har viden om virkemidler i drama og dokumentar på film, i tv og på nettet.

Respons

1. fase: Eleven kan give og modtage respons. Eleven har viden om responsmetoder.

2. fase: Eleven kan respondere kriteriebaseret på virkemidler. Eleven har viden om respons ud fra fastlagte kriterier.

Korrektur

1. fase: Eleven kan anvende afsnit og sætte komma. Eleven har viden om sætnings- og tekststruktur.

2. fase: Eleven kan stave alle almindelige ord sikkert. Eleven har viden om bøjningssystemer og ords oprindelse.

Præsentation og evaluering

1. fase: Eleven kan fremlægge sit produkt for andre. Eleven har viden om modtagerforhold.

2. fase: Eleven kan revidere sin arbejdsproces frem mod næste produktionsforløb. Eleven har viden om revision af arbejdsproces og målsætning.

Færdigheds- og vidensmål for kompetenceområdet fortolkning efter 6. klassetrin

Oplevelse og indlevelse

1. fase: Eleven kan læse med fordobling. Eleven har viden om at læse på, mellem og bag linjerne.

2. fase: Eleven kan udtrykke en æstetisk teksts stemning. Eleven har viden om måder at udtrykke teksters stemning på.

Undersøgelse

1. fase: Eleven kan undersøge fortællerpositioner. Eleven har viden om fortællertyper.

2. fase: Eleven kan undersøge teksters rum og tid. Eleven har viden om scenarier og tidsforståelser.

Fortolkning

1. fase: Eleven kan udtrykke sin tekstforståelse gennem medskabelse af teksten. Eleven har viden om metoder til medskabende arbejde.

2. fase: Eleven kan sammenfatte sin fortolkning. Eleven har viden om motiv og tema.

Vurdering

1. fase: Eleven kan anmelde litteratur og andre æstetiske tekster. Eleven har viden om anmeldelsesgenrer.
2. fase: Eleven kan vurdere en tekst i lyset af tekstens samtid. Eleven har viden om måder at vurdere tekster på i forhold til deres samtid.

Perspektivering

1. fase: Eleven kan sætte teksten i forhold til andre værker. Eleven har viden om intertekstualitet.
2. fase: Eleven kan sætte det læste i forhold til tekstens samtid. Eleven har viden om udvalgte historiske og kulturelle litterære perioder.

Færdigheds- og vidensmål for kompetenceområdet kommunikation efter 6. klassetrin

Dialog

1. fase: Eleven kan påtage sig roller i samtalsituationer. Eleven har viden om frie og formaliserede samtaleformer.
2. fase: Eleven kan tage forskellige roller i en styret debat. Eleven har viden om debatroller.

Krop og drama

1. fase: Eleven kan bruge kropssprog og stemme i oplæsning og mundtlig fremlæggelse. Eleven har viden om talerens virkemidler.
2. fase: Eleven kan skabe fælles fortællinger sammen med andre. Eleven har viden om improvisation, manuskript, koreografi og scenografi.

It og kommunikation

1. fase: Eleven kan vurdere konsekvensen af ytringer på internettet. Eleven har viden om muligheder og faldgruber for kommunikation på internettet.
2. fase: Eleven kan videndele og samarbejde via internettet. Eleven har viden om samarbejdsmuligheder på internettet.

Sprog og kultur

1. fase: Eleven kan indgå i sprogligt mangfoldige situationer. Eleven har viden om samspillet mellem sprog, kultur og sproglig mangfoldighed.

2. fase: Eleven kan kommunikere i enkle situationer med nordmænd og svenskere. Eleven har viden om ligheder og forskelle mellem dansk, norsk og svensk sprog.

Sproglig bevidsthed

1. fase: Eleven kan trække tråde fra et sprog til et andet. Eleven har viden om sprogets historie og sprog-familier.

2. fase: Eleven kan iagttage en kommunikationssituation. Eleven har viden om kommunikationsmodeller.

Kompetencemål for faget dansk efter 9. klassetrin

Læsning

Eleven kan styre og regulere sin læseproces og diskutere teksters betydning i deres kontekst.

Fremstilling

Eleven kan udtrykke sig forståeligt, klart og varieret i skrift, tale, lyd og billede i en form, der passer til genre og situation.

Fortolkning

Eleven kan forholde sig til kultur, identitet og sprog gennem systematisk undersøgelse og diskussion af litteratur og andre æstetiske tekster.

Kommunikation

Eleven kan deltage reflekteret i kommunikation i komplekse formelle og sociale situationer.

Færdigheds- og vidensmål for kompetenceområdet læsning efter 9. klassetrin

Finde tekst

1. fase: Eleven kan kildekritisk vurdere bruger- og ekspertproduceret indhold. Eleven har viden om afsenderforhold og genrer på internettet.

2. fase: Eleven kan planlægge og gennemføre faser i informationssøgning. Eleven har viden om faser i informationssøgning.

3. fase: Eleven kan gennemføre målrettet og kritisk informationssøgning. Eleven har viden om kildekritisk søgning.

Forberedelse

1. fase: Eleven kan vurdere tekstens afsender og målgruppe. Eleven har viden om afsenderforhold og målgruppe.
2. fase: Eleven kan skaffe sig overblik over multimodale teksters opbygning. Eleven har viden om genre-træk og multimodalitet.
3. fase: Eleven kan afgøre, hvordan en tekst skal læses. Eleven har viden om förlæsestrategier.

Afkodning

1. fase: Eleven kan variere læsehastighed bevidst efter læseformål og ordkendskab i teksten. Eleven har viden om sammenhæng mellem ordgenkendelse og læsehastighed.
2. fase: Eleven kan læse komplekse danske og lånte ord hurtigt og sikkert. Eleven har viden om morfemer i låneord.
3. fase: Eleven kan læse komplekse tekster hurtigt og sikkert. Eleven har viden om stavemåde og betydning af ord i alle tekster.

Sprogforståelse

1. fase: Eleven kan vurdere tekstens sproglige virkemidler. Eleven har viden om sproglige virkemidler.
2. fase: Eleven kan vurdere betydningen af ord og begreber i relation til tekstens oprindelse. Eleven har viden om sociolekter og formelt sprog.
3. fase: Eleven kan anvende ord og udtryks betydning til at forstå komplekse tekster. Eleven har viden om ordvalgets betydning for budskabet.

Tekstforståelse

1. fase: Eleven kan sammenfatte informationer fra forskellige elementer i teksten. Eleven har viden om tekstelementers opbygning og funktion.
2. fase: Eleven kan sammenfatte informationer fra flere tekster. Eleven har viden om metoder til sammenstilling af informationer fra flere tekster.
3. fase: Eleven kan forstå komplekse tekster. Eleven har viden om metoder til vurdering af teksters formål og perspektiv.

Sammenhæng

1. fase: Eleven kan sætte tekster ind i sammenhæng. Eleven har viden om sammenhæng mellem tekst og kontekst.

2. fase: Eleven kan diskutere mulige udfald af situationer beskrevet i tekster. Eleven har viden om metoder til opstilling af scenarier.

3. fase: Eleven kan kritisk vurdere teksters udsagn på baggrund af kontekst. Eleven har viden om metoder til systematisk undersøgelse af tekster.

Færdigheds- og vidensmål for kompetenceområdet fremstilling efter 9. klassetrin

Planlægning

1. fase: Eleven kan selvstændigt formulere en afgrænset opgave. Eleven har viden om opgave- og problemformulering.

2. fase: Eleven kan organisere samarbejde om fremstilling. Eleven har viden om produktionsplanlægning, roller, faser, ressourcer, opgavetyper og deadlines.

3. fase: Eleven kan tilrettelægge proces fra idé til færdigt produkt. Eleven har viden om komplekse fremstillingsprocesser

Forberedelse

1. fase: Eleven kan indsamle oplysninger og disponere indholdet. Eleven har viden om spørgeteknikker og observationsmetoder.

2. fase: Eleven kan forberede større multimodale produktioner. Eleven har viden om research, optagelse og skitser.

3. fase: Eleven kan disponere og layoute stof så det fremmer hensigten med produktet. Eleven har viden om målrettede dispositions- og formidlingsmetoder.

Fremstilling

1. fase: Eleven kan udarbejde opinions- og ekspressive tekster. Eleven har viden om argumenterende og reflekterende fremstillingsformer.

2. fase: Eleven kan fremstille større multimodale produktioner. Eleven har viden om virkemidler, grafisk design og efterproduktion.

3. fase: Eleven kan fremstille sammenhængende tekster i forskellige genrer og stilarter. Eleven har viden om varierede udtryksformer målrettet forskellige målgrupper.

Respons

1. fase: Eleven kan respondere på forskellige fremstillingsformer. Eleven har viden om fremstillingsformer.

2. fase: Eleven kan respondere på sproglig stil. Eleven har viden om sproglig stil.

3. fase: Eleven kan respondere på forholdet mellem produktion og genre. Eleven har viden om genretræk.

Korrektur

1. fase: Eleven kan registrere og korrigere egne og andres fejl. Eleven har viden om sproglig korrekthed.

2. fase: Eleven kan korrigere teksters layout. Eleven har viden om metoder til layout af forskellige genrer.

3. fase: Eleven kan fremstille tekster med korrekt grammatik og layout. Eleven har viden om korrekt grammatik, stavning, tegnsætning og layout.

Opmærksomhedspunkt: Eleven kan foretage basal korrektur på sprog, stavning, tegnsætning og layout.

Præsentation og evaluering

1. fase: Eleven kan layoute tekster, så det fremmer kommunikationen. Eleven har viden om formidlingsformer.

2. fase: Eleven kan lancere større multimodale produktioner. Eleven har viden om PR og lancering.

3. fase: Eleven kan opstille mål for nye fremstillingsprocesser. Eleven har viden om evalueringsmetoder.

Færdigheds- og vidensmål for kompetenceområdet fortolkning efter 9. klassetrin

Oplevelse og indlevelse

1. fase: Eleven kan formulere egne oplevelser og sansninger i æstetisk sprog. Eleven har viden om æstetisk sprogbrug.

2. fase: Eleven kan følge forløb og komposition i komplekse tekster. Eleven har viden om komplekse fortællestrukturer og kompositioner.

3. fase: Eleven kan reflekteret indleve sig i tekstens univers som grundlag for fortolkning. Eleven har viden om fortolkningsorienterede læsestrategier.

Undersøgelse

1. fase: Eleven kan undersøge samspillet mellem genre, sprog, indhold og virkelighed. Eleven har viden om genrer, sprog, symbolik, forfatter, værk og fortæller.

2. fase: Eleven kan undersøge teksters flertydighed. Eleven har viden om fortællerpålidelighed og betydningslag i teksten.

3. fase: Eleven kan gennemføre en målrettet analyse af en tekst. Eleven har viden om analysemetoder og forståelsesstrategier.

Fortolkning

1. fase: Eleven kan fortolke egne og andres fremstillinger af identitet i tekster. Eleven har viden om identitetsfremstillinger.

2. fase: Eleven kan foretage flertydige fortolkninger. Eleven har viden om metoder til fortolkning.

3. fase: Eleven kan diskutere bud på et eller flere samlede udsagn på baggrund af undersøgelsen. Eleven har viden om metoder til sammenstilling af undersøgelsens elementer.

Vurdering

1. fase: Eleven kan vurdere teksters form. Eleven har viden om vurderingskriterier vedrørende form.

2. fase: Eleven kan diskutere forskellige fortolkninger af en tekst. Eleven har viden om forskellige læsepositioner.

3. fase: Eleven kan vurdere teksters udsagn og kvalitet. Eleven har viden om vurderingsmetoder vedrørende teksters kvalitet.

Perspektivering

1. fase: Eleven kan sætte teksten i relation til aktuelle problemstillinger. Eleven har viden om metoder til at sætte tekster i relation til aktuelle problemstillinger.

2. fase: Eleven kan sætte tekster i perspektiv til litterær og kulturel tradition og udvikling gennem litteraturhistorisk læsning og Dansk litteraturs kanon. Eleven har viden om kulturelle og litterære perioder og Dansk litteraturs kanon.

3. fase: Eleven kan sætte tekster i relation til mulige fremtidsperspektiver. Eleven har viden om metoder til at sætte tekster i relation til mulige fremtidsperspektiver.

Færdigheds- og vidensmål for kompetenceområdet kommunikation efter 9. klassetrin

Dialog

1. fase: Eleven kan argumentere og informere. Eleven har viden om argumentations- og informationsformer.

2. fase: Eleven kan analysere samtaler. Eleven har viden om retoriske virkemidler, talehandlinger og positionering.

3. fase: Eleven kan deltage aktivt, åbent og analytisk i dialog. Eleven har viden om demokratisk dialog.

Krop og drama

1. fase: Eleven kan bruge kroppen som udtryk. Eleven har viden om krop og identitet.

2. fase: Eleven kan bruge kropssprog og stemme tilpasset kommunikationssituationen. Eleven har viden om kropslige og retoriske virkemidler.

3. fase: Eleven kan analysere eget og andres kropssprog. Eleven har viden om sammenhæng mellem situation, kultur og kropssprog.

It og kommunikation

1. fase: Eleven kan diskutere etiske spørgsmål vedrørende kommunikation på internettet. Eleven har viden om kommunikationsetik.

2. fase: Eleven kan vælge digitale teknologier i forhold til situationen. Eleven har viden om digitale teknologiers kommunikationsmuligheder.

3. fase: Eleven kan diskutere betydningen af digitale kommunikationsteknologier for eget liv og fællesskab. Eleven har viden om sammenhængen mellem digitale teknologier og kommunikation.

Sprog og kultur

1. fase: Eleven kan kommunikere med nordmænd og svenskere. Eleven har viden om norsk og svensk i letforståelig form.

2. fase: Eleven kan begå sig bevidst i sprogligt komplekse situationer. Eleven har viden om sproglige normer og omgangsformer i forskellige situationer.

3. fase: Eleven kan kommunikere aktivt i forskellige sproglige og kulturelle situationer i en globaliseret verden. Eleven har viden om sammenhæng mellem situation, kultur og sprog.

Sproglig bevidsthed

1. fase: Eleven kan iagttage udtryk for holdninger i sprog. Eleven har viden om sproglig modalitet.

2. fase: Eleven kan iagttage, hvordan vi danner forestillinger om verden med ord og sprog. Eleven har viden om nuancer i sproget og sprogets virkning.

3. fase: Eleven kan karakterisere og diskutere sprog i forskellige situationer. Eleven har viden om sprog og sprogbrug, sprogets variation og forskellige funktion.

Kompetencemål for faget dansk efter 10. klassetrin**Læsning**

Eleven kan styre og regulere sin læseproces og diskutere teksters betydning i kontekst.

Fremstilling

Eleven kan udtrykke sig forståeligt, klart og varieret i skrift, tale, lyd og billede i en form der passer til genre og situation.

Fortolkning

Eleven kan forholde sig til kultur, identitet og sprog gennem systematisk undersøgelse og diskussion af litteratur og andre æstetiske tekster.

Kommunikation

Eleven kan deltage reflekteret i kommunikation i komplekse formelle og sociale situationer.

Færdigheds- og vidensmål for kompetenceområdet læsning efter 10. klassetrin**Finde tekst**

1. fase: Eleven kan gennemføre informationssøgning af uddannelsesrelevant stof på forskellige platforme. Eleven har viden om uddannelses- og erhvervsrelevante platforme.

Forberedelse

1. fase: Eleven kan afgøre hvilken information, der skal undersøges nærmere. Eleven har viden om at udvælge tekster, der er relevante for uddannelses- og erhvervsafklaring.

Afkodning

1. fase: Eleven kan læse komplekse tekster hurtigt og sikkert. Eleven har viden om stavemåde og betydning af ord i alle tekster.

Sprogforståelse

1. fase: Eleven kan anvende ord og udtryks betydning til at forstå komplekse tekster. Eleven har viden om ordvalgets betydning for budskabet.

Tekstforståelse

1. fase: Eleven kan forstå komplekse tekster og uddrage det væsentligste. Eleven har viden om metoder til vurdering af teksters formål, struktur og perspektiv.

Sammenhæng

1. fase: Eleven kan kritisk vurdere teksters udsagn på baggrund af kontekst og eget læseformål. Eleven har viden om systematisk undersøgelse og vurdering af tekster.

Færdigheds- og vidensmål for kompetenceområdet fremstilling efter 10. klassetrin

Planlægning

1. fase: Eleven kan tilrettelægge proces fra idé til færdigt produkt. Eleven har viden om komplekse fremstillingsprocesser.

Forberedelse

1. fase: Eleven kan indsamle information og disponere stoffet, så det fremmer uddannelses- og erhvervsafklaring. Eleven har viden om dispositions- og formidlingsmetoder.

Fremstilling

1. fase: Eleven kan fremstille sammenhængende faglige, personlige og modtagerrettede tekster. Eleven har viden om varierede udtryksformer målrettet forskellige målgrupper.

Respons

1. fase: Eleven kan give og modtage personlig respons. Eleven har viden om personlig respons.

Korrektur

1. fase: Eleven kan fremstille tekster med korrekt grammatik og layout. Eleven har viden om korrekt grammatik, stavning, tegnsætning og layout.

Præsentation og evaluering

1. fase: Eleven kan fagligt og personligt præsentere og vurdere større multimodale produktioner. Eleven har viden om præsentations og evalueringsformer.

Færdigheds- og vidensmål for kompetenceområdet fortolkning efter 10. klassetrin

Oplevelse og indlevelse

1. fase: Eleven kan opleve tekster som meningsfulde for eget liv og en øget omverdensforståelse. Eleven har viden om temaers universelle gyldighed.

Undersøgelse

1. fase: Eleven kan gennemføre en indsigtsfuld analyse af en tekst. Eleven har viden om dybtgående undersøgelsesformer.

Fortolkning

1. fase: Eleven kan på baggrund af litterær indsigt og omverdensforståelse konkludere sig frem til en teksts mulige fortolkninger. Eleven har viden om metoder til at opstille belæg for sin fortolkning.

Vurdering

1. fase: Eleven kan selvstændigt og reflekteret vurdere en tekst ud fra egne og andres fortolkninger og blive bevidst om handlemuligheder. Eleven har viden om vurderingsmetoder vedrørende teksters anvendelighed.

Perspektivering

1. fase: Eleven kan selvstændigt og reflekteret sætte tekster i relation til eget voksen- og samfundsliv og se handlemuligheder. Eleven har viden om samspillet mellem en tids litteratur og samfundets struktur.

Færdigheds- og vidensmål for kompetenceområdet kommunikation efter 10. klassetrin

Dialog

1. fase: Eleven kan anvende dialog som redskab til at få dybere indsigt og til personlig præsentation. Eleven har viden om brug af dialog som redskab i forskellige situationer.

Krop og drama

1. fase: Eleven kan bruge eget og andres kropssprog bevidst til løbende at justere kommunikationen. Eleven har viden om signalværdien i kropssprog og tilpasningsstrategier.

It og kommunikation

1. fase: Eleven kan anvende digitale kommunikationsteknologier personligt, socialt og samfundsmæssigt. Eleven har viden om digitale kommunikationsteknologiers betydning og anvendelighed i samfundet.

Sprog og kultur

1. fase: Eleven kan kommunikere som borger i samfundet. Eleven har viden om at afpasse sin sprog- og kulturforståelse til samfundskontekster.

Sproglig bevidsthed

1. fase: Eleven kan anvende sprogets variation og dynamik i forskellige situationer. Eleven har viden om sprogets forskellige funktioner i personlige og samfundsmæssige sammenhænge.

Bilag 1a - Dansk litteraturs kanon

Dansk litteraturs kanon

Folkeviser

Ludvig Holberg

Adam Oehlenschläger

N. F. S. Grundtvig

St. St. Blicher

H. C. Andersen

Herman Bang

Henrik Pontoppidan

Johannes V. Jensen

Martin Andersen Nexø

Tom Kristensen

Karen Blixen

Peter Seeberg

Tove Ditlevsen

Henrik Ibsen

Bilag 2 - Engelsk**Kompetencemål og færdigheds- og vidensmål for faget engelsk*****Kompetencemål for faget engelsk efter 4. klassetrin***Mundtlig kommunikation

Eleven kan deltage i korte og enkle samtaler om konkrete hverdagsemner på engelsk.

Skriftlig kommunikation

Eleven kan forstå og skrive hyppige ord og udtryk samt korte tekster om hverdagsemner på engelsk.

Kultur og samfund

Eleven kan sammenligne børns hverdag i engelsksprogede lande med egen hverdag.

Færdigheds- og vidensmål for kompetenceområdet mundtlig kommunikation efter 4. klassetrinLytning

1. fase: Eleven kan forstå korte, faste fraser. Eleven har viden om faste fraser og rytmiske mønstre.
2. fase: Eleven kan forstå korte instruktioner, spørgsmål og beskrivelser. Eleven har viden om enkle sproghandlinger.
3. fase: Eleven kan forstå hovedindholdet i korte fortællinger. Eleven har viden om visuel støtte til lytteforståelse.
4. fase: Eleven kan forstå formål med og væsentlige detaljer i fortællinger om konkrete, kendte emner. Eleven har viden om nøgleord og fraser til hjælp for forståelsen.

Samtale

1. fase: Eleven kan deltage i sproglege. Eleven har viden om engelsksprogede lege.
2. fase: Eleven kan stille og besvare enkle spørgsmål ved hjælp af faste fraser. Eleven har viden om enkle spørgende fraser.
3. fase: Eleven kan deltage i enkle, forberedte samtaler om nære emner med støtte. Eleven har viden om støttemateriale.
4. fase: Eleven kan deltage i enkle, spontane samtaler om nære emner. Eleven har viden om enkle fraser til at reagere på det sagte.

Præsentation

1. fase: Eleven kan præsentere enkle sange, rap, rim og remser i kor. Eleven har viden om sprog, rytme og bevægelse.
2. fase: Eleven kan med støtte og forberedelse beskrive en genstand. Eleven har viden om beskrivende sprogbrug.
3. fase: Eleven kan kort fortælle om sig selv. Eleven har viden om ord og fraser til at præsentere sig selv.
4. fase: Eleven kan med støtte kort tale om nære emner. Eleven har viden om støtteteknikker til præsentation.

Sprogligt fokus

1. fase: Eleven kan efterligne hyppige ord og fraser. Eleven har viden om de hyppigste ord og fraser.
2. fase: Eleven kan forstå de hyppigste ord og fraser inden for nære emner. Eleven har viden om betydningsfelter i ordforråd.
3. fase: Eleven kan forstå enkle bydende, spørgende og fremsættende sætninger. Eleven har viden om enkle intonationsmønstre ved forskellige sproghandlinger.
4. fase: Eleven kan anvende de hyppigst forekommende ord og fraser. Eleven har viden om ordklasserne navneord, udsagnsord, tillægsord og forholdsord.

Kommunikationsstrategier

1. fase: Eleven kan mime for at få sit budskab igennem. Eleven har viden om at udtrykke sig gennem kropssprog.
2. fase: Eleven kan appellere om hjælp til kommunikation. Eleven har viden om måder at søge hjælp på gennem gestik og enkelt sprog.
3. fase: Eleven kan anvende simple kommunikationsstrategier med udgangspunkt i modersmålet. Eleven har viden om teknikker til at udnytte modersmålet.
4. fase: Eleven kan anvende simple gættestrategier i forståelse af ukendt ordforråd. Eleven har viden om enkle gættestrategier.

Sproglæringsstrategier

1. fase: Eleven kan lære sprog ved at gentage fraser i rytme. Eleven har viden om gentagelse som støtte til sprogtilegnelse.

2. fase: Eleven kan bruge visuel støtte til at lære ordforråd. Eleven har viden om ikke-sproglige strategier til ordforrådstilegnelse.

3. fase: Eleven kan udnytte ressourcer fra andre sprog. Eleven har viden om transparente ord og strukturer.

4. fase: Eleven kan udvise mod ved at deltage aktivt i sproglige aktiviteter. Eleven har viden om sproglig aktivitet som adgang til sprogtilegnelse.

Færdigheds- og vidensmål for kompetenceområdet skriftlig kommunikation efter 4. klassetrin

Læsning

1.-2. fase: Eleven kan afkode hyppige engelske ord med billedstøtte. Eleven har viden om ordbilleder, der ligger tæt op ad dansk.

3. fase: Eleven kan læse korte instruktioner og beskrivelser. Eleven har viden om overførselsteknik fra lytning til læsning.

4. fase: Eleven kan forstå hovedindholdet af enkle, fortællende tekster. Eleven har viden om billedstøtte og ordlister til læseforståelse.

Skrivning

1.-2. fase: Eleven kan lege med engelsk skriftsprog. Eleven har viden om enkelt skriftsprog.

3. fase: Eleven kan kommunikere med enkle ord og korte sætninger. Eleven har viden om enkle sætninger.

4. fase: Eleven kan skrive enkle beretninger om egen hverdag. Eleven har viden om enkle bindeord.

Sprogligt fokus

1.-3. fase: Eleven kan producere små tekster ved hjælp af sætningsskabeloner. Eleven har viden om enkle sætningsskabeloner.

4. fase: Eleven kan anvende enkle nutids- og datidsformer. Eleven har viden om enkle bøjningsformer af udsagnsord.

Sproglæringsstrategier

1.-2. fase: Eleven kan finde skrevne, engelske ord. Eleven har viden om engelsk skriftsprog i hverdagen.

3. fase: Eleven kan anvende billedordbøger. Eleven har viden om alderssvarende hjælpemidler.

4. fase: Eleven kan overføre sprog, indhold og struktur fra det mundtlige til det skriftlige arbejde. Eleven har viden om samspil mellem det mundtlige og skriftlige arbejde.

Færdigheds- og vidensmål for kompetenceområdet kultur og samfund efter 4. klassetrin

Interkulturel kontakt

1. fase: Eleven kan deltage i lege og sange fra engelsksprogede kulturer. Eleven har viden om børnetraditioner fra engelsksprogede kulturer.

2. fase: Eleven kan forstå små historier for og om børn fra engelsksprogede kulturer. Eleven har viden om børnekultur i engelsksprogede områder.

3. fase: Eleven kan forstå små historier om dagligdag i engelsksprogede samfund. Eleven har viden om typer af levevilkår i engelsksprogede områder.

4. fase: Eleven kan fortælle om egne traditioner og egen dagligdag. Eleven har viden om kulturs betydning for forståelse af sig selv og andre.

Engelsk som adgang til verden

1.-2. fase: Eleven kan genkende engelsk i mange sammenhænge i Danmark. Eleven har viden om steder, hvor der bruges engelsk.

3. fase: Eleven kan finde ligheder og forskelle mellem eget sprog og engelsk. Eleven har viden om sammenhæng mellem ord og fraser på eget sprog og engelsk.

4: Eleven er nysgerrig efter at høre forskellige typer af engelsk. Eleven har viden om enkle træk ved forskellige typer af engelsk i verden.

Tekst og medier

1.-2. fase: Eleven kan genkende enkle genrer på engelsk. Eleven har viden om eventyr, tegneserier, sange, rim og remser.

3. fase: Eleven kan anvende enkle medier til engelsk input. Eleven har viden om adgang til enkle engelsksprogede medier.

4. fase: Eleven kan anvende enkle genrer på engelsk som kommunikation. Eleven har viden om fortællinger og beskeder.

Kompetencemål for faget engelsk efter 7. klassetrin

Mundtlig kommunikation

Eleven kan deltage i kortere samtaler og give korte, sammenhængende fremstillinger af almindelige situationer og emner på engelsk.

Skriftlig kommunikation

Eleven kan forstå og skrive kortere tekster i forskellige genrer på engelsk.

Kultur og samfund

Eleven kan indgå i enkle kulturmøder ved brug af forskellige medier.

Færdigheds- og vidensmål for kompetenceområdet mundtlig kommunikation efter 7. klassetrin

Lytning

1. fase: Eleven kan forstå hovedindholdet i lette fagtekster. Eleven har viden om anvendelse af baggrundsviden.
2. fase: Eleven kan forstå detaljer fra tekster inden for kendte emner. Eleven har viden om fokuseret lytning gennem støttespørgsmål.
3. fase: Eleven kan forstå enkle, letforståelige tekster i naturligt taletempo. Eleven har viden om tryk, tempo og intonation.

Samtale

1. fase: Eleven kan udveksle enkle, forberedte informationer om faktuelle emner. Eleven har viden om strukturering af samtals centrale informationer.
2. fase: Eleven kan indgå i en enkel, spontan samtale om kendte emner. Eleven har viden om enkle indlednings- og afslutningsgambitter.
3. fase: Eleven kan udveksle synspunkter om kendte emner og situationer. Eleven har viden om argumentative sprogbehandlinger.

Præsentation

1. fase: Eleven kan med støtte kort tale om faktuelle emner. Eleven har viden om enkle rubrikker, billeder, diagrammer og grafik som støtte til præsentation.
2. fase: Eleven kan kort tale om egne oplevelser, ønsker og drømme. Eleven har viden om teknikker til at variere sin præsentation.

3. fase: Eleven kan give korte sammenhængende fremstillinger på basis af udleverede informationer. Eleven har viden om teknikker til at bearbejde information.

Sprogligt fokus

1. fase: Eleven kan anvende ord og fraser fra hverdagssprog og enkelt fagsprog. Eleven har viden om sproglige varianter.

2. fase: Eleven kan anvende synonymmer og overbegreber. Eleven har viden om betydnings-relationer i ordforråd.

3. fase: Eleven kan udtrykke sig med klar og tydelig udtale. Eleven har viden om udtaleregler.

Kommunikationsstrategier

1. fase: Eleven kan anvende enkle omformuleringer på engelsk. Eleven har viden om teknikker til at sige det samme på forskellig måde.

2. fase: Eleven kan vælge gættestrategier i forståelse af ukendt ordforråd. Eleven har viden om forskellige gættestrategier.

3. fase: Eleven kan anvende gambitter og faste vendinger som kommunikationsstrategier. Eleven har viden om forskellige sproglige redskaber til løsning af kommunikationsproblemer.

Sproglæringsstrategier

1. fase: Eleven kan søge feedback på formuleringer på egen sprogproduktion. Eleven har viden om brug af feedback.

2. fase: Eleven kan opsøge forskellige typer af sproglige input. Eleven har viden om kilder til sprogligt input.

3. fase: Eleven kan tage noter i forbindelse med lytning. Elev har viden om notatteknik under lytning.

Færdigheds- og vidensmål for kompetenceområdet skriftlig kommunikation efter 7. klassetrin

Læsning

1. fase: Eleven kan forstå hovedindholdet af enkle fagtekster. Eleven har viden om hyppige fagord i forhold til det faglige emne.

2. fase: Eleven kan finde specifikke detaljer i forskellige teksttyper. Eleven har viden om scanning i forhold til læseformål.

3. fase: Eleven kan forstå hovedindhold og sammenhæng i forskellige teksttyper. Eleven har viden om læsestrategier i forhold til læseformål.

Skrivning

1. fase: Eleven kan skrive enkle, informerende tekster. Eleven har viden om sprogbrug i enkle informerende tekster.

2. fase: Eleven kan skrive små fortællinger. Eleven har viden om sætningsforbindere.

3. fase: Eleven kan skrive forståeligt og sammenhængende på engelsk. Eleven har viden om tekstopbygning og afsnitsinddeling.

Sprogligt fokus

1. fase: Eleven kan skrive enkle, fremsættende og spørgende sætninger med engelsk ordstilling. Eleven har viden om centrale regler for ordstilling på engelsk.

2. fase: Eleven kan anvende de mest grundlæggende bøjningsformer og syntaktiske strukturer. Eleven har viden om grammatiske kategoriers funktion.

3. fase: Eleven kan anvende sproglige teknikker til forbedring af egne tekster. Eleven har viden om tekststruktur.

Sproglæringsstrategier

1. fase: Eleven kan anvende gættestrategier under læsning. Eleven har viden om strategier til at gennemføre læseopgaver.

2. fase: Eleven kan med støtte anvende skriveprocessen til forbedring af egne tekster. Eleven har viden om hovedfaserne i skriveprocessen.

3. fase: Eleven kan vælge hjælpemidler efter formål. Eleven har viden om hjælpemidler.

Færdigheds- og vidensmål for kompetenceområdet kultur og samfund efter 7. klassetrin

Interkulturel kontakt

1. fase: Eleven kan give eksempler på forskelle og ligheder mellem kultur- og samfundsforhold i eget land og i engelsksprogede områder. Eleven har viden om enkle kultur- og samfundsforhold i engelsksprogede områder.

2. fase: Eleven kan fortælle om kulturelle forskelle og ligheder i enkle kulturmøder. Eleven har viden om udvalgte kultur- og samfundsgrupper.

3. fase: Eleven kan indgå i enkle, forberedte kulturmøder. Eleven har viden om sproglige regler, normer og værdier hos udvalgte grupper.

Engelsk som adgang til verden

1. fase: Eleven kan deltage i udveksling af enkel information og produkter med elever i udlandet. Eleven har viden om metoder til udveksling af information.

2. fase: Eleven kan med forberedelse og støtte bruge engelsk til internationale henvendelser. Eleven har viden om engelsk som lingua franca.

3. fase: Eleven kan tage initiativ til kommunikation med personer i udlandet. Eleven har viden om forskellige medier som adgang til international kontakt.

Tekst og medier

1. fase: Eleven kan genkende typer af fagtekster på engelsk. Eleven har viden om sproglige træk ved fagtekster.

2. fase: Eleven kan sammenligne typer af fiktive tekster på engelsk. Eleven har viden om enkle genretræk ved fiktionstekster.

3. fase: Eleven kan anvende varierede teksttyper i forskellige medier på engelsk. Eleven har viden om sammenhæng mellem genre, indhold og formål.

Kompetencemål for faget engelsk efter 9. klassetrin

Mundtlig kommunikation

Eleven kan deltage i længere, spontane samtaler og argumentere for egne synspunkter på engelsk.

Skriftlig kommunikation

Eleven kan forstå og skrive længere, sammenhængende tekster med forskellige formål på engelsk.

Kultur og samfund

Eleven kan agere selvstændigt i internationale kulturmøder på baggrund af forståelse af kulturelle og samfundsmæssige forhold.

Færdigheds- og vidensmål for kompetenceområdet mundtlig kommunikation efter 9. klassetrin

Lytning

1. fase: Eleven kan forstå varianter af engelsk fra forskellige autentiske situationer. Eleven har viden om regionale og sociale varianter af engelsk.

2. fase: Eleven kan forstå hovedindholdet af autentiske tekster om samfundsrelaterede emner. Eleven har viden om kombination af teknikker til lytning.

Samtale

1. fase: Eleven kan indgå i spontane samtaler om forskellige emner i et sprog, der passer til situationen. Eleven har viden om høflighedsstrategier.

2. fase: Eleven kan deltage aktivt i en uforberedt samtale. Eleven har viden om gambitter til emneskift og til at tage og fastholde ordet.

Præsentation

1. fase: Eleven kan give sammenhængende fremstillinger på basis af indhentede informationer. Eleven har viden om at søge og strukturere information.

2. fase: Eleven kan give detaljerede fremstillinger af fakta og synspunkter. Eleven har viden om teknikker til at give sammenhængende fremstillinger.

Sprogligt fokus

1. fase: Eleven kan anvende mindre hyppige ord og kollokationer. Eleven har viden om idiomatisk sprogbrug.

2. fase: Eleven kan anvende et rimelig præcist og nuanceret ordforråd. Eleven har viden om nuancering af ordforråd.

Kommunikationsstrategier

1. fase: Eleven kan vælge kommunikationsstrategier i relation til egne kommunikative problemer. Eleven har viden om forskellige kommunikationsstrategiers fordele.

2. fase: Eleven kan støtte andre i deres brug af strategier til løsning af kommunikationsproblemer. Eleven har viden om teknikker til at opdage andres kommunikative problemer.

Sproglæringsstrategier

1. fase: Eleven kan brainstorme med centrale ord og overbegreber. Eleven har viden om brainstormingsteknikker.

2. fase: Eleven kan tilpasse en sproglig fremlæggelse efter formål og modtager. Eleven har viden om planlægning og revision af mundtlige fremlæggelser.

Færdigheds- og vidensmål for kompetenceområdet skriftlig kommunikation efter 9. klassetrin**Læsning**

1. fase: Eleven kan forstå hovedindhold af enkle, argumenterende tekster. Eleven har viden om enkle retoriske og argumentative virkemidler på engelsk.
2. fase: Eleven kan forstå centrale synspunkter i autentiske tekster. Eleven har viden om hjælpemidler til læsning af tekster.

Skrivning

1. fase: Eleven kan udtrykke sig skriftligt afpasset formål. Eleven har viden om tekstskabeloner.
2. fase: Eleven kan udtrykke sig skriftligt afpasset hensigt, modtager og situation i længere sammenhængende tekster. Eleven har viden om kriterier til valg af sprog og indhold.

Sprogligt fokus

1. fase: Eleven kan stave med hjælpemidler og sætte tegn. Eleven har viden om stavning og tegnsætning på engelsk.
2. fase: Eleven kan skrive med rimelig sproglig præcision. Eleven har viden om funktionel grammatik.

Sproglæringsstrategier

1. fase: Eleven kan give og modtage respons i det skriftlige arbejde. Eleven har viden om responsmetoder og enkle notatteknikker.
2. fase: Eleven kan anvende modeltekster i arbejdet med egne tekster. Eleven har viden om modeltekster.

Færdigheds- og vidensmål for kompetenceområdet kultur og samfund efter 9. klassetrin**Interkulturel kontakt**

1. fase: Eleven kan kommunikere om egne og andres kulturmøder. Eleven har viden om potentielle konfliktpunkter i kulturmøder.
2. fase: Eleven kan agere i spontane internationale kulturmøder. Eleven har viden om sproglige regler, normer og værdier i forskellige kulturer og samfund.

Engelsk som adgang til verden

1. fase: Eleven kan forklare enkle forskelle på sproglige varianter i det engelske sprog. Eleven har viden om varianter af engelsk på verdensplan.

2. fase: Eleven kan anvende engelsk som internationalt kommunikationsmiddel i forskellige situationer. Eleven har viden om samspil mellem sproglige og kulturelle normer i engelsksproglig kommunikation.

Tekst og medier

1. fase: Eleven kan producere multimodale teksttyper på engelsk. Eleven har viden om struktur og funktion i multimodale medier.

2. fase: Eleven kan vurdere engelsksprogede tekster i forhold til genre og sprogbrug. Eleven har viden om kriterier til vurdering af tekster.

Kompetencemål for faget engelsk efter 10. klassetrin

Mundtlig kommunikation

Eleven kan deltage i længere, spontane samtaler og argumentere for egne synspunkter på engelsk.

Skriftlig kommunikation

Eleven kan forstå og skrive længere sammenhængende tekster med forskellige formål på engelsk.

Kultur og samfund

Eleven kan agere selvstændigt i internationale kulturmøder på baggrund af forståelse af kulturelle og samfundsmæssige forhold.

Færdigheds- og vidensmål for kompetenceområdet mundtlig kommunikation efter 10. klassetrin

Lytning

1. fase: Eleven kan forstå hovedindhold og nogle detaljer i tekster talt i et autentisk tempo. Eleven har viden om kombination af teknikker til lytning.

Samtale

1. fase: Eleven kan deltage aktivt i en uforberedt samtale med flere deltagere. Eleven har viden om gambitter til emneskift og til at tage og fastholde ordet.

Præsentation

1. fase: Eleven kan give detaljerede fremstillinger af fakta og synspunkter med argumenter for og imod. Eleven har viden om indsamling, omskrivning og vurdering af informationer fra forskellige kilder.

Sprogligt fokus

1. fase: Eleven kan anvende et rimelig præcist og varieret ordforråd. Eleven har viden om variation af ordforråd.

Kommunikationsstrategier

1. fase: Eleven kan vælge kommunikationsstrategier i relation til egne og andres kommunikative problemer. Eleven har viden om forskellige kommunikationsstrategiers fordele i forskellige situationer.

Sproglæringsstrategier

1. fase: Eleven kan tilpasse en sproglig fremlæggelse efter formål og modtager. Eleven har viden om planlægning og revision af mundtlige fremlæggelser.

Færdigheds- og vidensmål for kompetenceområdet skriftlig kommunikation efter 10. klassetrin

Læsning

1. fase: Eleven kan forstå centrale synspunkter og nogle detaljer i autentiske tekster. Eleven har viden om hjælpemidler og teknikker til læsning af tekster.

Skrivning

1. fase: Eleven kan udtrykke sig skriftligt afpasset hensigt, modtager og situation i længere sammenhængende tekster. Eleven har viden om kriterier til valg af sprog og indhold.

Sprogligt fokus

1. fase: Eleven kan skrive med rimelig sproglig præcision. Eleven har viden om funktionel grammatik.

Sproglæringsstrategier

1. fase: Eleven kan kritisk anvende sproglige hjælpemidler i sin sproglæring. Eleven har viden om digitale ressourcer og andre hjælpemidler.

Færdigheds- og vidensmål for kompetenceområdet kultur og samfund efter 10. klassetrin

Interkulturel kontakt

1. fase: Eleven kan agere i spontane internationale kulturmøder. Eleven har viden om sproglige regler, normer og værdier i forskellige kulturer og samfund.

Engelsk som adgang til verden

1. fase: Eleven kan anvende engelsk som internationalt kommunikationsmiddel i forskellige situationer. Eleven har viden om samspil mellem sproglige og kulturelle normer i engelsksproglig kommunikation.

Tekst og medier

1. fase: Eleven kan præsentere og diskutere aktuelle nyheder fra engelsksprogede kilder. Eleven har viden om engelsksprogede medier.

Bilag 3 - Kristendomskundskab

Kompetencemål og færdigheds- og vidensmål for faget kristendomskundskab

Kompetencemål for faget kristendomskundskab efter 3. klassetrin

Livsfilosofi og etik

Eleven kan udtrykke sig om den religiøse dimension ud fra grundlæggende tilværelsesspørgsmål og etiske principper.

Bibelske fortællinger

Eleven kan udtrykke sig om centrale bibelske fortællinger.

Kristendom

Eleven kan udtrykke sig om, hvad kristendom er og om centrale begivenheder i kristendommens historie, herunder folkekirkens betydning i Danmark.

Færdigheds- og vidensmål for kompetenceområdet livsfilosofi og etik efter 3. klassetrin

Livsfilosofi

1.-3. fase: Eleven kan udtrykke sig om grundlæggende tilværelsesspørgsmål i forhold til den religiøse dimension. Eleven har viden om grundlæggende tilværelsesspørgsmål, som de kommer til udtryk i religioner og livsopfattelser.

Etik

1.-3. fase: Eleven kan udtrykke sig om grundlæggende etiske problemstillinger. Eleven har viden om grundlæggende etiske problemstillinger.

Trosvalg og tilværelsestyning

1.-3. fase: Eleven kan udtrykke sig om opfattelser af Gud, tro og mennesker. Eleven har viden om guds- og trosopfattelser.

Sprog og skriftsprog

1.-3. fase: Eleven kan læse enkle faglige tekster og udtrykke sig sprogligt enkelt om deres indhold. Eleven har viden om enkle fagord og begreber samt faglige teksters formål og struktur.

Færdigheds- og vidensmål for kompetenceområdet bibelske fortællinger efter 3. klassetrin

Bibelen

1.-3. fase: Eleven kan udtrykke sig om Bibelen som skrift. Eleven har viden om Bibelen.

Fortælling og livstydning

1.-3. fase: Eleven kan udtrykke sig om indholdet af de bibelske fortællinger. Eleven har viden om centrale bibelske fortællinger.

Fortælling og kultur

1.-3. fase: Eleven kan genkende personer og genstande fra centrale bibelske fortællinger i sprog, kunst og samfund. Eleven har viden om bibelske fortællingers brug i kulturen.

Færdigheds- og vidensmål for kompetenceområdet kristendom efter 3. klassetrin

Kristendommens historie

1.-3. fase: Eleven kan udtrykke sig om enkelte begivenheder i kristendommens historie. Eleven har viden om kristendommens opståen og udvikling.

Kristne grundbegreber

1.-3. fase: Eleven kan udtrykke sig om grundbegreber i kristendommen. Eleven har viden om centrale kristne grundbegreber.

Kristne udtryk

1.-3. fase: Eleven kan genkende centrale symboler, ritualer, musik og salmer. Eleven har viden om centrale symboler, ritualer, musik og salmer.

Kompetencemål for faget kristendomskundskab efter 6. klassetrin

Livsfilosofi og etik

Eleven kan udtrykke sig nuanceret om den religiøse dimensions indhold og betydning ud fra grundlæggende tilværelsesspørgsmål og etiske principper.

Bibelske fortællinger

Eleven kan genkende temaer fra centrale bibelske fortællinger i kulturelle udtryk.

Kristendom

Eleven kan forklare, hvad kristendom er, og gengive hovedtræk i kristendommens historie, herunder folkekirkens betydning i Danmark.

Færdigheds- og vidensmål for kompetenceområdet livsfilosofi og etik efter 6. klassetrin**Livsfilosofi**

1.-3. fase: Eleven kan i skrift og tale udtrykke sig nuanceret om grundlæggende tilværelsesspørgsmål i relation til den religiøse dimensions betydning. Eleven har viden om religioners og livsopfattelsers udtryk for grundlæggende tilværelsesspørgsmål.

Etik

1.-3. fase: Eleven kan redegøre for sammenhængen mellem etiske principper og moralsk praksis i hverdagslivet og i religiøse problemstillinger. Eleven har viden om værdier, normer og adfærd i etiske problemstillinger.

Trosvalg og tilværelsestyding

1.-3. fase: Eleven kan udtrykke sig om betydningen af trosvalg for menneskers handlinger og tydning af tilværelsen. Eleven har viden om forudsætninger for trosvalg og tydning af tilværelsen.

Sprog og skriftsprog

1.-3. fase: Eleven kan læse faglige tekster og udtrykke sig mundtligt og skriftligt om deres indhold, formål og struktur. Eleven har viden om fagord og begreber og faglige teksters formål og struktur.

Færdigheds- og vidensmål for kompetenceområdet bibelske fortællinger efter 6. klassetrin**Bibelen**

1.-3. fase: Eleven kan udtrykke sig om forholdet mellem Det Gamle og Nye Testamente. Eleven har viden om hovedtræk i Det gamle og Det nye Testamente.

Fortælling og livstyding

1.-3. fase: Eleven kan give begrundede bud på betydningen af centrale bibelske fortællinger. Eleven har viden om problemstillinger i centrale bibelske fortællinger.

Fortælling og kultur

1.-3. fase: Eleven kan redegøre for brug af bibelske fortællinger i sprog, kunst og samfund. Eleven har viden om de bibelske fortællingers udtryk i kulturen før og nu.

Færdigheds- og vidensmål for kompetenceområdet kristendom efter 6. klassetrin**Kristendommens historie**

1.-3. fase: Eleven kan gengive centrale begivenheder i kristendommens historie, med særlig vægt på danske forhold. Eleven har viden om centrale begivenheder i kristendommens historie, med særlig vægt på danske forhold.

Kristne grundbegreber

1.-3. fase: Eleven kan redegøre for betydningen af centrale grundbegreber i kristendommen. Eleven har viden om udlægninger af centrale grundbegreber i kristendommen.

Kristne udtryk

1.-3. fase: Eleven kan redegøre for betydninger af centrale symboler, ritualer, musik og salmer. Eleven har viden om udlægninger af symboler, ritualer, musik og salmer.

Kompetencemål for faget kristendomskundskab efter 9. klassetrin

Livsfilosofi og etik

Eleven kan forholde sig til den religiøse dimensions indhold og betydning ud fra grundlæggende tilværelsesspørgsmål og etiske principper.

Bibelske fortællinger

Eleven kan tolke grundlæggende værdier og ud fra centrale bibelske fortællinger.

Kristendom

Eleven kan forholde sig til, hvad kristendom er og til hovedtræk i kristendommens historie, herunder folkekirkens betydning i Danmark.

Ikke-kristne religioner og andre livsopfattelser

Eleven kan forholde sig til hovedtanker og problemstillinger i de store verdensreligioner og livsopfattelsers oprindelse, historie og nutidige fremtrædelsesformer.

Færdigheds- og vidensmål for kompetenceområdet livsfilosofi og etik efter 9. klassetrin

Livsfilosofi

1.-3. fase: Eleven kan reflektere over betydningen af den religiøse dimension i grundlæggende tilværelsesspørgsmål. Eleven har viden om trosvalg i forhold til grundlæggende tilværelsesspørgsmål.

Etik

1.-3. fase: Eleven kan reflektere over etiske principper og moralsk praksis i mellem menneskelige relationer. Eleven har viden om etik og moralsk praksis i et mellem menneskeligt perspektiv.

Tro og tilværelsestydning

1.-3. fase: Eleven kan diskutere sammenhænge mellem forskellige trosvalg og deres tyding af tilværelsen. Eleven har viden om sammenhæng mellem forskellige trosvalg og tyding af tilværelsen.

Sprog og skriftsprog

1.-3. fase: Eleven kan målrettet læse faglige tekster og sprogligt nuanceret udtrykke sig mundtligt og skriftligt om deres indhold, formål og struktur. Eleven har viden om komplekse fagord og begreber samt faglige teksters formål og struktur.

Færdigheds- og vidensmål for kompetenceområdet bibelske fortællinger efter 9. klassetrin

Bibelen

1.-3. fase: Eleven kan tolke centrale fortællinger fra Det Gamle og Nye Testamente i et nutidigt og historisk perspektiv. Eleven har viden om fortællinger fra Det gamle og Det nye Testamente.

Fortælling og livstydning

1.-3. fase: Eleven kan reflektere over de bibelske fortællingers tyding af grundlæggende tilværelsesspørgsmål. Eleven har viden om grundlæggende tilværelsesspørgsmål i bibelske fortællinger.

Fortælling og kultur

1.-3. fase: Eleven kan tolke de bibelske fortællingers betydning i sprog, kunst og samfund. Eleven har viden om de bibelske fortællingers spor i kulturen i et nutidigt og historisk perspektiv.

Færdigheds- og vidensmål for kompetenceområdet kristendom efter 9. klassetrin

Kristendommens historie

1.-3. fase: Eleven kan reflektere over kristendommens udvikling og folkekirkens betydning i Danmark. Eleven har viden om hovedtræk i kristendommens historie og folkekirken.

Kristne grundbegreber

1.-3. fase: Eleven kan reflektere over kristne grundbegreber som tyding af tilværelsen. Eleven har viden om centrale kristne grundbegreber og værdierne bag.

Kristne udtryk

1. -3 fase: Eleven kan reflektere over betydningen af kristne symboler, ritualer, musik og salmer. Eleven har viden om udlægninger af centrale symboler, ritualer, musik og salmer.

Færdigheds- og vidensmål for kompetenceområdet ikke-kristne religioner og andre livsopfattelser efter 9. klassetrin

Hovedtræk

1.-3. fase: Eleven kan reflektere over hovedtræk i verdensreligioner og livsopfattelser med betydning for Danmark. Eleven har viden om hovedtræk i verdensreligioner og livsopfattelser.

Grundbegreber

1.-3. fase: Eleven kan redegøre for betydningen af centrale grundbegreber og værdier i verdensreligioner og livsopfattelser. Eleven har viden om centrale grundbegreber og værdier inden for verdensreligioner og livsopfattelser.

Fremtrædelsesformer

1-3 fase: Eleven kan reflektere over centrale symbolers og ritualers betydning for menneskers liv. Eleven har viden om centrale symbolers og ritualers anvendelse i verdensreligioner og livsopfattelser.

Kompetencemål for faget kristendomskundskab efter 10. klassetrin

Livsfilosofi og Etik

Eleven kan forholde sig til relationer mellem religiøsitet og etik i tilværelsesspørgsmål, der angår individ og samfund.

Bibelske fortællinger

Eleven kan forholde sig til bibelske motiver og temaer i tydningen af centrale tilværelsesspørgsmål og i kulturelle udtryk.

Kristendom

Eleven kan forholde sig til kristendommens betydning for menneske- og samfundsliv før og nu.

Ikke-kristne religioner og andre livsopfattelser

Eleven kan forholde sig til ikke-kristne religioner og livsopfattelsers betydning i Danmark og i verden, samt deres udlægninger af centrale tilværelsesspørgsmål.

Færdigheds- og vidensmål for kompetenceområdet livsfilosofi og etik efter 10. klassetrin

Livsfilosofi

1. fase: Eleven kan diskutere tilværelsesspørgsmål, der angår individ og samfund i et livsfilosofisk perspektiv. Eleven har viden om, hvad livsfilosofi kan bruges til i tolkningen af tilværelsesspørgsmål, der angår individ og samfund.

Etik

1. fase: Eleven kan begrundet tage stilling til etiske dilemmaer ud fra forskellige etiske positioner. Eleven har viden om etik og etiske dilemmaer.

Trosvalg og tilværelsestyndning

1. fase: Eleven kan diskutere centrale tilværelsesspørgsmål i lyset af tro og tvivl. Eleven har viden om troens og tvivlens betydning for forståelsen af centrale tilværelsesspørgsmål.

Sprog og skriftsprog

1. fase: Eleven kan målrettet læse faglige tekster og sprogligt udtrykke sig mundtligt og skriftligt om deres indhold, formål og struktur. Eleven har viden om fagudtryk og begreber, samt faglige teksters formål og struktur.

Færdigheds- og vidensmål for kompetenceområdet bibelske fortællinger efter 10. klassetrin

Bibelen

1. fase: Eleven kan gøre rede for Bibelens hovedindhold og opbygning. Eleven har viden om Bibelens hovedindhold og opbygning.

Fortælling og livstyndning

1. fase: Eleven kan anvende centrale bibelske fortællinger til belysning af centrale tilværelsesspørgsmål. Eleven har viden om motiver og temaer i bibelske fortællinger, som relaterer sig til centrale tilværelsesspørgsmål.

Fortælling og kultur

1. fase: Eleven kan udtrykke sig om anvendelsen af bibelske motiver og temaer i kulturelle udtryk. Eleven har viden om anvendelse af bibelske motiver og temaer i kulturelle udtryk.

Færdigheds- og vidensmål for kompetenceområdet kristendom efter 10. klassetrin

Kristendommens historie

1. fase: Eleven kan diskutere kristendommens udvikling og indvirkning på menneskeliv og samfund før og nu. Eleven har viden om kristendommens historie og dens indvirkning på menneskeliv og samfund.

Kristne grundbegreber

1. fase: Eleven kan diskutere, hvad kristendommen er på baggrund af udvalgte kristne grundbegreber. Eleven har viden om centrale kristne grundbegreber, som belyser opfattelser af kristendommen.

Kristne udtryk

1. fase: Eleven kan forholde sig til betydningen af kristne udtryk i hverdagsliv, kultur og samfund. Eleven har viden om kristne udtryk.

Færdigheds- og vidensmål for kompetenceområdet ikke-kristne religioner og andre livsopfattelser efter 10. klassetrin

Hovedtræk

1. fase: Eleven kan diskutere forskellige religioner og livsopfattelsers udlægninger af centrale tilværelsesspørgsmål. Eleven har viden om idéers betydning for væsentlige tilværelsesspørgsmål inden for forskellige religioner og livsopfattelser.

Grundbegreber

1. fase: Eleven kan udtrykke sig om betydningen af centrale grundbegreber i udvalgte verdensreligioner og livsopfattelser. Eleven har viden om centrale grundbegreber i udvalgte verdensreligioner og livsopfattelser.

Fremtrædelsesformer

1. fase: Eleven kan diskutere forskellige religioner og livsopfattelsers betydning i Danmark og andre dele af verden. Eleven har viden om verdensreligioner og livsopfattelsers sammenhæng med samfundslivet.

Bilag 4 - Historie

Kompetencemål og færdigheds- og vidensmål for faget historie

Kompetencemål for faget historie efter 4. klassetrin

Kronologi og sammenhæng

Eleven kan relatere ændringer i hverdag og livsvilkår over tid til eget liv.

Kildearbejde

Eleven kan anvende kilder til at opnå viden om fortiden.

Historiebrug

Eleven kan fortælle om, hvordan mennesker er påvirket af og bruger historie.

Færdigheds- og vidensmål for kompetenceområdet kronologi og sammenhæng efter 4. klassetrin

Kronologi

1.-2. fase: Eleven kan placere elementer fra historien tidsmæssigt i forhold til hinanden. Eleven har viden om relativ kronologi.

Familie og fællesskaber

1.-2. fase: Eleven kan sammenligne tidlige tiders familie, slægt og fællesskaber med eget liv. Eleven har viden om fællesskaber før og nu.

Livsgrundlag og produktion

1.-2. fase: Eleven kan beskrive ændringer i livsgrundlag og produktion. Eleven har viden om livsgrundlag og produktion før og nu.

Samfund

1.-2. fase: Eleven kan beskrive ændringer i magtforhold og samfundsstrukturer over tid. Eleven har viden om magtforhold og samfundsstrukturer før og nu.

Historiekanon

1.-2. fase: Eleven kan bruge kanonpunkter til at skabe historisk overblik og sammenhængsforståelse. Eleven har viden om kanonpunkter.

Færdigheds- og vidensmål for kompetenceområdet kildearbejde efter 4. klassetrinHistoriske spor

1.-2. fase: Eleven kan bruge historiske spor i lokalområdet til at fortælle om fortiden. Eleven har viden om identifikation af historiske spor i lokalområdet.

Kildeanalyse

1.-2. fase: Eleven kan bruge digitale medier og andre udtryksformer som kilder til at beskrive fortiden. Eleven har viden om enkle kildekritiske begreber.

Sprog og skriftsprog

1.-2. fase: Eleven kan læse enkle historiske kilder og udtrykke sig sprogligt enkelt om deres indhold. Eleven har viden om enkle fagord og begreber og historiske kilders formål og struktur.

Færdigheds- og vidensmål for kompetenceområdet historiebrug efter 4. klassetrinHistoriske scenarier

1.-2. fase: Eleven kan opnå viden om historie gennem brug af historiske scenarier. Eleven har viden om historiske scenarier.

Historiske fortællinger

1.-2. fase: Eleven kan skelne mellem typer af historiske fortællinger. Eleven har viden om særtræk ved historiske fortællinger.

Historisk bevidsthed

1.-2. fase: Eleven kan forklare, hvorledes de og andre er historieskabte og skaber historie. Eleven har viden om personer og hændelser, der tillægges betydning i historien.

Kompetencemål for faget historie efter 6. klassetrinKronologi og sammenhæng

Eleven kan sammenligne væsentlige træk ved historiske perioder.

Kildearbejde

Eleven kan med afsæt i enkle problemstillinger anvende kildekritiske begreber til at gøre rede for fortolkninger af fortiden.

Historiebrug

Eleven kan perspektivere egne og andres historiske fortællinger i tid og rum.

Færdigheds- og vidensmål for kompetenceområdet kronologi og sammenhæng efter 6. klassetrin

Kronologi, brud og kontinuitet

1. fase: Eleven kan placere historiske perioder i absolut kronologisk sammenhæng. Eleven har viden om historiske perioders tidsmæssige placering.
2. fase: Eleven kan identificere brud og kontinuitet i historien. Eleven har viden om væsentlige træk ved historiske perioder.

Principper for overblik

1. fase: Eleven kan inddele historien efter principper for overblik. Eleven har viden om principper for inddeling af historien.
2. fase: Eleven kan begrunde principper for inddeling af historien. Eleven har viden om principper for inddeling af historien.

Det lokale, regionale og globale

1. fase: Eleven kan redegøre for samspil mellem aspekter fra dansk og omverdens historie. Eleven har viden om samspil mellem aspekter fra dansk og omverdens historie.
2. fase: Eleven kan redegøre for konsekvenser af samspil mellem dansk historie og omverden. Eleven har viden om konsekvenser af samspil mellem dansk historie og omverden.

Historiekanon

- 1.-2. fase: Eleven kan bruge kanonpunkter til at skabe historisk overblik og sammenhængsforståelse. Eleven har viden om kanonpunkter.

Færdigheds- og vidensmål for kompetenceområdet kildearbejde efter 6. klassetrin

Historiske problemstillinger

1. fase: Eleven kan identificere historiske problemstillinger. Eleven har viden om kendetegn ved historiske problemstillinger.
2. fase: Eleven kan formulere enkle historiske problemstillinger. Eleven har viden om kriterier for opstilling af enkle historiske problemstillinger.

Kildeanalyse

1. fase: Eleven kan bruge kildekritiske begreber i arbejdet med historiske spor, medier og andre udtryksformer. Eleven har viden om kildekritiske begreber.

2. fase: Eleven kan vurdere brugbarheden af historiske spor, medier og andre udtryksformer til at belyse historiske problemstillinger. Eleven har viden om kildekritiske begreber.

Sprog og skriftsprog

1.-2. fase: Eleven kan læse historiske kilder og udtrykke sig mundtligt og skriftligt om deres indhold og formål. Eleven har viden om fagord og begreber og historiske kilders formål og struktur.

Færdigheds- og vidensmål for kompetenceområdet historiebrug efter 6. klassetrin

Historiske scenarier

1. fase: Eleven kan opstille historiske scenarier for at få indsigt i samfundsforhold i fortiden. Eleven har viden om elementer, der indgår i historiske scenarier.

2. fase: Eleven kan begrunde valg af historiske scenarier til at få indsigt i samfundsforhold i fortiden. Eleven har viden om kriterier for valg af historiske scenarier.

Konstruktion og historiske fortællinger

1. fase: Eleven kan konstruere historiske fortællinger. Eleven har viden om struktur i historiske fortællinger.

2. fase: Eleven kan forklare historiske fortællingers sammenhæng med fortidsfortolkninger og nutidsforståelser. Eleven har viden om enkle sammenhænge mellem fortidsfortolkninger og nutidsforståelser.

Historisk bevidsthed

1.-2. fase: Eleven kan analysere brug og funktion af fortalt historie. Eleven har viden om særtræk ved fortalt historie.

Kompetencemål for faget historie efter 9. klassetrin

Kronologi og sammenhæng

Eleven kan på baggrund af et kronologisk overblik forklare, hvorledes samfund har udviklet sig under forskellige forudsætninger.

Kildearbejde

Eleven kan vurdere løsningsforslag på historiske problemstillinger.

Historiebrug

Eleven kan forklare samspil mellem fortid, nutid og fremtid.

Færdigheds- og vidensmål for kompetenceområdet kronologi og sammenhæng efter 9. klassetrin

Kronologi, brud og kontinuitet

1. fase: Eleven kan sætte begivenheders forudsætninger, forløb og følger i kronologisk sammenhæng. Eleven har viden om begivenheders forudsætninger, forløb og følger.
2. fase: Eleven kan forklare hvorfor historisk udvikling i perioder var præget af kontinuitet og i andre af brud. Eleven har viden om historisk udvikling.

Principper for overblik

1. fase: Eleven kan anvende principper for inddeling af historien til at få et historisk overblik. Eleven har viden om principper for inddeling af historien.
2. fase: Eleven kan forklare brug af principper for inddeling af historien til at få et historisk overblik. Eleven har viden om faktorer, der ligger til grund for principper for inddeling af historien.

Det lokale, regionale og globale

- 1.-2. fase: Eleven kan forklare historiske forandrings påvirkning af samfund lokalt, regionalt og globalt. Eleven har viden om forandringer af samfund lokalt, regionalt og globalt.

Historiekanon

- 1.-2. fase: Eleven kan bruge kanonpunkter til at skabe historisk overblik og sammenhængsforståelse. Eleven har viden om kanonpunkter.

Færdigheds- og vidensmål for kompetenceområdet kildearbejde efter 9. klassetrin

Historiske problemstillinger og løsningsforslag

1. fase: Eleven kan formulere historiske problemstillinger. Eleven har viden om udarbejdelse af historiske problemstillinger.
2. fase: Eleven kan udarbejde løsningsforslag på historiske problemstillinger med afsæt i udvalgte kilder. Eleven har viden om metoder til udarbejdelse af løsningsforslag.

Kildeanalyse

1. fase: Eleven kan forklare valget af kildekritiske begreber til analyse af historiske spor, medier og udtryksformer. Eleven har viden om kildekritiske begreber.

2. fase: Eleven kan udvælge kilder til belysning af historiske problemstillinger. Eleven har viden om kriterier for søgning af kilder.

Sprog og skriftsprog

1.-2. fase: Eleven kan målrettet læse historiske kilder og sprogligt nuanceret udtrykke sig mundtligt og skriftligt om historiske problemstillinger. Eleven har viden om komplekse fagord og begreber samt historiske kilders formål og struktur.

Færdigheds- og vidensmål for kompetenceområdet historiebrug efter 9. klassetrin

Historiske scenarier

1.-2. fase: Eleven kan udlede forklaringer på historiske forhold og forløb ud fra historiske scenarier. Eleven har viden om historiske scenariers funktion.

Konstruktion og historiske fortællinger

1. fase: Eleven kan redegøre for sammenhænge mellem fortidsfortolkninger nutidsforståelser og fremtidsforventninger. Eleven har viden om sammenhænge mellem fortidsfortolkninger, nutidsforståelser og fremtidsforventninger.

2. fase: Eleven kan analysere konstruktion og brug af historiske fortællinger med samtids- og fremtidsrettet sigte. Eleven har viden om historiske fortællingers brug i et samtids- og fremtidsrettet perspektiv.

Historisk bevidsthed

1. fase: Eleven kan redegøre for brug af fortiden i argumentation og handling. Eleven har viden om funktion af historie i fortid og nutid.

2. fase: Eleven kan diskutere egen og andres historiske bevidsthed. Eleven har viden om faktorer, der kan påvirke historisk bevidsthed.

Bilag 4a - Historiekanon

Historiekanon

Kanonliste – folkeskolens historiekanon

Ertebøllekulturen

Tutankhamon

Solvognen

Kejser Augustus

Jellingstenen

Absalon

Kalmarunionen

Columbus

Reformationen

Christian 4.

Den Westfalske Fred

Statskuppet 1660

Stavnsbåndets ophævelse

Stormen på Bastillen

Ophævelse af slavehandlen

Københavns bombardement

Grundloven 1849

Stormen på Dybbøl 1864

Slaget på Fælled

Systemskiftet 1901

Kvindens valgret

Genforeningen

Kanslergadeforliget

Augustoprøret og Jødeaktionen 1943

FN's Verdenserklæring om Menneskerettigheder

Energikrisen 1973

Murens fald

Maastricht 1992

11. september 2001

Bilag 5 - Samfundsfag

Kompetencemål og færdigheds- og vidensmål for faget samfundsfag

Kompetencemål for faget samfundsfag efter 9. klassetrin

Politik

Eleven kan tage stilling til politiske problemstillinger lokalt og globalt og komme med forslag til handlinger.

Økonomi

Eleven kan tage stilling til økonomiske problemstillinger og handle i forhold til egen økonomi og samfundsøkonomien.

Sociale og kulturelle forhold

Eleven kan tage stilling til og handle i forhold til sociale og kulturelle sammenhænge og problemstillinger.

Samfundsfaglige metoder

Eleven kan anvende samfundsfaglige metoder.

Færdigheds- og vidensmål for kompetenceområdet politik efter 9. klassetrin

Demokrati

1. fase: Eleven kan identificere demokratiformer og andre styreformer. Eleven har viden om demokrati og andre styreformer.

2. fase: Eleven kan diskutere demokratiopfattelser og egne muligheder for deltagelse i demokratiet. Eleven har viden om demokratiopfattelser.

Det politiske system, retsstat og rettigheder

1. fase: Eleven kan redegøre for politiske beslutningsprocesser i Danmark og forholdet mellem stat, region og kommune. Eleven har viden om det politiske system og beslutningsprocesser i Danmark.

2. fase: Eleven kan diskutere sammenhænge mellem demokrati og retsstat (fx rettigheder og pligter for borgere i Danmark, borgernes retssikkerhed i et demokrati og menneskerettigheder mv.). Eleven har viden om demokrati og retsstat, fx grundloven.

Politiske partier og ideologier

1. fase: Eleven kan identificere ideologisk indhold i politiske udsagn og beslutninger. Eleven har viden om politiske ideologier og grundholdninger.

2. fase: Eleven kan analysere den aktuelle parlamentariske situation og partiernes indbyrdes placering. Eleven har viden om politiske partier, deres grundholdninger og mærkesager.

Medier og politik

1. fase: Eleven kan redegøre for hvordan medier kan anvendes til politisk deltagelse. Eleven har viden om mediers anvendelse til politisk deltagelse.

2. fase: Eleven kan diskutere aktørers brug af medier til at påvirke den politiske dagsorden og beslutninger. Eleven har viden om mediers betydning for politik.

EU og Danmark

1. fase: Eleven kan redegøre for samspil mellem beslutningsprocesser i EU og i Danmark. Eleven har viden om hovedtræk i EU's udvikling og beslutninger i EU.

2. fase: Eleven kan diskutere aktuelle europæiske politiske problemstillinger i forhold til EU. Eleven har viden om politiske problemstillinger inden for EU.

International politik

1. fase: Eleven kan diskutere internationale organisationers rolle for konflikt og samarbejde i verden. Eleven har viden om internationale organisationer, som Danmark deltager i.

2. fase: Eleven kan diskutere mål og midler i dansk udenrigspolitik. Eleven har viden om dansk udenrigspolitik.

Færdigheds- og vidensmål for kompetenceområdet økonomi efter 9. klassetrin

Privatøkonomi og forbrugeradfærd

1. fase: Eleven kan diskutere rollen som forbruger. Eleven har viden om forbrugeradfærd, forbrugerroller og forbrugerrettigheder.

2. fase: Eleven kan beskrive privatøkonomiske problemstillinger og valgmuligheder. Eleven har viden om privatøkonomiske begreber.

Velfærdsstater

1. fase: Eleven kan forklare opbygningen af velfærdsstater på baggrund af velfærdsprincipper. Eleven har viden om typer af velfærdsstater.

2. fase: Eleven kan diskutere velfærdsstat i økonomisk globalisering. Eleven har viden om økonomisk globalisering.

Samfundsøkonomiske sammenhænge

1. fase: Eleven kan redegøre for grundlæggende sammenhænge i det økonomiske kredsløb. Eleven har viden om grundlæggende sammenhænge i det økonomiske kredsløb.

2. fase: Eleven kan redegøre for betydning af økonomisk globalisering for det danske arbejdsmarked. Eleven har viden om erhvervsstruktur og arbejdsmarkedsforhold, herunder den danske arbejdsmarkedsmodel.

Markedsøkonomi og blandingsøkonomi

1. fase: Eleven kan bruge begreberne udbud og efterspørgsel til at beskrive, hvordan markeder fungerer. Eleven har viden om centrale principper i markedsøkonomien.

2. fase: Eleven kan diskutere regulering af markedskræfterne. Eleven har viden om markedsøkonomi og blandingsøkonomi.

Økonomisk vækst og bæredygtighed

1. fase: Eleven kan redegøre for problemstillinger og muligheder vedrørende bæredygtighed og økonomisk vækst. Eleven har viden om bæredygtig udvikling og økonomisk vækst.

2. fase: Eleven kan redegøre for sammenhænge mellem innovation og økonomisk vækst. Eleven har viden om økonomisk konjunkturudvikling og innovation.

Færdigheds- og vidensmål for kompetenceområdet sociale og kulturelle forhold efter 9. klassetrin

Socialisering

1. fase: Eleven kan redegøre for sociale grupper og fællesskabers rolle i socialiseringen. Eleven har viden om socialisering.

2. fase: Eleven kan analysere sociale grupper og fællesskabers betydning for socialisering og identitetsdannelse. Eleven har viden om socialisering og identitetsdannelse.

Kultur

1. fase: Eleven kan diskutere kulturs betydning for individer og grupper. Eleven har viden om kultur og kulturbegreber.

2. fase: Eleven kan analysere konkrete eksempler på globale kulturelle fænomener. Eleven har viden om kulturel globalisering.

Social differentiering

1. fase: Eleven kan analysere sociale forskelle med begreber om social differentiering. Eleven har viden om social differentiering.
2. fase: Eleven kan beskrive sociale uligheder i Danmark og i verden med begreber og data. Eleven har viden om beskrivelse og måling af social lighed og ulighed.

Færdigheds- og vidensmål for kompetenceområdet samfundsfaglige metoder efter 9. klassetrin

Undersøgelsesmetoder

- 1.-2. fase: Eleven kan identificere, formulere og gennemføre enkle undersøgelser af samfundsmæssige problemstillinger. Eleven har viden om samfundsfaglige undersøgelsesmetoder.

Formidling

- 1.-2. fase: Eleven kan formidle resultater af en gennemført undersøgelse. Eleven har viden om brug af kulturteknikker og digitale medier til formidling.

Sprog og skriftsprog

- 1.-2. fase: Eleven kan sprogligt nuanceret udtrykke sig om samfundsfaglige problemstillinger samt målrettet læse og skrive samfundsfaglige tekster. Eleven har viden om fagord og begreber samt samfundsfaglige teksters formål og struktur.

Informationssøgning

- 1.-2. fase: Eleven kan finde relevante kilder. Eleven har viden om informationssøgning, herunder med digitale medier.

Statistik

- 1.-2. fase: Eleven kan tolke enkel statistik. Eleven har viden om typer af statistiske fremstillinger.

Færdigheds- og vidensmål for kompetenceområdet politik efter 10. klassetrin

Demokrati

1. fase: Eleven kan diskutere hvordan man kan deltage i demokratiet på forskellige måde og forskellige niveauer. Eleven har viden om demokratiopfattelser og politisk deltagelse.

Politisk system

1. fase: Eleven kan diskutere konkrete politiske beslutninger i et demokratisk perspektiv. Eleven har viden om sammenhænge mellem politiske institutioner og aktører og beslutningsprocesser i Danmark, EU og i verden.

Politiske problemstillinger

1. fase: Eleven kan diskutere aktuelle politiske problemstillinger og politiske aktørers positioner i forhold til disse. Eleven har viden om politiske problemstillinger og politiske aktørers stillingtagen til disse, herunder ideologier, mærkesager, interesser og strategiske overvejelser.

International politik og globalisering

1. fase: Eleven kan diskutere væsentlige internationale og globale politiske problemstillinger og løsningsforslag. Eleven har viden om væsentlige internationale og globale problemstillinger.

Medier og politik

1. fase: Eleven kan diskutere, hvilke roller medier spiller i den politiske proces. Eleven har viden om mediers betydning for politik.

Færdigheds- og vidensmål for kompetenceområdet økonomi efter 10. klassetrin

Privatøkonomi

1. fase: Eleven kan tage stilling til egen økonomi og rollen som forbruger. Eleven har viden om privatøkonomiske problemstillinger og forbrugeradfærd.

Økonomiske sammenhænge

1. fase: Eleven kan diskutere mål og midler i forhold til økonomisk politik. Eleven har viden om samfundsøkonomiske mål og midler og de forskellige sektorer's sammenhæng i det økonomiske kredsløb.

Økonomisk udvikling

1. fase: Eleven kan tage stilling til problemstillinger vedrørende økonomisk vækst og bæredygtighed. Eleven har viden om den samfundsøkonomiske udvikling, innovation og bæredygtighed.

Økonomi og velfærd

1. fase: Eleven kan diskutere velfærdsproblematikker i sammenhæng med økonomisk globalisering. Eleven har viden om forskellige velfærdsmodeller, arbejdsmarked og økonomisk globalisering.

Færdigheds- og vidensmål for kompetenceområdet sociale og kulturelle forhold efter 10. klassetrin

Kultur

1. fase: Eleven kan diskutere kulturs betydning for individ og samfund. Eleven har viden om forskellige opfattelser af kultur og kulturbegreber.

Social differentiering

1. fase: Eleven kan diskutere problemstillinger vedrørende social differentiering. Eleven har viden om forskellige metoder og begreber til at beskrive social differentiering i samfundet.

Identitet og fællesskab

1. fase: Eleven kan diskutere sammenhænge mellem identitet og fællesskab, for den enkelte og samfundet. Eleven har viden om samspillet mellem den enkeltes identitet og tilhørsforhold til sociale grupper og fællesskaber.

Færdigheds- og vidensmål for kompetenceområdet samfundsfaglige metoder efter 10. klassetrin

Undersøgelsesmetoder

1. fase: Eleven kan gennemføre en samfundsfaglig undersøgelse på baggrund af en problemformulering. Eleven har viden om samfundsfaglige undersøgelsesmetoder.

Formidling

1. fase: Eleven kan anvende kulturteknikker til formidling af undersøgelser og faglig kommunikation. Eleven har viden om brug af kulturteknikker, herunder digitale medier til formidling.

Kildeanvendelse

1. fase: Eleven kan kritisk udvælge og anvende kilder i undersøgelser af samfundsmæssige problemstillinger. Eleven har viden om søgning og kritisk anvendelse af kilder i samfundsfag.

Sproglig udvikling

1. fase: Eleven kan sprogligt nuanceret udtrykke sig om samfundsfaglige problemstillinger samt målrettet læse og skrive samfundsfaglige tekster. Eleven har viden om fagord og begreber samt samfundsfaglige teksters formål og struktur.

Bilag 6 - Idræt**Kompetencemål og færdigheds- og vidensmål for faget idræt*****Kompetencemål for faget idræt efter 2. klassetrin***Alsided idrætsudøvelse

Eleven kan deltage aktivt i basale, alsidige bevægelser i leg.

Idrætskultur og relationer

Eleven kan samarbejde om idrætslige aktiviteter og lege.

Krop, træning og trivsel

Eleven kan beskrive reaktioner på fysisk aktivitet.

Færdigheds- og vidensmål for kompetenceområdet alsided idrætsudøvelse efter 2. klassetrinRedskabsaktiviteter

1. fase: Eleven kan udføre grundlæggende gymnastiske bevægelser. Eleven har viden om grovmotoriske bevægelser på gulv og redskaber.
2. fase: Eleven kan anvende gymnastikredskaber. Eleven har viden om gymnastikredskabernes navne og anvendelse.

Boldbasis og boldspil

1. fase: Eleven kan modtage og aflevere boldtyper. Eleven har viden om grundlæggende kaste-, gribe og sparketeknik.
2. fase: Eleven kan spille bold med få regler. Eleven har viden om enkle regler i spil med bold.

Dans og udtryk

1. fase: Eleven kan bevæge sig rytmisk til en variation af musikformer. Eleven har viden om kroppens grundlæggende bevægelsesmuligheder.
2. fase: Eleven kan skabe enkle kropslige udtryk med bevægelse. Eleven har viden om brug af tid og kraft i bevægelsesudtryk.

Kropsbasis

1. fase: Eleven kan spænde og afspænde isolerede kropsdele. Eleven har viden om spænding og afspænding.

2. fase: Eleven kan fastholde balance i enkle øvelser. Eleven har viden om balancevariationer.

Løb, spring og kast

1. fase: Eleven kan løbe, springe og kaste. Eleven har viden om variationer inden for løb, spring, kast.

2. fase: Eleven kan udføre enkle former for løb, spring og kast. Eleven har viden om enkle bevægelsesprincipper for løb, spring, kast.

Færdigheds- og vidensmål for kompetenceområdet idrætskultur og relationer efter 2. klassetrin

Samarbejde og ansvar

1.-2. fase: Eleven kan samarbejde i par eller mindre grupper om idrætslege. Eleven har viden om samarbejds måder.

Normer og værdier

1.-2. fase: Eleven kan respektere regler og aftaler for idrætsaktiviteter. Eleven har viden om regler og aftaler for idrætsaktiviteter.

Ordkendskab

1.-2. fase: Eleven kan anvende enkle fagord og begreber. Eleven har viden om enkle fagord og begreber.

Færdigheds- og vidensmål for kompetenceområdet krop, træning og trivsel efter 2. klassetrin

Krop og trivsel

1. fase: Eleven kan samtale om følelser, der kan opstå ved fysisk aktivitet. Eleven har viden om fysisk aktivitets indvirkning på følelser.

2. fase: Eleven kan samtale om forskellige fysiske forudsætninger for idrætsudøvelse. Eleven har viden om fysiske forskelle og forudsætninger.

Fysisk aktivitet

1. fase: Eleven kan samtale om kroppens reaktioner på fysisk aktivitet. Eleven har viden om hvile- og arbejds puls.

2. fase: Eleven kan deltage i opvarmning. Eleven har viden om opvarmningsselementer.

Kompetencemål for faget idræt efter 5. klassetrinAlsidig idrætsudøvelse

Eleven kan anvende grundlæggende, sammensatte bevægelser i idrætspraksis.

Idrætskultur og relationer

Eleven kan deltage aktivt i idrættens kultur og fællesskab.

Krop, træning og trivsel

Eleven kan samtale om fysisk aktivitets betydning for kroppens grundform, sundhed og trivsel.

Færdigheds- og vidensmål for kompetenceområdet alsidig idrætsudøvelse efter 5. klassetrinRedskabsaktiviteter

1. fase: Eleven kan anvende grundlæggende teknikker inden for redskabsaktiviteter. Eleven har viden om grundlæggende teknikker inden for redskabsaktiviteter.
2. fase: Eleven kan udføre sammensatte bevægelser i redskabsaktiviteter. Eleven har viden om sammensatte bevægelser i redskabsaktiviteter.
3. fase: Eleven kan deltage i enkle modtagninger. Eleven har viden om modtagningsteknikker og greb.

Boldbasis og boldspil

1. fase: Eleven kan i bevægelse modtage og aflevere forskellige boldtyper. Eleven har viden om kaste-, sparke-, gribe- og slagteknik.
2. fase: Eleven kan spille regelbaserede boldspil såvel individuelt som på hold. Eleven har viden om regler i boldspil.
3. fase: Eleven kan justere boldspil ved at ændre forudsætninger og regler. Eleven har viden om spiludvikling.

Dans og udtryk

1. fase: Eleven kan udføre grundlæggende bevægelser inden for dans og udtryk. Eleven har viden om variationer i bevægelser inden for dans og udtryk.
2. fase: Eleven kan udføre rytmiske bevægelsessekvenser til musik. Eleven har viden om tempo, puls, rytme og takt.

3. fase: Eleven kan skabe forskelligartede kropslige udtryk med bevægelse. Eleven har viden om brug af rum, relation og bevægelsernes dynamik.

Kropsbasis

1. fase: Eleven kan anvende balance og kropsspænding. Eleven har viden om vægtfordeling, understøttelsesflade, spænding og afspænding.

2. fase: Eleven kan skifte mellem balance og ubalance i bevægelse. Eleven har viden om vægtforskydning.

3. fase: Eleven kan klatre, hænge, svinge og springe. Eleven har viden om sving, afsæt, svæv og landing.

Løb, spring og kast

1. fase: Eleven kan udføre sammensatte bevægelser inden for løb, spring og kast. Eleven har viden om sammensætning af bevægelser inden for løb, spring og kast.

2. fase: Eleven kan udføre disciplinorienterede aktiviteter. Eleven har viden om løb-, spring- og kastediscipliner.

3. fase: Eleven kan udvikle lege og konkurrencer inden for løb, spring og kast. Eleven har viden om metoder til måling af resultater herunder digitale værktøjer.

Vandaktiviteter

1. fase: Eleven kan sikre sig selv i vand. Eleven har viden om svømme- og flydeteknikker.

2. fase: Eleven kan begå sig ansvarligt i og på vand. Eleven har viden om regler for sikker adfærd i og på vand.

3. fase: Eleven kan udføre bjærgnings- og livredningsteknikker. Eleven har viden om bjærgnings- og livredningsteknikker.

Færdigheds- og vidensmål for kompetenceområdet idrætskultur og relationer efter 5. klassetrin

Samarbejde og ansvar

1. fase: Eleven kan udvise hensyn og tolerance i idrætsaktiviteter, der indebærer kropskontakt. Eleven har viden om kropslige grænser.

2. fase: Eleven kan udvise ansvar i idrætsaktiviteter. Eleven har viden om roller i idrætsaktiviteter.

3. fase: Eleven kan udvise samarbejdsevne i idrætslige aktiviteter. Eleven har viden om ansvar og hensyn i idrætsfællesskaber.

Normer og værdier

1. fase: Eleven kan opstille individuelle og fælles regler. Eleven har viden om regelsæts formål og struktur.

2. fase: Eleven kan samtale om tabe- og vindereaktioner. Eleven har viden om tabe- og vindereaktioner.

3. fase: Eleven kan handle i overensstemmelse med fairplay. Eleven har viden om fairplay.

Idrætten i samfundet

1. fase: Eleven kan organisere nye og gamle idrætslege. Eleven har viden om nye og gamle idrætslege.

2. fase: Eleven kan diskutere fordele og ulemper ved organiseret og selvorganiseret idræt. Eleven har viden om organiseringsformer i idræt.

3. fase: Eleven kan beskrive lokalområdets idrætsmuligheder. Eleven har viden om lokalområdets muligheder for organiseret og selvorganiseret idræt.

Ordkendskab

1.-3. fase: Eleven kan mundtligt og skriftligt anvende centrale fagord og begreber. Eleven har viden om centrale fagord og begreber.

Færdigheds- og vidensmål for kompetenceområdet krop, træning og trivsel efter 5. klassetrin

Sundhed og trivsel

1. fase: Eleven kan udpege fordele ved fysisk aktivitet med udgangspunkt i eget liv. Eleven har viden om sammenhænge mellem fysisk aktivitet og trivsel.

2. fase: Eleven kan samtale om det brede, positive sundhedsbegreb med udgangspunkt i eget liv. Eleven har viden om det brede, positive sundhedsbegreb.

3. fase: Eleven kan samtale om fysisk aktivitets betydning for en sund livsstil. Eleven har viden om fysisk aktivitets betydning for en sund livsstil.

Fysisk træning

1. fase: Eleven kan udføre opvarmningsøvelser. Eleven har viden om grundlæggende opvarmningsøvelser.

2. fase: Eleven kan måle hvile- og arbejdpuls. Eleven har viden om målingsmetode for hvile og arbejdpuls.

3. fase: Eleven kan udføre basal grundtræning. Eleven har viden om grundtræningselementer.

Kompetencemål for faget idræt efter 7. klassetrin

Alsided idrætsudøvelse

Eleven kan anvende sammensatte bevægelser i udvikling af idrætsaktiviteter.

Idrætskultur og relationer

Eleven kan analysere idrætskulturelle normer, værdier og relationer.

Krop, træning og trivsel

Eleven kan analysere samspil mellem krop, træning og trivsel.

Færdigheds- og vidensmål for kompetenceområdet alsided idrætsudøvelse efter 7. klassetrin

Redskabsaktiviteter

1. fase: Eleven kan beherske behændighedsøvelser og spring. Eleven har viden om redskabs- og springteknik inden for redskabsgymnastik og parkour.

2. fase: Eleven kan deltage i sikker modtagning. Eleven har viden om modtagningsteknik og sikkerhed.

Boldbasis og boldspil

1. fase: Eleven kan beherske grundlæggende teknikker i boldspil. Eleven har viden om grundlæggende tekniske elementer i boldspil.

2. fase: Eleven kan anvende regler og taktik i udvikling af boldspil. Eleven har viden om regler og taktiske muligheder i boldspil.

Dans og udtryk

1. fase: Eleven kan udføre sammensatte bevægelsessekvenser inden for kulturelle danse og stilarter. Eleven har viden om kendetegn ved kulturelle danse og stilarter.

2. fase: Eleven kan udvikle fælles koreografier og udtryk. Eleven har viden om koreografiske virkemidler.

Kropsbasis

1.-2. fase: Eleven kan anvende kropsbevidsthed i bevægelser. Eleven har viden om kroppens spænding, balance, holdning og form.

Løb, spring og kast

1. fase: Eleven kan analysere bevægelsesmønstre inden for løb, spring og kast. Eleven har viden om bevægelsesprincipper inden for løb, spring og kast.

2. fase: Eleven kan beherske tekniske færdigheder inden for løb, spring, kast. Eleven har viden om koordination og teknik i løb, spring og kast.

Natur- og udeliv

1. fase: Eleven kan gennemføre orienteringsløb ved hjælp af kort, kompas og digitale medier. Eleven har viden om orienteringsløbskort, kompas og digitale medier.

2. fase: Eleven kan planlægge enkle friluft aktiviteter. Eleven har viden om regler og teknikker i friluft aktiviteter.

Færdigheds- og vidensmål for kompetenceområdet idrætskultur og relationer efter 7. klassetrin

Samarbejde og ansvar

1. fase: Eleven kan samarbejde i idrætsaktiviteter. Eleven har viden om samarbejdsmetoder.

2. fase: Eleven kan indgå konstruktivt i løsning af idrætslige opgaver med andre. Eleven har viden om processer i gruppearbejde.

Normer og værdier

1.-2. fase: Eleven kan analysere normer og værdier i idrætskultur. Eleven har viden om normer og værdier i idrætskultur.

Idrætten i samfundet

1. fase: Eleven kan tilrettelægge et forløb for selvorganiseret idræt. Eleven har viden om planlægning af selvorganiseret idræt.

2. fase: Eleven kan analysere aktuelle problemstillinger forbundet med idrætsudøvelse. Eleven har viden om aktuelle problemstillinger forbundet med idrætsudøvelse.

Ordkendskab

1.-2. fase: Eleven kan mundtligt og skriftligt anvende fagord og begreber. Eleven har viden om fagord og begreber.

Færdigheds- og vidensmål for kompetenceområdet krop, træning og trivsel efter 7. klassetrin

Sundhed og trivsel

1. fase: Eleven kan formidle fordele og ulemper ved forskellige idrætsvane. Eleven har viden om faglige anbefalinger til idrætsvaner.

2. fase: Eleven kan forbygge idrætsskader. Eleven har viden om principper for forebyggelse af idrætsskader.

Fysisk træning

1. fase: Eleven kan tilrettelægge opvarmning. Eleven har viden om principper for opvarmning.

2. fase: Eleven kan udføre øvelser med udgangspunkt i træningsprincipper. Eleven har viden om træningsprincipper.

Krop og identitet

1. fase: Eleven kan samtale om fysiske og psykiske forandringer i puberteten. Eleven har viden om fysiske og psykiske forandringer i puberteten.

2. fase: Eleven kan samtale om kropsidealers betydning for identitet. Eleven har viden om kropsidealer.

Kompetencemål for faget idræt efter 9. klassetrin

Alsidig idrætsudøvelse

Eleven kan anvende komplekse bevægelsesmønstre i udvikling af en alsidig idrætspraksis.

Idrætskultur og relationer

Eleven kan vurdere idrætskulturelle normer, værdier og relationer i et samfundsmæssigt perspektiv.

Krop, træning og trivsel

Eleven kan vurdere samspil mellem krop, træning og trivsel i et aktuelt og fremtidigt perspektiv.

Færdigheds- og vidensmål for kompetenceområdet alsidig idrætsudøvelse efter 9. klassetrin

Redskabsaktiviteter

1. fase: Eleven kan analysere egne og andres bevægelser inden for gymnastik og parkour. Eleven har viden om bevægelsesanalyse af gymnastiske øvelser og spring.

2. fase: Eleven kan beherske sammensatte bevægelsesserier med og uden musik. Eleven har viden om teknikker til at sammensætte bevægelser inden for redskabsgymnastik og parkour.

Boldbasis og boldspil

1. fase: Eleven kan beherske tekniske og taktiske elementer i boldspil. Eleven har viden om samspil mellem teknik og taktik i boldspil.

2. fase: Eleven kan udvikle boldspil. Eleven har viden om spilkonstruktion.

Dans og udtryk

1.-2. fase: Eleven kan beherske komplekse bevægelsesmønstre i koreografier. Eleven har viden om samspillet mellem bevægelse og musiks tempo, form og karakter samt bevægelsesanalyse i dans.

Kropsbasis

1.-2. fase: Eleven kan fastholde koncentration og fokus i idrætsudøvelse. Eleven har viden om koncentration i relation til kropskontrol.

Løb, spring og kast

1. fase: Eleven kan beherske atletikdiscipliner. Eleven har viden om atletikdiscipliners udøvelse og afvikling.

2. fase: Eleven kan vurdere bevægelser inden for atletikkens discipliner. Eleven har viden om bevægelsesanalyse, herunder digitale værktøjer.

Natur- og udeliv

1. fase: Eleven kan vurdere kvaliteter ved friluftaktiviteter på land og i vand. Eleven har viden om kvaliteter og kendetegn ved friluftaktiviteter på land og i vand.

2. fase: Eleven kan udvikle friluftaktiviteter på land og i vand. Eleven har viden om planlægning af friluftaktiviteter.

Færdigheds- og vidensmål for kompetenceområdet idrætskultur og relationer efter 9. klassetrin

Samarbejde og ansvar

1. fase: Eleven kan vurdere samspillet mellem individ og fællesskab i idrætsaktiviteter. Eleven har viden om muligheder og forpligtelser i idrætsfællesskaber.

2. fase: Eleven kan udvikle konstruktive samarbejdsrelationer i idrætslige aktiviteter. Eleven har viden om samarbejdsmetoder inden for alsidige idrætsaktiviteter.

Normer og værdier

1.-2. fase: Eleven kan vurdere udviklingen af normer, værdier og etik i idrætskultur. Eleven har viden om udviklingen af normer, værdier og etik i idrætskultur.

Idrætten i samfundet

1. fase: Eleven kan deltage i udvikling af idrætslige aktivitetstilbud. Eleven har viden om organiseringsmuligheder for idrætsudøvelse.

2. fase: Eleven kan diskutere samspillet mellem samfund og idrætskultur. Eleven har viden om sammenhænge mellem samfundstendenser og idrætskultur.

Sprog og skriftsprog

1.-2. fase: Eleven kan nuanceret sprogligt udtrykke sig om idrætspraksis samt målrettet læse og skrive idrætslige tekster. Eleven har viden om komplekse fagord og begreber samt idrætslige teksters formål og struktur.

Færdigheds- og vidensmål for kompetenceområdet krop, træning og trivsel efter 9. klassetrin

Sundhed og trivsel

1. fase: Eleven kan vurdere idrætsvaners betydning for sundhed og trivsel. Eleven har viden om idrætsvaners betydning for sundhed og trivsel.

2. fase: Eleven kan analysere levevilkårs betydning for idrætsudøvelse. Eleven har viden om forskelle i levevilkår og deres betydning for idrætsudøvelse.

Fysisk træning

1. fase: Eleven kan formidle opvarmningsprogram tilrettelagt i samarbejde med andre. Eleven har viden om opvarmningsprogrammets formål, struktur og variationsmuligheder.

2. fase: Eleven kan udføre egne og andres træningsprogrammer. Eleven har viden om kroppens anatomi og fysiologi i et træningsperspektiv.

Krop og identitet

1. fase: Eleven kan analysere fysiske og psykiske forandringer i forbindelse med kroppens udvikling. Eleven har viden om kroppens betydning for psyke og identitet.

2. fase: Eleven kan vurdere fysisk aktivitets effekt på krop og identitet. Eleven har viden om idrætsudøvelses betydning for krop og identitet.

Kompetencemål for faget idræt efter 10. klassetrin

Alsidig idrætsudøvelse

Eleven kan anvende idrættens kvaliteter og historiske udvikling i en alsidig idrætspraksis.

Idrætskultur og relationer

Eleven kan vurdere idrætskulturelle normer, værdier og relationer i et internationalt perspektiv.

Krop, træning og trivsel

Eleven kan vurdere samspil mellem krop, træning og trivsel i forskellige idrætter.

Færdigheds- og vidensmål for kompetenceområdet alsidig idrætsudøvelse efter 10. klassetrin

Redskabsaktiviteter

1. fase: Eleven kan beherske gymnastiske øvelser fra forskellige historiske perioder. Eleven har viden om gymnastikkens historiske udvikling.

Boldbasis og boldspil

1. fase: Eleven kan diskutere kvaliteter ved forskellige typer af boldspil. Eleven har viden om forskellige boldspil.

Dans og udtryk

1. fase: Eleven kan anvende det fysiske rum i udarbejdelsen og gennemførelsen af egen koreografi. Eleven har viden om samspillet mellem bevægelse, udtryk og rum.

Kropsbasis

1. fase: Eleven kan beherske komplekse bevægelser med brug af koncentration og kropsbevidsthed. Eleven har viden om samspillet mellem koncentration, kropsbevidsthed og bevægelse.

Løb, spring og kast

1. fase: Eleven kan vurdere atletikkens historiske udvikling. Eleven har viden om atletikkens historiske udvikling.

Natur- og udeliv

1. fase: Eleven kan afvikle egne planlagte udeaktiviteter for grupper i naturen. Eleven har viden om regler for færden i naturen.

Færdigheds- og vidensmål for kompetenceområdet idrætskultur og relationer efter 10. klassetrin

Samarbejde og ansvar

1. fase: Eleven kan vurdere fællesskabets betydning for idrætsudøvelse. Eleven har viden om fællesskabets betydning for idrætsudøvelse.

Normer og værdier

1. fase: Eleven kan vurdere sammenhænge mellem idrættens normer, værdier og etik og samfundets normer, værdier og etik. Eleven har viden om normer, værdier og etik i og uden for idrætten.

Idrætten i samfundet

1. fase: Eleven kan sammenligne idrættens samfundsmæssige betydning i Danmark med andre lande. Eleven har viden om idrættens betydning internationalt.

Færdigheds- og vidensmål for kompetenceområdet krop, træning og trivsel efter 10. klassetrin

Sundhed og trivsel

1. fase: Eleven kan vurdere sammenhæng mellem kost, motion og trivsel. Eleven har viden om kost og motion i forhold til trivsel.

Fysisk træning

1. fase: Eleven kan udføre egne idrætsspecifikke opvarmnings og træningsprogrammer. Eleven har viden om fysiske forudsætninger for deltagelse i forskellige idrætter.

Krop og identitet

1. fase: Eleven kan vurdere sammenhæng mellem kropsidealer og samfund og deres betydning for den enkeltes identitet. Eleven har viden om sammenhænge mellem krop, identitet og samfund.

Bilag 7 - Musik**Kompetencemål og færdigheds- og vidensmål for faget musik*****Kompetencemål for faget musik efter 2. klassetrin***Musikudøvelse

Eleven kan deltage opmærksomt i sang, spil og bevægelse.

Musikalsk skaben

Eleven kan deltage eksperimenterende i musikalske aktiviteter.

Musikforståelse

Eleven kan lytte til og udtrykke sig om musik.

Færdigheds- og vidensmål for kompetenceområdet musikudøvelse efter 2. klassetrinSangrepertoire

1. fase: Eleven kan synge med på nye og ældre sange og salmer. Eleven har viden om tekst og melodi i nye og ældre sange og salmer.
2. fase: Eleven kan fremsige rim og remser udtryksfuldt. Eleven har viden om tekst og rytme i rim og remser.

Sangteknik

1. fase: Eleven kan synge med god klang i større grupper. Eleven har viden om stemmebrug.
2. fase: Eleven kan synge efter musikalske anvisninger. Eleven har viden om tempo og udtryk.

Sanglege og bevægelseslege

- 1.-2. fase: Eleven kan deltage i sanglege og bevægelseslege. Eleven har viden om puls og periode.

Spil

1. fase: Eleven kan anvende percussion som ledsagelse til leg og sang. Eleven har viden om spilleteknik på percussioninstrumenter.
2. fase: Eleven kan deltage i enkelt sammenspil. Eleven har viden om rytmiske og melodiske figurer.

Færdigheds- og vidensmål for kompetenceområdet musikalsk skaben efter 2. klassetrin**Lydformning**

1.-2. fase: Eleven kan skabe lydillustrationer med krop, stemme og klangkilder, herunder digitale medier. Eleven har viden om klangkilder.

Komposition

1.-2. fase: Eleven kan skabe enkle sange. Eleven har viden om enkel opbygning af sange.

Improvisation

1.-2. fase: Eleven kan udføre enkle improvisationer med stemme, krop og andre klangkilder. Eleven har viden om elementer i improvisation.

Bevægelse

1.-2. fase: Eleven kan skabe enkle bevægelser til musik. Eleven har viden om sammenhænge mellem musik og bevægelsesudtryk.

Færdigheds- og vidensmål for kompetenceområdet musikforståelse efter 2. klassetrin**Musikoplevelse**

1.-2. fase: Eleven kan lytte opmærksomt til musik. Eleven har viden om aktiv lytning.

Instrumentkendskab

1.-2. fase: Eleven kan genkende klangen af og navngive forskellige typer af instrumenter. Eleven har viden om forskellige typer af instrumenter.

Kompetencemål for faget musik efter 4. klassetrin**Musikudøvelse**

Eleven kan deltage opmærksomt i sang, spil og bevægelse med bevidsthed om egen og andres rolle i musikalsk udfoldelse.

Musikalsk skaben

Eleven kan udtrykke sig skabende i musikalske aktiviteter.

Musikforståelse

Eleven kan lytte opmærksomt til og udtrykke sig varieret om musik.

Færdigheds- og vidensmål for kompetenceområdet musikudøvelse efter 4. klassetrin**Sangrepertoire**

1.-2. fase: Eleven kan synge med på forskellige typer af sange og salmer. Eleven har viden om tekstindhold og melodi i sange og salmer.

Sangteknik

1. fase: Eleven kan synge med god intonation og klang. Eleven har viden om intonation og klang

2. fase: Eleven kan holde en enkel over- eller understemme. Eleven har viden om enkel flerstemmighed i kor.

Fællesdans

1.-2. fase: Eleven kan deltage i fællesdanse. Eleven har viden om rytme, form og dansetrin.

Spil

1. fase: Eleven kan anvende musikinstrumenter i enkle sammenspilsarrangementer. Eleven har viden om spilleteknik og sammenspil.

2. fase: Eleven kan spille enkle melodiske og rytmiske forløb efter gehør og med støtte af notation. Eleven har viden om enkel notation og gehør.

Færdigheds- og vidensmål for kompetenceområdet musikalsk skaben efter 4. klassetrin**Lydformning**

1.-2. fase: Eleven kan skabe lydillustrationer under anvisning. Eleven har viden om analoge og digitale udtryksformer.

Komposition

1. - 2. fase: Eleven kan skabe musik med udgangspunkt i rytme, sprog og stemmebrug. Eleven har viden om stemmens udtryksmuligheder i rytme og sprog.

Improvisation

1. fase: Eleven kan udføre enkle improvisationer med instrumenter. Eleven har viden om skalamateriale og form i musikalsk improvisation.

Bevægelse

1.-2. fase: Eleven kan skabe bevægelsesmønstre med sikker puls- og periodefornemmelse. Eleven har viden om musikalske udtryk i bevægelse.

Færdigheds- og vidensmål for kompetenceområdet musikforståelse efter 4. klassetrin

Musikoplevelse

1. fase: Eleven kan formidle sin oplevelse af musik. Eleven har viden om måder at udtrykke musikoplevelser på.

2. fase: Eleven kan lytte til levende fremført musik. Eleven har viden om lytteadfærd ved levende fremført musik.

Instrumentkendskab

1. fase: Eleven kan genkende klangen af og navngive klassiske instrumenter. Eleven har viden om klassiske instrumenter.

2. fase: Eleven kan redegøre for instrumentering i forskellige genrer. Eleven har viden om genrers instrumentering.

Analyse

1. fase: Eleven kan beskrive elementære formforløb i korte musikstykker. Eleven har viden om formforløb og centrale fagord og begreber.

2. fase: Eleven kan analysere dynamik og klangfarve i musik. Eleven har viden om dynamik og klangfarve.

Musikhistorie

1. fase: Eleven kan redegøre for klassiske komponister. Eleven har viden om klassiske komponisters liv og virke.

2. fase: Eleven kan genkende og navngive musikalske genrer. Eleven har viden om typiske træk ved forskellige musikgenrer.

Kompetencemål for faget musik efter 6. klassetrin

Musikudøvelse

Eleven kan udfolde sig selvstændigt i sang, spil og bevægelse.

Musikalsk skaben

Eleven kan arrangere og komponere musikalske udtryk.

Musikforståelse

Eleven kan lytte opmærksomt til og udtrykke sig varieret om musik fra forskellige genrer, kulturer og perioder.

Færdigheds- og vidensmål for kompetenceområdet musikudøvelse efter 6. klassetrin

Sangrepertoire

1.-2. fase: Eleven kan synge med på et bredt repertoire af sange på flere sprog. Eleven har viden om tydelig tekstudtale og stilart.

Sangteknik

1. – 2. fase: Eleven kan synge i mikrofon. Eleven har viden om mikrofonsang.

Fællesdans

1.-2. fase: Eleven kan deltage i dans fra forskellige kulturer. Eleven har viden om dansetraditioner og -trin.

Spil

1. fase: Eleven kan anvende elektriske musikinstrumenter i sammenspil. Eleven har viden om musiklokals elektriske instrumenter og tekniske udstyr.

2. fase: Eleven kan anvende notation og gehør i musikudøvelse. Eleven har viden om notation og gehør.

Færdigheds- og vidensmål for kompetenceområdet musikalsk skaben efter 6. klassetrin

Arrangement

1. fase: Eleven kan arrangere musik ud fra eksperimenter og egne idéer. Eleven har viden om arrangementsteknikker.

2. fase: Eleven kan bearbejde musik digitalt. Eleven har viden om digitale teknikker til at bearbejde musik.

Komposition

1.-2. fase: Eleven kan skabe musik med udgangspunkt i instrumenter og digitale medier. Eleven har viden om enkle musikstykkers formål og struktur og instrumenter og digitale mediers udtryksmuligheder.

Improvisation

1.-2. fase: Eleven kan improvisere i musikalske forløb. Eleven har viden om opbygning i musikalsk improvisation.

Bevægelse

1.-2. fase: Eleven kan sammensætte bevægelsesmønstre koreografisk. Eleven har viden om koreografi.

Færdigheds- og vidensmål for kompetenceområdet musikforståelse efter 6.klassetrin

Musikoplevelse

1.-2. fase: Eleven kan lytte opmærksomt til musik fra forskellige genrer. Eleven har viden om sammenhæng mellem musikgenre og lytteadfærd.

Musikhistorie

1.-2. fase: Eleven kan beskrive træk ved musik fra musikhistoriske perioder. Eleven har viden om perioder og fagord og begreber i musikhistorien.

Musikkens funktion

1. fase: Eleven kan analysere musikkens funktion og virkning. Eleven har viden om musikkens funktioner i sociale og kulturelle sammenhænge.

2. fase: Eleven kan samtale om musik som kunstnerisk udtryk og som vare. Eleven har viden om musik som kunstnerisk udtryk og forbrugsvare.

Analyse

1.-2. fase: Eleven kan udpege og navngive grundelementer i opbygningen af musikstykker. Eleven har viden om tema og motiv.

Bilag 8 - Billedkunst

Kompetencemål og færdigheds- og vidensmål for faget billedkunst

Kompetencemål for faget billedkunst efter 2. klassetrin

Billedfremstilling

Eleven kan udtrykke sig i plane, rumlige og digitale billeder.

Billedanalyse

Eleven kan samtale om egne og andres billeder.

Billedkommunikation

Eleven kan kommunikere gennem billeder.

Færdigheds- og vidensmål for kompetenceområdet billedfremstilling efter 2. klassetrin

Tegning og grafik

1. fase: Eleven kan tegne ud fra idéer og oplevelser. Eleven har viden om tegneredskabers udtryksmuligheder.
2. fase: Eleven kan udtrykke sig grafisk med våde og tørre farver. Eleven har viden om grafiske tegne- og trykmetoder.

Maleri og collage

1. fase: Eleven kan male ud fra idéer og oplevelser. Eleven har viden om primær- og sekundærfarver.
2. fase: Eleven kan fremstille en collage med et tematisk udtryk. Eleven har viden om materialers anvendelses- og udtryksmuligheder.

Skulptur og Arkitektur

1. fase: Eleven kan fremstille rumlige konstruktioner. Eleven har viden om sammenføjningsteknikker.
2. fase: Eleven kan fremstille en skulptur. Eleven har viden om skulpturteknikker.

Digitale billeder

1. fase: Eleven kan fremstille digitale billeder. Eleven har viden om digital fotografering.

2. fase: Eleven kan bearbejde billeder digitalt. Eleven har viden om digitale værktøjer til billedbehandling.

Færdigheds- og vidensmål for kompetenceområdet billedanalyse efter 2. klassetrin

Billedgenrer

1.-2. fase: Eleven kan kategorisere motivkredse. Eleven har viden om motivkredse.

Billedkomposition

1.-2. fase: Eleven kan samtale om billeders opbygning og indhold. Eleven har viden om billedopbygning og enkle fagord og begreber.

Billedfunktion

1.-2. fase: Eleven kan samtale om billeders funktion. Eleven har viden om billedmedier og deres funktioner.

Analyse

1.-2. fase: Eleven kan aflæse centrale informationer i billeder. Eleven har viden om enkle visuelle og skriftlige notatteknikker.

Færdigheds- og vidensmål for kompetenceområdet billedkommunikation efter 2. klassetrin

Udstilling

1. fase: Eleven kan præsentere egne billeder på skolen. Eleven har viden om enkle præsentationsformer.

2. fase: Eleven kan etablere en udstilling i fælles billedprojekter. Eleven har viden om udstillingsformer.

Kompetencemål for faget billedkunst efter 5. klassetrin

Billedfremstilling

Eleven kan eksperimentere med og udtrykke sig i billeder med vægt på tematisering.

Billedanalyse

Eleven kan vurdere billeders anvendelse inden for forskellige kultur- og fagområder.

Billedkommunikation

Eleven kan udtrykke idéer og betydninger visuelt.

Færdigheds- og vidensmål for kompetenceområdet billedfremstilling efter 5. klassetrin**Tegning og grafik**

1. fase: Eleven kan tegne helheder og detaljer ud fra iagttagelser. Eleven har viden om iagttagelses- og tegnemetoder.
2. fase: Eleven kan tilføre tegninger stemning med lys og skygge. Eleven har viden om tegneteknikker til at udtrykke lys, skygge og dybde i billeder.
3. fase: Eleven kan fremstille billeder med trykteknikker. Eleven har viden om højtryk, plantryk og dybtryk.

Maleri og collage

1. fase: Eleven kan fremstille billeder i flere lag. Eleven har viden om lagdelt billedopbygning.
2. fase: Eleven kan anvende farvernes virkemidler til at skabe en bestemt stemning. Eleven har viden om farvelære.
3. fase: Eleven kan fremstille en collage med en rumlig dimension. Eleven har viden om assemblage.

Skulptur og arkitektur

1. fase: Eleven kan fremstille billeder med arkitekturelementer. Eleven har viden om arkitekturelementer.
2. fase: Eleven kan fremstille en arkitekturmodel ud fra egen planlægning. Eleven har viden om sammenhæng mellem form og funktion i bygninger.
3. fase: Eleven kan inddrage omgivelserne i billedfremstilling. Eleven har viden om installationskunst.

Digitale billeder

1. fase: Eleven kan fremstille en digital billedfortælling. Eleven har viden om enkle digitale animations-teknikker.
2. fase: Eleven kan arbejde med levende billeder. Eleven har viden om storyboard.
3. fase: Eleven kan fremstille en digital collage i flere lag. Eleven har viden om digitale billedteknikker.

Færdigheds- og vidensmål for kompetenceområdet billedanalyse efter 5. klassetrin**Billedgenrer**

- 1.-2. fase: Eleven kan kategorisere ud fra centrale perioder. Eleven har viden om stilarter og formsprog.

3. fase: Eleven kan genrebestemme billeder. Eleven har viden om billedkulturens billedgenrer.

Billedkomposition

1. fase: Eleven kan analysere balance og rytme i billeder. Eleven har viden om balance og rytme i billedudtryk.

2. fase: Eleven kan analysere farvers virkning i billeder. Eleven har viden om farvers betydning i en kulturel kontekst.

3. fase: Eleven kan analysere synsvinklers betydning i billeder. Eleven har viden om fugle-, frø- og normalperspektiv.

Billedfunktion

1. fase: Eleven kan redegøre for billedsymbolers betydning. Eleven har viden om visuelle symbolers betydning.

2. fase: Eleven kan analysere billeders funktion i en given kontekst. Eleven har viden om billeders kommunikative funktion.

3. fase: Eleven kan vælge mellem forskellige optikker i billedanalysen. Eleven har viden om blikpositioner.

Analyse

1.-3. fase: Eleven kan analysere multimodale produktioner fremstilling. Eleven har viden om multimodale teksters formål og struktur og grafiske og layoutmæssige elementer.

Færdigheds- og vidensmål for kompetenceområdet billedkommunikation efter 5. klassetrin

Udstilling og formidling

1. fase: Eleven kan etablere digitale udstillinger. Eleven har viden om digitale billedmiljøer.

2. fase: Eleven kan formidle viden med billeder. Eleven har viden om layout og billeders kommunikative funktion inden for andre fagområder.

3. fase: Eleven kan bidrage med visuelle udtryk i kulturprojekter. Eleven har viden om kulturelle normer og værdier.

Bilag 9 - Håndværk og design

Kompetencemål og færdigheds- og vidensmål for faget håndværk og design

Kompetencemål for faget håndværk og design efter 4. /5. /6. /7. klasse

Håndværk – forarbejdning

Eleven kan anvende værktøjer, redskaber og maskiner forsvarligt til forarbejdning af materialer.

Håndværk – materialer

Eleven kan forarbejde materialer i forhold til produktets form, funktion og udtryk.

Design

Eleven kan arbejde med enkle designprocesser knyttet til egen produktfremstilling.

Færdigheds- og vidensmål for kompetenceområdet håndværk – forarbejdning efter 4. /5. /6. /7. klasse

Håndværktøj og redskaber

1. fase: Eleven kan navngive og anvende grundlæggende håndværktøjer og redskaber. Eleven har viden om grundlæggende håndværktøjer og redskaber.
2. fase: Eleven kan vælge grundlæggende værktøjer og redskaber efter hensigt. Eleven har viden om grundlæggende håndværktøjers og redskabers anvendelsesmuligheder.

Teknikker

1. fase: Eleven kan navngive og anvende grundlæggende teknikker til forarbejdning af bløde og hårde materialer. Eleven har viden om grundlæggende teknikker til forarbejdning af bløde og hårde materialer.
2. fase: Eleven kan beherske grundlæggende teknikker til bearbejdning af bløde og hårde materialer. Eleven har viden om grundlæggende teknikker til forarbejdning af bløde og hårde materialer ud fra hensigten med produktet.

Arbejdsformer

1. fase: Eleven kan læse og arbejde håndværksmæssigt efter instruktioner. Eleven har viden om arbejdsbeskrivelser formål og struktur.
2. fase: Eleven kan planlægge, beskrive og udføre enkle arbejdsprocesser. Eleven har viden om enkle håndværksmæssige arbejdsprocesser.

Maskiner

1. fase: Eleven kan anvende tilladte maskiner. Eleven har viden om tilladte maskiner.

2. fase: Eleven kan vælge mellem tilladte maskiner efter hensigt. Eleven har viden om tilladte maskiners anvendelsesmuligheder.

Sikkerhed

1. fase: Eleven kan færdes sikkert i værkstederne. Eleven har viden om elementære sikkerhedsforanstaltninger og risikomomenter.

2. fase: Eleven kan arbejde sikkert. Eleven har viden om sikker brug af værktøjer, redskaber, maskiner og materialer.

Færdigheds- og vidensmål for kompetenceområdet Håndværk – materialer efter 4. /5. /6. /7. klasse

Materialekendskab

1. fase: Eleven kan navngive bløde og hårde materialer. Eleven har viden om bløde og hårde materialer.

2. fase: Eleven kan skelne mellem bløde og hårde materials anvendelsesmuligheder. Eleven har viden om bløde og hårde materials egenskaber.

Materialeforarbejdning

1. fase: Eleven kan forarbejde bløde og hårde materialer efter instruktion. Eleven har viden om enkel materialeforarbejdning.

2. fase: Eleven kan selvstændigt forarbejde bløde og hårde materialer. Eleven har viden om materials forarbejdningmuligheder.

Materialekombination og udtryk

1. fase: Eleven kan kombinere materialer til et produktudtryk under instruktion. Eleven har viden om kombination af materialer.

2. fase: Eleven kan arbejde med produkters æstetiske udtryk. Eleven har viden om formsprog og farvers æstetiske udtryk.

Færdigheds- og vidensmål for kompetenceområdet design efter 4. /5. /6. /7. klasse

Idéudvikling

1. fase: Eleven kan skitsere eller formulere enkle idéer inden for givne rammer, herunder med digitale værktøjer. Eleven har viden om skitsers formål og struktur.

2. fase: Eleven kan udvikle idéer fra hverdagslivet, herunder med digitale værktøjer. Eleven har viden om brug af informations- og inspirationskilder.

Ideafprøvning

1. fase: Eleven kan afprøve materialer og teknikker i konkrete sammenhænge. Eleven har viden om afprøvning af materialer og teknikker.

2. fase: Eleven kan afprøve idéer i forhold til produkters form og funktion. Eleven har viden om ideafprøvning i designprocesser.

Produktrealisering

1. fase: Eleven kan fremstille egne enkle produkter efter oplæg. Eleven har viden om arbejdstilrettelæggelse.

2. fase: Eleven kan fremstille produkter efter egne idéer. Eleven har viden om funktion i relation til udførelsen af produktet.

Evaluering

1. fase: Eleven kan præsentere eget produkt, herunder med digitale værktøjer. Eleven har viden om præsentationsformer.

2. fase: Eleven kan evaluere egen designproces og eget produkt. Eleven har viden om evaluering og vurdering af produktets værdi for andre.

Bilag 10 - Madkundskab

Kompetencemål og færdigheds- og vidensmål for faget madkundskab

Kompetencemål for faget madkundskab efter 4. /5. /6. /7. klassetrin

Mad og sundhed

Eleven kan træffe begrundede madvalg i forhold til sundhed.

Fødevarerbevidsthed

Eleven kan træffe begrundede madvalg i forhold til kvalitet, smag og bæredygtighed.

Madlavning

Eleven kan anvende madlavningsteknikker og omsætte idéer i madlavningen.

Måltid og madkultur

Eleven kan fortolke måltider med forståelse for værdier, kultur og levevilkår.

Færdigheds- og vidensmål for kompetenceområdet mad og sundhed efter 4. /5. /6. /7. klassetrin

Sundhedsbevidsthed

1. fase: Eleven kan omsætte viden om sund mad i madlavning. Eleven har viden om sund mad og madlavning.

2. fase: Eleven kan vurdere egne madvalg i forhold til sundhed, trivsel og miljø. Eleven har viden om faktorer der påvirker madvalg, sundhed, trivsel og miljø.

Ernæring og energibehov

1. fase: Eleven kan redegøre for energibehov og ernæring i forhold til egen sundhed, herunder med digital kostberegning. Eleven har viden om ernæringsfaktorer og energibehov.

2. fase: Eleven kan anvende kostenbefalinger til madlavning og måltidssammensætning. Eleven har viden om kostenbefalinger og deres grundlag.

Hygiejne

1. fase: Eleven kan anvende almindelige hygiejneprincipper i madlavning. Eleven har viden om hygiejne-, opbevarings- og konserveringsprincipper.

2. fase: Eleven kan vurdere mads holdbarhed. Eleven har viden om mikroorganismer.

Færdigheds- og vidensmål for kompetenceområdet fødevarebevidsthed efter 4. /5. /6. /7. klassetrinRåvarekendskab

1. fase: Eleven kan redegøre for almindelige råvarers smag og anvendelse. Eleven har viden om råvaregruppers smag og anvendelse.
2. fase: Eleven kan tage hensyn til råvarers fysisk-kemiske egenskaber. Eleven har viden om råvaregruppers fysisk-kemiske egenskaber.

Bæredygtighed og miljø

1. fase: Eleven kan analysere fødevaregruppers vej fra jord til bord og til jord igen. Eleven har viden om fødevaregruppers bæredygtighed.
2. fase: Eleven kan vurdere miljømæssige konsekvenser af madhåndtering. Eleven har viden om betydningen af madhåndtering for bæredygtighed og miljø.

Madvaredeklarationer og fødevaremærkninger

1. fase: Eleven kan aflæse madvaredeklarationer og fødevaremærkninger. Eleven har viden om fagord og begreber og maddeklarationers og mærkningsordningers formål og struktur.
2. fase: Eleven kan vurdere næringsindhold og tilsætningsstoffer, herunder med digitale værktøjer. Eleven har viden om næringsdeklarationer og tilsætningsstoffer.

Kvalitetsforståelse og madforbrug

1. fase: Eleven kan vurdere fødevarers kvalitet. Eleven har viden om kvalitetskriterier for fødevarer.
2. fase: Eleven kan vurdere madforbrug i relation til kvalitet, hverdagsliv, æstetik og markedsføring. Eleven har viden om faktorer der påvirker madforbrug.

Færdigheds- og vidensmål for kompetenceområdet madlavning efter 4. /5. /6. /7. klassetrinMadlavningens mål og struktur

1. fase: Eleven kan lave mad efter en opskrift. Eleven har viden om køkkenredskaber, arbejdsprocesser samt fagord og begreber i en opskrift.
2. fase: Eleven kan udvikle opskrifter. Eleven har viden om mål og struktur i opskrifter.

Grundmetoder og madteknik

1. fase: Eleven kan lave mad ud fra enkle grundmetoder og teknikker. Eleven har viden om grundmetoder og teknikker i madlavning.
2. fase: Eleven kan kombinere grundmetoder og teknikker i madlavning. Eleven har viden om kombinationsmuligheder mellem grundmetoder og teknikker i madlavning.

Madlavningens fysik og kemi

1. fase: Eleven kan lave mad under hensyntagen til fysisk-kemiske processer. Eleven har viden om madlavnings grundlæggende fysik og kemi.
2. fase: Eleven kan skabe retter under hensynstagen til sammenhæng mellem madlavnings grundmetoder og fysisk-kemiske egenskaber. Eleven har viden om sammenhæng mellem madlavnings grundmetoder og fysisk-kemiske egenskaber.

Smag og tilsmagning

1. fase: Eleven kan skelne mellem forskellige grundsmage, konsistens og aroma. Eleven har viden om grundsmage, konsistens og aroma.
2. fase: Eleven kan tilsmage og krydre maden. Eleven har viden om tilsmagning og kryddring.

Madens æstetik

1. fase: Eleven kan fortolke sanse- og madoplevelser. Eleven har viden om sanselighed.
2. fase: Eleven kan vurdere mads æstetiske indtryk og udtryk. Eleven har viden om mads æstetiske vurderingskriterier.

Færdigheds- og vidensmål for kompetenceområdet måltid og madkultur efter 4. /5. /6. /7. klassetrin

Måltidets komposition

1. fase: Eleven kan opbygge hverdagens måltider ud fra formål. Eleven har viden om grundprincipper for opbygning af måltider.
2. fase: Eleven kan opbygge måltider til særlige anledninger. Eleven har viden om måltidsanledninger.

Måltidskultur

1. fase: Eleven kan analysere måltider fra forskellige kulturer. Eleven har viden om mad- og måltidskulturer.
2. fase: Eleven kan præsentere eksemplariske måltider fra forskellige kulturer. Eleven har viden om tids- og stedsbestemte mad- og måltidskulturer.

Bilag 11 - Matematik**Kompetencemål og færdigheds- og vidensmål for faget matematik*****Kompetencemål for faget matematik efter 3. klassetrin***Matematiske kompetencer

Eleven kan handle hensigtsmæssigt i situationer med matematik.

Tal og algebra

Eleven kan udvikle metoder til beregninger med naturlige tal.

Geometri og måling

Eleven kan anvende geometriske begreber og måle.

Statistik og sandsynlighed

Eleven kan udføre enkle statistiske undersøgelser og udtrykke intuitive chancestørrelser.

Færdigheds- og vidensmål for kompetenceområdet matematiske kompetencer efter 3. klassetrinProblembehandling

1.-2. fase: Eleven kan bidrage til løsning af enkle matematiske problemer. Eleven har viden om kendetegn ved undersøgende arbejde.

3. fase: Eleven kan løse enkle matematiske problemer. Eleven har viden om enkle strategier til matematisk problemløsning.

Modellering

1.-2. fase: Eleven kan undersøge enkle hverdagssituationer ved brug af matematik. Eleven har viden om sammenhænge mellem matematik og enkle hverdagssituationer.

3. fase: Eleven kan tolke matematiske resultater i forhold til enkle hverdagssituationer. Eleven har viden om sammenhænge mellem matematiske resultater og enkle hverdagssituationer.

Ræsonnement & tankegang

1.-2. fase: Eleven kan stille og besvare matematiske spørgsmål. Eleven har viden om kendetegn ved matematiske spørgsmål og svar.

3. fase: Eleven kan give og følge uformelle matematiske forklaringer. Eleven har viden om enkle matematiske forklaringer.

Repræsentation & symbolbehandling

1.-3. fase: Eleven kan anvende konkrete, visuelle og enkle symbolske repræsentationer. Eleven har viden om konkrete, visuelle og enkle symbolske repræsentationer, herunder interaktive repræsentationer.

Kommunikation

1. fase: Eleven kan deltage i mundtlig og visuel kommunikation med og om matematik. Eleven har viden om enkle mundtlige og visuelle kommunikationsformer, herunder med digitale værktøjer.

2. fase: Eleven kan vise sin matematiske tænkning med uformelle skriftlige noter og tegninger. Eleven har viden om forskellige former for uformelle skriftlige noter og tegninger.

3. fase: Eleven kan anvende enkle fagord og begreber mundtligt og skriftligt. Eleven har viden om enkle fagord og begreber.

Hjælpemidler

1.-2. fase: Eleven kan anvende enkle hjælpemidler til tegning, beregning og undersøgelse. Eleven har viden om konkrete materialer og redskaber.

3. fase: Eleven kan anvende digitale værktøjer til undersøgelser, enkle tegninger og beregninger. Eleven har viden om metoder til undersøgelser, tegning og beregning med digitale værktøjer.

Færdigheds- og vidensmål for kompetenceområdet tal og algebra efter 3. klassetrin

Tal

1. fase: Eleven kan anvende naturlige tal til at beskrive antal og rækkefølge. Eleven har viden om enkle naturlige tal.

2. fase: Eleven kan anvende flercifrede naturlige tal til at beskrive antal og rækkefølge. Eleven har viden om naturlige tals opbygning i titalssystemet.

3. fase: Eleven kan genkende enkle decimaltal og brøker i hverdagssituationer. Eleven har viden om enkle decimaltal og brøker.

Opmærksomhedspunkt: Elevene kan anvende trecifrede tal til at beskrive antal og rækkefølge.

Regnestrategier

1. fase: Eleven kan foretage enkle beregninger med naturlige tal. Eleven har viden om strategier til enkle beregninger med naturlige tal.

2. fase: Eleven kan udvikle metoder til addition og subtraktion med naturlige tal. Eleven har viden om strategier til hovedregning, overslagsregning samt regning med skriftlige notater og digitale værktøjer.

3. fase: Eleven kan udvikle metoder til multiplikation og division med naturlige tal. Eleven har viden om strategier til multiplikation og division.

Opmærksomhedspunkt: Eleven kan addere og subtrahere enkle naturlige tal med hovedregning og lomme-regner.

Algebra

1. fase: Eleven kan opdage systemer i figur- og talmønstre. Eleven har viden om enkle figur- og talmønstre.

2. fase: Eleven kan beskrive systemer i figur- og talmønstre. Eleven har viden om figur- og talmønstre.

3. fase: Eleven kan opdage regneregler og enkle sammenhænge mellem størrelser. Eleven har viden om sammenhænge mellem de fire regningsarter.

Færdigheds- og vidensmål for kompetenceområdet geometri og måling efter 3. klassetrin

Geometriske egenskaber og sammenhænge

1. fase: Eleven kan kategorisere figurer. Eleven har viden om egenskaber ved figurer.

2. fase: Eleven kan kategorisere plane figurer efter geometriske egenskaber. Eleven har viden om geometriske egenskaber ved plane figurer.

3. fase: Eleven kan opdage sammenhænge mellem plane og enkle rumlige figurer. Eleven har viden om geometriske egenskaber ved enkle rumlige figurer.

Geometrisk tegning

1. fase: Eleven kan beskrive egne tegninger af omverdenen med geometrisk sprog. Eleven har viden om geometriske begreber.

2. fase: Eleven kan tegne enkle plane figurer ud fra givne betingelser og plane figurer, der gengiver enkle træk fra omverdenen. Eleven har viden om metoder til at tegne enkle plane figurer, herunder med et dynamisk geometriprogram.

3. fase: Eleven kan bygge og tegne rumlige figurer. Eleven har viden om metoder til at bygge og tegne rumlige figurer.

Placeringer og flytninger

1. fase: Eleven kan beskrive objekters placering i forhold til hinanden. Eleven har viden om forholdsord, der kan beskrive placeringer.
2. fase: Eleven kan beskrive og fremstille figurer og mønstre med spejlingssymmetri. Eleven har viden om metoder til at fremstille figurer og mønstre med spejlingssymmetri, herunder digitale værktøjer.
3. fase: Eleven kan beskrive positioner i et gitternet. Eleven har viden om angivelse af placeringer i gitternet.

Måling

1. fase: Eleven kan beskrive længde, tid og vægt. Eleven har viden om længde, tid og vægt.
2. fase: Eleven kan anslå og måle længde, tid og vægt. Eleven har viden om standardiserede og ikke-standardiserede måleenheder for længde, tid og vægt samt om analoge og digitale måleredskaber.
3. fase: Eleven kan sammenligne enkle geometriske figurers omkreds og areal. Eleven har viden om måleenheder for areal.

Opmærksomhedspunkt: Eleven kan anslå og måle længde, tid og vægt i enkle hverdagssammenhænge.

Færdigheds- og vidensmål for kompetenceområdet statistik og sandsynlighed efter 3. klassetrin

Statistik

1. fase: Eleven kan anvende tabeller og enkle diagrammer til at præsentere resultater af optællinger. Eleven har viden om tabeller og enkle diagrammer.
2. fase: Eleven kan gennemføre statistiske undersøgelser med enkle data. Eleven har viden om enkle metoder til at indsamle, ordne og beskrive enkle data.
3. fase: Eleven kan gennemføre statistiske undersøgelser med forskellige typer data. Eleven har viden om enkle metoder til at indsamle, ordne, beskrive og tolke forskellige typer data, herunder med regneark.

Sandsynlighed

- 1.-2. fase: Eleven kan udtrykke intuitive chancestørrelser i hverdagssituationer og enkle spil. Eleven har viden om chancebegrebet.
3. fase: Eleven kan udtrykke chancestørrelse ud fra eksperimenter. Eleven har viden om chanceeksperimenter.

Kompetencemål for faget matematik efter 6. klassetrinMatematiske kompetencer

Eleven kan handle med overblik i sammensatte situationer med matematik.

Tal og algebra

Eleven kan anvende rationale tal og variable i beskrivelser og beregninger.

Geometri og måling

Eleven kan anvende geometriske metoder og beregne enkle mål.

Statistik og sandsynlighed

Eleven kan udføre egne statistiske undersøgelser og bestemme statistiske sandsynligheder.

Færdigheds- og vidensmål for kompetenceområdet matematiske kompetencer efter 6. klassetrinProblembehandling

1.-2. fase: Eleven kan opstille og løse matematiske problemer. Eleven har viden om kendetegn ved lukkede, åbne og rene matematiske problemer samt problemer, der vedrører omverdenen.

3. fase: Eleven kan anvende forskellige strategier til matematisk problemløsning. Eleven har viden om forskellige strategier til matematisk problemløsning, herunder med digitale værktøjer.

Modellering

1.-2. fase: Eleven kan gennemføre enkle modelleringsprocesser. Eleven har viden om enkle modelleringsprocesser.

3. fase: Eleven kan anvende enkle matematiske modeller. Eleven har viden om enkle matematiske modeller.

Ræsonnement & tankegang

1.-2. fase: Eleven kan anvende ræsonnementer i undersøgende arbejde. Eleven har viden om enkle ræsonnementer knyttet til undersøgende arbejde, herunder undersøgende arbejde med digitale værktøjer.

3. fase: Eleven kan anvende ræsonnementer til at udvikle og efterprøve hypoteser. Eleven har viden om enkle ræsonnementer knyttet til udvikling og efterprøvning af hypoteser.

Repræsentation & symbolbehandling

1.-2. fase: Eleven kan oversætte regneudtryk til hverdagssprog. Eleven har viden om hverdagssproglige oversættelser af regneudtryk.

3. fase: Eleven kan oversætte mellem hverdagssprog og udtryk med matematiske symboler. Eleven har viden om hverdagssproglige oversættelser af udtryk med matematiske symboler.

Kommunikation

1. fase: Eleven kan læse og skrive enkle tekster med og om matematik. Eleven har viden om formål og struktur i tekster med og om matematik.

2. fase: Eleven kan mundtligt og skriftligt kommunikere varieret med og om matematik. Eleven har viden om mundtlige og skriftlige kommunikationsformer med og om matematik, herunder med digitale medier.

3. fase: Eleven kan anvende fagord og begreber mundtligt og skriftligt. Eleven har viden om fagord og begreber.

Opmærksomhedspunkt: Eleven kan uddrage relevante oplysninger i enkle matematikholdige tekster.

Hjælpemidler

1.-2. fase: Eleven kan anvende hjælpemidler med faglig præcision. Eleven har viden om forskellige hjælpemidlers anvendelighed i matematiske situationer.

3. fase: Eleven kan vælge hjælpemidler efter formål. Eleven har viden om forskellige konkrete materialer og digitale værktøjer.

Færdigheds- og vidensmål for kompetenceområdet tal og algebra efter 6. klassetrin

Tal

1. fase: Eleven kan anvende decimaltal og brøker i hverdagssituationer. Eleven har viden om brøkbegrebet og decimaltals opbygning i titalssystemet.

2. fase: Eleven kan anvende negative hele tal. Eleven har viden om negative hele tal.

3. fase: Eleven kan anvende procent, enkle potenser og pi. Eleven har viden om procentbegrebet, enkle potenser og pi.

Regnestrategier

1. fase: Eleven kan udføre beregninger med de fire regningsarter inden for naturlige tal, herunder beregninger vedrørende hverdagsøkonomi. Eleven har viden om beregninger med de fire regningsarter inden for de naturlige tal, herunder anvendelse af regneark.

2. fase: Eleven kan udvikle metoder til beregninger med decimaltal, enkle brøker og negative hele tal. Eleven har viden om strategier til beregninger med decimaltal, enkle brøker og negative tal.

3. fase: Eleven kan udføre beregninger med procent, herunder med digitale værktøjer. Eleven har viden om strategier til beregninger med procent.

Opmærksomhedspunkter: Eleven kan vælge hensigtsmæssig regningsart til løsning af enkle hverdagsproblemer og opstille et simpelt regneudtryk. Eleven kan gennemføre regneprocesser inden for alle fire regningsarter med inddragelse af overslag og lommeregner.

Algebra

1. fase: Eleven kan finde løsninger til enkle ligninger med uformelle metoder. Eleven har viden om lighedstegnets betydning og om uformelle metoder til løsning af enkle ligninger.

2. fase: Eleven kan anvende enkle algebraiske udtryk til beregninger. Eleven har viden om variables rolle i formler og om brug af variable i digitale værktøjer.

3. fase: Eleven kan anvende variable til at beskrive enkle sammenhænge. Eleven har viden om variables rolle i beskrivelse af sammenhænge.

Færdigheds- og vidensmål for kompetenceområdet geometri og måling efter 6. klassetrin

Geometriske egenskaber og sammenhænge

1. fase: Eleven kan kategorisere polygoner efter sidelængder og vinkler. Eleven har viden om vinkeltyper og sider i enkle polygoner.

2. fase: Eleven kan undersøge geometriske egenskaber ved plane figurer. Eleven har viden om vinkelmål, linjers indbyrdes beliggenhed og metoder til undersøgelse af figurer, herunder med dynamisk geometri-program.

3. fase: Eleven kan undersøge geometriske egenskaber ved rumlige figurer. Eleven har viden om polyedre og cylindere.

Geometrisk tegning

1. fase: Eleven kan gengive træk fra omverdenen ved tegning samt tegne ud fra givne betingelser. Eleven har viden om geometriske tegneformer, der kan gengive træk fra omverdenen, herunder tegneformer i digitale værktøjer.

2. fase: Eleven kan anvende skitser og præcise tegninger. Eleven har viden om skitser og præcise tegninger.

3. fase: Eleven kan tegne rumlige figurer med forskellige metoder. Eleven har viden om geometriske tegneformer til gengivelse af rumlighed.

Placeringer og flytninger

1. fase: Eleven kan beskrive placeringer i koordinatsystemets første kvadrant. Eleven har viden om koordinatsystemets første kvadrant.
2. fase: Eleven kan beskrive placeringer i hele koordinatsystemet. Eleven har viden om hele koordinatsystemet.
3. fase: Eleven kan fremstille mønstre med spejlinger, parallelforskydninger og drejninger. Eleven har viden om metoder til at fremstille mønstre med spejlinger, parallelforskydninger og drejninger, herunder med digitale værktøjer.

Måling

1. fase: Eleven kan anslå og bestemme omkreds og areal. Eleven har viden om forskellige metoder til at anslå og bestemme omkreds og areal, herunder metoder med digitale værktøjer.
2. fase: Eleven kan anslå og bestemme rumfang. Eleven har viden om metoder til at anslå og bestemme rumfang.
3. fase: Eleven kan bestemme omkreds og areal af cirkler. Eleven har viden om metoder til at bestemme omkreds og areal af cirkler.

Færdigheds- og vidensmål for kompetenceområdet statistik og sandsynlighed efter 6. klassetrin

Statistik

1. fase: Eleven kan anvende og tolke grafiske fremstillinger af data. Eleven har viden om grafisk fremstilling af data.
2. fase: Eleven kan gennemføre og præsentere egne statistiske undersøgelser. Eleven har viden om metoder til at behandle og præsentere data, herunder med digitale værktøjer.
3. fase: Eleven kan sammenligne datasæt ud fra hyppigheder, frekvenser og enkle statistiske deskriptorer. Eleven har viden om hyppighed, frekvens og enkle statistiske deskriptorer.

Sandsynlighed

1. fase: Eleven kan undersøge tilfældighed og chancetørrelser gennem eksperimenter. Eleven har viden om metoder til at undersøge tilfældighed og chance gennem eksperimenter.
2. fase: Eleven kan undersøge chancetørrelser ved simulering af chanceeksperimenter. Eleven har viden om metoder til simulering af chanceeksperimenter med digitale værktøjer.

3. fase: Eleven kan beskrive sandsynlighed ved brug af frekvens. Eleven har viden om sammenhængen mellem frekvenser og sandsynlighed.

Kompetencemål for faget matematik efter 9. klassetrin

Matematiske kompetencer

Eleven kan handle med dømmekraft i komplekse situationer med matematik.

Tal og algebra

Eleven kan anvende reelle tal og algebraiske udtryk i matematiske undersøgelser.

Geometri og måling

Eleven kan forklare geometriske sammenhænge og beregne mål.

Statistik og sandsynlighed

Eleven kan vurdere statistiske undersøgelser og anvende sandsynlighed.

Færdigheds- og vidensmål for kompetenceområdet matematiske kompetencer efter 9. klassetrin

Problembehandling

1.-2. fase: Eleven kan planlægge og gennemføre problemløsningsprocesser. Eleven har viden om elementer i problemløsningsprocesser.

3. fase: Eleven kan vurdere problemløsningsprocesser. Eleven har viden om problemløsningsprocesser.

Modellering

1. fase: Eleven kan afgrænse problemstillinger fra omverdenen i forbindelse med opstilling af en matematisk model. Eleven har viden om strukturering og afgrænsning af problemstillinger fra omverdenen.

2. fase: Eleven kan gennemføre modelleringsprocesser, herunder med inddragelse af digital simulering. Eleven har viden om elementer i modelleringsprocesser og digitale værktøjer, der kan understøtte simulering.

3. fase: Eleven kan vurdere matematiske modeller. Eleven har viden om kriterier til vurdering af matematiske modeller.

Ræsonnement & tankegang

1. fase: Eleven kan skelne mellem hypoteser, definitioner og sætninger. Eleven har viden om hypoteser, definitioner og sætninger.

2. fase: Eleven kan skelne mellem enkelttilfælde og generaliseringer. Eleven har viden om forskel på generaliserede matematiske resultater og resultater, der gælder i enkelttilfælde.

3. fase: Eleven kan udvikle og vurdere matematiske ræsonnementer, herunder med inddragelse af digitale værktøjer. Eleven har viden om enkle matematiske beviser.

Repræsentation & symbolbehandling

1.-2. fase: Eleven kan argumentere for valg af matematisk repræsentation. Eleven har viden om styrker og svagheder ved repræsentationer, der udtrykker samme matematiske situation.

3. fase: Eleven kan anvende udtryk med variable, herunder med digitale værktøjer. Eleven har viden om notationsformer, opstilling og omskrivning af udtryk med variable, herunder med digitale værktøjer.

Kommunikation

1. fase: Eleven kan kommunikere mundtligt og skriftligt med og om matematik med faglig præcision. Eleven har viden om fagord og begreber samt enkelt matematisk symbolsprog.

2. fase: Eleven kan kritisk søge matematisk information, herunder med digitale medier. Eleven har viden om informationssøgning og vurdering af kilder.

3. fase: Eleven kan kommunikere mundtligt og skriftligt om matematik på forskellige niveauer af faglig præcision. Eleven har viden om afsender og modtager forhold i faglig kommunikation.

Hjælpemidler

1.-3. fase: Eleven kan vælge og vurdere hjælpemidler til samme matematiske situation. Eleven har viden om muligheder og begrænsninger ved forskellige hjælpemidler.

Færdigheds- og vidensmål for kompetenceområdet tal og algebra efter 9. klassetrin

Tal

1. fase: Eleven kan anvende decimaltal, brøk og procent. Eleven har viden om sammenhængen mellem decimaltal, brøk og procent.

2. fase: Eleven kan anvende potenser og rødder. Eleven har viden om potenser og rødder.

3. fase: Eleven kan anvende reelle tal. Eleven har viden om irrationale tal.

Opmærksomhedspunkt: Eleven kan gennemføre simple procentberegninger med overslag og lommeregner.

Regnestrategier

1. fase: Eleven kan udføre sammensatte beregninger med rationale tal. Eleven har viden om regningsarternes hierarki.
2. fase: Eleven kan udføre beregninger vedrørende procentuel vækst, herunder rentevækst. Eleven har viden om procentuel vækst og metoder til vækstberegninger i regneark, herunder viden om renter, lån og opsparing.
3. fase: Eleven kan udføre beregninger med potenser og rødder. Eleven har viden om regneregler for potenser og rødder.

Ligninger

1. fase: Eleven kan udvikle metoder til løsninger af ligninger. Eleven har viden om strategier til løsning af ligninger.
2. fase: Eleven kan opstille og løse ligninger og enkle uligheder. Eleven har viden om ligningsløsning med og uden digitale værktøjer.
3. fase: Eleven kan opstille og løse enkle ligningssystemer. Eleven har viden om grafisk løsning af enkle ligningssystemer.

Formler og algebraiske udtryk

1. fase: Eleven kan beskrive sammenhænge mellem enkle algebraiske udtryk og geometriske repræsentationer. Eleven har viden om geometriske repræsentationer for algebraiske udtryk.
2. fase: Eleven kan udføre omskrivninger og beregninger med variable. Eleven har viden om metoder til omskrivninger og beregninger med variable, herunder med digitale værktøjer.
3. fase: Eleven kan sammenligne algebraiske udtryk. Eleven har viden om regler for regning med reelle tal.

Opmærksomhedspunkt: Eleven kan sætte tal i stedet for variable i en simpel formel.

Funktioner

1. fase: Eleven kan anvende lineære funktioner til at beskrive sammenhænge og forandringer. Eleven har viden om repræsentationer for lineære funktioner.
- 2.-3. fase: Eleven kan anvende ikke-lineære funktioner til at beskrive sammenhænge og forandringer. Eleven har viden om repræsentationer for ikke-lineære funktioner.

Færdigheds- og vidensmål for kompetenceområdet geometri og måling efter 9. klassetrin**Geometriske egenskaber og sammenhænge**

1. fase: Eleven kan undersøge sammenhænge mellem længdeforhold, arealforhold og rumfangsforhold. Eleven har viden om lighedannethed og størrelsesforhold.
2. fase: Eleven kan undersøge egenskaber ved linjer knyttet til polygoner og cirkler, herunder med digitale værktøjer. Eleven har viden om linjer knyttet til polygoner og cirkler.
3. fase: Eleven kan forklare sammenhænge mellem sidelængder og vinkler i retvinklede trekanter. Eleven har viden om den pythagoræiske læresætning og trigonometri knyttet til retvinklede trekanter.

Geometrisk tegning

1. fase: Eleven kan undersøge todimensionelle gengivelser af objekter i omverdenen. Eleven har viden om muligheder og begrænsninger i tegneformer til gengivelse af rumlighed.
- 2.-3. fase: Eleven kan fremstille præcise tegninger ud fra givne betingelser. Eleven har viden om metoder til at fremstille præcise tegninger, herunder med digitale værktøjer.

Placeringer og flytninger

1. fase: Eleven kan analysere mønstre og symmetrier i omverdenen. Eleven har viden om kategorisering af geometriske mønstre og symmetrier.
- 2.-3. fase: Eleven kan undersøge sammenhænge mellem kurver og ligninger. Eleven har viden om metoder til at undersøge sammenhænge mellem kurver og ligninger, herunder med digitale værktøjer.

Måling

1. fase: Eleven kan omskrive mellem måleenheder. Eleven har viden om sammenhænge i enhedssystemet.
2. fase: Eleven kan bestemme mål i figurer ved hjælp af formler og digitale værktøjer. Eleven har viden om formler og digitale værktøjer, der kan anvendes ved bestemmelse af omkreds, areal og rumfang af figurer.
3. fase: Eleven kan bestemme afstande med beregning. Eleven har viden om metoder til afstandsbestemmelse.

Færdigheds- og vidensmål for kompetenceområdet statistik og sandsynlighed efter 9. klassetrin**Statistik**

1. fase: Eleven kan vælge relevante deskriptorer og diagrammer til analyse af datasæt. Eleven har viden om statistiske deskriptorer, diagrammer og digitale værktøjer, der kan behandle store datamængder.

2. fase: Eleven kan undersøge sammenhænge i omverdenen med datasæt. Eleven har viden om metoder til undersøgelse af sammenhænge mellem datasæt, herunder med digitale værktøjer.

3. fase: Eleven kan kritisk vurdere statistiske undersøgelser og præsentationer af data. Eleven har viden om stikprøveundersøgelser og virkemidler i præsentation af data.

Sandsynlighed

1. fase: Eleven kan anvende udfaldsrum og tælle måder til at forbinde enkle sandsynligheder med tal. Eleven har viden om udfaldsrum og tælle måder.

2. fase: Eleven kan beregne sammensatte sandsynligheder. Eleven har viden om sandsynlighedsmodeller og sandsynlighedsberegninger.

3. fase: Eleven kan anvende sandsynlighedsregning. Eleven har viden om statistisk og teoretisk sandsynlighed.

Kompetencemål for faget matematik efter 10. klassetrin

Matematiske kompetencer

Eleven kan handle med dømmekraft i komplekse situationer med matematik.

Tal og algebra

Eleven kan anvende reelle tal og algebraiske udtryk i matematiske undersøgelser.

Geometri og måling

Eleven kan undersøge anvendelser af geometriske sammenhænge og måling i omverdenen.

Statistik og sandsynlighed

Eleven kan vurdere anvendelser af statistik og sandsynlighed.

Færdigheds- og vidensmål for kompetenceområdet matematiske kompetencer efter 10. klassetrin

Problembehandling

1. fase: Eleven kan afgrænse og præcisere matematiske problemer. Eleven har viden om faglige sammenhænge inden for matematiske fagområder.

Modellering

1. fase: Eleven kan vurdere egne og andres modelleringsprocesser. Eleven har viden om hele modelleringsprocesser.

Ræsonnement og tankegang

1. fase: Eleven kan skelne mellem matematiske beviser og andre matematiske former for ræsonnementer. Eleven har viden karakteristika ved matematisk bevisførelse.

Repræsentation og symbolbehandling

1. fase: Eleven kan opstille og omskrive udtryk med variable, herunder med digitale værktøjer. Eleven har viden om sammenhængen mellem udtryk med variable og andre repræsentationer.

Kommunikation

1. fase: Eleven kan fortolke andres skriftlige og visuelle matematiske kommunikation. Eleven har viden om karakteristika ved skriftlig og visuel matematisk kommunikation.

Hjælpemidler

1. fase: Eleven kan vælge og vurdere digitale hjælpemidler til samme matematiske situation. Eleven har viden om muligheder og begrænsninger ved forskellige digitale hjælpemidler.

Færdigheds- og vidensmål for kompetenceområdet tal og algebra efter 10. klassetrin

Tal

1. fase: Eleven kan vælge passende grad af præcision i anvendelsen af reelle tal. Eleven har viden om graden af præcision i afrundede reelle tal.

Regnestrategier

1. fase: Eleven kan anvende beregninger inden for reelle tal med passende grader af præcision, herunder med digitale værktøjer. Eleven har viden om graden af præcision i forskellige typer beregninger med reelle tal, herunder beregninger med procent.

Ligninger

1. fase: Eleven kan vælge metode til løsning af ligninger, uligheder og enkle ligningssystemer. Eleven har viden om metoder til løsning af ligninger, uligheder og enkle ligningssystemer, herunder med digitale værktøjer.

Formler og algebraiske udtryk

1. fase: Eleven kan anvende ikke-kendte formler og algebraiske udtryk. Eleven har viden om karakteristika ved matematiske formler og algebraiske udtryk.

Funktioner

1. fase: Eleven kan anvende enkle eksponentialfunktioner herunder med digitale værktøjer. Eleven har viden om enkle eksponentialfunktioner.

Færdigheds- og vidensmål for kompetenceområdet geometri og måling efter 10. klassetrin

Geometriske egenskaber og sammenhænge

1. fase: Eleven kan undersøge anvendelser og egenskaber ved geometriske figurer i omverdenen. Eleven har viden om geometriske figurers anvendelse i omverdenen.

Geometrisk tegning

1. fase: Eleven kan vurdere skitser og præcise tegninger. Eleven har viden om skitser og præcise tegningers anvendelser i omverdenen.

Placeringer og flytninger

1. fase: Eleven kan beskrive placering og bevægelse i omverdenen. Eleven har viden om metoder til beskrivelse og analyse af bevægelse i omverdenen.

Måling

1. fase: Eleven kan vurdere usikkerhed i enkle målinger og beregninger af mål i omverdenen. Eleven har viden om anvendelser af målinger i omverdenen herunder med digitale værktøjer.

Færdigheds- og vidensmål for kompetenceområdet statistik og sandsynlighed efter 10. klassetrin

Statistik

1. fase: Eleven kan kritisk vurdere mediers anvendelse af statistik. Eleven har viden om statistiks muligheder og begrænsninger som beskrivelsesmiddel og beslutningsgrundlag.

Sandsynlighed

1. fase: Eleven kan vurdere anvendelser af sandsynlighed i omverdenen. Eleven har viden om anvendelse af sandsynlighed i omverdenen.

Bilag 12 - Natur/teknologi

Kompetencemål og færdigheds- og vidensmål for faget natur/teknologi

Kompetencemål for faget natur og teknologi efter 2. klassetrin

Undersøgelse

Eleven kan udføre enkle undersøgelser på baggrund af egne og andres spørgsmål.

Modellering

Eleven kan anvende naturtro modeller.

Perspektivering

Eleven kan genkende natur og teknologi i sin hverdag.

Kommunikation

Eleven kan beskrive egne undersøgelser og modeller.

Færdigheds- og vidensmål for kompetenceområdet undersøgelse efter 2. klassetrin

Undersøgelser i naturfag

1.-2. fase: Eleven kan udføre enkle undersøgelser med brug af enkelt udstyr. Eleven har viden om enkle undersøgelsesmetoder.

Teknologi og ressourcer

1.-2. fase: Eleven kan undersøge hvordan enkle mekanismer fra hverdagen fungerer. Eleven har viden om enkle mekanismer.

Mennesket

1.-2. fase: Eleven kan undersøge sanser. Eleven har viden om menneskets sanser.

Vand, luft og vejr

1.-2. fase: Eleven kan undersøge lys, vand og vejr i hverdagen. Eleven har viden om vejr, vands tilstandsformer og karakteristika ved lys.

Organismer

1.-2. fase: Eleven kan indsamle og undersøge organismer i den nære natur. Eleven har viden om dyr, planter og svampe.

Færdigheds- og vidensmål for kompetenceområdet modellering efter 2. klassetrin

Modellering i naturfag

1.-2. fase: Eleven kan skelne mellem virkelighed og model. Eleven har viden om naturtro modeltype.

Teknologi og ressourcer

1.-2. fase: Eleven kan med skitser og billeder beskrive genstande fra hverdagen. Eleven har viden om afbildninger af genstande.

Mennesket

1.-2. fase: Eleven kan fortælle om kropsdelene på en model af menneskekroppen. Eleven har viden om kroppens ydre opbygning.

Vand, luft og vejr

1.-2. fase: Eleven kan illustrere vejr og årstider. Eleven har viden om dagslængde, temperatur og nedbør.

Organismer

1.-2. fase: Eleven kan med enkle modeller fortælle om organismers opbygning. Eleven har viden om organismers opbygning.

Færdigheds- og vidensmål for kompetenceområdet perspektivering efter 2. klassetrin

Perspektivering i naturfag

1.-2. fase: Eleven kan relatere viden fra natur/teknologi til sig selv og det nære område. Eleven har viden om natur og teknologi i det nære.

Teknologi og ressourcer

1.-2. fase: Eleven kan fortælle om ressourcer fra hverdagen. Eleven har viden om ressourcer fra hverdagen.

Mennesket

1.-2. fase: Eleven kan fortælle om enkle råd om sundhed i forhold til egen hverdag. Eleven har viden om enkle råd om sundhed.

Vand, luft og vejr

1.-2. fase: Eleven kan fortælle om sammenhænge mellem sol, døgn og årstider. Eleven har viden om karakteristika ved årstider i Danmark.

Organismer

1.-2. fase: Eleven kan fortælle om ændringer i naturen knyttet til årstider. Eleven har viden om organismers årscyklus.

Færdigheds- og vidensmål for kompetenceområdet kommunikation efter 2. klassetrin

Formidling

1.-2. fase: Eleven kan fortælle om egne resultater og erfaringer. Eleven har viden om enkle måder til at beskrive resultater.

Ordkendskab

1.-2. fase: Eleven kan mundtligt og skriftligt anvende enkle fagord og begreber. Eleven har viden om enkle fagord og begreber.

Faglig læsning og skrivning

1.-2. fase: Eleven kan orientere sig i en enkel fagtekst. Eleven har viden om enkle naturfaglige teksters formål.

Kompetencemål for faget natur og teknologi efter 4. klassetrin

Undersøgelse

Eleven kan gennemføre enkle undersøgelser på baggrund af egne forventninger.

Modellering

Eleven kan anvende modeller med stigende abstraktionsgrad.

Perspektivering

Eleven kan relatere natur og teknologi til andre kontekster.

Kommunikation

Eleven kan beskrive enkle naturfaglige og teknologiske problemstillinger.

Færdigheds- og vidensmål for kompetenceområdet undersøgelse efter 4. klassetrin**Undersøgelser i naturfag**

1. fase: Eleven kan sortere og klassificere. Eleven har viden om naturfaglige kriterier for sortering.
2. fase: Eleven kan opstille forventninger, der kan testes i undersøgelser. Eleven har viden om enkle undersøgelser muligheder og begrænsninger.

Teknologi og ressourcer

1. fase: Eleven kan identificere stoffer og materialer i produkter fra hverdagen. Eleven har viden om materialer og stoffer i produkter.
2. fase: Eleven kan designe og afprøve enkle produkter. Eleven har viden om enkel produktudvikling.

Mennesket

1. fase: Eleven kan deltage i dissektion af dyr. Eleven har viden om sammenlignende anatomi.
2. fase: Eleven kan undersøge åndedræt og blodkredsløb. Eleven har viden om åndedræt og blodkredsløb hos mennesker og dyr.

Naturen lokalt og globalt

1. fase: Eleven kan indsamle og bestemme dyr, planter, svampe og sten, herunder med digitale databaser. Eleven har viden om hovedgrupper af sten og enkel klassifikation af dyr, planter og svampe.
2. fase: Eleven kan undersøge dyrs og planter tilpasninger til naturen. Eleven har viden om dyrs og planter levesteder og livsbetingelser.

Vand, luft og vejr

1. fase: Eleven kan udføre enkle undersøgelser om atmosfærisk luft og lys. Eleven har viden om egenskaber ved atmosfærisk luft og lys.
2. fase: Eleven kan gennemføre enkle målinger af vejret, herunder med digitalt måleudstyr. Eleven har viden om nedbør, vind og temperatur.

Færdigheds- og vidensmål for kompetenceområdet modellering efter 4. klassetrin**Modellering i naturfag**

1. fase: Eleven kan konstruere enkle modeller. Eleven har viden om symbolsprog i modeller.

2. fase: Eleven kan anvende enkle modeller til at vise helheder og detaljer. Eleven har viden om modellens detaljeringsniveau.

Teknologi og ressourcer

1. fase: Eleven kan lave elektriske kredsløb ud fra enkle diagrammer. Eleven har viden om elektriske kredsløb.

2. fase: Eleven kan fremstille enkle modeller over en husstands forsyning med vand, el og varme samt spildevands- og affaldshåndtering. Eleven har viden om lokalområdets forsynings og afledningssystemer.

Mennesket

1. fase: Eleven kan med modeller fortælle om menneskers og dyrs indre og ydre opbygning. Eleven har viden om menneskers og dyrs indre og ydre opbygning.

2. fase: Eleven kan anvende flere typer modeller, der illustrerer blodkredsløbet. Eleven har viden om illustration af blodkredsløbet.

Naturen lokalt og globalt

1. fase: Eleven kan på enkle kort forklare signaturers betydning, herunder på digitale kort. Eleven har viden om signaturer på kort.

2. fase: Eleven kan på enkle kort udpege plantebælter og klimazoner, herunder på digitale kort. Eleven har viden om fordeling af kontinenter, hav, klimazoner og verdensdele.

Vand, luft og vejr

1. fase: Eleven kan illustrere nedbør og temperatur over tid. Eleven har viden om enkle grafer til illustration af nedbørs- og temperaturmålinger.

2. fase: Eleven kan sammenholde egne vejrobservationer med en enkel vejruddsig, herunder digitale vejrkort. Eleven har viden om en vejruddsigts formål og struktur.

Jorden og solsystemet

1. fase: Eleven kan med modeller fortælle om hovedtræk af Jordens, Månens og Solens indbyrdes bevægelser herunder med animationer. Eleven har viden om Jordens, Månens og Solens indbyrdes bevægelser.

2. fase: Eleven kan med modeller sammenligne solsystemets planeter. Eleven har viden om hovedtræk af solsystemets opbygning.

Færdigheds- og vidensmål for kompetenceområdet perspektivering efter 4. klassetrin**Perspektivering i naturfag**

1. fase: Eleven kan relatere viden fra natur/teknologi til andre regioner. Eleven har viden om regionale forskelle og ligheder i natur og teknologi.
2. fase: Eleven kan sætte naturfaglig og teknologisk udvikling i historisk perspektiv. Eleven har viden om centrale naturfaglige og teknologiske udviklinger.

Teknologi og ressourcer

1. fase: Eleven kan beskrive en proces fra ressource til færdigt produkt og fra produkt til ressource. Eleven har viden om enkle produktionskæder.
2. fase: Eleven kan beskrive sammenhæng mellem behov for og udvikling af et produkt. Eleven har viden om teknologiudvikling gennem tiden.

Mennesket

1. fase: Eleven kan sammenligne egne levevilkår med andres. Eleven har viden om levevilkår forskellige steder i verden.
2. fase: Eleven kan diskutere årsager til sund og usund livsstil. Eleven har viden om sundhedsfremmende faktorer.

Naturen lokalt og globalt

1. fase: Eleven kan fortælle om dyre- og planteliv andre steder på Jorden. Eleven har viden om naturområder.
2. fase: Eleven kan fortælle om landskabets udvikling gennem tiden. Eleven har viden om menneskets påvirkning af naturområder gennem tiden.

Vand, luft og vejr

- 1.-2. fase: Eleven kan sammenligne vejrdata fra Danmark med vejrdata fra andre regioner. Eleven har viden om forskelle og ligheder i temperatur, nedbør og vindhastighed.

Jorden og solsystemet

- 1.-2. fase: Eleven kan skelne mellem astronomi og alternative forklaringer om solsystemets opståen og livets begyndelse. Eleven har viden om solsystemets opståen og livets begyndelse.

Færdigheds- og vidensmål for kompetenceområdet kommunikation efter 4. klassetrinFormidling

1.-2. fase: Eleven kan formidle egne data mundtligt og skriftligt. Eleven har viden om medier og formidlingsformer.

Ordkendskab

1.-2. fase: Eleven kan mundtligt og skriftligt anvende centrale fagord og begreber. Eleven har viden om fagord og begreber.

Faglig læsning og skrivning

1.-2. fase: Eleven kan læse og skrive enkle naturfaglige tekster. Eleven har viden om enkle naturfaglige teksttypers formål og struktur.

Kompetencemål for faget natur og teknologi efter 6. klassetrinUndersøgelse

Eleven kan designe undersøgelser på baggrund af begyndende hypotesedannelse.

Modellering

Eleven kan designe enkle modeller.

Perspektivering

Eleven kan perspektivere natur/teknologi til omverdenen og aktuelle hændelser.

Kommunikation

Eleven kan kommunikere om natur og teknologi.

Færdigheds- og vidensmål for kompetenceområdet undersøgelse efter 6. klassetrinUndersøgelser i naturfag

1. fase: Eleven kan gennemføre enkle systematiske undersøgelser. Eleven har viden om variable i en undersøgelse.

2. fase: Eleven kan designe enkle undersøgelser. Eleven har viden om undersøgelsesdesign.

Teknologi og ressourcer

1. fase: Eleven kan identificere stoffer og materialer i produkter. Eleven har viden om stoffers og materialers egenskaber og kredsløb.

2. fase: Eleven kan udvikle enkle produkter. Eleven har viden om udvikling og vurdering af produkter.

Mennesket

1. fase: Eleven kan gennemføre fysiologiske forsøg ved brug af enkelt digitalt måleudstyr. Eleven har viden om motion.

2. fase: Eleven kan sammensætte et sundt måltid. Eleven har viden om kost og hygiejne, herunder håndhygiejne.

Natur og miljø

1. fase: Eleven kan udføre enkle feltundersøgelser i naturområder, herunder med digitalt måleudstyr. Eleven har viden om karakteristiske naturområder.

2. fase: Eleven kan beskrive et naturområde på baggrund af egne undersøgelser. Eleven har viden om faktorer til at beskrive naturområder.

Stof og energi

1.-2. fase: Eleven kan gennemføre undersøgelser af energiformer. Eleven har viden om energiformer.

Færdigheds- og vidensmål for kompetenceområdet modellering efter 6. klassetrin

Modellering i naturfag

1. fase: Eleven kan anvende sammensatte modeller til at beskrive processer. Eleven har viden om sammensatte modeller.

2. fase: Eleven kan diskutere enkle modellers egnethed. Eleven har viden om muligheder og begrænsninger ved modeller.

Teknologi og ressourcer

1. fase: Eleven kan med enkle procesmodeller beskrive forsyningsproduktion. Eleven har viden om forsyningsproduktion.

2. fase: Eleven kan designe modeller af et produkt eller en produktion. Eleven har viden om modeller til at beskrive teknologi.

Mennesket

1. fase: Eleven kan med modeller forklare ørets og øjets fysiologi og anatomi. Eleven har viden om syn og hørelse.

2. fase: Eleven kan opstille modeller om fordøjelsessystemet. Eleven har viden om fordøjelse.

Natur og miljø

1. fase: Eleven kan med modeller forklare om organismers samspil i naturen. Eleven har viden om enkle fødekæder og fødenet.

2. fase: Eleven kan med enkle cykliske modeller fortælle om fotosyntese og respiration. Eleven har viden om organismers opbygning og nedbrydning af stof.

Stof og energi

1. fase: Eleven kan fremstille modeller af vandets kredsløb. Eleven har viden om vandets kredsløb.

2. fase: Eleven kan med enkle modeller forklare enkelte stoffers molekyløpbygning. Eleven har viden om nogle atomer og molekyler.

Jordklodens forandringer

1. fase: Eleven kan med modeller fortælle om jordskælv og vulkanudbrud, herunder med digitale modeller. Eleven har viden om enkle principper i pladetektonikken.

2. fase: Eleven kan fortælle om aktuelle naturkatastrofer og andre begivenheder ved brug af kort. Eleven har viden om atlas og digitale kort.

Færdigheds- og vidensmål for kompetenceområdet perspektivering efter 6. klassetrin

Perspektivering i naturfag

1. fase: Eleven kan beskrive natur og teknologis anvendelse i samfundet og fremstilling i medier. Eleven har viden om centrale interesseudsætninger.

2. fase: Eleven kan sætte anvendelse af natur og teknologi i et bæredygtigt perspektiv. Eleven har viden om enkle principper for bæredygtighed.

Teknologi og ressourcer

1. fase: Eleven kan beskrive interesseudsætninger ved produktionsforhold. Eleven har viden om produktioners afhængighed og påvirkning af naturgrundlaget.

2. fase: Eleven kan identificere ressourcebesparende teknologier. Eleven har viden om enkel miljøvurdering af produkter og produktioner.

Mennesket

1. fase: Eleven kan skelne mellem livsstilfaktorer og levevilkår. Eleven har viden om afgørende faktorer for livsstil og levevilkår.
2. fase: Eleven kan vurdere enkle kost og motionsråd. Eleven har viden om kost- og motionsråd.

Natur og miljø

1. fase: Eleven kan fortælle om livets udvikling. Eleven har viden om hovedtræk af livets udvikling.
2. fase: Eleven kan beskrive interesse modsætninger i menneskers forvaltning af naturen lokalt og globalt. Eleven har viden om forskellige natursyn.

Stof og energi

1. fase: Eleven kan forklare om sammenhænge mellem energiudnyttelse og drivhuseffekt. Eleven har viden om energiudnyttelse og drivhuseffekt.
2. fase: Eleven kan diskutere energikilder i et bæredygtighedsperspektiv. Eleven har viden om vedvarende og ikke vedvarende energikilder.

Jordklodens forandringer

1. fase: Eleven kan sammenholde naturkatastrofer til menneskers levevilkår. Eleven har viden om sammenhæng mellem pladetektonik og udbredelsen af naturkatastrofer.
2. fase: Eleven kan beskrive hovedtræk af landskabsdannelse i Danmark. Eleven har viden om vand, vejr og den sidste istids påvirkning på landskabsdannelse.

Færdigheds- og vidensmål for kompetenceområdet kommunikation efter 6. klassetrin

Formidling

1. fase: Eleven kan argumentere om enkle forhold inden for natur og teknologi. Eleven har viden om enkel naturfaglig argumentation.
2. fase: Eleven kan diskutere enkle problemstillinger om natur og teknologi. Eleven har viden om enkel naturfaglig kildekritik.

Ordkendskab

- 1.-2. fase: Eleven kan mundtligt og skriftligt udtrykke sig med brug af naturfaglige og teknologiske fagord og begreber. Eleven har viden om naturfaglige og teknologiske fagord og begreber.

Faglig læsning og skrivning

1.-2. fase: Eleven kan læse og skrive af naturfaglige tekster. Eleven har viden naturfaglige teksters formål og opbygning.

Bilag 13 - Geografi

Kompetencemål og færdigheds- og vidensmål for faget geografi

Kompetencemål for faget geografi efter 9. klassetrin

Undersøgelse

Eleven kan designe, gennemføre og evaluere undersøgelser i geografi.

Modellering

Eleven kan anvende og vurdere modeller i geografi.

Perspektivering

Eleven kan perspektivere geografi til omverdenen og relatere indholdet i faget til udvikling af naturvidenskabelig erkendelse.

Kommunikation

Eleven kan kommunikere om naturfaglige forhold med geografi.

Færdigheds- og vidensmål for kompetenceområdet undersøgelse efter 9. klassetrin

Undersøgelser i naturfag

1. fase: Eleven kan formulere en afgrænset problemstilling med naturfagligt indhold. Eleven har viden om undersøgelsesmetoders anvendelsesmuligheder og begrænsninger.
2. fase: Eleven kan indsamle og vurdere data fra egne og andres undersøgelser i naturfag. Eleven har viden om indsamling og validering af data.
3. fase: Eleven kan konkludere og generalisere på baggrund af eget og andres praktiske og undersøgende arbejde. Eleven har viden om kriterier for evaluering af undersøgelser i naturfag.

Demografi og erhverv

1. fase: Eleven kan praktisk og teoretisk undersøge befolkninger og byers strukturer. Eleven har viden om demografiske variable og bymønstre.
2. fase: Eleven kan undersøge befolknings- og erhvervsudviklings betydning for levevilkår. Eleven har viden om levevilkår og befolknings- og erhvervsudvikling.
3. fase: Eleven kan analysere befolknings- og erhvervsforhold på forskellige geografiske niveauer. Eleven har viden om geografisk regionalisering og beliggenhed af lokalområder, lande og verdensdele.

Jordkloden og dens klima

1. fase: Eleven kan indsamle vejrdata over tid fra lokalområdet, herunder med digitale redskaber. Eleven har viden om vejr og vejrfænomener.
2. fase: Eleven kan undersøge klimaets indflydelse på lokale og globale forhold. Eleven har viden om klimazoner og plantebælter.
3. fase: Eleven kan analysere naturlige globale kredsløbs betydning for erhvervsforhold og levevilkår. Eleven har viden om sammenhænge mellem vejrsystemer, havstrømme og klimainddelinger.

Globalisering

1. fase: Eleven kan undersøge forbrugsvares vej fra ressource til butik. Eleven har viden om produktionskæder.
2. fase: Eleven kan undersøge landes ressourceudnyttelse og handelsmønstre. Eleven har viden om transportmønstre og fordeling af ressourcer.
3. fase: Eleven kan undersøge miljømæssige konsekvenser af ressourceudnyttelse og handelsmønstre. Eleven har viden om metoder til og konsekvenser af ressourceudnyttelse.

Naturgrundlag og levevilkår

1. fase: Eleven kan praktisk og teoretisk undersøge karakteristiske landskaber. Eleven har viden om jordbundens og undergrundens bestanddele i forhold til landskabsdannelse.
2. fase: Eleven kan undersøge naturgrundlagets betydning for menneskers levevilkår. Eleven har viden om muligheder for udnyttelse af naturgrundlaget.
3. fase: Eleven kan undersøge naturgrundlagets betydning for produktionsforhold. Eleven har viden om sammenhæng mellem naturgrundlag og produktion.

Færdigheds- og vidensmål for kompetenceområdet modellering efter 9. klassetrin

Modellering i naturfag

1. fase: Eleven kan anvende modeller til forklaring af fænomener og problemstillinger i naturfag. Eleven har viden om modellering i naturfag.
2. fase: Eleven kan vælge modeller efter formål. Eleven har viden om karakteristika ved modeller i naturfag.
3. fase: Eleven kan vurdere modellers anvendelighed og begrænsninger. Eleven har viden om vurderingskriterier for modeller i naturfag.

Demografi og erhverv

1. fase: Eleven kan med modeller forklare befolkningsudvikling, herunder med digitale simuleringer. Eleven har viden om befolkningsligningen og befolkningspyramider.
2. fase: Eleven kan forklare sammenhænge mellem befolkningssammensætning, erhvervsstruktur og naturgrundlag. Eleven har viden om modeller til illustration af sammenhænge mellem befolkning og erhverv.
3. fase: Eleven kan vurdere befolkningsmodellers anvendelighed til analyse af samfundsudvikling. Eleven har viden om den demografiske transitionsmodel.

Jordkloden og dens klima

1. fase: Eleven kan med temakort og digitale animationer beskrive pladetektonik. Eleven har viden om tektoniske plader og deres bevægelser.
2. fase: Eleven kan med modeller forklare pladetektonikkens indflydelse på levevilkår. Eleven har viden om naturkatastrofer og påvirkning fra pladetektonisk aktivitet.
3. fase: Eleven kan med simuleringer forklare hovedargumenter for pladetektonikteorien. Eleven har viden om Jordens opbygning og den geologiske udvikling.

Globalisering

1. fase: Eleven kan med modeller beskrive produktions- og forbrugsfordeling, herunder med digitale kort. Eleven har viden om modeller, der beskriver global arbejdsdeling.
2. fase: Eleven kan med repræsentationer forklare fordeling og udvikling af fattige og rige lande. Eleven har viden om karakteristika ved fattige og rige lande.
3. fase: Eleven kan med modeller vurdere udviklingsbistands betydning for modtager- og giverland. Eleven har viden bistandsformer og bistandsorganisationer.

Naturgrundlag og levevilkår

1. fase: Eleven kan med modeller beskrive dannelse af karakteristiske danske landskabstyper, herunder med digitale animationer. Eleven har viden om dannelsen af danske landskabstyper.
2. fase: Eleven kan med modeller for landskabs- og råstofdannelse forklare arealanvendelse, herunder med digitale redskaber. Eleven har viden om danske råstoffers dannelse, lokalisering og udvinding.
3. fase: Eleven kan med modeller vurdere betydningen for bæredygtig udvikling af ændringer i levevilkår og naturudnyttelse. Eleven har viden om begrebet bæredygtighed.

Færdigheds- og vidensmål for kompetenceområdet perspektivering efter 9. klassetrin

Perspektivering i naturfag

1. fase: Eleven kan beskrive naturfaglige problemstillinger i den nære omverden. Eleven har viden om aktuelle problemstillinger med naturfagligt indhold.
2. fase: Eleven kan forklare sammenhænge mellem naturfag og samfundsmæssige problemstillinger og udviklingsmuligheder. Eleven har viden om interessemodsætninger knyttet bæredygtig udvikling.
3. fase: Eleven kan forklare, hvordan naturvidenskabelig viden diskuteres og udvikles. Eleven har viden om processer i udvikling af naturvidenskabelig erkendelse.

Demografi og erhverv

1. fase: Eleven kan sammenligne befolknings- og erhvervsudvikling i forskellige lande. Eleven har viden om karakteristika ved befolkningsfordeling og erhvervsstrukturer i fattige og rige lande.
2. fase: Eleven kan analysere befolknings- og erhvervsforholds påvirkning af lokal og global udvikling. Eleven har viden om udvikling i alderssammensætning og by- og landområder.
3. fase: Eleven kan analysere befolknings- og erhvervsudviklings betydning for bæredygtig udvikling. Eleven har viden om kriterier for bæredygtig befolknings- og erhvervsudvikling.

Jordkloden og dens klima

1. fase: Eleven kan ud fra lokale forhold forklare problematikker knyttet til det geologiske kredsløb og råstofudvinding. Eleven har viden om dannelse, fordeling og udvinding af råstoffer.
2. fase: Eleven kan analysere menneskets påvirkning af vands og kulstofs kredsløb. Eleven har viden om problematikker knyttet til vands og kulstofs kredsløb.
3. fase: Eleven kan beskrive løsningsforslag i forhold til klimaændringer og global opvarmning. Eleven har viden om aktuelle klimaproblemtikker, klimateorier og klimamodeller.

Globalisering

1. fase: Eleven kan forklare lokale levevilkårs afhængighed af globalisering. Eleven har viden om multinationale selskaber og teknologisk udvikling som drivkraft for globalisering.
2. fase: Eleven kan forklare årsager til nationale og globale konflikter om kulturforskelle, grænsedragninger og ressourcer. Eleven har viden om landes interesser, involvering i konflikter og konfliktløsning.
3. fase: Eleven kan diskutere handlemuligheder for udvikling af et bæredygtigt samfund. Eleven har viden om kriterier for økologisk, økonomisk og kulturel bæredygtighed.

Naturgrundlag og levevilkår

1. fase: Eleven kan beskrive interesseudsættninger ved udnyttelse af naturgrundlaget. Eleven har viden om interesser knyttet til energi- og råstofudvinding og bæredygtig naturudnyttelse.
2. fase: Eleven kan forklare aktuelle konsekvenser af naturgrundlagets udnyttelse. Eleven har viden om samfundsmæssige og miljømæssige konsekvenser af udnyttelse af naturgrundlaget.
3. fase: Eleven kan vurdere interesseudsættninger og løsningsmuligheder ved udnyttelse af naturgrundlaget. Eleven har viden om interesser og natursyn knyttet til naturudnyttelse og miljøbeskyttelse.

Færdigheds- og vidensmål for kompetenceområdet kommunikation efter 9. klassetrin

Formidling

1. fase: Eleven kan kommunikere om naturfag ved brug af egnede medier. Eleven har viden om metoder til at formidle naturfaglige forhold.
- 2.-3. fase: Eleven kan vurdere kvaliteten af egen og andres kommunikation om naturfaglige forhold. Eleven har viden om kildekritisk formidling af naturfaglige forhold.

Argumentation

1. fase: Eleven kan formulere en påstand og argumentere for den på et naturfagligt grundlag. Eleven har viden om påstande og begrundelser.
- 2.-3. fase: Eleven kan vurdere gyldigheden af egne og andres naturfaglige argumentation. Eleven har viden om kvalitetskriterier for forskellige typer af argumenter i naturfaglig sammenhæng.

Ordkendskab

- 1.-3. fase: Eleven kan mundtligt og skriftligt udtrykke sig præcist og nuanceret ved brug af fagord og begreber. Eleven har viden om ord og begreber i naturfag.

Faglig læsning og skrivning

- 1.-3. fase: Eleven kan målrettet læse og skrive tekster i naturfag. Eleven har viden om naturfaglige teksters formål og struktur og deres objektivitetskrav.

Bilag 14 - Biologi**Kompetencemål og færdigheds- og vidensmål for faget biologi*****Kompetencemål for faget biologi efter 9. klassetrin***Undersøgelse

Eleven kan designe, gennemføre og evaluere undersøgelser i biologi.

Modellering

Eleven kan anvende og vurdere modeller i biologi.

Perspektivering

Eleven kan perspektivere biologi til omverdenen og relatere indholdet i faget til udvikling af naturvidenskabelig erkendelse.

Kommunikation

Eleven kan kommunikere om naturfaglige forhold med biologi.

Færdigheds- og vidensmål for kompetenceområdet undersøgelse efter 9. klassetrinUndersøgelser i naturfag

1. fase: Eleven kan formulere og undersøge en afgrænset problemstilling med naturfagligt indhold. Eleven har viden om undersøgelsesmetoders anvendelsesmuligheder og begrænsninger.
2. fase: Eleven kan indsamle og vurdere data fra egne og andres undersøgelser i naturfag. Eleven har viden om indsamling og validering af data.
3. fase: Eleven kan konkludere og generalisere på baggrund af eget og andres praktiske og undersøgende arbejde. Eleven har viden om kriterier for evaluering af undersøgelser i naturfag.

Evolution

1. fase: Eleven kan undersøge organismers systematiske tilhørsforhold. Eleven har viden om biologisk systematik og klassifikation.
2. fase: Eleven kan undersøge og forklare organismers tilpasning til levesteder. Eleven har viden om organismers morfologiske, anatomiske og fysiologiske tilpasninger.
3. fase: Eleven kan forklare organismers tilpasning som reaktion på miljøforandringer. Eleven har viden om miljøforandringers påvirkning af organismers fænotyper og genotyper.

Økosystemer

1. fase: Eleven kan undersøge organismers livsbetingelser. Eleven har viden om organismers livsfunktioner.
2. fase: Eleven kan undersøge organismers livsbetingelser i forskellige biotoper, herunder med kontinuerlig digital dataopsamling. Eleven har viden om miljøfaktorer i forskellige biotoper.
3. fase: Eleven kan undersøge og sammenligne græsnings- og nedbryderfødekæder i forskellige biotoper. Eleven har viden om fødekæder, fødenet og opbygning og omsætning af organisk stof.

Krop og sundhed

1. fase: Eleven kan undersøge fødens sammensætning og energiindhold, herunder med digitale databaser. Eleven har viden om kroppens næringsbehov og energiomsætning.
2. fase: Eleven kan undersøge bevægeapparat, organer og organsystemer ud fra biologisk materiale. Eleven har viden om menneskets bevægeapparat, organsystemer og regulering af kroppens indre miljø.
3. Eleven kan undersøge sundhedsmæssige sammenhænge mellem krop, kost og motion, herunder med digitale redskaber. Eleven har viden om faktorer med betydning for kropsfunktioner, sundhed og kondition.

Celler, mikrobiologi og bioteknologi

1. fase: Eleven kan undersøge celler og mikroorganismer. Eleven har viden om celler og mikroorganismers opbygning.
2. fase: Eleven kan undersøge celler og mikroorganismer ud fra biologisk materiale. Eleven har viden om celler og mikroorganismers vækst og vækstbetingelser.
3. fase: Eleven kan undersøge mikroorganismers funktion i forskellige miljøer. Eleven har viden om mikroorganismers betydning i forhold til mennesker og økosystemer.

Færdigheds- og vidensmål for kompetenceområdet modellering efter 9. klassetrin

Modellering i naturfag

1. fase: Eleven kan anvende modeller til forklaring af fænomener og problemstillinger i naturfag. Eleven har viden om modellering i naturfag.
2. fase: Eleven kan vælge faglige modeller efter formål. Eleven har viden om karakteristika ved modeller i naturfag.

3. fase: Eleven kan vurdere modeller anvendelighed og begrænsninger. Eleven har viden om vurderingskriterier for modeller i naturfag.

Evolution

1. fase: Eleven kan med modeller forklare arters udvikling over tid. Eleven har viden om grundlæggende evolutionære mekanismer.

2. fase: Eleven kan med modeller forklare miljøforandrings påvirkning af arters udvikling. Eleven har viden om faktorer med betydning for arters opståen og udvikling.

3. fase: Eleven kan vurdere anvendelighed og begrænsninger ved modeller for arters udvikling. Eleven har viden om vurderingskriterier for evolutionære modeller.

Økosystemer

1. fase: Eleven kan med modeller forklare stoffers kredsløb i økosystemer. Eleven har viden om stoffer i biologiske kredsløb.

2. fase: Eleven kan med modeller af økosystemer forklare energistrømme. Eleven har viden om energi-krævende livsprocesser hos organismer i økosystemer.

3. fase: Eleven kan med modeller forklare sammenhænge mellem energistrømme og stofkredsløb. Eleven har viden om modeller af stofkredsløb og energistrømme.

Krop og sundhed

1. fase: Eleven kan med modeller forklare funktionen af og sammenhængen mellem skelet, muskler, sanser og nervesystem. Eleven har viden om sammenhænge mellem stimuli og respons.

2. fase: Eleven kan med modeller forklare reproduktion og det enkelte menneskes udvikling. Eleven har viden om menneskets udvikling og reproduktion fra undfangelse til død.

3. fase: Eleven kan med modeller forklare kroppens forsvarsmekanismer. Eleven har viden om faktorer, der påvirker menneskets forsvarsmekanismer.

Celler, mikrobiologi og bioteknologi

1. fase: Eleven kan med modeller forklare forskellige cellers bygning, funktion og formering, herunder med digitale programmer. Eleven har viden om dyre- og planteceller.

2. fase: Eleven kan med modeller forklare dna's funktion, herunder med digitale programmer. Eleven har viden om celledeling og proteinsyntese.

3. fase: Eleven kan med modeller forklare arvelighed. Eleven har viden om arvelighed og genetik.

Færdigheds- og vidensmål for kompetenceområdet perspektivering efter 9. klassetrin

Perspektivering i naturfag

1. fase: Eleven kan beskrive naturfaglige problemstillinger i den nære omverden. Eleven har viden om aktuelle problemstillinger med naturfagligt indhold.

2. fase: Eleven kan forklare sammenhænge mellem naturfag og samfundsmæssige problemstillinger og udviklingsmuligheder. Eleven har viden om interessemodsætninger knyttet til bæredygtig udvikling.

3. fase: Eleven kan forklare, hvordan naturvidenskabelig viden diskuteres og udvikles. Eleven har viden om processer i udvikling af naturvidenskabelig erkendelse.

Evolution

1.-3. fase: Eleven kan diskutere konsekvenser af miljøpåvirkninger og genmanipulation i forhold til evolutionær udvikling. Eleven har viden om miljøpåvirkninger og genmanipulations mulige indflydelse på evolution.

Økosystemer

1. fase: Eleven kan sammenligne karakteristiske danske og udenlandske økosystemer. Eleven har viden om klimaets betydning for økosystemer.

2. fase: Eleven kan forklare årsager og virkninger af naturlige og menneskeskabte ændringer i økosystemer. Eleven har viden om biologiske, geografiske og fysisk-kemiske forholds påvirkning af økosystemer.

3. fase: Eleven kan diskutere miljøpåvirkningers betydning for biodiversitet. Eleven har viden om biodiversitet.

Krop og sundhed

1. fase: Eleven kan forklare sammenhænge mellem sundhed, livsstil og levevilkår hos sig selv og mennesker i andre verdensdele. Eleven har viden om sammenhænge mellem sundhed, livsstil og levevilkår.

2. fase: Eleven kan forklare miljø- og sundhedsproblemstillinger lokalt og globalt. Eleven har viden om biologiske baggrunde for sundhedsproblemstillinger.

3. fase: Eleven kan diskutere aktuelle løsnings- og handlingsforslag og relaterede interessemodsætninger i forhold til miljø- og sundhedsproblemstillinger. Eleven har viden om den biologiske baggrund for forebyggelses- og helbredelsesmetoder.

Celler, mikrobiologi og bioteknologi

1. fase: Eleven kan beskrive erhvervsmæssig anvendelse af bioteknologi. Eleven har viden om anvendelse af bioteknologier i erhverv.
2. fase: Eleven kan koble biologiske processer til anvendelser inden for bioteknologi. Eleven har viden om biologiske processer knyttet til bioteknologi.
3. fase: Eleven kan forklare mulige fordele og risici ved anvendelse af bioteknologi. Eleven har viden om interessemodsætninger i relation til bioteknologi.

Anvendelse af naturgrundlaget

1. fase: Eleven kan sammenligne konventionelle og økologiske produktionsformer. Eleven har viden om dyrkningsformers afhængighed af og indflydelse på naturgrundlaget.
2. fase: Eleven kan diskutere interessemodsætninger forbundet med bæredygtig produktion. Eleven har viden om principper for bæredygtig produktion.
3. fase: Eleven kan diskutere løsnings- og handlingsmuligheder ved bæredygtig udnyttelse af naturgrundlaget lokalt og globalt. Eleven har viden om naturforvaltning.

Færdigheds- og vidensmål for kompetenceområdet kommunikation efter 9. klassetrin

Formidling

1. fase: Eleven kan kommunikere om naturfag ved brug af egnede medier. Eleven har viden om metoder til at formidle naturfaglige forhold.
- 2.-3. fase: Eleven kan vurdere kvaliteten af egen og andres kommunikation om naturfaglige forhold. Eleven har viden om kildekritisk formidling af naturfaglige forhold.

Argumentation

1. fase: Eleven kan formulere en påstand og argumentere for den på et naturfagligt grundlag. Eleven har viden om påstande og begrundelser.
- 2.-3. fase: Eleven kan vurdere gyldigheden af egne og andres naturfaglige argumentation. Eleven har viden om kvalitetskriterier for forskellige typer af argumenter i naturfaglig sammenhæng.

Ordkendskab

- 1.-3. fase: Eleven kan mundtligt og skriftligt udtrykke sig præcist og nuanceret ved brug af fagord og begreber. Eleven har viden om ord og begreber i naturfag.

Faglig læsning og skrivning

1.-3. fase: Eleven kan målrettet læse og skrive tekster i naturfag. Eleven har viden om naturfaglige teksters formål og struktur og deres objektivitetskrav.

Bilag 15 - Fysik/kemi**Kompetencemål og færdigheds- og vidensmål for faget fysik/kemi*****Kompetencemål for faget fysik/kemi efter 9. klassetrin***Undersøgelse

Eleven kan designe, gennemføre og evaluere undersøgelser i fysik/kemi.

Modellering

Eleven kan anvende og vurdere modeller i fysik/kemi.

Perspektivering

Eleven kan perspektivere fysik/kemi til omverdenen og relatere indholdet i faget til udvikling af naturvidenskabelig erkendelse.

Kommunikation

Eleven kan kommunikere om naturfaglige forhold med fysik/kemi.

Færdigheds- og vidensmål for kompetenceområdet undersøgelse efter 9. klassetrinUndersøgelser i naturfag

1. fase: Eleven kan formulere og undersøge en afgrænset problemstilling med naturfagligt indhold. Eleven har viden om undersøgelsesmetoders anvendelsesmuligheder og begrænsninger.
2. fase: Eleven kan indsamle og vurdere data fra egne og andres undersøgelser i naturfag. Eleven har viden om indsamling og validering af data.
3. fase: Eleven kan konkludere og generalisere på baggrund af eget og andres praktiske og undersøgende arbejde. Eleven har viden om kriterier for evaluering af undersøgelser i naturfag.

Stof og stofkredsløb

1. fase: Eleven kan undersøge grundstoffer og enkle kemiske forbindelser. Eleven har viden om stoffers fysiske og kemiske egenskaber.
2. fase: Eleven kan undersøge enkle reaktioner mellem stoffer. Eleven har viden om kemiske reaktioner og stofbevarelse.
3. fase: Eleven kan analysere dele af stofkredsløb. Eleven har viden om carbons og nitrogens kredsløb.

Partikler, bølger og stråling

1. fase: Eleven kan undersøge lyd, lys og farver. Eleven har viden om bølgetyper, lyd- og lysfænomener.
2. fase: Eleven kan undersøge typer af stråling. Eleven har viden om stråling.
3. fase: Eleven kan undersøge resultatet af processer på atomart niveau. Eleven har viden om atomkernen og elektronsystemet.

Energiomsætning

1. fase: Eleven kan undersøge energiomsætning. Eleven har viden om energiformer.
2. fase: Eleven kan eksperimentere med energiomsætning hvori elektricitet og magnetisme indgår. Eleven har viden om elektriske og magnetiske fænomener.
3. fase: Eleven kan undersøge transport og lagring af energi i naturgivne og menneskeskabte processer. Eleven har viden om energiforsyning.

Jorden og Universet

1. fase: Eleven kan undersøge sammenhænge mellem kræfter og bevægelser. Eleven har viden om kræfter og bevægelser.
2. fase: Eleven kan forklare data fra målinger på atmosfæren og vand i kredsløb. Eleven har viden om havstrømme, vandets kredsløb og atmosfæriske fænomener.
3. fase: Eleven kan designe og gennemføre undersøgelser om Jordens ressourcer. Eleven har viden om ressourceforbrug, deponi og genanvendelse.

Produktion og teknologi

1. fase: Eleven kan undersøge fødevareproduktion. Eleven har viden om næringsstoffer og tilsætningsstoffer i fødevarer.
2. fase: Eleven kan undersøge udnyttelse af råstoffer og dele af produktionsmetoder. Eleven har viden om råstoffer og produktionsprocesser.
3. fase: Eleven kan designe og gennemføre undersøgelser vedrørende elektronisk og digital styring. Eleven har viden om elektroniske kredsløb, simpel programmering og transmission af data.

Færdigheds- og vidensmål for kompetenceområdet modellering efter 9. klassetrin

Modellering i naturfag

1. fase: Eleven kan anvende modeller til forklaring af fænomener og problemstillinger i naturfag. Eleven har viden om modellering i naturfag.
2. fase: Eleven kan vælge modeller efter formål. Eleven har viden om karakteristika ved modeller i naturfag.
3. fase: Eleven kan vurdere modellens anvendelighed og begrænsninger. Eleven har viden om vurderingskriterier for modeller i naturfag.

Stof og stofkredsløb

1. fase: Eleven kan med modeller beskrive sammenhænge mellem atomers elektronstruktur og deres kemiske egenskaber, herunder med interaktive modeller. Eleven har viden om Grundstoffernes periodesystem.
2. fase: Eleven kan med repræsentationer beskrive kemiske reaktioner. Eleven har viden om kemiske symboler og reaktionsskemaer.
3. fase: Eleven kan med modeller forklare stofkredsløb i naturen. Eleven har viden om reaktioner og processer i centrale stofkredsløb.

Partikler, bølger og stråling

1. fase: Eleven kan beskrive atomers opbygning. Eleven har viden om enkle atommodeller.
2. fase: Eleven kan med modeller beskrive ioniserende stråling. Eleven har viden om repræsentationer af atomkerner og stråling.
3. fase: Eleven kan med kernekort beskrive ustabile atomkerners henfald, herunder med interaktive modeller. Eleven har viden om atomkerneprocesser.

Energiomsætning

1. fase: Eleven kan med enkle modeller visualisere energiomsætninger. Eleven har viden om energiomsætninger.
2. fase: Eleven kan med modeller beskrive elektriske kredsløb. Eleven har viden om repræsentationer af elektriske kredsløb.
3. fase: Eleven kan med modeller forklare energiomsætninger. Eleven har viden om naturgivne og menneskeskabte energikæder.

Jorden og Universet

1. fase: Eleven kan med modeller beskrive bevægelser i Solsystemet og Universets udvikling, herunder med simuleringer. Eleven har viden om teorier for opbygningen af Solsystemet, galakser og Universet.
2. fase: Eleven kan visualisere vands kredsløb og Jordens energistrømme. Eleven har viden om Jordens energistrømme.
3. fase: Eleven kan fremstille og tolke repræsentationer af processer i Jordens systemer. Eleven har viden om Jordens magnetfelt, vejrsystemer og klima.

Produktion og teknologi

1. fase: Eleven kan med modeller forklare funktioner og sammenhænge på tekniske anlæg. Eleven har viden om forsynings-, rensnings og forbrændingsanlæg.
2. fase: Eleven kan designe modeller for teknologiske processer, herunder med it-baserede programmer. Eleven har viden om teknologiske processer i landbrug og industri.
3. fase: Eleven kan designe enkle teknologiske løsninger på udfordringer fra hverdag og samfund. Eleven har viden om metoder til udvikling af tekniske løsninger.

Færdigheds- og vidensmål for kompetenceområdet perspektivering efter 9. klassetrin

Perspektivering i naturfag

1. fase: Eleven kan beskrive naturfaglige problemstillinger i den nære omverden. Eleven har viden om aktuelle problemstillinger med naturfagligt indhold.
2. fase: Eleven kan forklare sammenhænge mellem naturfag og samfundsmæssige problemstillinger og udviklingsmuligheder. Eleven har viden om interessemodsætninger knyttet til bæredygtig udvikling.
3. fase: Eleven kan forklare, hvordan naturvidenskabelig viden diskuteres og udvikles. Eleven har viden om processer i udvikling af naturvidenskabelig erkendelse.

Stof og stofkredsløb

1. fase: Eleven kan anvende stoffer hensigtsmæssigt i hverdagen. Eleven har viden om egenskaber ved materialer og kemikalier.
2. fase: Eleven kan beskrive fotosyntesens og forbrændingsprocessers betydning for atmosfærens sammensætning. Eleven har viden om ændringer i atmosfærens sammensætning.
3. fase: Eleven kan vurdere miljøpåvirkninger af klima og økosystemer. Eleven har viden om samfundets brug og udledning af stoffer.

Partikler, bølger og stråling

1. fase: Eleven kan beskrive anvendelsen af lyd og lys i medicinsk og teknologisk sammenhæng. Eleven har viden om udbredelse af lyd og lys.

2. fase: Eleven kan skelne mellem naturlig og menneskeskabt ioniserende stråling. Eleven har viden om ioniserende strålings vekselvirkning med organisk og uorganisk materiale.

3. fase: Eleven kan forklare udviklingen og perspektiver i udnyttelsen af kernekraft, herunder med animationer og simuleringer. Eleven har viden om fissionsprocesser.

Energiomsætning

1. fase: Eleven kan identificere energiomsætninger i den nære omverden. Eleven har viden om energikilder og energiomsætning ved produktion og forbrug.

2. fase: Eleven kan vurdere ændring i energikvalitet ved energiomsætninger i samfundet. Eleven har viden om energiressourcer og energikvalitet.

3. fase: Eleven kan diskutere udvikling i samfundets energiforsyning. Eleven har viden om udvikling i samfundets energibehov.

Jorden og Universet

1. fase: Eleven kan beskrive sammenhænge mellem livsbetingelser og Jordens bevægelser, atmosfære og magnetfelt. Eleven har viden om Jordens opbygning og bevægelser.

2. fase: Eleven kan forklare, hvordan Jordens systemer påvirker menneskets levevilkår. Eleven har viden om klimaændringer og vejrfænomener.

3. fase: Eleven kan forklare, hvordan ny viden har ført til ændringer i forståelse af Jorden og Universet. Eleven har viden om udvikling i forståelsen af Jordens og Universets opbygning.

Produktion og teknologi

1. fase: Eleven kan beskrive sammenhænge mellem teknologisk udvikling og samfundsudvikling. Eleven har viden om centrale teknologiske gennembrud.

2. fase: Eleven kan beskrive sammenhænge mellem råstoffer, processer og produkt. Eleven har viden om teknologi i industri og landbrug.

3. fase: Eleven kan vurdere en teknologis bæredygtighed. Eleven har viden om teknologiers påvirkning og effekt på naturgrundlaget.

Færdigheds- og vidensmål for kompetenceområdet kommunikation efter 9. klassetrin

Formidling

1. fase: Eleven kan kommunikere om naturfag ved brug af egnede medier. Eleven har viden om metoder til at formidle naturfaglige forhold.

2.-3. fase: Eleven kan vurdere kvaliteten af egen og andres kommunikation om naturfaglige forhold. Eleven har viden om kildekritisk formidling af naturfaglige forhold.

Argumentation

1. fase: Eleven kan formulere en påstand og argumentere for den på et naturfagligt grundlag. Eleven har viden om påstande og begrundelser.

2.-3. fase: Eleven kan vurdere gyldigheden af egne og andres naturfaglige argumentation. Eleven har viden om kvalitetskriterier for forskellige typer af argumenter i naturfaglig sammenhæng.

Ordkendskab

1.-3. fase: Eleven kan mundtligt og skriftligt udtrykke sig præcist og nuanceret ved brug af fagord og begreber. Eleven har viden om ord og begreber i naturfag.

Faglig læsning og skrivning

1.-3. fase: Eleven kan målrettet læse og skrive tekster i naturfag. Eleven har viden om naturfaglige teksters formål og struktur og deres objektivitetskrav.

Kompetencemål for faget fysik/kemi efter 10. klassetrin

Undersøgelse

Eleven kan designe, gennemføre og evaluere undersøgelser i fysik/kemi.

Modellering

Eleven kan anvende og vurdere modeller i fysik/kemi.

Perspektivering

Eleven kan perspektivere fysik/kemi til omverdenen og relatere indholdet i faget til udvikling af naturvidenskabelig erkendelse.

Kommunikation

Eleven kan kommunikere om naturfaglige forhold med fysik/kemi.

Færdigheds- og vidensmål for kompetenceområdet undersøgelse efter 10. klassetrin**Undersøgelser i naturfag**

1. fase: Eleven kan formulere, undersøge og evaluere naturfaglige problemstillinger ud fra egne hypoteser. Eleven har viden om undersøgelser i naturfag.

Stof og stofkredsløb

1. fase: Eleven kan udvælge og anvende relevante analysemetoder til at undersøge stofkredsløb. Eleven har viden om kemisk analyse.

Partikler, bølger og stråling

1. fase: Eleven kan undersøge kosmisk stråling. Eleven har viden om det elektromagnetiske spektrum.

Energiomsætning

1. fase: Eleven kan undersøge og sammenligne energiteknologier. Eleven har viden om energiteknologier.

Jorden og universet

1. fase: Eleven kan designe og gennemføre undersøgelser om Jordens ressourcer. Eleven har viden om udnyttelse af Jordens ressourcer.

Produktion og teknologi

1. fase: Eleven kan undersøge en produktionsvirksomhed. Eleven har viden om delprocesser i en produktion.

Færdigheds- og vidensmål for kompetenceområdet modellering efter 10. klassetrin**Modellering i naturfag**

1. fase: Eleven kan vurdere modellers anvendelighed og begrænsninger. Eleven har viden om modellering i naturfag.

Stof og stofkredsløb

1. fase: Eleven kan anvende modeller til at forklare sammenhænge i stofkredsløb. Eleven har viden om fysiske og kemiske processer i stofkredsløb.

Partikler, bølger og stråling

1. fase: Eleven kan anvende modeller til at beskrive stråling. Eleven har viden om bølge- og partikelmødder.

Energiomsætning

1. fase: Eleven kan anvende modeller til at forklare energiomsætning. Eleven har viden om energikæder i naturen og i samfundet.

Jorden og universet

1. fase: Eleven kan anvende modeller til at forklare om astronomiske fænomener og beskrive astronomiske objekter. Eleven har viden om astronomiske objekter og fænomener.

Produktion og teknologi

1. fase: Eleven kan programmere simple digitale løsninger. Eleven har viden om programmeringssprog.

Færdigheds- og vidensmål for kompetenceområdet perspektivering efter 10. klassetrin

Perspektivering i naturfag

1. fase: Eleven kan forklare sammenhænge mellem naturfag og udvikling i samfundet. Eleven har viden om naturfags betydning for udvikling i samfundet.

Stof og stofkredsløb

1. fase: Eleven kan forklare naturgivne og samfundsskabte forandringer i stofkredsløb. Eleven har viden om generelle kendetegn ved stofkredsløb.

Partikler, bølger og stråling

1. fase: Eleven kan beskrive konsekvenser af elektromagnetisk stråling. Eleven har viden om virkninger af elektromagnetisk stråling.

Energiomsætning

1. fase: Eleven kan diskutere naturgivne og samfundsmæssige faktorer, der har betydning for valg af energiteknologier. Eleven har viden om naturgrundlagets betydning for energiforsyning.

Jorden og universet

1. fase: Eleven kan forklare sammenhænge mellem udforskning af rummet og naturvidenskabelige erkendelser. Eleven har viden om rumforskning.

Produktion og teknologi

1. fase: Eleven kan vurdere en teknologis bæredygtighed. Eleven har viden om teknologiers effekt på naturgrundlaget.

Færdigheds- og vidensmål for kompetenceområdet kommunikation efter 10. klassetrin

Formidling

1. fase: Eleven kan kritisk kommunikere om naturfag med egnede formidlingsformer. Eleven har viden om anvendelsesmuligheder og begrænsninger ved formidlingsformer.

Argumentation

1. fase: Eleven kan vurdere gyldigheden af egne og andres naturfaglige argumentation. Eleven har viden om forskellige typer af argumenter i naturfaglig sammenhæng.

Ordkendskab

1. fase: Eleven kan mundtligt og skriftligt udtrykke sig præcist og nuanceret ved brug af fagord og -begreber. Eleven har viden om ord og begreber i naturfag.

Faglig læsning og skrivning

1. fase: Eleven kan målrettet læse og skrive tekster i naturfag. Eleven har viden om naturfaglige teksters formål, struktur og objektivitetskrav.

Bilag 16 - Tysk**Kompetencemål og færdigheds- og vidensmål for faget tysk*****Kompetencemål for faget tysk efter 7. klassetrin***Mundtlig kommunikation

Eleven kan kommunikere på tysk mundtligt om nære emner i et meget enkelt og forståeligt sprog.

Skriftlig kommunikation

Eleven kan kommunikere på tysk skriftligt om nære emner i et meget enkelt og forståeligt sprog.

Kultur og samfund

Eleven kan sammenligne eksempler på tysksproget kultur og egen kultur.

Færdigheds- og vidensmål for kompetenceområdet mundtlig kommunikation efter 7. klassetrinLytning

1. fase: Eleven kan forstå enkle ord, udtryk og budskaber ud fra situation, gestik og mimik. Eleven har viden om det tyske sprogs nære sproglige slægtskab med dansk.
2. fase: Eleven kan forstå enkle budskaber om nære emner. Eleven har viden om forhold mellem mimik, gestik og indhold i situationer.
3. fase: Eleven kan forstå hovedindholdet af talt tysk om nære emner. Eleven har viden om at lytte efter hovedindhold.

Samtale

1. fase: Eleven kan bruge sproget i sang, spil, leg og bevægelse. Eleven har viden om enkle situationsbundne ord og vendinger.
2. fase: Eleven kan stille og besvare enkle spørgsmål om nære emner. Eleven har viden om relevante spørgeord og svarstrategier.
3. fase: Eleven kan gennemføre korte dialoger om nære emner. Eleven har viden om enkle kommunikationsstrategier.

Præsentation

1. fase: Eleven kan præsentere sig selv og sin nærmeste familie. Eleven har viden om faste udtryk for præsentationsformer.

2. fase: Eleven kan præsentere nære emner. Eleven har viden om brug af ord og udtryk om nære emner.

3. fase: Eleven kan i et enkelt sprog tale om nære emner. Eleven har viden om forberedelse af enkle præsentationer på tysk.

Sprogligt fokus

1. fase: Eleven kan efterligne og gentage tyske ord og udtryk. Eleven har viden om ligheder og forskelle mellem dansk og tysk udtale.

2. fase: Eleven kan udtale ord og udtryk med forståelig intonation. Eleven har viden om udtale, intonation og forholdet mellem skrift og lyd.

3. fase: Eleven kan formulere enkle sætninger. Eleven har viden om den simple sætnings opbygning.

Færdigheds- og vidensmål for kompetenceområdet skriftlig kommunikation efter 7. klassetrin

Læsning

1. fase: Eleven kan forstå enkle ord og udtryk. Eleven har viden om transparente ord og udtryk.

2. fase: Eleven kan gætte kvalificeret ud fra en sammenhæng. Eleven har viden om gættestrategier.

3. fase: Eleven kan forstå hovedindholdet af enkle tekster inden for nære emner. Eleven har viden om at læse efter hovedindhold.

Skrivning

1. fase: Eleven har mod på at skrive på tysk. Eleven har viden om skrivning fra andre sprog.

2. fase: Eleven kan skrive enkle ord og udtryk. Eleven har viden om forholdet mellem lyd og stavning.

3. fase: Eleven kan skrive enkle sætninger. Eleven har viden om brug af opslagsteknologier.

Tekster og medier

1.-3. fase: Eleven kan arbejde med information i enkle tekster og billeder. Eleven har viden om tekstopbygning og informationssøgning på tysk.

Sprogligt fokus

1.-3. fase: Eleven kan skrive enkle udtryk klart og forståeligt. Eleven har viden om retstavning og tegnsætning.

Færdigheds- og vidensmål for kompetenceområdet kultur og samfund efter 7. klassetrinKulturforståelse

1.-2. fase: Eleven kan placere tysktalende lande på et verdenskort. Eleven har viden om tysktalende landes geografi.

3. fase: Eleven kan sammenligne tysktalende kulturer med egen kultur. Eleven har viden om levevilkår i tysktalende lande.

Kulturmøder

1.-3. fase: Eleven kan anvende enkle tyske udtryk i mødet med tysktalende. Eleven har viden om sammenhæng mellem tysk sprog og kultur.

Kompetencemål for faget tysk efter 9. klassetrinMundtlig kommunikation

Eleven kan kommunikere på tysk mundtligt i et forståeligt og sammenhængende sprog.

Skriftlig kommunikation

Eleven kan kommunikere på tysk skriftligt i et forståeligt og sammenhængende sprog.

Kultur og samfund

Eleven kan forstå og anvende forståelse for kultur.

Færdigheds- og vidensmål for kompetenceområdet mundtlig kommunikation efter 9. klassetrinLytning

1. fase: Eleven kan forstå hovedindhold og detaljer om nære emner. Eleven har viden om at lytte efter detaljer.

2. fase: Eleven kan forstå budskaber og holdninger inden for nære emner. Eleven har viden om at afkode budskaber i forskellige situationer.

Samtale

1. fase: Eleven kan indgå i, fastholde og afslutte enkle samtaler om nære emner. Eleven har viden om relationsbundne udtryk.

2. fase: Eleven kan udveksle budskaber og holdninger. Eleven har viden om kommunikationsstrategier bestemt af situation, afsender og modtager.

Præsentation

1. fase: Eleven kan i et enkelt sprog tale om et emne. Eleven har viden om metode til at søge ordforråd.
2. fase: Eleven kan i et enkelt sprog præsentere et forberedt emne. Eleven har viden om præsentationsstrategi med tilhørende ordforråd.

Sprogligt fokus

1. fase: Eleven kan formulere enkle, klare og forståelige budskaber. Eleven har viden om forbinderord.
2. fase: Eleven kan formulere sig i sammenhæng i et enkelt, klart og forståeligt sprog. Eleven har viden om udtale og sætningsopbygning.

Færdigheds- og vidensmål for kompetenceområdet skriftlig kommunikation efter 9. klassetrin

Læsning

1. fase: Eleven kan forstå enkle tekster om nære emner. Eleven har viden om at læse efter detaljer.
2. fase: Eleven kan forstå forskellige typer af enkle tekster om nære emner. Eleven har viden om konteksts og teksttypers betydning for læseforståelse.

Skrivning

1. fase: Eleven kan skrive enkle notater, beskeder og breve. Eleven har viden om skriveprocesser.
2. fase: Eleven kan skrive i et enkelt sprog under hensyntagen til situation, afsender og modtager. Eleven har viden om sprogets funktion i forskellige situationer.

Tekster og medier

1. fase: Eleven kan anvende digitale medier til enkel sprogproduktion på tysk. Eleven har viden om sproglige udtryksformer i digitale medier.
2. fase: Eleven kan anvende digitale medier til kommunikation på tysk. Eleven har viden om kommunikationsformer i forskellige medier og genrer.

Sprogligt fokus

1. fase: Eleven kan skrive enkle sætninger klart og forståeligt. Eleven har viden om sætningsopbygning.
2. fase: Eleven kan skrive udtryk og sætninger klart og forståeligt. Eleven har viden om centrale sprogbrugsregler.

Færdigheds- og vidensmål for kompetenceområdet kultur og samfund efter 9. klassetrin**Kulturforståelse**

1. fase: Eleven kan møde tysktalende kulturer empatisk og fordomsfrit. Eleven har viden om centrale kulturelle, sociale og historiske forhold i de tysktalende lande.
2. fase: Eleven kan beskrive tysktalende landes kulturer og levevis. Eleven har viden om væsentlige elementer af tysktalende landes kultur.

Kulturmøder

1. fase: Eleven kan anvende kulturbundne udtryk i enkle dialogsituationer. Eleven har viden om kulturbundne udtryk og høflighedsnormer.
2. fase: Eleven kan anvende tysk i mødet med tysktalende fra forskellige kulturer. Eleven har viden om samtaleformer i tysktalende områder.

Tysk som adgang til verden

1. fase: Eleven kan bruge digitale medier til at tage kontakt med jævnaldrende sprogbrugere i den tysktalende verden. Eleven har viden om kommunikationsregler for sociale medier i en tysksproget kontekst.
2. fase: Eleven kan kommunikere på tysk med sprogbrugere lokalt og globalt. Eleven har viden om tysk sprogs og kulturs betydning i Europa.

Kompetencemål for faget tysk efter 10. klassetrin**Mundtlig kommunikation**

Eleven kan kommunikere på tysk mundtligt i et forståeligt og sammenhængende sprog.

Skriftlig kommunikation

Eleven kan kommunikere på tysk skriftligt i et forståeligt og sammenhængende sprog.

Kultur og samfund

Eleven kan forstå og anvende forståelse for kultur.

Færdigheds- og vidensmål for kompetenceområdet mundtlig kommunikation efter 10. klassetrin**Lytning**

1. fase: Eleven kan forstå budskaber og holdninger inden for nære emner. Eleven har viden om strategier til at afkode budskaber i forskellige situationer.

Samtale

1. fase: Eleven kan deltage i en længere meningsudveksling om et emne. Eleven har viden om kommunikationsstrategier bestemt af situationen, afsender og modtager.

Præsentation

1. fase: Eleven kan i et nuanceret sprog præsentere et forberedt emne. Eleven har viden om præsentationsstrategier med tilhørende ordforråd.

Sprogligt fokus

1. fase: Eleven kan formulere sig i sammenhæng i et nuanceret og klart sprog. Eleven har viden om udtale og sætningsopbygning.

Færdigheds- og vidensmål for kompetenceområdet skriftlig kommunikation efter 10. klassetrin

Læsning

1. fase: Eleven kan forstå forskellige typer af tekster om alderssvarende emner. Eleven har viden om konteksts og teksttypers betydning for læseforståelse.

Skrivning

1. fase: Eleven kan skrive i nuanceret sprog under hensyntagen til situationen, afsender og modtager. Eleven har viden om sprogets funktion i forskellige situationer.

Tekst og medier

1. fase: Eleven kan anvende digitale medier til kommunikation på tysk. Eleven har viden om kommunikationsformer i forskellige medier og genrer.

Sprogligt fokus

1. fase: Eleven kan skrive udtryk og sætninger klart og forståeligt. Eleven har viden om centrale sprogbrugsregler.

Færdigheds- og vidensmål for kompetenceområdet kultur og samfund efter 10. klassetrin

Kulturforståelse

1. fase: Eleven kan beskrive og forholde sig til tysktalende landes kulturer og levevis. Eleven har viden om væsentlige elementer af tysktalendes landes kultur.

Kulturmøder

1. fase: Eleven kan anvende tysk i mødet med tysktalende fra forskellige kulturer. Eleven har viden om samtaleformer i tysktalende områder.

Tysk som adgang til verden

1. fase: Eleven kan kommunikere på tysk med sprogbrugere lokalt og globalt. Eleven har viden om tysk sprogs og kulturs betydning i Europa.

Bilag 17 - Fransk**Kompetencemål og færdigheds- og vidensmål for faget fransk*****Kompetencemål for faget fransk efter 7. klassetrin***Mundtlig kommunikation

Eleven kan kommunikere på fransk mundtligt om nære emner i et meget enkelt og forståeligt sprog.

Skriftlig kommunikation

Eleven kan kommunikere på fransk skriftligt om nære emner i et meget enkelt og forståeligt sprog.

Kultur og samfund

Eleven får viden om sig selv som en del af et fransktalende fællesskab.

Færdigheds- og vidensmål for kompetenceområdet mundtlig kommunikation efter 7. klassetrinLytning

1. fase: Eleven kan genkende særlige franske lyde i ord. Eleven har viden om afkodning af lyd og intonation.
2. fase: Eleven kan skelne mellem ord og udtryk. Eleven har viden om faste udtryks udtale.
3. fase: Eleven kan forstå hovedindhold af talt fransk om nære emner med støtte. Eleven har viden om enkle lyttestrategier.

Samtale

1. fase: Eleven kan bruge sproget i sang, spil, leg og bevægelse. Eleven har viden om enkle ord og vendinger.
2. fase: Eleven kan stille og besvare enkle spørgsmål om nære emner. Eleven har viden om relevante spørgeord og svarstrategier.
3. fase: Eleven kan gennemføre korte dialoger om nære emner med støtte i et forlæg. Eleven har viden om enkle kommunikationsstrategier.

Præsentation

1. fase: Eleven kan med få sætninger præsentere sig selv. Eleven har viden om ord og faste udtryk for præsentationsformer.

2. fase: Eleven kan med få sætninger præsentere nære emner. Eleven har viden om ord og udtryk om nære emner.

3. fase: Eleven kan i et enkelt sprog tale om nære emner. Eleven har viden om forberedelse af enkle præsentationer på fransk.

Sprogligt fokus

1. fase: Eleven kan efterligne franske lyde. Eleven har viden om ligheder og forskelle mellem franske lyde og andre sprogs lyde.

2. fase: Eleven kan efterligne intonation i faste udtryk. Eleven har viden om stigende og faldende intonation.

3. fase: Eleven kan udtrykke sig med en forståelig udtale og intonation. Eleven har viden om lyd i ord og sætninger.

Færdigheds- og vidensmål for kompetenceområdet skriftlig kommunikation efter 7. klassetrin

Læsning

1. fase: Eleven kan forstå enkle ord og udtryk med støtte i billeder og lyd. Eleven har viden om enkle og transparente ord og udtryk.

2. fase: Eleven kan gætte kvalificeret ud fra en sammenhæng. Eleven har viden om gættestrategier.

3. fase: Eleven kan forstå hovedindhold af enkle tekster inden for nære emner. Eleven har viden om kontekstens betydning for læseforståelse.

Skrivning

1. fase: Eleven har mod på at skrive på fransk om nære emner. Eleven har viden om ord og udtryk om sig selv.

2. fase: Eleven kan skrive enkle ord og udtryk om nære emner. Eleven har viden om ord og udtryk om nære emner.

3. fase: Eleven kan skrive enkle sætninger om nære emner. Eleven har viden om opslagsteknikker.

Tekster og medier

1. fase: Eleven kan genkende teksttyper i forskellige medier. Eleven har viden om forskellige medier.

2. fase: Eleven kan bruge enkle digitale værktøjer til at kompensere for manglende sprog. Eleven har viden om enkle kompensationsstrategier.

3. fase: Eleven kan arbejde med enkle informationer inden for det relevante emne. Eleven har viden om tekstopbygning og informationssøgning på fransk.

Sprogligt fokus

1. fase: Eleven kan efterligne franske bogstaver og tegn. Eleven har viden om franske bogstaver og tegn.

2. fase: Eleven kan stave enkle ord og udtryk. Eleven har viden om forholdet mellem skrift, ordbillede og udtale på fransk.

3. fase: Eleven kan skelne mellem nutid og navnemåde i den givne kontekst. Eleven har viden om brugen af udsagnsord i nutid og navnemåde.

Færdigheds- og vidensmål for kompetenceområdet kultur og samfund efter 7. klassetrin

Kulturforståelse

1. fase: Eleven kan placere frankofone lande og områder på et verdenskort. Eleven har viden om frankofone lande og områders geografi.

2. fase: Eleven kan fortælle om frankofone symboler. Eleven har viden om nationale symboler i den frankofone verden.

3. fase: Eleven kan fortælle om jævnaldrendes hverdagsliv. Eleven har viden om jævnaldrende fransktalendes hverdagsliv.

Kulturmøder

1.-3. fase: Eleven kan anvende hilsner og enkle kulturbundne udtryk i korte samtaler. Eleven har viden om enkle kulturbundne udtryk.

Fransk som adgang til verden

1.-3. fase: Eleven kan finde aldersvarende fransksprogede medier. Eleven har viden om fransksprogede medier.

Kompetencemål for faget fransk efter 9. klassetrin

Mundtlig kommunikation

Eleven kan kommunikere på fransk mundtligt i et forståeligt og sammenhængende sprog.

Skriftlig kommunikation

Eleven kan kommunikere på fransk skriftligt i et forståeligt og sammenhængende sprog.

Kultur og samfund

Eleven kan agere som en del af et fransktalende fællesskab.

Færdigheds- og vidensmål for kompetenceområdet mundtlig kommunikation efter 9. klassetrin

Lytning

1. fase: Eleven kan forstå hovedindhold og detaljer om nære emner. Eleven har viden om at lytte efter hovedindhold og detaljer.
2. fase: Eleven kan forstå budskaber og holdninger inden for nære emner. Eleven har viden om strategier til at afkode budskaber i forskellige situationer.

Samtale

1. fase: Eleven kan med nogen støtte samtale om hverdagsemner. Eleven har viden om relationsbundne udtryk.
2. fase: Eleven kan deltage i en kort meningsudveksling om et forberedt emne. Eleven har viden om kommunikationsstrategier bestemt af situation, afsender og modtager.

Præsentation

1. fase: Eleven kan i et enkelt sprog tale om et emne. Eleven har viden om metode til at søge ordforråd.
2. fase: Eleven kan i et enkelt sprog præsentere et forberedt emne. Eleven har viden om præsentationsstrategier med tilhørende ordforråd.

Sprogligt fokus

1. fase: Eleven kan formulere enkle sætninger. Eleven har viden om den enkle sætnings opbygning.
2. fase: Eleven kan formulere sig i sammenhæng i et enkelt, klart og forståeligt sprog. Eleven har viden om, strategier til at holde en samtale i gang på fransk.

Færdigheds- og vidensmål for kompetenceområdet skriftlig kommunikation efter 9. klassetrin

Læsning

1. fase: Eleven kan forstå hovedindhold og detaljer i enkle tekster. Eleven har viden om teknikker til at skimme og scanne en tekst.
2. fase: Eleven kan forstå forskellige typer af enkle tekster om nære emner. Eleven har viden om forskellige teksttyper.

Skrivning

1. fase: Eleven kan skrive korte tekster om egne og andres interesser. Eleven har viden om skriveprocesser.
2. fase: Eleven kan skrive i et enkelt sprog under hensyntagen til situation, afsender og modtager. Eleven har viden om sprogets funktion i forskellige situationer.

Tekster og medier

1. fase: Eleven kan anvende digitale medier til enkel tekstproduktion på fransk. Eleven har viden om udtryksformer i digitale medier.
2. fase: Eleven kan anvende digitale medier til kommunikation på fransk. Eleven har viden om kommunikationsformer i forskellige medier og genrer.

Sprogligt fokus

1. fase: Eleven kan stave hyppigt anvendte franske ord og udtryk. Eleven har viden om stavning af faste franske bogstavkombinationer.
2. fase: Eleven kan skrive enkle udtryk og sætninger klart og forståeligt. Eleven har viden om centrale sprogbrugsregler.

Færdigheds- og vidensmål for kompetenceområdet kultur og samfund efter 9. klassetrin

Kulturforståelse

1. fase: Eleven kan sammenligne egen hverdag med andres. Eleven har viden om familieliv og vaner i fransktalende lande.
2. fase: Eleven kan beskrive fransktalende landes kulturer og levevis. Eleven har viden om grundlæggende kulturelle, sociale og historiske forhold.

Kulturmøder

1. fase: Eleven kan anvende kulturbundne udtryk i enkle dialogsituationer. Eleven har viden om kulturbundne udtryk og høflighedsnormer.
2. fase: Eleven kan anvende fransk i mødet med fransktalende fra forskellige kulturer. Eleven har viden om samtaleformer i fransksprogede områder.

Fransk som adgang til verden

1. fase: Eleven kan tage kontakt til jævnaldrende sprogbrugere i den fransktalende verden. Eleven har viden om kommunikationsregler for sociale medier i en fransksproget kontekst.

2. fase: Eleven kan kommunikere på fransk med sprogbrugere lokalt og globalt. Eleven har viden om fransk sprog og kulturs betydning i verden.

Kompetencemål for faget fransk efter 10. klassetrin

Mundtlig kommunikation

Eleven kan kommunikere på fransk mundtligt i et forståeligt og sammenhængende sprog.

Skriftlig kommunikation

Eleven kan kommunikere på fransk skriftligt i et forståeligt og sammenhængende sprog.

Kultur og samfund

Eleven kan agere som en del af et fransktalendes fællesskab.

Færdigheds- og vidensmål for kompetenceområdet mundtlig kommunikation efter 10. klassetrin

Lytning

1. fase: Eleven kan forstå budskaber og holdninger inden for nære emner. Eleven har viden om strategier til at afkode budskaber i forskellige situationer.

Samtale

1. fase: Eleven kan deltage i en længere meningsudveksling om et emne. Eleven har viden om kommunikationsstrategier bestemt af situationen, afsender og modtager.

Præsentation

1. fase: Eleven kan i et varieret sprog præsentere et forberedt emne. Eleven har viden om præsentationsstrategier med tilhørende ordforråd.

Sprogligt fokus

1. fase: Eleven kan formulere sig i sammenhæng i et varieret og klart sprog. Eleven har viden om strategier til at holde en samtale i gang på fransk.

Færdigheds- og vidensmål for kompetenceområdet skriftlig kommunikation efter 10. klassetrin

Læsning

1. fase: Eleven kan forstå forskellige typer af tekster om alderssvarende emner. Eleven har viden om forskellige teksttyper.

Skrivning

1. fase: Eleven kan skrive i varieret sprog under hensyntagen til situationen, afsender og modtager. Eleven har viden om sprogets funktion i forskellige situationer.

Tekster og medier

1. fase: Eleven kan anvende digitale medier til kommunikation på fransk. Eleven har viden om kommunikationsformer i forskellige medier og genrer.

Sprogligt fokus

1. fase: Eleven kan skrive udtryk og sætninger klart og forståeligt. Eleven har viden om centrale sprogbrugsregler.

Færdigheds- og vidensmål for kompetenceområdet kultur og samfund efter 10. klassetrin

Kulturforståelse

1. fase: Eleven kan beskrive, sammenligne og forholde sig til fransktalende landes kulturer og levevis. Eleven har viden om grundlæggende kulturelle, sociale og historiske forhold.

Kulturmøder

1. fase: Eleven kan anvende fransk i mødet med fransktalende fra forskellige kulturer. Eleven har viden om samtaleformer i fransksprogede områder.

Fransk som adgang til verden

1. fase: Eleven kan kommunikere på fransk med sprogbrugere lokalt og globalt. Eleven har viden om fransk sprogs og kulturs betydning i verden.

Bilag 18 - Dansk som andetsprog

Kompetencemål og færdigheds- og vidensmål for faget dansk som andetsprog

Kompetencemål for faget dansk som andetsprog - basisundervisning efter 2. klassetrin

Læsning

Eleven kan læse og forstå enkle tekster.

Skrivning

Eleven kan skrive enkle ord og sætninger som middel til kommunikation.

Lytning

Eleven kan lytte aktivt med forståelse til talt dansk udtrykt i enkle former.

Tale

Eleven kan udtrykke sig i et enkelt talesprog afpasset efter situation, fag og samtalepartner.

Færdigheds- og vidensmål for kompetenceområdet læsning efter 2. klassetrin

Afkodning

1. fase: Eleven kan læse lydrette ord. Eleven har viden om bogstav-lyd-forbindelser.
2. fase: Eleven kan læse lydrette og de 120 hyppige ord. Eleven har viden om syntesedannelse.
3. fase: Eleven kan læse lydrette og ikke-lydrette hverdagsord. Eleven har viden om syntesedannelse og morfemer.

Sprogforståelse

1. fase: Eleven kan læse enkle ord og forstå deres betydning. Eleven har viden om enkle ords betydning.
- 2.-3. fase: Eleven kan læse og forstå sætninger. Eleven har viden om sætningsstrukturer.

Tekstforståelse

1. fase: Eleven kan forstå hovedindholdet af det læste. Eleven har viden om teksters indhold.
- 2.-3. fase: Eleven kan formidle hovedindholdet af det læste i en visuel form. Eleven har viden om formidlingsmetoder.

Strategier

1. fase: Eleven kan anvende afkodningsstrategier med fokus på forlyd og stavelser. Eleven har viden om afkodningsstrategier.

2.-3. fase: Eleven kan anvende afkodningsstrategier og læseforståelsesstrategier med fokus på forforståelse. Eleven har viden om forskellige forståelsesstrategier til læsning.

Færdigheds- og vidensmål for kompetenceområdet skrivning efter 2. klassetrin

Stavning

1. fase: Eleven kan skrive lydrette ord. Eleven har viden om grafem-fonem-forbindelser.

2. fase: Eleven kan skrive lydrette og de 120 hyppigste ord. Eleven har viden om orddannelse.

3. fase: Eleven kan skrive lydrette og ikke-lydrette hyppige ord. Eleven har viden om syntesedannelse.

Tekstproduktion

1. fase: Eleven kan udtrykke sig skriftligt ved hjælp af enkeltord. Eleven har viden om enkeltords betydning i kommunikation.

2. fase: Eleven kan skrive i helsætninger. Eleven har viden om sætningsdannelse.

3. fase: Eleven kan skrive en tekst med overskrift, indledning og afslutning. Eleven har viden om tekstproduktion.

Kommunikationsforhold

1. fase: Eleven kan skrive med fokus på afsender, modtager og formål. Eleven har viden om forholdet mellem afsender, modtager og tekst.

2. fase: Eleven kan udtrykke et meningsindhold i en tekst. Eleven har viden om kohærens.

3. fase: Eleven kan organisere sin tekst i forhold til kontekst. Eleven har viden om forholdet mellem tekstkomposition og kontekst.

Strategier

1. fase: Eleven kan fastholde egne tanker ved hjælp af skrivning. Eleven har viden om skrivningen som støtte for hukommelse.

2.-3. fase: Eleven kan undersøge egne tanker gennem skrivning. Eleven har viden om sprogets funktion.

Færdigheds- og vidensmål for kompetenceområdet lytning efter 2. klassetrin**Lytning**

1. fase: Eleven kan lytte til korte beskeder og handle efter dem. Eleven har viden om det ordforråd, der knytter sig til skolens kontekst.

2.-3. fase: Eleven kan lytte til beskeder og gengive dem. Eleven har viden om det faglige ordforråd, der knytter sig til skolens indhold og fag.

Kommunikation

1.-3. fase: Eleven kan forstå indholdet af talt dansk i forskellige sammenhænge. Eleven har viden om forholdet mellem talt dansk og en kontekst.

Samtale

1.-3. fase: Eleven kan lytte til samtale i klasserummet. Eleven har viden om tilegnelse af informationer ved at lytte.

Strategier

1. fase: Eleven kan anvende spørgsmål som led i lyttestrategier. Eleven har viden om lyttestrategier.

2.-3. fase: Eleven kan anvende forforståelse som led i en lyttestrategi. Eleven har viden om sammenhæng mellem forforståelse og lyttestrategi.

Færdigheds- og vidensmål for kompetenceområdet tale efter 2. klassetrin**Mundtlig fremstilling**

1. fase: Eleven kan fortælle om egne oplevelser. Eleven har viden om talesprogets funktion.

2.-3. fase: Eleven kan fremlægge et skolefagligt emne ved hjælp af visuel støtte. Eleven har viden om talesprogets funktion i en faglig sammenhæng.

Kommunikation

1. fase: Eleven kan stille og svare på spørgsmål. Eleven har viden om sproglige forskelle på at stille spørgsmål og få svar.

2.-3. fase: Eleven kan anvende turtagningsprincipper. Eleven har viden om turtagningsprincipper.

Artikulation

1.-3. fase: Eleven kan læse enkle tekster højt med tydelig artikulation. Eleven har viden om artikulation i højtlesning.

Strategier

1. fase: Eleven kan eksperimentere med sproget ved hjælp af kommunikationsstrategier. Eleven har viden om brug af modersmål og kodeskift.

2.-3. fase: Eleven kan give udtryk for sin brug af kommunikationsstrategier. Eleven har viden om kommunikationsstrategier.

Kompetencemål for faget dansk som andetsprog – supplerende undervisning efter 2. klassetrin

Læsning

Eleven kan læse og forstå enkle tekster.

Skrivning

Eleven kan skrive enkle ord og sætninger som middel til kommunikation.

Lytning

Eleven kan lytte aktivt med forståelse til talt dansk udtrykt i enkle former.

Tale

Eleven kan udtrykke sig i et enkelt talesprog afpasset efter situation, fag og samtalepartner.

Færdigheds- og vidensmål for kompetenceområdet læsning efter 2. klassetrin

Afkodning

1. fase: Eleven kan læse lydrette ord. Eleven har viden om bogstav-lyd-forbindelser.

2. fase: Eleven kan læse lydrette og de 120 hyppige ord. Eleven har viden om syntesedannelse.

3. fase: Eleven kan læse lydrette og ikke-lydrette hverdagsord. Eleven har viden om syntesedannelse og morfemer.

Sprogforståelse

1. fase: Eleven kan læse enkle ord og forstå deres betydning. Eleven har viden om enkle ords betydning.

2.-3. fase: Eleven kan læse og forstå sætninger. Eleven har viden om sætningsstrukturer.

Tekstforståelse

1. fase: Eleven kan forstå hovedindholdet af det læste. Eleven har viden om teksters indhold.
- 2.-3. fase: Eleven kan formidle hovedindholdet af det læste i en visuel form. Eleven har viden om formidlingsmetoder.

Strategier

1. fase: Eleven kan anvende afkodningsstrategier med fokus på forlyd og stavelser. Eleven har viden om enkle afkodningsstrategier.
- 2.-3. fase: Eleven kan anvende afkodningsstrategier og læseforståelsesstrategier med fokus på forforståelse. Eleven har viden om forskellige forståelsesstrategier til læsning.

Færdigheds- og vidensmål for kompetenceområdet skrivning efter 2. klassetrin

Stavning

1. fase: Eleven kan skrive lydrette ord. Eleven har viden om grafem-fonem forbindelser.
2. fase: Eleven kan skrive lydrette og de 120 hyppigste ord. Eleven har viden om orddannelse.
3. fase: Eleven kan skrive lydrette og ikke-lydrette hyppige ord. Eleven har viden om syntesedannelse.

Tekstproduktion

1. fase: Eleven kan udtrykke sig skriftligt ved hjælp af enkeltord. Eleven har viden om enkeltords funktion i kommunikation.
2. fase: Eleven kan skrive i helsætninger. Eleven har viden om sætningsdannelse.
3. fase: Eleven kan skrive en tekst med overskrift, indledning og afslutning. Eleven har viden om tekstproduktion.

Kommunikationsforhold

1. fase: Eleven kan skrive med fokus på afsender, modtager og formål. Eleven har viden om forholdet mellem afsender, modtager og tekst.
2. fase: Eleven kan udtrykke et meningsindhold i en tekst. Eleven har viden om kohærens.
3. fase: Eleven kan organisere sin tekst i forhold til kontekst. Eleven har viden om forholdet mellem tekstkomposition og kontekst.

Strategier

1. fase: Eleven kan fastholde egne tanker ved hjælp af skrivning. Eleven har viden om genretræk.
- 2.-3. fase: Eleven kan undersøge egne tanker gennem skrivning. Eleven har viden om sprogets funktion.

Færdigheds- og vidensmål for kompetenceområdet lytning efter 2. klassetrin

Lytning

1. fase: Eleven kan lytte til korte beskeder og handle efter dem. Eleven har viden om det ordforråd, der knytter sig til skolens kontekst.
- 2.-3. fase: Eleven kan lytte til beskeder og gengive dem. Eleven har viden om det faglige ordforråd, der knytter sig til skolens indhold og fag.

Kommunikation

- 1.-3. fase: Eleven kan forstå indholdet af talt dansk i forskellige sammenhænge. Eleven har viden om forholdet mellem talt dansk og en kontekst.

Samtale

- 1.-3. fase: Eleven kan lytte til samtale i klasserummet. Eleven har viden om tilegnelse af informationer ved at lytte.

Strategier

1. fase: Eleven kan anvende spørgsmål som led i en lyttestrategi. Eleven har viden om elementer, der udtrykker stemning.
- 2.-3. fase: Eleven kan aktivere sin forforståelse ved at lytte. Eleven har viden om sammenhæng mellem forforståelse og ny viden.

Færdigheds- og vidensmål for kompetenceområdet tale efter 2. klassetrin

Mundtlig fremstilling

1. fase: Eleven kan fortælle om egne oplevelser. Eleven har viden om talesprogets funktion.
- 2.-3. fase: Eleven kan fremlægge et skolefagligt emne ved hjælp af visuel støtte. Eleven har viden om talesprogets funktion i en faglig sammenhæng.

Kommunikation

1. fase: Eleven kan stille og svare på spørgsmål. Eleven har viden om sproglige forskelle på at stille spørgsmål og få svar.

2.-3. fase: Eleven kan anvende turtagningsprincipper. Eleven har viden om turtagningsprincipper.

Artikulation

1.-3. fase: Eleven kan læse enkle tekster højt med tydelig artikulation. Eleven har viden om artikulation i højtlesning.

Strategier

1. fase: Eleven kan anvende basale strategier til at udtrykke sig på forskellige måder afhængig af samtalepartner og situation. Eleven har viden om strategier til at tilpasse sit sprog afhængigt af situationen.

2.-3. fase: Eleven kan anvende strategier til at udtrykke sig på forskellige måder afhængig af faget. Eleven har viden om kommunikationsstrategier.

Kompetencemål for faget dansk som andetsprog – supplerende undervisning efter 5. klassetrin

Læsning

Eleven kan læse og forstå fiktive og ikke-fiktive tekster.

Skrivning

Eleven kan skrive fiktive og ikke-fiktive tekster.

Lytning

Eleven kan lytte aktivt med forståelse til varieret talt dansk.

Tale

Eleven kan udtrykke sig i et tydeligt talesprog afpasset efter situation, fag og samtalepartner.

Færdigheds- og vidensmål for kompetenceområdet læsning efter 5. klassetrin

Afkodning

1.-3. fase: Eleven kan læse tekster med automatiseret og flydende afkodning og passende hastighed. Eleven har viden om afkodning i forhold til lydfølgeregler.

Sprogforståelse

1. fase: Eleven kan lære nye ord ved at læse. Eleven har viden om sammenhængen mellem ordforråd og læsning.

2.-3. fase: Eleven kan lære fagord og faste vendinger ved at læse. Eleven har viden om sammenhængen mellem faglig ordforrådsudvikling og læsning.

Tekstforståelse

1. fase: Eleven kan læse med forståelse i forhold til teksters indledning, midte og slutning. Eleven har viden om teksters grundlæggende komposition.

2. fase: Eleven kan læse i forhold til teksters afsender. Eleven har viden om forholdet mellem afsender og tekst.

3. fase: Eleven kan genkende genretræk i tekster. Eleven har viden om genrer.

Strategier

1. fase: Eleven kan resumere hovedindholdet af en tekst. Eleven har viden om referatgenre.

2. fase: Eleven kan organisere hovedindholdet af en tekst i visuel form. Eleven har viden om metoder til organisering.

3. fase: Eleven kan sætte det læste i ind i en sammenhæng. Eleven har viden om kontekstens betydning for forståelsen.

Færdigheds- og vidensmål for kompetenceområdet skrivning efter 5. klassetrin

Stavning

1.-3. fase: Eleven kan skrive ikke-lydrette ord. Eleven har viden om syntesedannelse i forhold til lydfølgeregler.

Tekstproduktion

1. fase: Eleven kan skrive tekster med brug af hverdagsord. Eleven har viden om ordforråd i tekster.

2.-3. fase: Eleven kan skrive tekster med et fagligt ordforråd og førfaglige ord og udtryk. Eleven har viden om fagord og førfaglige ord i tekster.

Kommunikation

1. fase: Eleven kan målrette sin skrivning efter modtager. Eleven har viden om forholdet mellem modtager og tekst.

2. fase: Eleven kan skrive berettende og instruerende tekster. Eleven har viden om fiktive og faktatekster.

3. fase: Eleven kan målrette sin skrivning i forhold til genre. Eleven har viden om genrer.

Strategier

1. fase: Eleven kan skrive efter modeltekster. Eleven har viden om genretræk.

2.-3. fase: Eleven kan disponere sin skriveproces. Eleven har viden om faser i skriveprocessen.

Færdigheds- og vidensmål for kompetenceområdet lytning efter 5. klassetrin

Lytning

1. fase: Eleven kan lytte til højtlesning. Eleven har viden om højtlesningens forskellige formål.

2.-3. fase: Eleven kan uddrage viden af faglige fremlæggelser. Eleven har viden om uddragelse af viden ved mundtlige fremlæggelser.

Kommunikation

1.-3. fase: Eleven kan lytte til, se og forstå indholdet i lyd- og billedmedier. Eleven har viden om mediers kommunikative funktion.

Samtale

1.-3. fase: Eleven kan deltage i fælles diskussioner. Eleven har viden om meningsudveksling i en diskussion.

Strategier

1. fase: Eleven kan forstå en stemning ved at lytte i en given situation. Eleven har viden om elementer, der udtrykker stemning.

2.-3. fase: Eleven kan aktivere sin forforståelse ved at lytte. Eleven har viden om sammenhæng mellem forforståelse og ny viden.

Færdigheds- og vidensmål for kompetenceområdet tale efter 5. klassetrin

Mundtlig fremstilling

1. fase: Eleven kan mundtligt referere indholdet af tekster. Eleven har viden om referaters faglige formål.

2. fase: Eleven kan gengive en faglig instruktion. Eleven har viden om instruktioners formål.

3. fase: Eleven kan formidle en faglig fremlæggelse. Eleven har viden om formidling af et fagligt indhold.

Kommunikation

1. fase: Eleven kan udveksle meninger i en faglig sammenhæng. Eleven har viden om kommunikations betydning i en faglig sammenhæng.

2. fase: Eleven kan kommunikere og samarbejde om et fagligt indhold. Eleven har viden om faglig kommunikation i et samarbejde.

3. fase: Eleven kan kommunikere et budskab ved hjælp af it og medier. Eleven har viden om it og mediers anvendelsesmuligheder.

Artikulation

1. fase: Eleven kan udtrykke sig klart og tydeligt i et samarbejde med andre elever. Eleven har viden om artikulation i talt dansk.

2.-3. fase: Eleven kan udtrykke sig klart og tydeligt i en fremlæggelse. Eleven har viden om præcis artikulation.

Strategier

1. fase: Eleven kan anvende strategier til at udtrykke sig på forskellige måder afhængig af samtalepartner og situation. Eleven har viden om strategier til at tilpasse sit sprog afhængigt af situationen.

2.-3. fase: Eleven har strategier til at udtrykke sig fagligt afhængig af faget. Eleven har viden om strategier til anvendelse af fagsprog.

Kompetencemål for faget dansk som andetsprog – supplerende undervisning efter 7. klassetrin

Læsning

Eleven kan læse og forstå tekster i forhold til genre og fag.

Skrivning

Eleven kan skrive i forhold til genre og fag.

Lytning

Eleven kan lytte aktivt med forståelse til nuanceret talt dansk.

Tale

Eleven kan udtrykke sig i et varieret talesprog afpasset efter situation, fag og samtalepartner.

Færdigheds- og vidensmål for kompetenceområdet læsning efter 7. klassetrin

Afkodning

1.-2. fase: Eleven kan læse tekster med automatiseret afkodning. Eleven har viden om afkodningsstrategier.

Sprogforståelse

1. fase: Eleven kan udvikle et varieret fagligt ordforråd ved at læse. Eleven har viden om metoder til at udvikle et fagligt ordforråd.

2. fase: Eleven kan diskutere og reflektere over fagteksters sproglige udtryk. Eleven har viden om fagsprog.

Tekstforståelse

1. fase: Eleven kan læse og forstå i forhold til tekstens kohæsion og kohærens. Eleven har viden om tekstens indre og ydre sammenhæng.

2. fase: Eleven kan læse, forstå og diskutere teksters form og indhold. Eleven har viden om forholdet mellem teksters form og indhold.

Strategier

1.-2. fase: Eleven kan vælge læseforståelsesstrategier i forhold til genre og fag. Eleven har viden om læseforståelsesstrategier.

Færdigheds- og vidensmål for kompetenceområdet skrivning efter 7. klassetrin

Stavning

1. fase: Eleven kan skrive låne- og fremmedord. Eleven har viden om låne- og fremmedord.

2. fase: Eleven kan stave efter gældende retstavningsprincipper i dansk. Eleven har viden om dansk retstavning.

Tekstproduktion

1. fase: Eleven kan skrive tekster med et fagspecifikt ordforråd. Eleven har viden om ordforrådets betydning for tekstproduktion.

2. fase: Eleven kan skrive tekster med fagspecifikt ordforråd og grammatisk bevidsthed. Eleven har viden om ordforråd, ordklasser, bøjning og syntaks i forhold til tekstproduktion.

Kommunikationsforhold

1.-2. fase: Eleven kan skrive forklarende, instruerende og argumenterende tekster. Eleven har viden om faglige genrer.

Strategier

1.-2. fase: Eleven kan vælge skrivestrategier i forhold til genre og fag. Eleven har viden om skrivestrategier.

Færdigheds- og vidensmål for kompetenceområdet lytning efter 7. klassetrin

Lytning

1. fase: Eleven kan lytte og forholde sig til afsenderens følelser. Eleven har viden om sprogets funktion i forhold til at udtrykke følelser, holdninger og værdier.

2. fase: Eleven kan lytte og forstå samt reflektere over det sagte. Eleven har viden om forholdet mellem refleksion og lytteforståelse.

Kommunikation

1.-2. fase: Eleven kan forstå en faglig kommunikation. Eleven har viden om faglig kommunikation.

Sprogforståelse

1.-2. fase: Eleven kan lytte til og forstå idiomatiske udtryk og ordsprog. Eleven har viden om ord og udtryks denotative og konnotative træk.

Strategier

1. fase: Eleven kan lytte efter specifikke detaljer. Eleven har viden om intensiv lytning som en lyttestrategi.

2. fase: Eleven kan lytte efter faglige begreber. Eleven har viden om forskel på faglige begreber og hverdagsprog.

Færdigheds- og vidensmål for kompetenceområdet tale efter 7. klassetrin

Mundtlig fremstilling

1.-2. fase: Eleven kan anvende faglige begreber. Eleven har viden om faglige begrebers betydning i en faglig sammenhæng.

Kommunikation

1.-2. fase: Eleven kan argumentere for meninger og holdninger. Eleven har viden om argumentationsteknikker.

Grammatik

1.-2. fase: Eleven kan udtrykke sig med grammatisk bevidsthed. Eleven har viden om ordklasser og deres bøjning, regelmæssigheder, uregelmæssigheder og syntaks.

Strategier

1.-2. fase: Eleven kan målrette formidling af et fagligt indhold efter modtageren. Eleven har viden om strategier til formidling af et fagligt indhold.

Kompetencemål for faget dansk som andetsprog – supplerende undervisning efter 9. klassetrin

Læsning

Eleven kan læse, forstå og vurdere tekster i forhold til genre og fag.

Skrivning

Eleven kan skrive reflekteret i forhold til genre og fag.

Lytning

Eleven kan lytte aktivt med forståelse til kompleks talt dansk.

Tale

Eleven kan udtrykke sig i et nuanceret talesprog afpasset efter situation, fag og samtalepartner.

Færdigheds- og vidensmål for kompetenceområdet læsning efter 9. klassetrin

Afkodning

1.-2. fase: Eleven kan vælge afkodningsstrategi ved ukendte ord. Eleven har viden om komplekse afkodningsstrategier.

Sprogforståelse

1.-2. fase: Eleven kan vurdere sproget i en fagtekst. Eleven har viden om analyse af fagsprog.

Tekstforståelse

1. fase: Eleven kan perspektivere sin læsning til kontekst. Eleven har viden om konteksts betydning for læsning.

2. fase: Eleven kan vurdere teksters indhold i forhold til genre, afsender, modtager og kontekst. Eleven har viden om komplekse konteksters betydning for læsningen.

Strategier

1. fase: Eleven kan målrette sin læsning efter fag og genre. Eleven har viden om læseforståelsesstrategier i forhold til fag og genre.

2. fase: Eleven kan vurdere brug af læseforståelsesstrategier. Eleven har viden om læseforståelsesstrategiers betydning for læsningen.

Færdigheds- og vidensmål for kompetenceområdet skrivning efter 9. klassetrin

Stavning

1. fase: Eleven kan korrigere stavfejl i egne tekster. Eleven har viden om staveregler i dansk.

2. fase: Eleven kan korrigere stavfejl i andres tekster. Eleven har viden om korrektur og sprogrigtighed.

Tekstproduktion

1.-2. fase: Eleven kan skrive med et nuanceret ordforråd i en grammatisk korrekt form. Eleven har viden om nuanceret ordforråd, ordklasser, bøjning og syntaks.

Kommunikationsforhold

1. fase: Eleven kan skrive perspektiverende i forhold til kontekst. Eleven har viden om konteksts betydning for skrivning.

2. fase: Eleven kan skrive vurderende i forhold til genre, modtager og kontekst. Eleven har viden om vurderende teksters karakteristika.

Strategier

1. fase: Eleven kan målrette sin skrivning efter fag og genre. Eleven har viden om skrivestrategier i forhold til fag og genre.

2. fase: Eleven kan vurdere brug af skrivestrategier og respons. Eleven har viden om betydning af skrivestrategier og respons.

Færdigheds- og vidensmål for kompetenceområdet lytning efter 9. klassetrin

Lytning

1.-2. fase: Eleven kan lytte til og forstå talt dansk i komplekse situationer. Eleven har viden om pragmatik.

Kommunikation

1.-2. fase: Eleven kan anvende lytning som del af en kommunikation. Eleven har viden om lytning som et element i kommunikation.

Sprogforståelse

1.-2. fase: Eleven kan lytte til og forstå vendinger og ukendte sproglige udtryk. Eleven har viden om sprog i forhold til ældre sprogbrug.

Strategier

1.-2. fase: Eleven kan lytte på forskellige måder. Eleven har viden om global, intensiv og fokuseret lytning.

Færdigheds- og vidensmål for kompetenceområdet tale efter 9. klassetrin

Mundtlig fremstilling

1.-2. Eleven kan udtrykke sig præcist og nuanceret i talt dansk. Eleven har viden om talesprog.

Kommunikation

1. fase: Eleven kan få sit budskab tydeligt igennem i argumentation og debat. Eleven har viden om argumentationsanalyse.

2. fase: Eleven kan træffe sproglige valg i forskellige situationer. Eleven har viden om stilistisk variation.

Grammatik

1.-2. fase: Eleven kan udtrykke sig nuanceret og grammatisk korrekt. Eleven har viden om forskellen på tale- og skriftsprog.

Strategier

1.-2. fase: Eleven kan vælge kommunikationsstrategi i en given kontekst. Eleven har viden om kommunikationsstrategier, reduktions- og risikostrategier.

Kompetencemål for faget dansk som andetsprog – basis undervisning efter 10. klassetrin

Læsning

Eleven kan læse og forstå tekster i forhold til genre og fag.

Skrivning

Eleven kan skrive nuanceret i forhold til genre og fag.

Lytning

Eleven kan lytte aktivt med forståelse til kompleks talt dansk.

Tale

Eleven kan udtrykke sig i et nuanceret talesprog afpasset efter situation, fag og samtalepartner.

Færdigheds- og vidensmål for kompetenceområdet læsning efter 10. klassetrin

Afkodning

1. fase: Eleven kan vælge afkodningsstrategi ved ukendte ord. Eleven har viden om afkodningsstrategier.

Sprogforståelse

1. fase: Eleven kan vurdere sproget i en fagtekst. Eleven har viden om analyse af fagsprog.

Tekstforståelse

1. fase: Eleven kan vurdere teksters afsender, modtager, situation, sprog og emne. Eleven har viden om konteksters betydning for læsningen.

Strategier

1. fase: Eleven kan vurdere brug af læseforståelsesstrategier. Eleven har viden om læseforståelsesstrategiers betydning for læsningen.

Færdigheds- og vidensmål for kompetenceområdet skrivning efter 10. klassetrin

Stavning

1. fase: Eleven kan korrigere stavfejl i egne og andres tekster. Eleven har viden om korrektur og sprog-rigtighed.

Tekstproduktion

1. fase: Eleven kan skrive med et nuanceret ordforråd i en grammatisk korrekt form. Eleven har viden om nuanceret ordforråd, ordklasser, bøjning og syntaks.

Kommunikationsforhold

1. fase: Eleven kan skrive vurderende i forhold til afsender, modtager, situation, sprog og emne. Eleven har viden om vurderende teksters karakteristika.

Strategier

1. fase: Eleven kan vurdere brug af skrivestrategier og respons. Eleven har viden om betydning af skrive-strategier og respons.

Færdigheds- og vidensmål for kompetenceområdet lytning efter 10. klassetrin

Lytning

1. fase: Eleven kan lytte til og forstå talt dansk i komplekse situationer. Eleven har viden om pragmatik.

Kommunikation

1. fase: Eleven kan anvende lytning som del af en kommunikation. Eleven har viden om lytning som et element i kommunikation.

Sprogforståelse

1. fase: Eleven kan lytte til og forstå vendinger og ukendte sproglige udtryk. Eleven har viden om sprog i forhold til ældre sprogbrug.

Strategier

1. fase: Eleven kan lytte på forskellige måder. Eleven har viden om global, intensiv og fokuseret lytning.

Færdigheds- og vidensmål for kompetenceområdet tale efter 10. klassetrin

Mundtlig fremstilling

1. fase: Eleven kan udtrykke sig præcist og nuanceret i talt dansk. Eleven har viden om talesprog.

Kommunikation

1. fase: Eleven kan træffe sproglige valg i forskellige situationer. Eleven har viden om stilistisk variation.

Grammatik

1. fase: Eleven kan udtrykke sig nuanceret og grammatisk korrekt. Eleven har viden om forskellen på tale- og skriftsprog.

Strategier

1. fase: Eleven kan vælge kommunikationsstrategi i en given kontekst. Eleven har viden om kommunikationsstrategier, reduktions- og risikostrategier.

Kompetencemål for faget dansk som andetsprog – supplerende undervisning efter 10. klassetrin

Læsning

Eleven kan vurdere tekster i forhold til genre og fag.

Lytning

Eleven kan lytte med forståelse til talt dansk med flertydige budskaber.

Skrivning

Eleven kan skrive komplekst i forhold til situation, genre og fag.

Tale

Eleven kan udtrykke sig i et nuanceret talesprog afpasset efter situation, fag og samtalepartner.

Færdigheds- og vidensmål for kompetenceområdet læsning efter 10. klassetrin

Afkodning

1. fase: Eleven kan vælge afkodningsstrategi ved ukendte ord. Eleven har viden om afkodningsstrategier.

Sprogforståelse

1. fase: Eleven kan vurdere sproget i en fagtekst. Eleven har viden om analyse af fagsprog.

Tekstforståelse

1. fase: Eleven kan vurdere teksters afsender, modtager, situation, sprog og emne. Eleven har viden om konteksters betydning for læsningen.

Strategier

1. fase: Eleven kan vurdere brug af læseforståelsesstrategier. Eleven har viden om læseforståelsesstrategiers betydning for læsningen.

Færdigheds- og vidensmål for kompetenceområdet skrivning efter 10. klassetrin

Retskrivning

1. fase: Eleven kan korrigere sprog- og stavfejl i egne og andres tekster. Eleven har viden om korrektur og sprogrigtighed.

Tekstproduktion

1. fase: Eleven kan skrive med et nuanceret ordforråd i en grammatisk korrekt form. Eleven har viden om nuanceret ordforråd, ordklasser, bøjning og syntaks.

Kommunikationsforhold

1. fase: Eleven kan skrive vurderende i forhold til afsender, modtager, situation, sprog og emne. Eleven har viden om vurderende teksters karakteristika.

Strategier

1. fase: Eleven kan vurdere brug af skrivestrategier og respons. Eleven har viden om betydning af skrivestrategier og respons.

Færdigheds- og vidensmål for kompetenceområdet lytning efter 10. klassetrin

Lytning

1. fase: Eleven kan lytte til og forstå nuanceret talt dansk i komplekse situationer. Eleven har viden om pragmatik og semantik.

Kommunikation

1. fase: Eleven kan anvende lytning som del af en kommunikation. Eleven har viden om lytning som et element i kommunikation.

Sprogforståelse

1. fase: Eleven kan lytte til og forstå ordsprog, vendinger og ukendte sproglige udtryk. Eleven har viden om stilistik og poetisk sprog.

Strategier

1. fase: Eleven kan lytte på forskellige måder. Eleven har viden om global, intensiv og fokuseret lytning.

Færdigheds- og vidensmål for kompetenceområdet tale efter 10. klassetrin

Mundtlig fremstilling

1. fase: Eleven kan udtrykke sig præcist og nuanceret i talt dansk. Eleven har viden om talesprog.

Kommunikation

1. fase: Eleven kan træffe sproglige valg i forskellige situationer. Eleven har viden om stilistisk variation.

Grammatik

1. fase: Eleven kan udtrykke sig nuanceret og grammatisk korrekt. Eleven har viden om forskellen på tale- og skriftsprog.

Strategier

1. fase: Eleven kan vælge kommunikationsstrategi i en given kontekst. Eleven har viden om kommunikationsstrategier, fremmed- og modersmålsbaserede strategier.

Bilag 19 - Modersmålsundervisning

Kompetencemål og færdigheds- og vidensmål for faget modersmålsundervisning

Kompetencemål for faget modersmålsundervisning efter 3. klasse

Mundtlig kommunikation

Eleven kan samtale om egne oplevelser og kendte emner.

Skriftlig kommunikation

Eleven kan forstå og skrive enkle tekster.

Kultur og samfund

Eleven kender til forskelle og ligheder i kultur- og samfundsforhold i hverdagen i Danmark og målsprogets land(e).

Færdigheds- og vidensmål for kompetenceområdet mundtlig kommunikation efter 3. klassetrin

Sproglig præcision og bevidsthed

1.-3. fase: Eleven kan formulere sig korrekt og præcist om kendte emner. Eleven har viden om modersmålets centrale ordforråd, orddannelse og syntaks.

Samtale

1. fase: Eleven kan forstå målsprogets lyde og deres forekomster i sammenhængende tale. Eleven har viden om lydes optræden i forskellige kontekster.

2. fase: Eleven kan samtale om kendte emner med støtte. Eleven har viden om samtals elementer.

3. fase: Eleven kan udlede hovedindholdet og lytte efter bestemte informationer i en talt tekst. Eleven har viden om global, intensiv og fokuseret lytning.

Strategier

1. fase: Eleven kan bede om hjælp eller støtte i samtalen. Eleven har viden om interaktionelle strategier.

2. fase: Eleven kan løse forståelsesproblemer ved at gætte kvalificeret. Eleven har viden om gættestrategier.

Færdigheds- og vidensmål for kompetenceområdet skriftlig kommunikation efter 3. klassetrin

Sproglig præcision og bevidsthed

1.-3. fase: Eleven kan læse og skrive enkle sætninger. Eleven har viden om modersmålets centrale ordforråd, orddannelse og syntaks.

Tekster

1. fase: Eleven kan læse og forstå enkle tekster om kendte emner med billedstøtte. Eleven har viden om læseretning, skrifttegnenes former og lyd.

2. fase: Eleven kan læse og forstå fiktionstekster på modersmålet svarende til elevens sproglige og aldersmæssige forudsætninger. Eleven har viden om fiktive genrer på modersmålet.

Strategier

1. fase: Eleven kan anvende strategier til at læse og skrive ord og sætninger. Eleven har viden om grafemfonemforbindelser og syntaks.

2. fase: Eleven kan anvende strategier til at læse og skrive enkle fiktive tekster. Eleven har viden om forståelsesstrategier.

Færdigheds- og vidensmål for kompetenceområdet kultur og samfund efter 3. klassetrin

Kultur

1. fase: Eleven kan samtale om hverdagslivet i Danmark og i målsprogets lande. Eleven har viden om hverdagslivets traditioner i målsprogets land(e).

2.-3. fase: Eleven kan sammenligne hverdagsliv i Danmark og målsprogets land(e). Eleven har viden om kulturelle traditioner i målsprogets land(e).

Samfund

1.-3. fase: Eleven kan samtale om samfundsmæssige forskelle og ligheder knyttet til hverdagslivet i Danmark og målsprogets lande. Eleven har viden om familie-, skole- og boforhold i målsprogets lande.

Kompetencemål for faget modersmålsundervisning efter 6. klassetrin

Mundtlig kommunikation

Eleven kan deltage i samtaler og diskussioner om kendte og ukendte emner.

Skriftlig kommunikation

Eleven kan forstå og anvende skriftsprog i forskellige tekstformer.

Kultur og samfund

Eleven kan sammenligne kultur- og samfundsmæssige forskelle og ligheder mellem Danmark og målsprogets lande.

Færdigheds- og vidensmål for kompetenceområdet mundtlig kommunikation efter 6. klassetrin

Sproglig præcision og bevidsthed

1. fase: Eleven kan anvende centrale grammatiske begreber i beskrivelsen af modersmålet. Eleven har viden om basale grammatiske kategorier.

2.-3. fase: Eleven kan sammenligne modersmålets ordstilling og dansk. Eleven har viden om grammatiske kategorier på dansk og modersmålet.

Samtale

1. fase: Eleven kan samtale om emner fra hverdagen og skolens fag. Eleven har viden om deltagelse og fastholdelse af samtaler.

2.-3. fase: Eleven kan sammenligne sproglige normer mellem dansk og modersmålet. Eleven har viden om sproglige normforskelle mellem målsproget og dansk.

Strategier

1. fase: Eleven kan anvende omskrivninger og kodeskift som kommunikationsstrategi. Eleven har viden om risikostrategier.

2.-3. fase: Eleven kan anvende IT-baserede hjælpemidler. Eleven har viden om IT-baserede kilder og hjælpemidler.

Færdigheds- og vidensmål for kompetenceområdet skriftlig kommunikation efter 6. klassetrin

Sproglig præcision og bevidsthed

1.-3. fase: Eleven kan sammenligne dansk og modersmålets ordstilling. Eleven har viden om basale grammatiske kategorier på dansk og modersmålet.

Tekster

1.-3. fase: Eleven kan læse og forstå fiktions- og faktatekster svarende til elevens sproglige og aldersmæssige forudsætninger. Eleven har viden om fakta- og fiktionsgenrer på modersmålet.

Strategier

1. fase: Eleven kan anvende genrekendskab som læseforståelsesstrategi. Eleven har viden om læse- og skriveformål i forskellige genrer.

2.-3. fase: Eleven kan udnytte sproglig viden fra dansk og modersmålet i sprogtilegnelse. Eleven har viden om strategier til sammenligning mellem dansk og modersmålet.

Færdigheds- og vidensmål for kompetenceområdet kultur og samfund efter 6. klassetrin

Kultur

1.-3. fase: Eleven kan anvende viden om kulturelle forhold i mål-sprogslandet i arbejdet med skolens tekster. Eleven har viden om kulturelle traditioner og værdier.

Samfund

1.-3. fase: Eleven kan anvende viden om samfundsmæssige forhold i målsprogslandet i arbejdet med skolens tekster. Eleven har viden om samfundsmæssige forhold i målsprogslandet.

Kompetencemål for faget modersmålsundervisning efter 9. klasse

Mundtlig kommunikation

Eleven kan tale et nuanceret og præcist modersmål med andre modersmålstalende.

Skriftlig kommunikation

Eleven kan forstå og anvende et præcist og nuanceret skriftsprog i forskellige tekstformer.

Kultur og samfund

Eleven kan reflekteret sammenligne kultur- og samfundsforhold i Danmark og målsprogslande.

Færdigheds- og vidensmål for kompetenceområdet mundtlig kommunikation efter 9. klassetrin

Sproglig præcision og bevidsthed

1. fase: Eleven kan tale præcist og nuanceret om hverdag og skole. Eleven har viden om modersmålets grammatiske kategorier.

2.-3. fase: Eleven kan træffe begrundede sproglige valg. Eleven har viden om stilistisk variation i modersmålet.

Samtale

1. fase: Eleven kan forstå sociale og regionale udtaler af målsproget. Eleven har viden om variationer i målsprogets udtale.

2.-3. fase: Eleven kan diskutere, fremlægge og formidle fagligt stof. Eleven har viden om argumentations- og fremlæggelsesteknikker.

Strategier

1. fase: Eleven kan bruge omskrivning som primær kommunikationsstrategi. Eleven har viden om kommunikationsstrategier.

2.-3. fase: Eleven kan reflektere over egne sprogvalg og kodeskift. Eleven har viden om karakteristika ved flersprogethed .

Færdigheds- og vidensmål for kompetenceområdet skriftlig kommunikation efter 9. klassetrin

Sproglig præcision og bevidsthed

1. fase: Eleven kan læse og skrive i et præcist og nuanceret hverdags- og skolesprog. Eleven har viden om modersmålets grammatiske kategorier i skriftsprog.

2.-3. fase: Eleven kan træffe begrundede sproglige valg i skriftsprog. Eleven har viden om stilistisk variation i modersmålet i skriftsprog.

Tekster

1.-3. fase: Eleven kan sammenligne teksters opbygning og virkemidler på dansk og modersmålet. Eleven har viden om teksters opbygning og virkemidler på dansk og modersmålet.

Strategier

1.-3. fase: Eleven kan styre og regulere sin egen læse- og skriveproces. Eleven har viden om læsestrategier.

Færdigheds- og vidensmål for kompetenceområdet kultur og samfund efter 9. klassetrin

Kultur

1. fase: Eleven kan diskutere kulturelle forskelle og ligheder mellem Danmark og målsprogslande(t). Eleven har viden om kulturelle forhold i Danmark og målsprogslande.

2.-3. fase: Eleven kan handle aktivt i situationer i hverdags- og skoleliv. Eleven har viden om kulturbegreber og -opfattelser.

Samfund

1.-3. fase: Eleven kan vurdere samfundsmæssige forhold i Danmark og målsprogslandet aktivt i forskellige situationer i hverdags- og skoleliv. Eleven har viden om styreformer, ligeberettigelse, ungdomsliv, skoleliv, uddannelse og arbejdsliv i målsprogslande(t).

Bilag 20 - Færdselslære

Kompetencemål og færdigheds- og vidensmål for faget færdselslære

Kompetencemål for det obligatoriske emne færdselslære efter 3. klassetrin

Trafikal adfærd

Eleven kan færdes sikkert i trafikken i lokalområdet.

Ulykkeshåndtering

Eleven kan hjælpe i forbindelse med tilskadekomst på skolens område.

Færdigheds- og vidensmål for kompetenceområdet trafikal adfærd efter 3. klassetrin

Færdselsregler

1. fase: Eleven kan færdes alene til fods i trafikken ifølge færdselsregler. Eleven har viden om færdselsregler for fodgængere.

Egen sikkerhed

1. fase: Eleven kan sikre sig i trafikken. Eleven har viden om sikkerhedsudstyr i trafikken afstemt efter døgn og årstid.

Andre trafikanter

1. fase: Eleven kan aflæse andre trafikanter. Eleven har viden om trafikanter og deres tegngivning.

Sikker rute

1. fase: Eleven kan vælge en sikker rute for fodgængere. Eleven har viden om kendetegn for sikre ruter for fodgængere.

Sikker på cykel

1. fase: Eleven kan manøvrere sin cykel i lukket område ifølge grundlæggende færdselsregler. Eleven har viden om grundlæggende færdselsregler for cyklister.

Færdigheds- og vidensmål for kompetenceområdet ulykkeshåndtering efter 3. klassetrin

Skab sikkerhed

1. fase: Eleven kan sikre tilskadekomne ved ulykker på skolens område. Eleven har viden om sikring af tilskadekomne på skolens område.

Vurdering af tilskadekommen

1. fase: Eleven kan identificere om tilskadekomne er ved bevidsthed. Eleven har viden om kendetegn for bevidstløshed.

Tilkald hjælp

1. fase: Eleven kan tilkalde hjælp fra en voksen. Eleven har viden om, hvordan man tilkalder hjælp.

Førstehjælp

1. fase: Eleven kan lægge tilskadekomne i stabilt sideleje og behandle slag og skrammer. Eleven har viden om stabilt sideleje og behandling af småskader.

Kompetencemål for det obligatoriske emne færdselslære efter 6. klassetrin

Trafikal adfærd

Eleven kan færdes sikkert i trafikken.

Ulykkeshåndtering

Eleven kan give førstehjælp ved tilskadekomst i trafikken.

Færdigheds- og vidensmål for kompetenceområdet trafikal adfærd efter 6. klassetrin

Færdselsregler

1. fase: Eleven kan cykle alene i trafikken ifølge færdselsreglerne. Eleven har viden om færdselsregler for cyklister.

Egen sikkerhed

1. fase: Eleven kan færdes opmærksomt i trafikken. Eleven har viden om distraktorer i trafikken.

Samspil i trafikken

1. fase: Eleven kan forudse situationer i trafikken og tilpasse deres færden dertil. Eleven har viden om risici forbundet med andre trafikanttyper.

Sikker rute

1. fase: Eleven kan vælge en sikker rute for cyklister. Eleven har viden om kendetegn for sikre ruter for cyklister.

Færdigheds- og vidensmål for kompetenceområdet ulykkeshåndtering efter 6. klassetrin**Skab sikkerhed**

1. fase: Eleven kan sikre tilskadekomne ved at standse trafikken i mindre trafikerede områder. Eleven har viden om sikring af tilskadekomne i mindre trafikerede områder.

Vurdering af tilskadekomne

1. fase: Eleven kan vurdere tilskadekomnes vejtrækning og skabe frie luftveje. Eleven har viden om kendetegn for almindelig vejtrækning.

Tilkald hjælp

1. fase: Eleven kan foretage et alarmopkald, hvor de angiver navn, ulykkessted og hændelse. Eleven har viden om nødvendige oplysninger ved alarmopkald.

Førstehjælp

1. fase: Eleven kan hjælpe ved hjernerystelse og knoglebrud. Eleven har viden om symptomer på hjernerystelse og stabilisering af knoglebrud.

Kompetencemål for det obligatoriske emne færdselslære efter 9. klassetrin**Trafikal adfærd**

Eleven kan færdes sikkert og ansvarsfuldt i trafikken.

Ulykkeshåndtering

Eleven kan give livreddende førstehjælp ved tilskadekomst i trafikken.

Færdigheds- og vidensmål for kompetenceområdet trafikal adfærd efter 9. klassetrin**Færdselsregler**

1. fase: Eleven kan færdes i trafikken ifølge færdselsregler og under hensynstagen til medtrafikanter. Eleven har viden om færdselsregler i samspil med andre trafikanter.

Egen sikkerhed

1. fase: Eleven kan reducere risiko for tilskadekomst i trafikken. Eleven har viden om risikofaktorer i trafikken.

Ansvar

1. fase: Eleven kan færdes ansvarsfuldt i trafikken. Eleven har viden om ansvar i trafikken.

Konsekvensberegning

1. fase: Eleven kan vurdere mulige konsekvenser ved adfærd i trafikken. Eleven har viden om mulige konsekvenser ved adfærd i trafikken.

Færdigheds- og vidensmål for kompetenceområdet ulykkeshåndtering efter 9. klassetrin

Skab sikkerhed

1. fase: Eleven kan sikre tilskadekomne ved brug af nødflytning. Eleven har viden om udførelse af nødflytning.

Vurdering af tilskadekommen

1. fase: Eleven kan vurdere tilskadekomnes hjerte-kredsløbsfunktion. Eleven har viden om kendetegn for kredsløbssvigt.

Tilkald hjælp

1. fase: Eleven kan tilkalde hjælp tilpasset ulykkessituationen. Eleven har viden om involvering af professionel hjælp.

Førstehjælp

1. fase: Eleven kan demonstrere teknikker til hjerte-lungeredning og til at stoppe livstruende blødninger. Eleven har viden om livreddende førstehjælp.

Bilag 21 - Sundheds- og seksualundervisning og familiekundskab

Kompetencemål og færdigheds- og vidensmål for faget sundheds- og seksualundervisning og familiekundskab

Kompetencemål for det obligatoriske emne sundheds- og seksualundervisning og familiekundskab efter 3. klassetrin

Sundhed og trivsel

Eleven kan forklare, hvad der fremmer sundhed og trivsel i eget liv.

Køn, krop og seksualitet

Eleven kan samtale om mangfoldighed i forhold til krop og køn med udgangspunkt i eget liv.

Færdigheds- og vidensmål for kompetenceområdet sundhed og trivsel efter 3. klassetrin

Sundhedsfremme

1. fase: Eleven kan samtale om egen sundhed og trivsel. Eleven har viden om enkle sundheds- og trivselsfaktorer.

Livsstil

1. fase: Eleven kan beskrive anbefalinger for sundhed. Eleven har viden om anbefalinger for kost, bevægelse, søvn og hygiejne.

Levevilkår

1. fase: Eleven kan forklare, hvordan omgivelser påvirker sundhed. Eleven har viden om bolig og nærmiljøes indvirkning på sundhed.

Rettigheder

1. fase: Eleven kan samtale om børns rettigheder i relation til familie og skole. Eleven har viden om børns grundlæggende rettigheder.

Personlige grænser

1. fase: Eleven kan give udtryk for egne grænser. Eleven har viden om personlige grænser.

Følelser

1. fase: Eleven kan beskrive følelsesmæssige reaktioner. Eleven har viden om følelser.

Færdigheds- og vidensmål for kompetenceområdet køn, krop og seksualitet efter 3. klassetrinNormer og idealer

1. fase: Eleven kan samtale om kønsroller og mangfoldighed. Eleven har viden om kønsroller.

Krop

1. fase: Eleven kan samtale om kroppe og mangfoldighed. Eleven har viden om kroppes forskelligheder.

Familieliv

1. fase: Eleven kan sammenligne familieformer. Eleven har viden om familieformer.

Reproduktion

1. fase: Eleven kan forklare, hvordan man får børn. Eleven har viden om reproduktion.

Kompetencemål for det obligatoriske emne sundheds- og seksualundervisning og familiekundskab efter 6. klassetrinSundhed og trivsel

Eleven kan fremme sundhed og trivsel på skolen.

Køn, krop og seksualitet

Eleven kan analysere mangfoldighed i krop, køn og seksualitet.

Færdigheds- og vidensmål for kompetenceområdet sundhed og trivsel efter 6. klassetrinSundhedsfremme

1. fase: Eleven kan vurdere, hvad der fremmer sundhed og trivsel på skolen. Eleven har viden om, hvad der fremmer sundhed og trivsel.

Livsstil

1. fase: Eleven kan analysere normer og idealer for sundhed. Eleven har viden om normer og idealer for sundhed.

Levevilkår

1. fase: Eleven kan analysere, hvordan sundhed påvirkes af levevilkår. Eleven har viden om samspil mellem sundhed, trivsel og levevilkår.

Rettigheder

1. fase: Eleven kan diskutere handlemuligheder, hvis et barns ret til beskyttelse krænkes. Eleven har viden om børns ret til beskyttelse mod fysisk, psykisk og digitalt overgreb.

Personlige grænser

1. fase: Eleven kan respektere egne og andres personlige grænser. Eleven har viden om mobning og trivsel.

Venskaber

1. fase: Eleven kan vurdere betydningen af gode venskaber. Eleven har viden om relationers betydning for sundhed og trivsel.

Færdigheds- og vidensmål for kompetenceområdet køn, krop og seksualitet efter 6. klassetrin

Normer og idealer

1. fase: Eleven kan analysere, hvordan normer for køn og krop kan påvirke børn og unge. Eleven har viden om normer for køn og krop.

Pubertet

1. fase: Eleven kan diskutere pubertetens betydning for identitet og relationer. Eleven har viden om fysiske og psykiske forandringer i puberteten.

Seksualitet

1. fase: Eleven kan beskrive seksuel mangfoldighed. Eleven har viden om seksualitet.

Kompetencemål for det obligatoriske emne sundheds- og seksualundervisning og familiekundskab efter 9. klassetrin

Sundhed og trivsel

Eleven kan fremme egen og andres sundhed og trivsel med udgangspunkt i demokrati og rettigheder.

Køn, krop og seksualitet

Eleven kan vurdere normer og rettigheder for krop, køn og seksualitet i et samfundsmæssigt perspektiv.

Færdigheds- og vidensmål for kompetenceområdet sundhed og trivsel efter 9. klassetrin

Sundhedsfremme

1. fase: Eleven kan diskutere hvordan sundhed og trivsel kan fremmes gennem sundhedspolitikker. Eleven har viden om sundhedspolitikker.

Livsstil og levevilkår

1. fase: Eleven kan vurdere sundhedsfaktorer i relation til eget liv. Eleven har viden om sundhedsfaktorer, som er særligt relevante for unge.

Ulighed i sundhed

1. fase: Eleven kan diskutere ulighed i sundhed i et samfundsmæssigt perspektiv. Eleven har viden om faktorer der skaber ulighed i sundhed.

Personlige grænser

1. fase: Eleven kan diskutere, hvordan overgreb på børn og unge kan forebygges. Eleven har viden om vold og overgreb af fysisk, psykisk og seksuel karakter.

Relationer

1. fase: Eleven kan vurdere følelsesmæssige dilemmaer i relationer. Eleven har viden om følelser og relationers betydning for sundhed, trivsel og seksualitet.

Seksuel sundhed

1. fase: Eleven kan vurdere hvad der fremmer egen og andre unges seksuelle sundhed og trivsel. Eleven har viden om seksuel sundhed og trivsel.

Færdigheds- og vidensmål for kompetenceområdet køn, krop og seksualitet efter 9. klassetrin

Normer og idealer

1. fase: Eleven kan analysere køn, krop og seksualitet i samtidigt, historisk og globalt perspektiv. Eleven har viden om kulturelle og sociale normer og idealer for køn, krop og seksualitet.

Seksuelle rettigheder

1. fase: Eleven kan diskutere seksuelle rettigheder i Danmark og globalt. Eleven har viden om rettigheder relateret til krop, køn, seksualitet og familie.

Bilag 22 - Uddannelse og job

Kompetencemål og færdigheds- og vidensmål for faget uddannelse og job

Kompetencemål for det obligatoriske emne uddannelse og job efter 3. klassetrin

Personlige valg

Eleven kan beskrive egne drømme og forventninger.

Fra uddannelse til job

Eleven kan beskrive forskellige uddannelser og job.

Arbejdsliv

Eleven kan beskrive forskellige typer arbejde og arbejdsformer.

Færdigheds- og vidensmål for kompetenceområdet personlige valg efter 3. klassetrin

Mine mål

1. fase: Eleven kan udtrykke egne drømme og forestillinger om voksenliv. Eleven har viden om voksenliv og voksenroller.

Mine muligheder

1. fase: Eleven kan beskrive forskellige livsformer. Eleven har viden om livsformer.

Mine valg

1. fase: Eleven kan træffe enkle beslutninger. Eleven har viden om betydning af at træffe beslutninger.

Færdigheds- og vidensmål for kompetenceområdet fra uddannelse til job efter 3. klassetrin

Fra uddannelse til job

1. fase: Eleven kan beskrive uddannelsesveje for kendte jobs. Eleven har viden om korte og lange uddannelser og jobtyper, som uddannelserne kan føre til.

Information

1. fase: Eleven kan indsamle enkle informationer om uddannelser og job i eget nærmiljø. Eleven har viden om informationskilder om uddannelse og job.

Uddannelse- og jobkendskab

1. fase: Eleven kan beskrive uddannelser og job fra eget nærmiljø. Eleven har viden om uddannelser og job.

Færdigheds- og vidensmål for kompetenceområdet arbejdsliv efter 3. klassetrin

Arbejdsvilkår

1. fase: Eleven kan skelne mellem typer af arbejde. Eleven har viden om lønnet og ulønnet arbejde.

Arbejdsmarked

1. fase: Eleven kan beskrive arbejdsmarkedsforhold fra eget nærmiljø. Eleven har viden om roller og funktioner på arbejdsmarkedet.

Arbejdsliv

1. fase: Eleven kan beskrive sammenhænge mellem familie-, fritids- og arbejdsliv. Eleven har viden om livs- og arbejdsformer.

Kompetencemål for det obligatoriske emne uddannelse og job efter 6. klassetrin

Personlige valg

Eleven kan beskrive sammenhænge mellem personlige mål og uddannelse og job.

Fra uddannelse til job

Eleven kan beskrive sammenhæng mellem uddannelser og job.

Arbejdsliv

Eleven kan beskrive sammenhænge mellem job, arbejdsliv og fritidsliv.

Færdigheds- og vidensmål for kompetenceområdet personlige valg efter 6. klassetrin

Mine mål

1. fase: Eleven kan beskrive sammenhænge mellem egne ønsker, interesser og mål. Eleven har viden om egne styrkesider og interesser.

Mine muligheder

1. fase: Eleven kan beskrive forskellige menneskers karriereforløb. Eleven har viden om variation af karriereforløb.

Mine valg

1. fase: Eleven kan vurdere baggrund for valg, eleven træffer. Eleven har viden om faktorer, der påvirker deres valg.

Færdigheds- og vidensmål for kompetenceområdet fra uddannelse til job efter 6. klassetrin

Fra uddannelse til job

1. fase: Eleven kan beskrive sammenhæng mellem skolegang og senere uddannelse og job. Eleven har viden om krav i forskellige uddannelser og job.

Information

1. fase: Eleven kan søge generel information om uddannelse og job. Eleven har viden om metoder til at søge informationer om uddannelse og job.

Uddannelse- og jobkendskab

1. fase: Eleven kan beskrive uddannelser og job inden for brancheområder. Eleven har viden om uddannelser, job og brancher.

Færdigheds- og vidensmål for kompetenceområdet fra arbejdsliv efter 6. klassetrin

Arbejdsvilkår

1. fase: Eleven kan diskutere arbejdsvilkår og arbejdsforhold før og nu. Eleven har viden om regler og vilkår for grupper på arbejdsmarkedet.

Arbejdsmarked

1. fase: Eleven kan diskutere betydning af et rummeligt arbejdsmarked. Eleven har viden om ligestilling, ligeværd, arbejdsmiljø og arbejdskulturer.

Arbejdsliv

1. fase: Eleven kan diskutere sammenhænge mellem familie-, fritids- og arbejdsliv. Eleven har viden om arbejdsliv og deres betydning for mennesker.

Kompetencemål for det obligatoriske emne uddannelse og job efter 9. klassetrin

Personlige valg

Eleven kan træffe karrierevalg på baggrund af egne ønsker og forudsætninger.

Fra uddannelse til job

Eleven kan vurdere sammenhænge mellem uddannelser og erhvervs- og jobmuligheder.

Arbejdsliv

Eleven kan vurdere sammenhænge mellem egne valg og forskellige vilkår i arbejdsliv og karriere.

Færdigheds- og vidensmål for kompetenceområdet personlige valg efter 9. klassetrin

Mine mål

1. fase: Eleven kan formulere personlige mål for uddannelse, job og karriere. Eleven har viden om egne ressourcer, forudsætninger og karriereønsker.

Mine muligheder

1. fase: Eleven kan koble egne mål med uddannelses-, job- og karrieremuligheder. Eleven har viden om uddannelses-, job- og karriereveje i forhold til ønsker og forudsætninger.

Mine valg

1. fase: Eleven kan træffe begrundede valg af uddannelse i et job- og karriereperspektiv. Eleven har viden om sammenhæng mellem karriereveje, personlige værdier, interesser og færdigheder.

Færdigheds- og vidensmål for kompetenceområdet fra uddannelse til job efter 9. klassetrin

Fra uddannelse til job

1. fase: Eleven kan redegøre for mulige sammenhænge mellem uddannelse og job. Eleven har viden om uddannelsesveje og senere jobmuligheder lokalt, nationalt og internationalt.

Information

1. fase: Eleven kan vurdere information om uddannelse og job. Eleven har viden om kildekritisk informationssøgning om uddannelse og job.

Uddannelse- og jobkendskab

1. fase: Eleven kan vurdere muligheder i uddannelser, job og former for iværksætteri. Eleven har viden om indhold og krav i uddannelser og job og forudsætninger for iværksætteri.

Færdigheds- og vidensmål for kompetenceområdet arbejdsliv efter 9. klassetrin

Arbejdsvilkår

1. fase: Eleven kan vurdere forhold i arbejdsliv med betydning for valg af uddannelse og job. Eleven har viden om rammer, betingelser og muligheder for ansatte, selvstændige og iværksættere.

Arbejdsmarked

1. fase: Eleven kan vurdere betydning af vilkår og forandringer på arbejdsmarkedet. Eleven har viden om et foranderligt arbejdsmarked.

Arbejdsliv

1. fase: Eleven kan vurdere betydningen af livslang læring og innovation i arbejdsliv og karriere. Eleven har viden om livslang læring og innovation i arbejdsliv og karriere.

Bilag 23 - Tysk som valgfag

Kompetencemål og færdigheds- og vidensmål for faget tysk som valgfag

Kompetencemål for faget tysk som valgfag efter 9. klasse

Mundtlig kommunikation

Eleven kan kommunikere på tysk mundtligt i et forståeligt og sammenhængende sprog.

Skriftlig kommunikation

Eleven kan kommunikere på tysk skriftligt i et forståeligt og sammenhængende sprog.

Kultur og samfund

Eleven kan sammenligne eksempler på tysksproget kultur og egen kultur og forstå og formidle forståelse for kultur.

Færdigheds- og vidensmål for kompetenceområdet mundtlig kommunikation efter 9. klassetrin

Lytning

1. fase: Eleven kan forstå enkle budskaber og hovedindholdet af talt tysk om nære emner. Eleven har viden om at lytte efter hovedindhold, primært ud fra genkendelige ord og udtryk.
2. fase: Eleven kan forstå detaljer om nære emner. Eleven har viden om at lytte efter detaljer.
3. fase: Eleven kan forstå budskaber og holdninger inden for nære emner. Eleven har viden om at afkode budskaber i forskellige situationer.

Samtale

1. fase: Eleven kan stille og besvare enkle spørgsmål. Eleven har viden om enkle kommunikationsstrategier.
2. fase: Eleven kan indgå i, fastholde og afslutte enkle samtaler om nære emner. Eleven har viden om relationsbundne udtryk.
3. fase: Eleven kan udveksle budskaber og holdninger. Eleven har viden om kommunikationsstrategier bestemt af situation, afsender og modtager.

Præsentation

1. fase: Eleven kan præsentere sig selv, sin nærmeste familie og nære emner. Eleven har viden om forberedelse af enkle præsentationer på tysk.

2. fase: Eleven kan i et enkelt sprog tale om et emne. Eleven har viden om metode til at søge ordforråd.

3. fase: Eleven kan i et enkelt sprog præsentere et forberedt emne. Eleven har viden om præsentationsstrategi med tilhørende ordforråd.

Sprogligt fokus

1. fase: Eleven kan formulere ord, udtryk og enkle sætninger med en intonation, der gør sproget forståeligt. Eleven har viden om udtale og intonation og den simple sætnings opbygning.

2. fase: Eleven kan formulere enkle, klare og forståelige budskaber. Eleven har viden om forbinderord.

3. fase: Eleven kan formulere sig i sammenhæng, i et enkelt, klart og forståeligt sprog. Eleven har viden om udtale og sætningsopbygning.

Færdigheds- og vidensmål for kompetenceområdet skriftlig kommunikation efter 9. klassetrin

Læsning

1. fase: Eleven kan gætte kvalificeret inden for nære emner. Eleven har viden om at læse efter hovedindhold.

2. fase: Eleven kan forstå enkle tekster om nære emner. Eleven har viden om at læse efter detaljer.

3. fase: Eleven kan forstå forskellige typer af enkle tekster om nære emner. Eleven har viden om konteksts og teksttypers betydning for læseforståelse.

Skrivning

1. fase: Eleven kan skrive enkle, ord, udtryk og sætninger. Eleven har viden om forholdet mellem lyd og stavning og brug af ordbog, især i elektronisk form.

2. fase: Eleven kan skrive enkle notater, beskeder og breve. Eleven har viden om skriveprocesser.

3. fase: Eleven kan skrive i et enkelt sprog under hensyntagen til situation, afsender og modtager. Eleven har viden om sprogets funktion i forskellige situationer.

Tekster og medier

1. fase: Eleven kan arbejde med information i enkle tekster og billeder. Eleven har viden om tekstopbygning og informationssøgning på tysk.

2. fase: Eleven kan anvende it til enkel medieproduktion på tysk. Eleven har viden om sproglige udtryksformer i digitale medier.

3. fase: Eleven kan anvende it og medier til kommunikation på tysk. Eleven har viden om kommunikationsformer i forskellige medier og genrer.

Sprogligt fokus

1. fase: Eleven kan skrive enkle udtryk klart og forståeligt. Eleven har viden om retstavning og tegnsætning.

2. fase: Eleven kan skrive enkle sætninger klart og forståeligt. Eleven har viden om sætningsopbygning.

3. fase: Eleven kan skrive udtryk og sætninger klart og forståeligt. Eleven har viden om centrale sprogbrugsregler.

Færdigheds- og vidensmål for kompetenceområdet kultur og samfund efter 9. klassetrin

Kulturforståelse

1. fase: Eleven kan sammenligne egen kultur med tysktalende kulturer. Eleven har viden om levevilkår i tysktalende lande.

2. fase: Eleven kan møde tysktalende kulturer empatisk og fordomsfrit. Eleven har viden om centrale kulturelle, sociale og historiske forhold i de tysktalende lande.

3. fase: Eleven kan beskrive tysktalende landes kultur. Eleven har viden om væsentlige elementer af tysktalende landes kultur.

Kulturmøder

1. fase: Eleven kan anvende enkle tyske udtryk i mødet med tysktalende. Eleven har viden om sammenhæng mellem tysk sprog og kultur.

2. fase: Eleven kan anvende kulturbundne udtryk i enkle dialogsituationer. Eleven har viden om kulturbundne udtryk og høflighedsnormer.

3. fase: Eleven kan anvende tysk i mødet med tysktalende fra forskellige kulturer. Eleven har viden om samtaleformer i tysktalende områder.

Tysk som adgang til verden

1.-2. fase: Eleven kan bruge digitale medier til at tage kontakt med jævnaldrende sprogbrugere i den tysktalende verden. Eleven har viden om kommunikationsregler for sociale medier i en tysksproget kontekst.

3. fase: Eleven kan kommunikere på tysk med sprogbrugere lokalt og globalt. Eleven har viden om tysk sprogs og kulturs betydning i Europa.

Bilag 24 - Fransk som valgfag

Kompetencemål og færdigheds- og vidensmål for faget fransk som valgfag

Kompetencemål for faget fransk som valgfag efter 9. klassetrin

Mundtlig kommunikation

Eleven kan kommunikere på fransk mundtligt i et forståeligt og sammenhængende sprog.

Skriftlig kommunikation

Eleven kan kommunikere på fransk skriftligt et forståeligt og sammenhængende sprog.

Kultur og samfund

Eleven kan agere som en del af et fransktalende fællesskab.

Færdigheds- og vidensmål for kompetenceområdet mundtlig kommunikation efter 9. klassetrin

Lytning

1. fase: Eleven kan forstå hovedindhold af talt fransk om nære emner med støtte. Eleven har viden om enkle lyttestrategier.
2. fase: Eleven kan forstå hovedindhold og detaljer om nære emner. Eleven har viden om at lytte efter hovedindhold og detaljer.
3. fase: Eleven kan forstå budskaber og holdninger inden for nære emner. Eleven har viden om strategier til at afkode budskaber i forskellige situationer.

Samtale

1. fase: Eleven kan gennemføre korte dialoger om nære emner med støtte i et forlæg. Eleven har viden om enkle kommunikationsstrategier.
2. fase: Eleven kan med nogen støtte samtale om nære emner. Eleven har viden om relationsbundne udtryk.
3. fase: Eleven kan deltage i en kort meningsudveksling om et forberedt emne. Eleven har viden om kommunikationsstrategier bestemt af situation, afsender og modtager.

Præsentation

1. fase: Eleven kan i et enkelt sprog tale om nære emner. Eleven har viden om forberedelse af enkle præsentationer på fransk.

2. fase: Eleven kan i et enkelt sprog tale om et emne. Eleven har viden om metode til at søge ordforråd.

3. fase: Eleven kan i et enkelt sprog præsentere et forberedt emne. Eleven har viden om præsentationsstrategier med tilhørende ordforråd.

Sprogligt fokus

1. fase: Eleven kan udtrykke sig med en forståelig udtale og intonation. Eleven har viden om lyd i ord og sætninger.

2. fase: Eleven kan formulere enkle sætninger. Eleven har viden om den enkle sætnings opbygning.

3. fase: Eleven kan formulere sig i sammenhæng i et enkelt, klart og forståeligt sprog. Eleven har viden om, strategier til at holde en samtale i gang på fransk.

Færdigheds- og vidensmål for kompetenceområdet skriftlig kommunikation efter 9. klassetrin

Læsning

1. fase: Eleven kan forstå hovedindholdet af enkle tekster inden for nære emner. Eleven har viden om kontekstens betydning for læseforståelse.

1. fase: Eleven kan skrive enkle sætninger om nære emner. Eleven har viden om opslagsteknikker.

2. fase: Eleven kan skrive korte tekster om nære emner. Eleven har viden om skriveprocesser.

3. fase: Eleven kan skrive i et enkelt sprog under hensyntagen til situation, afsender og modtager. Eleven har viden om sprogets funktion i forskellige situationer.

Tekster og medier

2. fase: Eleven kan forstå hovedindhold og detaljer i enkle tekster. Eleven har viden om teknikker til at skimme og skanne en tekst.

3. fase: Eleven kan forstå forskellige typer af enkle tekster om nære emner. Eleven har viden om forskellige teksttyper.

Skrivning

1. fase: Eleven kan arbejde med informationer inden for det relevante emne. Eleven har viden om tekstopbygning og informationssøgning på fransk.

2. fase: Eleven kan anvende digitale medier til enkel tekstproduktion på fransk. Eleven har viden om sproglige udtryksformer i digitale medier.

3. fase: Eleven kan anvende digitale medier til kommunikation på fransk. Eleven har viden om kommunikationsformer i forskellige medier og genrer.

Sprogligt fokus

1. fase: Eleven kan skelne mellem nutid og navnemåde i den givne kontekst. Eleven har viden om brugen af udsagnsord i nutid og navnemåde.

2. fase: Eleven kan stave hyppigt anvendte franske ord og udtryk. Eleven har viden om stavning af faste franske bogstavkombinationer.

3. fase: Eleven kan formulere enkle udtryk og sætninger klart og forståeligt. Eleven har viden om centrale sprogbrugsregler.

Færdigheds- og vidensmål for kompetenceområdet kultur og samfund efter 9. klassetrin

Kulturforståelse

1. fase: Eleven kan fortælle om jævnaldrendes hverdagsliv. Eleven har viden om jævnaldrende fransktalendes hverdagsliv.

2. fase: Eleven kan sammenligne egen hverdag med andres. Eleven har viden om familieliv og vaner i fransktalende lande.

3. fase: Eleven kan beskrive fransktalende landes kulturer og levevis. Eleven har viden om grundlæggende kulturelle, sociale og historiske forhold.

Kulturmøder

1. fase: Eleven kan anvende hilsner og enkle kulturbundne udtryk i korte samtaler. Eleven har viden om kulturbundne udtryk og høflighedsnormer.

2. fase: Eleven kan anvende kulturbundne udtryk i enkle dialogsituationer. Eleven har viden om ord og faste udtryk om nære emner.

3. fase: Eleven kan anvende fransk i mødet med fransktalende fra forskellige kulturer. Eleven har viden om samtaleformer i fransksprogede områder.

Fransk som adgang til verden

1. fase: Eleven kan finde alderssvarende fransksprogede medier. Eleven har viden om fransksprogede medier.

2. fase: Eleven kan tage kontakt til sprogbrugere i den fransktalende verden. Eleven har viden om kommunikationsregler for sociale medier i en fransksproget kontekst.

3. fase: Eleven kan kommunikere på fransk med sprogbrugere lokalt og globalt. Eleven har viden om fransk sprog og kulturs betydning i verden.

Bilag 25 - Spansk som valgfag

Kompetencemål og færdigheds- og vidensmål for valgfaget spansk

Kompetencemål for valgfaget spansk efter 7. /8. /9. klassetrin

Kommunikation

Eleven kan kommunikere på et elementært spansk.

Kultur og samfund

Eleven kan bruge sit spansk i kulturelle sammenhænge.

Færdigheds- og vidensmål for kompetenceområdet kommunikation efter 7. /8. /9. klassetrin

Lytning

1. fase: Eleven kan forstå almindeligt forekommende ord og vendinger om hverdagsemner. Eleven har viden om de elementære regler for forholdet mellem skrift og lyd på spansk.

Præsentation

1. fase: Eleven kan udtrykke sig forståeligt på spansk om hverdagsemner. Eleven har viden om udtale af spansk og elementær spansk syntaks.

Samtale

1. fase: Eleven kan deltage i en dialog om hverdagsemner. Eleven har viden om ordforråd i hverdagssituationer.

Læsning

1. fase: Eleven kan læse og forstå sprogligt enkle tekster. Eleven har viden om hjælpemidler.

Skrivning

1. fase: Eleven kan skrive enkle, korte tekster. Eleven har viden om basale sproglige strukturer på spansk.

Sproglæringsstrategier

1. fase: Eleven kan kombinere verbal og non-verbal kommunikation. Eleven har viden om lytte- og gættestrategier, gestik og mimik.

Færdigheds- og vidensmål for kompetenceområdet kultur og samfund efter 7. /8. /9. klassetrin**Kulturforståelse**

1. fase: Eleven kan forstå hverdagssituationer i en spansksproget kontekst. Eleven har viden om hverdagskultur og levevilkår i spanstalande lande.

Kultursammenligning

1. fase: Eleven kan sammenligne egen kultur med spansksprogede kulturer. Eleven har viden om ligheder og forskelle på egen og spansksprogede kulturer.

Informationssøgning

1. fase: Eleven kan søge og finde informationer om spanstalande områder. Eleven har viden om enkel informationssøgning om spansk.

Kulturelle omgangsformer

1. fase: Eleven kan kommunikere situationstilpasset i en spansksproget kontekst. Eleven har viden om høfligheds- og omgangsformer på spansk.

Bilag 26 - Billedkunst som valgfag

Kompetencemål og færdigheds- og vidensmål for faget billedkunst som valgfag

Kompetencemål for faget billedkunst som valgfag efter 7. /8. /9. klassetrin

Billedfremstilling

Eleven kan formidle egne projekter med visuelle udtryk.

Billedanalyse

Eleven kan analysere billeder og billeders funktioner i forskellige kulturer.

Færdigheds- og vidensmål for kompetenceområdet billedfremstilling efter 7. /8. /9. klassetrin

Planlægning

1. fase: Eleven kan planlægge en kommunikativ billedproces fra skitse til færdigt produkt. Eleven har viden om afsender og modtagerforhold i billeder.

Materialer

1. fase: Eleven kan udtrykke sig i forskelligartede materialer og digitale medier. Eleven har viden om materialer og digitale mediers udtryksmuligheder.

Billedfremstilling

1. fase: Eleven kan kommunikere betydning i stillede opgaver med selvvalgte udtryksformer. Eleven har viden om virkemidler inden for billedfremstilling.

Præsentation

1. fase: Eleven kan kombinere udtryksformer i formidlingen af et tematisk projekt. Eleven har viden om formidlingsformer.

Færdigheds- og vidensmål for kompetenceområdet billedanalyse efter 7. /8. /9. klassetrin

Billedgenrer

1. fase: Eleven kan analysere billedgenrer i den visuelle kultur. Eleven har viden om de visuelle kulturers billedgenrer.

Billedkomposition

1. fase: Eleven kan analysere visuelle fremstillinger til belysning af forskellige sagforhold. Eleven har viden om design og layout.

Billedfunktion

1. fase: Eleven kan undersøge samtidskunstens funktion og potentiale i samfundet. Eleven har viden om billeders visuelle koder og udsagn.

Bilag 27 - Medier**Kompetencemål og færdigheds- og vidensmål for faget medier*****Kompetencemål for valgfaget medier efter 7. /8. /9. klassetrin***Medieproduktion

Eleven kan kommunikere med digitale medier i egne og fælles produktioner.

Medieanalyse

Eleven kan vurdere medieproduktioner i et kulturelt perspektiv.

Færdigheds- og vidensmål for kompetenceområdet medieproduktion efter 7. /8. /9. klassetrinProduktionsproces

1. fase: Eleven kan gennemføre et produktionsforløb med udgangspunkt i eget design. Eleven har viden om kommunikationsforhold i designprocesser.

Multimodale virkemidler

1. fase: Eleven kan anvende multimodale virkemidler i medieudtryk. Eleven har viden om æstetiske formsprog og virkemidler i multimodale medieudtryk.

Kommunikation

1. fase: Eleven kan målrette mediekommunikation. Eleven har viden om intention og målgruppe for mediekommunikation.

Medieadfærd

1. fase: Eleven kan anvende medier i henhold til jura og etiske normer. Eleven har viden om jura og etiske normer ved anvendelse af medier.

Udstyrsbetjening

1. fase: Eleven kan betjene tidssvarende teknisk udstyr og værktøjer til at optage, redigere og dele medieproduktioner og digitale billeder. Eleven har viden om tidssvarende teknisk udstyr og software i forhold til medieproduktion og digitale billeder.

Færdigheds- og vidensmål for kompetenceområdet medieanalyse efter 7. /8. /9. klassetrinMediegenrer

1. fase: Eleven kan identificere mediegenerer. Eleven har viden om genrer inden for trykte medier, sociale medier og massemedier.

Medieæstetik

1. fase: Eleven kan skelne mellem virkemidlers æstetiske funktioner i egne og andres produktioner. Eleven har viden om mediespecifikke virkemidlers æstetiske funktioner.

Mediedesign

1. fase: Eleven kan analysere medieproduktioners opbygning og udtryk. Eleven har viden om medieproduktioners opbygning.

Mediekultur

1. fase: Eleven kan vurdere betydningen af medier i sociale og kulturelle sammenhænge. Eleven har viden om mediers samfundsmæssige udvikling og betydning.

Bilag 28 - Filmkundskab

Kompetencemål og færdigheds- og vidensmål for valgfaget filmkundskab

Kompetencemål for valgfaget filmkundskab efter 7. /8. /9. klassetrin

Filmproduktion

Eleven kan udtrykke sig i levende billeder i varierede filmgenrer.

Filmanalyse

Eleven kan vurdere filmproduktioner i et kulturelt perspektiv.

Færdigheds- og vidensmål for kompetenceområdet filmproduktion efter 7. /8. /9. klassetrin

Filmdramaturgi

1. fase: Eleven kan anvende filmdramaturgiske teknikker og modeller i filmiske fortællinger. Eleven har viden om filmdramaturgiske forløb og modeller.

Filmiske virkemidler

1. fase: Eleven kan anvende filmiske virkemidler til at producere personlige udtryk i film. Eleven har viden om anvendelse af filmiske virkemidler.

Produktionsproces

1. fase: Eleven kan gennemføre en filmproduktions forløb i alle dens faser. Eleven har viden om faser og opgaver i en filmproduktions forløb.

Film i samspil

1. fase: Eleven kan anvende egne film kommunikativt i samspil med andre medieudtryk. Eleven har viden om anvendelse af film i mediekontekster.

Udstyrsbetjening

1. fase: Eleven kan betjene tidssvarende teknisk udstyr og værktøjer til at optage, redigere og dele film. Eleven har viden om tidssvarende teknisk udstyr og software.

Færdigheds- og vidensmål for kompetenceområdet filmanalyse efter 7. /8. /9. klassetrin

Filmgenrer

1. fase: Eleven kan identificere filmgenrer. Eleven har viden om filmgenrers karakteristika.

Filmæstetik

1. fase: Eleven kan vurdere virkemidlers æstetiske funktioner i film. Eleven har viden om filmiske virkemidler.

Filmkomposition

1. fase: Eleven kan analysere films dramaturgi og udtryk. Eleven har viden om filmdramaturgi.

Filmkultur

1. fase: Eleven kan vurdere film i et socialt og kulturelt perspektiv. Eleven har viden om films samfundsmæssige udvikling og indvirkning.

Bilag 29 - Drama**Kompetencemål og færdigheds- og vidensmål for valgfaget drama*****Kompetencemål for valgfaget drama efter 7. /8. /9. klassetrin***Dramaproduktion

Eleven kan agere i dramaproduktioner med forskellige virkemidler.

Dramaanalyse

Eleven kan analysere teater- og dramaproduktioner.

Færdigheds- og vidensmål for kompetenceområdet dramaproduktion efter 7. /8. /9. klassetrinUdvikling af materiale

1. fase: Eleven kan improvisere med krop og stemme med udgangspunkt i de dramaturgiske grundelementer. Eleven har viden om figur, rum, tid og forløb.

Komposition

1. fase: Eleven kan sætte sceniske elementer sammen på baggrund af kompositoriske virkemidler. Eleven har viden om konflikt, kontrast, rytme og metaforer.

Isenesætte

1. fase: Eleven kan iscenesætte et fælles produkt. Eleven har viden om scenografi og manuskripttyper.

Performance

1. fase: Eleven kan udtrykke sig tydeligt fra en scene. Eleven har viden om skuespilteknikker.

Færdigheds- og vidensmål for kompetenceområdet dramaanalyse efter 7. /8. /9. klassetrinGenre

1. fase: Eleven kan genrebestemme dramaproduktioner. Eleven har viden om teatergenrer.

Form

1. fase: Eleven kan vurdere teatrets fiktionsformer. Eleven har viden om teatrets fiktionskontrakter.

Fortolkning

1. fase: Eleven kan fortolke teater- og dramaproduktioner. Eleven har viden om sceniske kommunikationsformer.

Funktion

1. fase: Eleven kan vurdere teater- og dramaproduktioner som kunstnerisk udtryk og formidlingsform. Eleven har viden om teatrets kulturelle funktion.

Bilag 30 - Musik som valgfag

Kompetencemål og færdigheds- og vidensmål for faget musik som valgfag

Kompetencemål for faget musik som valgfag efter 7. /8. /9. klassetrin

Musikudøvelse

Eleven kan udtrykke sig musikalsk i fællesskab med andre.

Musikforståelse

Eleven kan vurdere musik og dens funktion i samfundet.

Færdigheds- og vidensmål for kompetenceområdet musikudøvelse efter 7. /8. /9. klassetrin

Sang

1. fase: Eleven kan udtrykke sig i en selvvalgt genre. Eleven har viden om vokale udtryksformer.

Spil

1. fase: Eleven kan deltage i sammenspil. Eleven har viden om spillemåder og spilleteknik på instrumenter.

Komposition og arrangement

1. fase: Eleven kan i samarbejde med andre arrangere og komponere musik. Eleven har viden om kompositions- og arrangementsteknikker.

Musik og digitale medier

1. fase: Eleven kan arrangere og komponere musik digitalt. Eleven har viden om digital musikproduktion.

Fremførelse

1. fase: Eleven kan fremføre musik for andre. Eleven har viden om performance.

Musikudstyr

1. fase: Eleven kan betjene teknisk musikudstyr. Eleven har viden om brug af teknisk musikudstyr.

Færdigheds- og vidensmål for kompetenceområdet musikforståelse efter 7. /8. /9. klassetrin

Musikliv

1. fase: Eleven kan vurdere musiklivet uden for skolen. Eleven har viden om samfundets musiktilbud.

Musikanalyse

1. fase: Eleven kan analysere egen og andres musik. Eleven har viden om metoder til musikanalyse.

Musikkens anvendelse

1. fase: Eleven kan vurdere egen musiks anvendelsesmuligheder. Eleven har viden om deling og distribuering af musik.

Musik i medier

1. fase: Eleven kan vurdere musikkens funktion i medier. Eleven har viden om musikkens funktion i medierne.

Bilag 31 - Håndværk og design som valgfag

Kompetencemål og færdigheds- og vidensmål for faget håndværk og design som valgfag

Kompetencemål for faget håndværk og design som valgfag efter 7.-8./8.-9. klassetrin

Håndværk - forarbejdning

Eleven kan målrettet og sikkert anvende værktøjer, redskaber og maskiner til forarbejdning af materialer.

Håndværk - materialer

Eleven kan selvstændigt forarbejde mangeartede materialer i forhold til produktets funktion og udtryk.

Design

Eleven kan arbejde med komplekse designprocesser knyttet til produktfremstillinger.

Færdigheds- og vidensmål for kompetenceområdet håndværk - forarbejdning efter 7.-8./8.-9. klassetrin

Håndværktøj og redskaber

1. fase: Eleven kan anvende håndværktøjer og redskaber på en specialiseret måde. Eleven har viden om håndværktøjer og redskaber.
2. fase: Eleven kan beherske håndværktøjer og redskaber efter hensigt. Eleven har viden om håndværktøjers og redskabers anvendelsesmuligheder.

Teknikker

1. fase: Eleven kan anvende specialiserede teknikker. Eleven har viden om specialiserede teknikker.
2. fase: Eleven kan beherske specialiserede teknikker efter hensigt. Eleven har viden om specialiserede teknikkers anvendelsesmuligheder.

Arbejdsformer

1. fase: Eleven kan selvstændigt disponere håndværksprocesser. Eleven har viden om håndværksmæssige arbejdsprocesser.
2. fase: Eleven kan selvstændigt disponere arbejde med komplicerede håndværksprocesser. Eleven har viden om komplekse håndværksmæssige arbejdsprocesser.

Maskiner

1. fase: Eleven kan under vejledning anvende tilladte maskiner efter hensigt. Eleven har viden om tilladte maskiners anvendelse.

2. fase: Eleven kan selvstændigt anvende tilladte maskiner efter hensigt. Eleven har viden om tilladte maskiners anvendelse efter hensigt.

Sikkerhed

1.-2. fase: Eleven kan anvende værktøjer, redskaber og maskiner sikkerhedsmæssigt forsvarligt. Eleven har viden om sikkerhedsforanstaltninger og risikomomenter ved brug af værktøjer, redskaber og maskiner.

Færdigheds- og vidensmål for kompetenceområdet håndværk - materialer efter 7.-8./8.-9. klassetrin

Materialekendskab

1. fase: Eleven kan skelne mellem materialekvaliteter. Eleven har viden om naturlige, forarbejdede og syntetiske materials opbygning.

2. fase: Eleven kan selvstændigt foretage materialevalg under hensyntagen til ressourcebevidsthed og bæredygtighed. Eleven har viden om kriterier for kvalitetsvurdering af materialer.

Materialeforarbejdning

1. fase: Eleven kan skelne mellem forarbejdningssniveauer. Eleven har viden om forarbejdningssniveauer.

2. fase: Eleven kan selvstændigt gennemforarbejde materialer til produkter. Eleven har viden om vurderingskriterier for kvaliteten af materialeforarbejdning.

Materialekomposition og udtryk

1. fase: Eleven kan begrunde valg af komposition, form og farve i håndværksprodukter. Eleven har viden om komposition, form og farvers virkemidler.

2. fase: Eleven kan arbejde selvstændigt med produkters æstetiske udtryk efter hensigt. Eleven har viden om genstandes æstetiske udtryk i forhold til hverdagsliv, kulturer og tidsperioder.

Materialerikkerhed

1. fase: Eleven kan håndtere materialer sikkerhedsmæssigt forsvarligt efter instruktion. Eleven har viden om enkle sikkerhedsforanstaltninger og risikomomenter ved materialehåndtering.

2. fase: Eleven kan selvstændigt håndtere materialer sikkerhedsmæssigt forsvarligt. Eleven har viden om sikkerhedsforanstaltninger og risikomomenter ved materialehåndtering.

Færdigheds- og vidensmål for kompetenceområdet design efter 7.-8./8.-9. klassetrin**Idéudvikling**

1. fase: Eleven kan udvikle idéer med inspiration fra hverdagsliv, kulturer og tidsperioder, herunder med digitale værktøjer. Eleven har viden om idéudviklingsmetoder.
2. fase: Eleven kan udvikle idéer med en innovativ og entreprenant tilgang, herunder med digitale værktøjer. Eleven har viden om innovative og entreprenante idéudviklingsmetoder.

Eksperiment og analyse

1. fase: Eleven kan med vejledning tilpasse designprocesser ud fra eksperimenter og analyse. Eleven har viden om eksperiment og analyse af produkt.
2. fase: Eleven kan selvstændigt tilpasse komplekse designprocesser ud fra eksperimenter og analyse. Eleven har viden om eksperiment og analyse af proces og produkt.

Produktrealisering

1. fase: Eleven kan fremstille produkter efter idéer med inspiration fra hverdagsliv. Eleven har viden om form og funktion i udførelse af produkt.
2. fase: Eleven kan fremstille komplicerede produkter efter idéer fra hverdagsliv, kulturer og tidsperioder. Eleven har viden om sammenhæng mellem form, funktion og æstetik.

Evaluerings

1. fase: Eleven kan evaluere egen designproces og eget produkt ud fra designide. Eleven har viden om kriterier for proces- og produktevaluering.
2. fase: Eleven kan evaluere designprocesser og produkter i forhold til produktets innovative og entreprenante muligheder. Eleven har viden om vurderingskriterier af produkters innovative og entreprenante værdi.

Bilag 32 - Madkundskab som valgfag

Kompetencemål og færdigheds- og vidensmål for faget madkundskab som valgfag

Kompetencemål for faget madkundskab som valgfag efter 7. - 8./8. - 9. klassetrin

Mad og sundhed

Eleven kan foretage madvalg ud fra målgruppe og forholde sig kritisk til madkommunikation.

Fødevarerbevidsthed

Eleven kan foretage begrundede valg af fødevarer i forhold til produktion, kvalitet og madoplevelse.

Madlavning

Eleven kan eksperimentere ud fra grundlæggende madlavningsteknikker.

Måltid og madkultur

Eleven kan opbygge måltider med forståelse for forskellige madkulturer og levevilkår.

Færdigheds- og vidensmål for kompetenceområdet mad og sundhed efter 7. - 8./8. - 9. klassetrin

Sund mad til målgrupper

1. fase: Eleven kan udvikle en opskrift ud fra sundhedskriterier. Eleven har viden om sundhedskriterier i opskrifter.
2. fase: Eleven kan tilpasse egen opskrift til bestemte målgrupper. Eleven har viden om målgruppers mad-traditioner og ernæringsbehov.

Kommunikation og samfund

1. fase: Eleven kan præsentere et selvskabt sundt måltid i et udvalgt medie. Eleven har viden om mediers præsentationsteknikker.
2. fase: Eleven kan analysere interessebåret mad- og sundhedskommunikation. Eleven har viden om digitale virkemidler i kommunikation om mad og sundhed.

Færdigheds- og vidensmål for kompetenceområdet fødevarerbevidsthed efter 7. - 8./8. - 9. klassetrin

Fødevarerkendskab og kvalitetsforståelse

1. fase: Eleven kan sammensætte velsmagende retter af givne fødevarer. Eleven har viden om fødevarers fysisk-kemiske egenskaber, anvendelsesmuligheder og smag.

2. fase: Eleven kan vurdere kvalitet af industrielt fremstillede fødevarer. Eleven har viden om kvalitetskriterier og produktionsforhold.

Bæredygtighed

1. fase: Eleven kan vurdere fødevareproblematikker. Eleven har viden om industriel fødevareproduktion.

2. fase: Eleven kan vurdere fødevarers bæredygtighed. Eleven har viden om bæredygtighedskriterier og produktionsforhold.

Fødevareproduktion og madprojekt

1. fase: Eleven kan arbejde entreprenant med madfremstilling. Eleven har viden om innovative processer i fødevareproduktion.

2. fase: Eleven kan kommunikere målrettet og kreativt om eget madprojekt. Eleven har viden om madkunds-faglige kommunikationsformer.

Færdigheds- og vidensmål for kompetenceområdet madlavning efter 7. - 8./8. - 9. klassetrin

Mål og struktur

1. fase: Eleven kan udvælge opskrifter og planlægge indkøb efter formål. Eleven har viden om praktisk planlægning af madlavning.

2. fase: Eleven kan strukturere madlavning fra idé til præsentation. Eleven har viden om madlavnings mål og arbejdsprocesser.

Madtekniske egenskaber og håndværk

1. fase: Eleven kan eksperimentere med ingredienser og metoder. Eleven har viden om metoder og ingrediensers madtekniske egenskaber.

2. fase: Eleven kan anvende komplekse teknikker og metoder i madlavning. Eleven har viden om komplekse madtekniske egenskaber og metoder.

Eksperimenterende madlavning

1. fase: Eleven kan eksperimentere med mads fysisk-kemiske egenskaber. Eleven har viden om gastro fysisk-kemiske egenskaber.

2. fase: Eleven kan eksperimentere med egne smagsoplevelser i madlavning. Eleven har viden om sensorik og smag.

Færdigheds- og vidensmål for kompetenceområdet måltid og madkultur efter 7. - 8./8. - 9. klassetrin**Måltidets værdier**

1. fase: Eleven kan opbygge komplekse måltider ud fra formål. Eleven har viden om måltidsformål, -værdier og principper for opbygning af komplekse måltider.
2. fase: Eleven kan fortolke mad- og måltidskulturer. Eleven har viden om faktorer der påvirker mad- og måltidskulturer.

Måltider og smag

1. fase: Eleven kan fortolke måltider i deres kontekster. Eleven har viden om måltidskulturer og deres symbolske dimensioner.
2. fase: Eleven kan etablere smags- og værdifulde måltider. Eleven har viden om sammenhæng mellem smag, madglæde og livskvalitet.

Bilag 33 - Almindelige indvandrersprog

Kompetencemål og færdigheds- og vidensmål for valgfaget almindelige indvandrersprog

Kompetencemål for valgfaget almindelige indvandrersprog efter 7. /8. /9. klassetrin

Kommunikation

Eleven kan kommunikere på flere sprog.

Kultur og samfund

Eleven kan bruge sin flersprogethed i kulturelle og erhvervsmæssige sammenhænge.

Færdigheds- og vidensmål for kompetenceområdet kommunikation efter 7. /8. /9. klassetrin

Lytning

1. fase: Eleven kan uddrage hovedindhold og specifikke detaljer af talt sprog. Eleven har viden om lytte-strategier.

Læsning

1. fase: Eleven kan uddrage hovedindholdet af tekstgenrer. Eleven har viden om tekstgenrer til forståelse af teksters budskab.

Præsentation

1. fase: Eleven kan udtrykke sig tydeligt og forståeligt tilpasset situationen. Eleven har viden om sproglig præcision i målsproget.

Skrivning

1. fase: Eleven kan udtrykke sig på skrift i et forståeligt og varieret sprog. Eleven har viden om genretræk og sproglig variation.

Strategier

1. fase: Eleven kan udnytte flersprogethedens muligheder. Eleven har viden om kommunikationsstrategier.

Færdigheds- og vidensmål for kompetenceområdet kultur og samfund efter 7. /8. /9. klassetrin

Erhverv

1. fase: Eleven kan bruge sin flersprogethed i erhvervslivet. Eleven har viden om erhvervsmuligheder i ind- og udland.

Kulturforståelse

1. fase: Eleven kan møde andre kulturer lokalt og digitalt. Eleven har viden om forskelle og ligheder mellem kultur- og samfundsforhold i Danmark og målsprogslandet.

Samtale

1. fase: Eleven kan udtrykke sig om personlige og samfundsmæssige forhold. Eleven har viden om levevilkår, værdier og normer i Danmark og målsprogslandet.

Bilag 34 - Arbejdskendskab

Kompetencemål og færdigheds- og vidensmål for faget arbejdskendskab

Kompetencemål for valgfaget arbejdskendskab efter 7. /8. /9. klassetrin

Virksomhed og arbejdsmarked

Eleven kan vurdere forhold af betydning for arbejdsmarked og virksomhed.

Job og karriere

Eleven kan vurdere vilkår og muligheder i erhverv og beskæftigelse.

Færdigheds- og vidensmål for kompetenceområdet virksomhed og arbejdsmarked efter 7. /8. /9. klassetrin

Arbejdsmarkedsforhold

1. fase: Eleven kan diskutere forhold og mekanismer af betydning for arbejdsmarkedet lokalt, nationalt og internationalt. Eleven har viden om arbejdsmarkedets strukturer, mekanismer og samfundsmæssige betydning.

Brancher og virksomheder

1. fase: Eleven kan vurdere forhold af betydning for virksomheder og branchers indretning og udvikling. Eleven har viden om virksomheder, brancher og entreprenørskab.

Færdigheds- og vidensmål for kompetenceområdet job og karriere efter 7. /8. /9. klassetrin

Erhverv og job

1. fase: Eleven kan vurdere betydningen af forskellige former for ansættelses- og arbejdsforhold. Eleven har viden om ansættelses- og arbejdsforhold samt iværksætter.

Arbejdsliv og karriere

1. fase: Eleven kan vurdere karriereveje og beskæftigelsesmuligheder i et personligt perspektiv. Eleven har viden om karriere- og beskæftigelsesmuligheder på det nationale og det globale arbejdsmarked.

Bilag 35 - Naturfag**Kompetencemål og færdigheds- og vidensmål for valgfaget naturfag*****Kompetencemål for valgfaget naturfag efter 10. klassetrin***Undersøgelse

Eleven kan designe, gennemføre og evaluere undersøgelser i naturfag.

Modellering

Eleven kan anvende og vurdere modeller i naturfag.

Perspektivering

Eleven kan perspektivere naturfag til omverdenen og relatere indholdet i faget til udvikling af naturvidenskabelig erkendelse.

Kommunikation

Eleven kan kommunikere om naturfaglige forhold.

Uddannelsesafklaring

Eleven kan forholde sig til egne uddannelses- og erhvervsmuligheder og ønsker inden for fagområdet.

Færdigheds- og vidensmål for kompetenceområdet undersøgelse efter 10. klassetrinUndersøgelser i naturfag

1. fase: Eleven kan formulere, undersøge og evaluere naturfaglige problemstillinger ud fra egne hypoteser. Eleven har viden om undersøgelsesmetoder i naturfag.

Miljø

1. fase: Eleven kan undersøge miljømæssige problemstillinger. Eleven har viden om miljøfaktorer.

Natur

1. fase: Eleven kan undersøge menneskeskabte påvirkninger af naturens udvikling og biodiversitet. Eleven har viden om påvirkning af udvikling i naturen og om biodiversitet.

Naturgrundlag og levevilkår

1. fase: Eleven kan undersøge naturgrundlagets betydning for produktionsforhold og levevilkår. Eleven har viden om sammenhæng mellem naturgrundlag, produktion og levevilkår.

Menneske og samfund

1. fase: Eleven kan undersøge lokal og regional planlægning af naturområder. Eleven har viden om naturgenopretning, naturpleje og naturbevarelse.

Færdigheds- og vidensmål for kompetenceområdet modellering efter 10. klassetrin

Modellering i naturfag

1. fase: Eleven kan vurdere modelleres anvendelighed og begrænsninger. Eleven har viden om modellering i naturfag.

Miljø

1. fase: Eleven kan med modeller forklare faktorer og sammenhænge i samspillet mellem menneske, natur og samfund. Eleven har viden om miljømæssige samspil mellem menneske, natur og samfund.

Natur

1. fase: Eleven kan med modeller forklare udviklingstendenser i naturen. Eleven har viden om succession i naturen.

Naturgrundlag og levevilkår

1. fase: Eleven kan med modeller forklare naturudnyttelsens betydning for levevilkår. Eleven har viden om relationer mellem produktion og udnyttelse af naturgrundlaget.

Menneske og samfund

1. fase: Eleven kan med modeller beskrive teknologiudviklings betydning for den enkelte og samfundet, lokalt og globalt. Eleven har viden om teknologiudvikling.

Færdigheds- og vidensmål for kompetenceområdet perspektivering efter 10. klassetrin

Perspektivering i naturfag

1. fase: Eleven kan forklare sammenhænge mellem naturfag og udvikling i samfundet. Eleven har viden om naturfags betydning for udvikling i samfundet.

Miljø

1. fase: Eleven kan forklare bæredygtig udvikling både lokalt og globalt. Eleven har viden om miljøpåvirkningers indflydelse på bæredygtig udvikling.

Natur

1. fase: Eleven kan beskrive sammenhæng mellem forskellige natursyn og udnyttelser af naturgrundlaget. Eleven har viden om forskellige opfattelser af naturen som eksistensgrundlag.

Naturgrundlag og levevilkår

1. fase: Eleven kan vurdere interessemodsætninger og løsningsmuligheder ved bæredygtig udnyttelse af natur og miljø. Eleven har viden om interesser knyttet til bæredygtig naturudnyttelse.

Menneske og samfund

1. fase: Eleven kan diskutere samspillet mellem sundhed, livsstil og levevilkår. Eleven har viden om faktorer af betydning for menneskers sundhed, livsstil og levevilkår.

Færdigheds- og vidensmål for kompetenceområdet kommunikation efter 10. klassetrin

Formidling

1. fase: Eleven kan kritisk kommunikere om naturfag med egnede formidlingsformer. Eleven har viden om anvendelsesmuligheder og begrænsninger ved formidlingsformer.

Argumentation

1. fase: Eleven kan vurdere gyldigheden af egne og andres naturfaglige argumentation. Eleven har viden om forskellige typer af argumenter i naturfaglig sammenhæng.

Ordkendskab

1. fase: Eleven kan mundtligt og skriftligt udtrykke sig præcist og nuanceret ved brug af fagord og – begreber. Eleven har viden om ord og begreber i naturfag.

Faglig læsning og skrivning

1. fase: Eleven kan målrettet læse og skrive tekster i naturfag. Eleven har viden om naturfaglige teksters formål, struktur og objektivitetskrav.

Færdigheds- og vidensmål for kompetenceområdet uddannelsesafklaring efter 10. klassetrin

Uddannelses- og erhvervsmuligheder

1. fase: Eleven kan vurdere egne uddannelses- og erhvervsmuligheder og ønsker inden for fagområdet. Eleven har viden om uddannelses- og erhvervsmuligheder inden for fagområdet.

Bilag 36 – Metal/motorværksted

Kompetencemål og færdigheds- og vidensmål for valgfaget metal/motorværksted

Kompetencemål for valgfaget metal/motorværksted efter 10. klassetrin

Køretøjers opbygning

Eleven kan udføre simpelt mekanisk arbejde på motorers opbygning og køretøjers hovedkomponenter.

Metalbearbejdning

Eleven kan fremstille produkter i metaller ved brug af simple fremstillingsprocesser.

Miljø og arbejdsmiljø

Eleven kan begå sig hensigtsmæssigt på værkstedet ud fra hensyn til arbejdsmiljø, sikkerhed og miljø.

Uddannelsesafklaring

Eleven kan forholde sig til egne uddannelses- og erhvervsmuligheder og ønsker inden for fagområdet.

Færdigheds- og vidensmål for kompetenceområdet køretøjers opbygning efter 10. klassetrin

Motorkendskab

1. fase: Eleven kan arbejde med benzin- og dieselmotorer. Eleven har viden om 2-takts benzinmotorer, 4-takts benzin- og dieselmotorer samt andre drivmidler.

Brændstofsysteem

1. fase: Eleven kan efterse brændstofsysteem. Eleven har viden om benzin- og dieselmotorers brændstofsysteem.

Tændingssysteem

1. fase: Eleven kan efterse tændingssysteem. Eleven har viden om benzinmotorers tændingssysteem.

Køretøjers hovedkomponenter

1. fase: Eleven kan arbejde med køretøjers hovedkomponenter. Eleven har viden om bremses, styretøj, transmission og el.

Færdigheds- og vidensmål for kompetenceområdet metalbearbejdning efter 10. klassetrin

Fremstillingsproces

1. fase: Eleven kan fremstille simple sammenføjede produkter. Eleven har viden om sammenføjningsteknikker.

Værktøjer

1. fase: Eleven kan anvende værktøjer og maskiner hensigtsmæssigt. Eleven har viden om værktøjer og maskiners fagudtryk og anvendelse.

Metaller

1. fase: Eleven kan anvende metaller i simple fremstillingsprocesser. Eleven har viden om metaller.

Færdigheds- og vidensmål for kompetenceområdet miljø og arbejdsmiljø efter 10. klassetrin

Arbejdsmiljø

1. fase: Eleven kan forholde sig til et godt arbejdsmiljø. Eleven har viden om god omgangstone, arbejdsstilling og -vaner samt kemikalier.

Sikkerhed

1. fase: Eleven kan benytte et værksted sikkerhedsmæssigt forsvarligt. Eleven har viden om lovmæssige sikkerhedskrav for køretøjer og ved brug af værktøjer og maskiner.

Miljø og kemikalier

1. fase: Eleven kan forholde sig til simple forureningsrisici. Eleven har viden om brug af miljøbelastende produkter.

Færdigheds- og vidensmål for kompetenceområdet uddannelsesafklaring efter 10. klassetrin

Uddannelses- og erhvervsmuligheder

1. fase: Eleven kan vurdere egne uddannelses- og erhvervsmuligheder og ønsker inden for fagområdet. Eleven har viden om uddannelses- og erhvervsmuligheder inden for fagområdet.

Bilag 37 – Byggeværksted

Kompetencemål og færdigheds- og vidensmål for valgfaget byggeværksted

Kompetencemål for valgfaget byggeværksted efter 10. klassetrin

Byggepladsen

Eleven kan beskrive de grundlæggende elementer og planlægge processer på byggepladsen.

Håndværk

Eleven kan udføre konkrete byggeopgaver med brug af relevante materialer, værktøjer og metoder.

Sikkerhed og arbejdsmiljø

Eleven kan begå sig hensigtsmæssigt på byggepladsen ud fra hensyn til arbejdsmiljø og sikkerhed.

Uddannelsesafklaring

Eleven kan forholde sig til egne uddannelses- og erhvervsmuligheder og ønsker inden for fagområdet.

Færdigheds- og vidensmål for kompetenceområdet byggepladsen efter 10. klassetrin

Byggepladsen

1. fase: Eleven kan beskrive de overordnede elementer på en byggeplads. Eleven har viden om faggrupper, faglige fællesskaber og indretning.

Byggeproces

1. fase: Eleven kan beskrive rækkefølge for udførelsen af grundlæggende elementer i byggeri. Eleven har viden om byggeproces fra kælder til kvist.

Byggekonstruktioner

1. fase: Eleven kan udføre simple bygningskonstruktioner. Eleven har viden om bygningskonstruktioner fra kælder til kvist.

Færdigheds- og vidensmål for kompetenceområdet håndværk efter 10. klassetrin

Værktøj

1. fase: Eleven kan vælge og anvende hensigtsmæssigt værktøj til arbejdsopgaver. Eleven har viden om tilladte el- og håndværktøjer og deres anvendelsesmuligheder.

Metoder og teknikker

1. fase: Eleven kan udføre konkrete simple byggeopgaver. Eleven har viden om metoder og teknikker til planlægning og udførelse af byggeopgaver.

Byggematerialer

1. fase: Eleven kan anvende byggematerialer. Eleven har viden om træ, sten, beton og jern og byggematerialers bæredygtighed.

It

1. fase: Eleven kan anvende it i arbejdsprocesser og dokumentation. Eleven har viden om informationsøgning og brug af it i dokumentation.

Færdigheds- og vidensmål for kompetenceområdet sikkerhed og arbejdsmiljø efter 10. klassetrin

Arbejdsmiljø

1. fase: Eleven kan forholde sig til et godt arbejdsmiljø. Eleven har viden om arbejdsstilling og god adfærd.

Sikkerhed

1. fase: Eleven kan udføre byggeopgaver sikkerhedsmæssigt forsvarligt. Eleven har viden om værnemidler og sikkerhedsforanstaltninger og risikomomenter ved brug af værktøj.

Færdigheds- og vidensmål for kompetenceområdet uddannelsesafklaring efter 10. klassetrin

Uddannelses- og erhvervsmuligheder

1. fase: Eleven kan vurdere egne uddannelses- og erhvervsmuligheder og ønsker inden for fagområdet. Eleven har viden om uddannelses- og erhvervsmuligheder inden for fagområdet.

Bilag 38 – Teknologiværksted

Kompetencemål og færdigheds- og vidensmål for valgfaget teknologiværksted

Kompetencemål for valgfaget teknologiværksted efter 10. klassetrin

Teknologiudvikling

Eleven kan arbejde med teknologiudvikling med udgangspunkt i problemstillinger.

Teknologi i anvendelse

Eleven kan anvende teknologier til produktfremstilling.

Uddannelsesafklaring

Eleven kan forholde sig til egne uddannelses- og erhvervsmuligheder og ønsker inden for fagområdet.

Færdigheds- og vidensmål for kompetenceområdet teknologiudvikling efter 10. klassetrin

Teknologi til produktfremstilling

1. fase: Eleven kan udvælge teknologier til løsning af problemstillinger. Eleven har viden om teknologiers anvendelse i produktfremstilling.

Idéudvikling

1. fase: Eleven kan arbejde med idéudvikling på baggrund af givne problemstillinger. Eleven har viden om metoder til idéudvikling.

Produktfremstilling

1. fase: Eleven kan fremstille produkter på baggrund af idéudvikling. Eleven har viden om teknologier knyttet til problemstillingen.

Evaluerings

1. fase: Eleven kan evaluere produktets anvendelighed. Eleven har viden om kriterier for produktevaluering.

Bæredygtighed

1. fase: Eleven kan vurdere bæredygtighed i udviklede produkter. Eleven har viden om bæredygtighed i teknologier og produkter.

Færdigheds- og vidensmål for kompetenceområdet teknologi i anvendelse efter 10. klassetrin**Teknologikendskab**

1. fase: Eleven kan arbejde praktisk med teknologier. Eleven har viden om teknologier.

Materialer og råvarer

1. fase: Eleven kan begrunde valg af materialer og råvarer til fremstilling af produkter. Eleven har viden om materialers og råvarers egenskaber.

Dokumentation

1. fase: Eleven kan anvende dokumentation til produktfremstilling. Eleven har viden om dokumentations typer.

Bearbejdningsprocesser

1. fase: Eleven kan afprøve og bearbejde materialer og råvarer. Eleven har viden om bearbejdningsprocesser.

Værkstedskendskab

1. fase: Eleven kan arbejde i værksted på sikkerhedsmæssigt for svarlig vis. Eleven har viden om værktøj, maskiner og sikkerhed i værksteder.

Færdigheds- og vidensmål for kompetenceområdet uddannelsesafklaring efter 10. klassetrin**Uddannelses- og erhvervsmuligheder**

1. fase: Eleven kan vurdere egne uddannelses- og erhvervsmuligheder og ønsker inden for fagområdet. Eleven har viden om uddannelses- og erhvervsmuligheder inden for fagområdet.

Bilag 39 – Serviceværksted

Kompetencemål og færdigheds- og vidensmål for valgfaget serviceværksted

Kompetencemål for valgfaget serviceværksted efter 10. klassetrin

Markedsføring

Eleven kan arbejde med markedsføring af produkter til målgrupper.

Kundebetjening

Eleven kan betjene kunder med udgangspunkt i kundens behov og de lovgivningsmæssige rammer.

Uddannelsesafklaring

Eleven kan forholde sig til egne uddannelses- og erhvervsmuligheder og ønsker inden for fagområdet.

Færdigheds- og vidensmål for kompetenceområdet markedsføring efter 10. klassetrin

Målgrupper

1. fase: Eleven kan beskrive målgrupper. Eleven har viden om målgruppers demografi, geografi, livsstil og købsadfærd.

Markedsføring

1. fase: Eleven kan udarbejde simple markedsføringsaktiviteter. Eleven har viden om budskab, medier og midler.

Butiksindretning

1. fase: Eleven kan udarbejde forslag til indretning af en butik. Eleven har viden om butiksindretning.

Færdigheds- og vidensmål for kompetenceområdet kundebetjening efter 10. klassetrin

Kundevurdering

1. fase: Eleven kan redegøre for kundetyper, forbrugergrupper og betydningen af personlig fremtræden og kropssprog. Eleven har viden om kropssprog, kundetyper og forbrugergrupper.

Kundebetjening

1. fase: Eleven kan anvende principperne for salg og rådgivning. Eleven har viden om faser i salgsarbejdet og betjeningsformer.

Købeloven

1. fase: Eleven kan diskutere simple problemstillinger om sælgers pligter, kundens rettigheder og reklationsbehandling. Eleven har viden om købeloven og reklamation.

Færdigheds- og vidensmål for kompetenceområdet uddannelsesafklaring efter 10. klassetrin

Uddannelses- og erhvervsmuligheder

1. fase: Eleven kan vurdere egne uddannelses- og erhvervsmuligheder og ønsker inden for fagområdet. Eleven har viden om uddannelses- og erhvervsmuligheder inden for fagområdet.

Bilag 40 – Produktudvikling og formgivning

Kompetencemål og færdigheds- og vidensmål for faget produktudvikling og formgivning

Kompetencemål for faget produktudvikling og formgivning efter 10. klassetrin

Håndværk

Eleven kan anvende værktøjer, maskiner og teknologier i produktfremstilling.

Design og dokumentation

Eleven kan arbejde med designprocesser og dokumentation af produktudvikling og formgivning.

Miljø og arbejdsmiljø

Eleven kan begå sig hensigtsmæssigt på værkstedet ud fra hensyn til miljø, sikkerhed og bæredygtighed.

Uddannelsesafklaring

Eleven kan forholde sig til egne uddannelses- og erhvervsmuligheder og ønsker inden for fagområdet.

Færdigheds- og vidensmål for kompetenceområdet håndværk efter 10. klassetrin

Værktøjer

1. fase: Eleven kan udvælge og anvende værktøjer hensigtsmæssigt i arbejdsprocesser. Eleven har viden om værktøjers anvendelsesmuligheder og fagudtryk i relation hertil.

Maskiner

1. fase: Eleven kan anvende tilladte maskiner hensigtsmæssigt i arbejdsprocessen. Eleven har viden om tilladte maskiners anvendelsesmuligheder og fagudtryk i relation hertil.

Teknologier

1. fase: Eleven kan anvende relevante teknologier ved bearbejdning af materialer. Eleven har viden om simple teknologier.

Planlægning

1. fase: Eleven kan planlægge en arbejdsgang med udgangspunkt i valg af materialer, teknikker og værktøjer og maskiner. Eleven har viden om arbejdsprocesser og materiale- samt værktøjs- og maskinvalg.

Færdigheds- og vidensmål for kompetenceområdet design og dokumentation efter 10. klassetrin**Idéudvikling og formgivning**

1. fase: Eleven kan arbejde selvstændigt med idéudvikling og formgivning. Eleven har viden om idéudvikling, skitser og produktbeskrivelser.

Produktrealisering

1. fase: Eleven kan fremstille produkter. Eleven har viden om bearbejdnings- og fremstillingsmetoder.

Evaluerings

1. fase: Eleven kan reflektere over egen arbejdsproces og produkt. Eleven har viden om kriterier for proces- og produktevaluering.

Præsentation

1. fase: Eleven kan præsentere egne og fælles produkter på og uden for skolen. Eleven har viden om simple præsentationsteknikker.

Færdigheds- og vidensmål for kompetenceområdet miljø og arbejdsmiljø efter 10. klassetrin**Arbejdsmiljø**

1. fase: Eleven kan forholde sig til et godt arbejdsmiljø. Eleven har viden om god omgangstone, arbejdsstilling og -vaner samt kemikalier.

Sikkerhed

1. fase: Eleven kan anvende værktøjer og maskiner sikkerhedsmæssigt forsvarligt. Eleven har viden om sikkerhedsforanstaltninger og risikomomenter ved brug af værktøjer og maskiner.

Bæredygtighed

1. fase: Eleven kan begrunde valg af materialer ud fra ressourcebevidsthed og økonomi. Eleven har viden om materialers oprindelse og omkostninger.

Færdigheds- og vidensmål for kompetenceområdet uddannelsesafklaring efter 10. klassetrin**Uddannelses- og erhvervsmuligheder**

1. fase: Eleven kan vurdere egne uddannelses- og erhvervsmuligheder og ønsker inden for fagområdet. Eleven har viden om uddannelses- og erhvervsmuligheder inden for fagområdet.

Bilag 41 – Iværksætter**Kompetencemål og færdigheds- og vidensmål for faget iværksætter*****Kompetencemål for faget iværksætter efter 10. klassetrin***Idéprocesser

Eleven kan udvikle værdiskabende nye og eksisterende idéer.

Produkt- og konceptudvikling

Eleven kan gennemføre værdiskabende processer.

Salg og markedsføring

Eleven kan udvikle en markedsføringsstrategi.

Uddannelsesafklaring

Eleven kan forholde sig til egne uddannelses- og erhvervsmuligheder og ønsker inden for fagområdet.

Færdigheds- og vidensmål for kompetenceområdet idéprocesser efter 10. klassetrinIdégenerering

1. fase: Eleven kan gennemføre idéudviklingsforløb. Eleven har viden om simple idégenereringsteknikker.

Værdiskabelse

1. fase: Eleven kan analysere egne og andres idéer. Eleven har viden om simple forretningsmodeller.

Muligheder

1. fase: Eleven kan identificere idéer og muligheder i omverdenen. Eleven har viden om metoder til at identificere idéer og muligheder.

Færdigheds- og vidensmål for kompetenceområdet produkt- og konceptudvikling efter 10. klassetrinProcesstyring

1. fase: Eleven kan strukturere en arbejdsproces. Eleven har viden om simple planlægningsværktøjer.

Produktudvikling

1. fase: Eleven kan udvikle modeller og prototyper. Eleven har viden om produktudvikling i forhold til målgrupper.

Netværk

1. fase: Eleven kan anvende netværk. Eleven har viden om etablering og anvendelse af netværk.

Økonomi

1. fase: Eleven kan vurdere idéer og projekter ud fra et økonomisk perspektiv. Eleven har viden om simple budgetter og regnskaber.

Færdigheds- og vidensmål for kompetenceområdet salg og markedsføring efter 10. klassetrin

Salg

1. fase: Eleven kan målrette salg i forhold til kunder og brugeres behov. Eleven har viden om kundetyper og salgsteknikker.

Kommunikation

1. fase: Eleven kan kommunikere målrettet i forhold til en målgruppe. Eleven har viden om kommunikation og modtagerforhold.

Markedsundersøgelse

1. fase: Eleven kan udvikle egne undersøgelser. Eleven har viden om simple undersøgelsesmetoder.

Markedsføring

1. fase: Eleven kan udvikle en markedsføringskampagne. Eleven har viden om forskellige markedsføringsmetoder og deres virkemidler.

Færdigheds- og vidensmål for kompetenceområdet uddannelsesafklaring efter 10. klassetrin

Uddannelses- og erhvervsmuligheder

1. fase: Eleven kan vurdere egne uddannelses- og erhvervsmuligheder og ønsker inden for fagområdet. Eleven har viden om uddannelses- og erhvervsmuligheder inden for fagområdet.

Bilag 42 – Sundhed og sociale forhold

Kompetencemål og færdigheds- og vidensmål for sundhed og sociale forhold

Kompetencemål for faget sundhed og sociale forhold efter 10. klassetrin

Sundhed og sundhedsfremmende aktiviteter

Eleven kan udvikle handlestrategier, der forebygger sygdom og fremmer sundhed.

Hygiejne og arbejdsmiljø

Eleven kan anvende strategier der fremmer trivsel og sundhed i arbejdet med det fysiske, psykiske og sociale miljø.

Kommunikation

Eleven kan analysere kommunikationens rolle for fremme af sundhed.

Uddannelsesafklaring

Eleven kan forholde sig til egne uddannelses- og erhvervsmuligheder og ønsker inden for området.

Færdigheds- og vidensmål for kompetenceområdet sundhed og sundhedsfremmende aktiviteter efter 10. klassetrin

Sundhed

1. fase: Eleven kan beskrive dimensioner af det brede og positive sundhedsbegreb. Eleven har viden om WHO's sundhedsbegreb.

Livsstil, levevilkår og sociale forhold

1. fase: Eleven kan undersøge sammenhænge mellem levevilkår, livsstil og sociale forhold. Eleven har viden om levevilkår, livsstil og sociale forhold.

Sundhedsfremme

1. fase: Eleven kan begrunde valg af gennemførte sundhedsfremmende eller sygdomsforebyggende aktiviteter. Eleven har viden sundhedsfremme og forebyggelse af sygdom.

Befolkningssundhed

1. fase: Eleven kan diskutere sammenhænge mellem befolkningssundheden og samfundsudviklingen. Eleven har viden om sundhedsudvikling i et politisk og samfundsmæssigt perspektiv.

Mad og måltider

1. fase: Eleven kan udvikle måltider fra idé til præsentation. Eleven har viden om de ernæringsmæssige, æstetiske, kulturelle og sociale aspekter af mad og måltider.

Færdigheds- og vidensmål for kompetenceområdet hygiejne og arbejdsmiljø efter 10. klassetrin

Arbejdsmiljø

1. fase: Eleven kan demonstrere hvordan man kan agere i og bidrage til et arbejdsmiljø der fremmer sundhed, trivsel og sikkerhed. Eleven har viden om fysisk og psykisk arbejdsmiljø.

Hygiejne

1. fase: Eleven kan anvende hygiejniske principper gældende for borgerens eget hjem og på institutioner. Eleven har viden om hygiejniske principper.

Færdigheds- og vidensmål for kompetenceområdet kommunikation efter 10. klassetrin

Sundhedsfremmende kommunikation

1. fase: Eleven kan målrette kommunikation med det formål at fremme sundhed. Eleven har viden om enkle kommunikationsmodeller.

Sundhedsopfattelser

1. fase: Eleven kan redegøre for forskellige opfattelser af sundhed på baggrund af indsamlede data. Eleven har viden om enkle metoder til dataindsamling.

Anerkendende kommunikation

1. fase: Eleven kan demonstrere anerkendende kommunikation i dialog om sundhed. Eleven har viden om anerkendende kommunikation.

Færdigheds- og vidensmål for kompetenceområdet uddannelsesafklaring efter 10. klassetrin

Uddannelses- og erhvervsmuligheder

1. fase: Eleven kan vurdere egne uddannelses- og erhvervsmuligheder og ønsker inden for fagområdet. Eleven har viden om uddannelses- og erhvervsmuligheder inden for fagområdet.

Bilag 43 – Teknologi og kommunikation

Kompetencemål og færdigheds- og vidensmål for faget teknologi og kommunikation

Kompetencemål for faget teknologi og kommunikation efter 10. klassetrin

Produktion og formidling

Eleven kan kommunikere i egne og fælles produktioner ved hjælp af digital teknologi.

Analyse

Eleven kan analysere medieproduktioner.

Uddannelsesafklaring

Eleven kan forholde sig til egne uddannelses- og erhvervsmuligheder og ønsker inden for fagområdet.

Færdigheds- og vidensmål for kompetenceområdet produktion og formidling efter 10. klassetrin

Udstyrsbetjening

1. fase: Eleven kan anvende udstyr og værktøjer til medieproduktion og -deling. Eleven har viden om muligheder og begrænsninger ved brug af udstyr og software i forbindelse med medieproduktion.

Produktionsproces

1. fase: Eleven kan gennemføre et produktionsforløb med udgangspunkt i eget design. Eleven har viden om designprocesser fra idé til færdigt produkt.

Virkemidler

1. fase: Eleven kan anvende æstetiske virkemidler i medieudtryk. Eleven har viden om teknik, æstetik og formsprog i medieudtryk.

Kommunikation

1. fase: Eleven kan målrette mediekommunikation. Eleven har viden om intention og målgruppers betydning for mediekommunikation.

Færdigheds- og vidensmål for kompetenceområdet analyse efter 10. klassetrin

Mediekultur

1. fase: Eleven kan vurdere egen medieproduktion til en social og kulturel sammenhæng. Eleven har viden om mediemønstre og -vaner i et samfundsmæssigt perspektiv.

Medieadfærd

1. fase: Eleven kan vurdere juridiske og etiske aspekter i medieproduktioner. Eleven har viden om jura og etiske normer ved anvendelse af medier.

Medieanalyse

1. fase: Eleven kan analysere medieproduktioners form og udtryk. Eleven har viden om genrers karakteristika inden for sociale medier og massemedier.

Færdigheds- og vidensmål for kompetenceområdet uddannelsesafklaring efter 10. klassetrin

Uddannelses- og erhvervsmuligheder

1. fase: Eleven kan vurdere egne uddannelses- og erhvervsmuligheder og ønsker inden for fagområdet. Eleven har viden om uddannelses- og erhvervsmuligheder inden for fagområdet.

Bilag 44 – Madværksted**Kompetencemål og færdigheds- og vidensmål for faget madværksted*****Kompetencemål for faget madværksted efter 10. klassetrin***Mad og sundhed

Eleven kan træffe begrundede valg ift. fremstilling af sund mad til udvalgte målgrupper.

Fødevarebevidsthed

Eleven kan træffe begrundede valg ift. kvalitet, smag og bæredygtighed.

Madlavning

Eleven kan anvende madlavningsteknikker af forskellig sværhedsgrad.

Uddannelsesafklaring

Eleven kan forholde sig til egne uddannelses- og erhvervsmuligheder og ønsker inden for fagområdet.

Færdigheds- og vidensmål for kompetenceområdet mad og sundhed efter 10. klassetrinMad og energi

1. fase: Eleven kan sammensætte og fremstille sund og varieret mad til målgrupper. Eleven har viden om madens betydning for ernæring og trivsel.

Mad og hygiejne

1. fase: Eleven kan anvende principper for fødevarehygiejne i fremstilling af forskellige madprodukter. Eleven har viden om mikroorganismer og fødevare- og produktionshygiejne.

Færdigheds- og vidensmål for kompetenceområdet fødevarebevidsthed efter 10. klassetrinFødevaregrupper

1. fase: Eleven kan anvende forskellige fødevaregrupper. Eleven har viden om forskellige fødevaregrupperes smagskarakteristika, forarbejdning og muligheder.

Produktionsformer

1. fase: Eleven kan fremvise ligheder og forskelle mellem egen madlavning og industriel fødevareproduktion. Eleven har viden om industriel fødevareproduktions brug af stivelse, vand og fedtstoffer.

Kvalitet og bæredygtighed

1. fase: Eleven kan fremstille mad, der tager hensyn til målgruppe, kvalitet og bæredygtighed. Eleven har viden om fremskaffelse af fødevarer under hensyntagen til kvalitet og bæredygtighed.

Færdigheds- og vidensmål for kompetenceområdet madlavning efter 10. klassetrin

Metoder og redskaber

1. fase: Eleven kan anvende avancerede redskaber til forskellige grundmetoder. Eleven har viden om avancerede redskaber og deres anvendelse.

Tilsmagning

1. fase: Eleven kan anvende kendte og nye krydderier for at fremme smagsoplevelsen. Eleven har viden om forskellig brug og kombination af krydderier i mindre og større produktioner.

Kreativitet og innovation

1. fase: Eleven kan lave en velsmagende ret ud fra forhåndenværende råvarer. Eleven har viden om sammenhængen mellem tilberedningsproces, råvarer og resultat.

Færdigheds- og vidensmål for kompetenceområdet uddannelsesafklaring efter 10. klassetrin

Uddannelses- og erhvervsmuligheder

1. fase: Eleven kan vurdere egne uddannelses- og erhvervsmuligheder og ønsker inden for fagområdet. Eleven har viden om uddannelses- og erhvervsmuligheder inden for fagområdet.

Bilag 45 – Jordbrug**Kompetencemål og færdigheds- og vidensmål for faget jordbrug*****Kompetencemål for faget jordbrug efter 10. klassetrin***Konventionel produktion

Eleven kan forklare konventionelle produktionsformer.

Økologisk produktion

Eleven kan forklare principperne i økologiske produktionsformer.

Natur og miljø

Eleven kan diskutere forskellige produktionsformers påvirkning af natur og miljø.

Uddannelsesafklaring

Eleven kan forholde sig til egne uddannelses- og erhvervsmuligheder og ønsker inden for fagområdet.

Færdigheds- og vidensmål for kompetenceområdet konventionel produktion efter 10. klassetrinKonventionelt jordbrug i praksis

1. fase: Eleven kan i praksis gennemføre undersøgelser af konventionelle produktionsmetoder. Eleven har viden om konventionelle jordbrugsproduktioner.

Konventionel planteproduktion

1. fase: Eleven kan beskrive konventionelle dyrkningsformer for almindeligt anvendte kulturafrøder. Eleven har viden om planterets vækstbetingelser og dyrkning.

Konventionel animalsk produktion

1. fase: Eleven kan beskrive konventionel kød-, æg- og mælkeproduktion. Eleven har viden om husdyrs biologi og biologiens betydning for produktionen.

Færdigheds- og vidensmål for kompetenceområdet økologisk produktion efter 10. klassetrinØkologisk jordbrug i praksis

1. fase: Eleven kan i praksis gennemføre undersøgelser af økologiske produktionsmetoder. Eleven har viden om økologiske jordbrugsproduktioner.

Økologisk planteproduktion

1. fase: Eleven kan sammenligne økologisk og konventionel planteproduktion. Eleven har viden om kriterier for økologisk planteproduktion.

Økologisk animalsk produktion

1. fase: Eleven kan sammenligne økologisk og konventionel animalsk produktion. Eleven har viden om kriterier for økologisk kød-, æg- og mælkeproduktion.

Færdigheds- og vidensmål for kompetenceområdet natur og miljø efter 10. klassetrin

Jordbrug og bæredygtighed

1. fase: Eleven kan undersøge produktionsformer i et bæredygtighedsperspektiv. Eleven har viden om interesseudsættninger knyttet til udnyttelse af naturgrundlaget.

Planteproduktions påvirkning af omgivelserne

1. fase: Eleven kan forklare produktionsformers påvirkning af atmosfære, jord, vand og biodiversitet. Eleven har viden om økologiske kredsløb.

Animalsk produktions påvirkning af omgivelserne

1. fase: Eleven kan forklare om animalsk produktions påvirkning af naturen, herunder vand, jord og atmosfære. Eleven har viden om animalsk produktions påvirkning af natur og miljø.

Færdigheds- og vidensmål for kompetenceområdet uddannelsesafklaring efter 10. klassetrin

Uddannelses- og erhvervsmuligheder

1. fase: Eleven kan vurdere egne uddannelses- og erhvervsmuligheder og ønsker inden for fagområdet. Eleven har viden om uddannelses- og erhvervsmuligheder inden for fagområdet.

Bilag 46 - Kommunale valgfag

Skabelon for kommunale valgfag

Fagformål:**1. Kompetenceområde:****Kompetencemål:**1. Færdigheds- og vidensområde:

Færdighedsmål:

Vidensmål:

2. Færdigheds- og vidensområde:

Færdighedsmål:

Vidensmål:

3. Færdigheds- og vidensområde:

Færdighedsmål:

Vidensmål:

4. Færdigheds- og vidensområde:

Færdighedsmål:

Vidensmål:

5. Færdigheds- og vidensområde:

Færdighedsmål:

Vidensmål:

6. Færdigheds- og vidensområde:

Færdighedsmål:

Vidensmål:

2. Kompetenceområde:

Kompetencemål:

1. Færdigheds- og vidensområde:

Færdighedsmål:

Vidensmål:

2. Færdigheds- og vidensområde:

Færdighedsmål:

Vidensmål:

3. Færdigheds- og vidensområde:

Færdighedsmål:

Vidensmål:

4. Færdigheds- og vidensområde:

Færdighedsmål:

Vidensmål:

5. Færdigheds- og vidensområde:

Færdighedsmål:

Vidensmål:

6. Færdigheds- og vidensområde:

Færdighedsmål:

Vidensmål:

Læseplan: